

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ORGANISATIONS- OG PERSONELFORHOLD

(BILAG)

POST- OG
TELEGRAFREGLEMENT

I

ORGANISATIONS-
OG PERSONEL-
FORHOLD

(BILAG)

Udsendt i april 1972

GENERALDIREKTORATET FOR
POST- OG TELEGRAFVÆSENET

I
ORGANISATIONS- OG
PERSONELFORHOLD
(BILAG)

Indholdsfortegnelse.

Organisations- og personelforhold.

Bilag.

1a. Lov om styrelsen af Post- og Telegrafvæsenet	7
1b. Cirkulære om styrelsen af Post- og Telegrafvæsenet	8
2. Uddrag af lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken	9
3. Hovedaftale mellem ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen og tjenestemændenes centralorganisationer	20
4. Lov om kongelig udnævnelse og åremålsansættelse	24
5. Cirkulære om forholdene for tjenestemænd i forbindelse med graviditet og fødsel samt adoption	27
6. Opretholdte bestemmelser i lønningsloven af 1958	29
7. Cirkulære om de for statens tjenestemænd gældende ferieregler	41
8. Bekendtgørelse om ansættelse som tjenestemand på prøve	45
9. Aftale om betaling for funktion i højere stilling	48
10. Bekendtgørelse om opslag af tjenestemandstillinger i staten	50
11. Aftale om time- og dagpenge	53
12. Cirkulære om løn til tjenestemand under værnepligtstjeneste m.v.	59
13. Lov om tjenestemandspension	64
14. Lov om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve	75
15. Lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse	79
16. Uddrag af lov om tjenestemandslønninger m.m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken	81
17. Aftale om justering af tjenestemandslønninger m.v.	94
18. Ubenyttet	
19. Oversigt over post- og telegrafkontorenes klassifikation	103
20. Lov om beregning af et reguleringspristal	106
21. Aftale om flyttegodtgørelse m.v. til tjenestemænd	108
22. Cirkulære om tjenestemænds forhold i forbindelse med sygdom	117
23. Cirkulære om fastsættelse af lønanciennitet ved ansættelse som tjenestemand	121
24. Cirkulære om arbejdstidsregler m.m. for statens tjenestemænd	123
25. Cirkulære om understøttelsesordning til løst antaget personale	129
26. Cirkulære om godtgørelse for merarbejde til tjenestemænd i staten, for hvem der ikke gælder en højeste tjenestetid	133
27. Ubenyttet.	
28. Hovedaftalen mellem arbejdsmarkedets hovedorganisationer	135
29. Norm for regler for behandling af faglig strid	137
30. Lov om arbejdsretten	138
31. Uddrag af lov om mægling i arbejdsstridigheder	141
32. Bekendtgørelse om voldgiftsretten. Bestemmelser vedrørende personalenævn ..	157
33. Cirkulære om samarbejde og samarbejdsudvalg	160
34. Bekendtgørelse om omflytningsnævn	168
35. Bestemmelser om Post- og Telegrafvæsenets uddannelsesvirksomhedudgået ¹⁾	
36. Ubenyttet.	
37. Cirkulære om jubilæumsgratiale	186
38. Cirkulære om præmiering af rationaliseringsforslag	189
39. Uniformsaftale med Dansk Postforbund. Cirkulære vedrørende nyt uniforms-system	192
40. Bestemmelser angående designering og overenskomst angående telehjemmeværnet	206
41. Overenskomst angående forening af postekspeditions- og jernbanetjeneste på statsbanestationer	212

¹⁾ Der henvises til Post- og Telegrafskolens Uddannelseskatalog.

42. Overenskomst angående forening af postekspeditions- og jernbanetjeneste på privatbanestationer	216
43. Overenskomst om postbefordring på statsbanerne	220
44. Overenskomst om postbefordring på privatbaner	226
45. Overenskomst med Danske Statsbaner angående telegrambefordringen	231
46. Reglement for privatbanestationers deltagelse i telegrambefordringen	232
47. Overenskomst med Specialarbejderforbundet i Danmark	udgået ¹⁾
47a. Uddrag af overenskomst mellem finansministeriet og SID	udgået ¹⁾
47b. Ferieregler for timelønnede ekstrabude m. fl.	udgået ¹⁾
48. Anciennitetsregler for tariffønnede ekstrabude	udgået ¹⁾
49. Aftale med SID om tillidsmandsregler	udgået ¹⁾
50. Uddrag af funktionærloven med kommentarer	247
51. Lov om folketingets ombudsmand	251
52. Lov om offentlighed i forvaltningen	254
53. Prisliste for tjenstedokumenter og lærebøger	257
54. Fundats for Det danske post- og telegrafvæsens jubilæumsfond	258
55. Fundats for Det store Nordiske Telegraf-Selskabs gavefond	261
56. Uddrag af borgerlig straffelov, færdselsloven og lov om arbejdsmiljø	264
56a. Arbejdsministeriets bekendtgørelse om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde	282
56b. Vejledning om sikkerheds- og sundhedsarbejdet i Post- og Telegrafvæsenet .	282m
57. Bestemmelser vedrørende skatteforhold	283
58. Eksempler på arbejdsfordelinger	289
59. Koder og forkortelser m.v. vedrørende edb-månedslønssystemet	295
60. Uddrag af lov om statens regnskabsvæsen samt lov om revisionen af statens regnskaber m.m.	303
61. Eksempel på indholdsfortegnelse til en forretningsorden	311
62-65. Ubenyttede.	
66. Lonoversigt	341
67. Regulering af pensioner m.v.	346
68. Særlige ydelser	347

¹⁾ Der henvises til den med cirkulæreskrivelse AP.II. nr. 168 af 26. marts 1980 udsendte overenskomst.

**Lov nr. 307 af 10. juni 1976 om
styrelsen af Post- og Telegrafvæsenet.**

§ 1. Post- og Telegrafvæsenet styres af en generaldirektør, der har den øverste ledelse såvel med hensyn til driften som med hensyn til forberedelse og gennemførelse af nye anlæg.

Stk. 2. Generaldirektøren står som departementschef umiddelbart under ministeren for offentlige arbejder.

§ 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter de nærmere regler om Post- og Telegrafvæsenets organisation.

§ 3. Loven træder i kraft den 1. juli 1976.

Stk. 2. Lov nr. 110 af 30. maj 1927 ophæves.

Cirkulære af 16. juli 1980 om styrelsen af Post- og Telegrafvæsenet.

I medfør af § 2 i lov nr. 307 af 10. juni 1976 om styrelsen af Post- og Telegrafvæsenet fastsættes:

§ 1. Generaldirektøren har den øverste ledelse af Post- og Telegrafvæsenet såvel med hensyn til driften som til forberedelsen og gennemførelsen af nye anlæg.

Stk. 2. Generaldirektøren står som departementschef umiddelbart under ministeren for offentlige arbejder og er over for denne ansvarlig for, at Post- og Telegrafvæsenet opfylder de krav, der må stilles til en veldrevet offentlig virksomhed.

Stk. 3. Generaldirektøren forelægger for ministeren de sager, som skal behandles i folketinget, eller i hvilke der efter de gældende regler skal træffes afgørelse af dronningen eller ministeren samt endvidere sådanne sager, som ministeren har ønsket sig forelagt, eller som efter generaldirektørens skøn bør komme til ministerens kundskab.

§ 2. Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet bistår generaldirektøren ved løsning af de ham påhvilende opgaver. Vicegeneraldirektøren er souschef og virker som stedfortræder for generaldirektøren.

Stk. 2. Generaldirektoratet er i øvrigt sammensat af en poststyrelse og en telestyrelse, som ledes af henholdsvis en postdirektør og en teledirektør, samt tværgående tjenester efter generaldirektørens bestemmelse.

Stk. 3. Spørgsmål om den overordnede generelle styring af Post- og Telegrafvæsenet behandles efter generaldirektørens bestemmelse i en direktion, der ledes af generaldirektøren, og som i øvrigt omfatter vicegeneraldirektøren, postdirektøren og teledirektøren.

Stk. 4. Generaldirektøren nedsætter et antal fællesledelseskomiteer, som afgiver udtalelse om overordnede generelle forhold, der behandles i direktionen eller generaldirektoratet.

Stk. 5. Fællesledelseskomiteerne sammensættes af direktionen og/eller af andre ledelsesrepræsentanter fra basisorganisationen samt af 1 repræsentant for Dansk Postforbund, 1 repræsentant for Dansk Post- og Telegraforening og 1 fælles repræsentant for de øvrige personaleorganisationer, der har medlemmer beskæftiget i Post- og Telegrafvæsenet.

Stk. 6. Generaldirektørembedet, vicegeneraldirektørembedet, direktionen, fællesledelseskomiteerne og de i stk. 2 nævnte tværgående tjenester benævnes tilsammen fællesledelsen.

§ 3. Nærmere bestemmelser om Post- og Telegrafvæsenets organisation fastsættes af generaldirektøren, jfr. herved § 1, stk. 3.

§ 4. Cirkulæret træder i kraft den 1. august 1980. Samtidig ophæves cirkulære af 9. august 1976 om Post- og Telegrafvæsenets organisation.

Uddrag af lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

1. del.

Almindelige bestemmelser.

Kap. 1. Lovens område.

§ 1. Som tjenestemand i henhold til denne lov anses enhver, der er ansat i statens, folkeskolens eller folkekirkenes tjeneste efter reglerne i denne lov.

Kap. 2. Ansættelse.

§ 2. Ansættelse som tjenestemand sker i følgende former:

- 1) Varig ansættelse.
- 2) Ansættelse på prøve med senere varig ansættelse for øje.
- 3) Ansættelse på åremål.

§ 3. Tjenestemænd udnævnes enten af kongen eller af vedkommende minister, der dog ved bekendtgørelse helt eller delvis kan overlade udnævnelseskompetencen til andre. Det fastsættes ved lov, hvilke tjenestemænd der udnævnes af kongen.

§ 4. Ansættelse som tjenestemand forudsætter, at vedkommende efter sin alder, helbredstilstand og uddannelse er i stand til at bestride tjenesten i den pågældende stilling. Hvor betingelser med hensyn til alder, helbredstilstand og uddannelse ikke er fastsat i den øvrige lovgivning eller i medfør af denne, kan sådanne betingelser fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen. Regler herom, der kun skal omfatte bestemte grupper af tjenestemænd, fastsættes dog af vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, efter forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

§ 5. Ansættelse som tjenestemand sker efter offentligt opslag, medmindre den pågældende ansættes efter forudgående ansættelse på prøve.

Stk. 2. Opslaget skal angive ansættelsesområdet og stillingens betegnelse samt den for tiden for stillingen gældende lønramme og det for tiden gældende tjenestested.

Stk. 3. Efter anmodning meddeles der ansøgere og organisationer, hvis medlemmer er naturlige ansøgere til stillingen, oplysning om ansøgernes navne.

Stk. 4. Hvor ikke ganske særlige forhold er til stede, må ansøgningsfristen ikke være mindre end 14 dage.

Stk. 5. Hvis ansættelsesmyndigheden skønner, at ingen af de ansøgere, der rettidigt har meldt sig til en opslået stilling, er tilstrækkeligt egnet til stillingen, eller at man ved fornyet opslag kan fremskaffe ansøgning fra mere kvalificerede ansøgere, skal stillingen opslås på ny.

Bilag 2.

Stk. 6. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved opslag og kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet fastsætte undtagelser fra reglerne i stk. 1 og 2.

§ 6. Første varige ansættelse sker efter forudgående ansættelse på prøve.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet fastsætte undtagelser fra reglen i stk. 1.

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter regler om prøveansættelsen, herunder om uddannelse og om konstatering af udfaldet. Regler herom, der kun skal gælde for bestemte grupper af tjenestemænd, fastsættes dog af vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, efter forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

§ 7. (udgået).

§ 8. Når en tjenestemand søger en ledig stilling, skal hans hidtidig nærmeste overordnede chef afgive en skriftlig bedømmelse af tjenestemanden til ansættelsesmyndigheden, og tjenestemanden skal have udleveret en afskrift af bedømmelsen.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan fastsætte nærmere bestemmelser om forfremmelsessagers behandling, herunder om grundlaget for personalebedømmelse. Regler herom, der kun skal gælde for bestemte grupper af tjenestemænd, kan dog fastsættes af vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, efter forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

§ 9. Tjenestemanden modtager et ansættelsesbrev med angivelse af stillingsbetegnelse og ansættelsesområde.

Stk. 2. Samtidig meddeles det tjenestemanden, efter hvilken lønramme han for tiden aflønnes, og på hvilket tjenestested han indtil videre skal forrette tjeneste.

Stk. 3. Ingen kan samtidig være varigt ansat i mere end én tjenestemandsstilling.

Kap. 3. Tjenestemandens pligter.

§ 10. Tjenestemanden skal samvittighedsfuldt overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver.

Stk. 2. Tjenestemanden skal iagttage tavshed med hensyn til de forhold, som han i medfør af sin stilling bliver bekendt med, og hvis hemmeligholdelse ifølge sagens natur er påkrævet eller bliver ham foreskrevet. Tavshedspligten ophører ikke med hans udtræden af tjenesten.

§ 11. Inden for sit ansættelsesområde har en tjenestemand pligt til at gøre midlertidig tjeneste i en stilling, der er sideordnet med eller højere end hans egen.

§ 12. Inden for sit ansættelsesområde har en tjenestemand pligt til at underkaste sig sådanne forandringer i sine tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, der ikke ændrer tjenestens karakter, og som ikke medfører, at stillingen ikke længere kan anses for passende for ham. I samme omfang kan det pålægges ham at overtage en anden stilling.

Stk. 2. Såfremt ændringer i forvaltningens organisation eller arbejdsform gør det nødvendigt, kan det med tilslutning af det i § 13 omhandlede nævn pålægges en tjenestemand at overtage en stilling uden for sit hidtidige ansættelsesområde, i hvilken tjenesten efter sin karakter svarer til hans hidtidige stilling, og som må anses for passende for ham.

Stk. 3. Hvis en varigt ansat tjenestemand under 60 år af helbredsmæssige grunde bliver uegnet til at varetage tjenesten i sin stilling, kan det pålægges ham at overtage en stilling inden for hans hidtidige ansættelsesområde, som må anses for passende for ham. Med tilslutning af det i § 13 omhandlede nævn kan det endvidere pålægges ham at overtage en passende stilling uden for hans hidtidige ansættelsesområde.

Stk. 4. Den, der ansættes på åremål, og som i forvejen er tjenestemand, har ved åremålets udløb eller ved ansættelsens ophør af anden ham utilregnelig årsag pligt til at overtage et andet passende arbejdsområde inden eller uden for sit tidligere ansættelsesområde.

§ 13. Til behandling af sager om overtagelse af en stilling uden for en tjenstemands hidtidige ansættelsesområde efter § 12, stk. 2 og 3, eller om overtagelse af et andet passende arbejdsområde uden for en tjenstemands tidligere ansættelsesområde efter § 12, stk. 4, nedsætter ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen et nævn sammensat af en repræsentant for hver af de i § 49 nævnte centralorganisationer og et tilsvarende antal administrationsrepræsentanter.

Stk. 2. Bestemmelser om nævnets virksomhed fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

§ 14. Såfremt det af hensyn til udførelsen af tjenesteplichterne skønnes nødvendigt at knytte tjenestebolig til stillingen, har tjenestemanden pligt til at bebo denne, så længe han beklæder stillingen, og til derefter at fraflytte den.

Stk. 2. Bestemmelser om indretning og vedligeholdelse af tjenesteboliger og om ind- og udflytning m. v. af sådanne boliger fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet. Tjenstemandens bidrag for anvendelse af tjenesteboligen fastsættes dog ved aftale i henhold til § 45, jf. § 47.

§ 15. Lejen for andre boliger, der af forvaltningen udlejes til tjenestemænd, fastsættes under hensyn til boligens størrelse, alder, kvalitet og udstyr. De nærmere regler herom fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet.

§ 16. En tjenestemand kan efter ansøgning fritages for at overtage et borgerligt eller kommunalt ombud, når vedkommende minister finder det påkrævet af hensyn til tjenestens forsvarlige udførelse.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter de nærmere regler for, i hvilket omfang eventuelle udgifter til tjenestens udførelse under en tjenstemands fraværelse som følge af et borgerligt eller kommunalt ombud kan afholdes af forvaltningen.

§ 17. En tjenestemand kan kun have beskæftigelse ved siden af sin tjenstemandsstilling, for så vidt og i det omfang det er foreneligt med den samvittighedsfulde udøvelse af de til tjenstemandsstillingen knyttede pligter og med den for stillingen nødvendige agtelse og tillid.

§ 18. En tjenestemand kan for varetagelsen af de pligter, der følger af tjenestemandsstillingen, samt for sådanne hverv, der må betragtes som led i tjenestemandsstillingen, kun oppebære sådan løn og andre ydelser, som er fastsat i henhold til §§ 45-47 eller § 55.

Kap. 4. Suspension, disciplinærforfølgning og injuriersøgsmål.

§ 19. En tjenestemand kan suspenderes eller midlertidigt overføres til andet arbejde, når han har pådraget sig grundet mistanke om et forhold, der betager ham den tillid, som bestridelsen af stillingen kræver, eller som i øvrigt gør det betænkeligt, at han vedblivende udfører sit hidtidige arbejde.

Stk. 2. Forhold, der medfører indskriden efter stk. 1, og som ikke gøres til genstand for strafferetlig forfølgning, behandles ved disciplinær undersøgelse efter reglerne i §§ 20-24.

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter nærmere regler om iværksættelse og ophør af suspension.

§ 20. En tjenestemand, der tjenstligt indberettes for en tjenesteforseelse eller et strafbart forhold, skal have udleveret en fremstilling af sagens faktiske omstændigheder og have adgang til at afgive en skriftlig udtalelse om fremstillingen. Han skal samtidig gøres bekendt med, at han ikke har pligt til at udtale sig om fremstillingen.

Stk. 2. Når disciplinær undersøgelse indledes mod en tjenestemand for tjenstlig forseelse, udpeger vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, en forhørsleder. Såfremt det efter sagens karakter skønnes påkrævet, kan ministeren anmode præsidenten for en af de kollegiale retter om at udpege forhørslederen.

Stk. 3. Såfremt det i særlige tilfælde findes påkrævet, kan vedkommende minister efter forhørslederens indstilling og efter indhentet udtalelse fra vedkommende centralorganisation beskikke en person til at repræsentere administrationen.

§ 21. Tjenestemanden er berettiget til at give møde med en bisidder og skal ved indkaldelsen til det første forhør gøres bekendt hermed.

Stk. 2. Som bisidder kan anvendes en repræsentant for tjenestemandens organisation, en tjenestemand i vedkommende ministerium eller institution eller en advokat.

Stk. 3. Forhørslederen træffer bestemmelse om vidneførsel og om tilvejebringelse af andre bevisligheder.

Stk. 4. Enhver ansat har pligt til at give møde under forhørene og afgive forklaring. Den, som afgiver urigtig forklaring som vidne, straffes med bøde eller hæfte. Hvis et vidne undlader at give møde eller vægrer sig ved at afgive forklaring, kan forhørslederen lade ham afhøre ved underretten på det sted, hvor forhørene afholdes eller den pågældende bor.

Stk. 5. Tjenestemanden har adgang til at afgive skriftlige indlæg, også efter forhørenes afslutning.

Stk. 6. Forhørslederen afgiver efter sagens afslutning en beretning. Hvis ministeren anmoder derom, skal forhørslederen tillige afgive en indstilling om sagens afgørelse.

Stk. 7. Tjenestemandshøring og retsmøder, der afholdes under sagen, er ikke offentlige. Dog kan vedkommende minister bestemme, at offentligheden skal have adgang til at overvære sagens behandling, hvis tjenestemanden med tilslutning af vedkommende centralorganisation fremsætter begæring derom.

Stk. 8. Offentlig gengivelse af, hvad der er passeret under høring og retsmøder, der ikke er offentlige, straffes med bøde.

§ 22. Må det antages, at sagen slutter med overførelse til andet arbejdssted eller til anden stilling inden eller uden for ansættelsesområdet, degradation eller afsked, skal der gives vedkommende centralorganisation meddelelse om sagens stilling, således at denne kan få lejlighed til at udtale sig i sagen, inden denne afgøres.

Stk. 2. Vedkommende centralorganisation har efter begæring krav på at blive gjort bekendt med den afgørelse, som er truffet på grundlag af det ved den tjenstlige undersøgelse tilvejebragte materiale.

Stk. 3. Hvis tjenestemanden er mistænkt for et strafbart forhold, kan han forlange sagen behandlet som straffesag. Dette er ikke til hinder for, at der efter straffesagens afslutning iværksættes tjenstligt forhør imod tjenestemanden.

Stk. 4. En tjenestemand, hvem der er tildelt en disciplinær straf uden forudgående tjenstligt forhør, jf. § 24, kan begære en tjenstlig undersøgelse iværksat. Der er dog kun pligt til at imødekomme begæringen, såfremt den er anbefalet af vedkommende centralorganisation.

§ 23. Sluttes undersøgelsen uden ikendelse af disciplinærstraf, godtgøres tjenstemandens udgift til bisidder. I andre tilfælde afgør vedkommende minister under hensyntagen til sagens udfald og omstændighederne i øvrigt, om udgiften til bisidder skal godtgøres helt eller delvis.

Stk. 2. Godtgørelse efter stk. 1 ydes kun, såfremt det må anses for rimeligt, at tjenestemanden har afholdt udgifter til bisidder, og godtgørelsen kan ikke overstige, hvad der for et tilsvarende arbejde ville være blevet tilkendt en beskikket forsvarer i en straffesag. Forhørslederen afgiver efter begæring en udtalelse herom.

Stk. 3. Har en tjenestemand under en disciplinærsag på egen hånd fremskaffet beviser, godtgøres udgifter herved ham helt eller delvis, når han må anses for at have haft rimelig grund til at fremskaffe beviserne. Forhørslederen afgiver efter begæring en udtalelse herom.

§ 24. Som disciplinær straf for tjenstlig forseelse kan anvendes advarsel eller irrettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige $\frac{1}{2}$ månedsløn, overførelse til andet arbejde eller andet arbejdssted eller til anden stilling inden eller uden for ansættelsesområdet, degradation – herunder nedrykning med ét eller flere løntrin inden for samme lønramme – eller afsked. Bøde over $\frac{1}{25}$ af månedslønnen og overførelse til andet arbejde kan ikke anvendes, inden forhør er afholdt i overensstemmelse med §§ 20-22, medmindre der foreligger en uforbeholden skriftlig tilståelse, i hvilken tjenestemanden vedgår de faktiske omstændigheder i det påsigtede forhold og erkender sig skyldig i en tjenesteforseelse. Overførelse til andet arbejdssted eller til anden stilling inden eller uden for ansættelsesområdet, degradation eller afsked som straf for tjenesteforseelser kan, når forholdet ikke er fastslået ved dom, aldrig finde sted uden efter afholdt tjenstligt forhør. Ikendte bøder kan indeholdes i lønnen.

Bilag 2.

§ 25. Når en tjenestemand beskyldes for uretskaffenhed i tjenesten, eller der fremsættes ærerørige beskyldninger mod ham, kan det pålægges ham at fralægge sig beskyldningen ved dom. Såfremt forholdene taler derfor, kan vedkommende minister efter forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bestemme, at der af forvaltningen ydes tjenestemanden hel eller delvis godtgørelse af eventuelle udgifter ved retssagen.

Kap. 5. Afsked.

§ 26. De af kongen udnævnte tjenestemænd afskediges af kongen.

Stk. 2. Andre tjenestemænd afskediges af den minister, under hvem de hører, eller af den, han bemyndiger dertil. Dog kan uansøgt afsked kun foretages af ministeren.

§ 27. Tjenestemænd kan med 3 måneders varsel forlange sig afskediget til udgangen af en måned.

§ 28. Tjenestemænd kan afskediges uden ansøgning med 3 måneders varsel til udgangen af en måned. Afsked kan dog ske med kortere varsel, såfremt den er begrundet i, at tjenestemanden som følge af strafbart forhold, tjenesteforseelse eller mislighed er uskikket til at forblive i stillingen.

§ 29. Tjenestemænd afskediges fra udgangen af den måned, hvori de fylder 70 år eller opnår den alder, der efter den øvrige lovgivning er foreskrevet som aldersgrænse for vedkommende stilling, eller opnår den alder over 60 år, som er fastsat ved aftale, jf. § 45.

§ 30. Tjenestemænd ansat på åremål kan kun afskediges uden ansøgning, såfremt afskeden er begrundet i helbredsmæssige årsager eller i forhold som nævnt i § 28, 2. pkt., eller § 29. I øvrigt ophører ansættelsen ved åremålets udløb.

§ 31. Inden en tjenestemand afskediges uden ansøgning, skal der, bortset fra de i § 29 nævnte tilfælde, gives såvel vedkommende centralorganisation som tjenestemanden selv adgang til at udtale sig, medmindre forhør har været afholdt efter §§ 20-22.

Stk. 2. Enhver, der afskediges uden ansøgning, kan forlange at få skriftlig oplysning om afskedigelsesgrunden.

Stk. 3. Forud for enhver uansøgt afsked, bortset fra de i § 29 nævnte tilfælde, indhentes en udtalelse fra ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen om tjenestemandens krav på pension. Det samme gælder ved ansøgt afsked, når afskedsansøgningen skyldes helbredsmæssige årsager.

§ 32. Hvis en tjenestemand afskediges, fordi ændringer i forvaltningens organisation eller arbejdsform medfører, at hans stilling nedlægges, og det ikke er muligt at anvise ham en anden stilling, som han efter §§ 12-13 har pligt til at overtage, bevarer han sin hidtidige lønning i 3 år, dog ikke længere end til den for stillingen fastsatte afgangsalder. I denne periode er han omfattet af reglerne i §§ 12-13.

Kap. 6. Særbestemmelse om prøveansatte.

§ 33. En tjenestemand ansat på prøve kan i de første 6 måneder af prøvean-

sættelsen forlange sig afskediget med 14 dages varsel og i den resterende del af prøveansættelsen med 1 måneds varsel, i begge tilfælde til udgangen af en måned.

Stk. 2. I de første 6 måneder af prøveansættelsen kan sådanne tjenestemænd afskediges uden ansøgning med 14 dages varsel til udgangen af en måned.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 26, stk. 2, 2. pkt., § 31, stk. 3, samt § 32 gælder ikke for tjenestemænd ansat på prøve.

2. del.

Løn- og andre ansættelsesvilkår.

Kap. 10. Forhandlings- og organisationsforhold.

§ 45. Løn- og andre ansættelsesvilkår for tjenestemænd fastsættes ved aftale mellem ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen og de i § 49 nævnte centralorganisationer.

Stk. 2. Aftale, der alene angår ansættelsesvilkår for tjenestemænd under et enkelt ministerium, kan dog efter nærmere bestemmelse af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen indgås af vedkommende minister.

Stk. 3. Aftaler efter stk. 1 og 2 kan dog ikke indgås om forhold, der bestemmes ved lov eller i henhold til lov eller angår forvaltningens opgaver, organisation eller personalebehov.

§ 46. Kan der ikke indgås aftale om størrelsen af det samlede beløb til ændring af løn- og andre ansættelsesvilkår, herunder til justering af lønskala og stedtillæg, til ændring i den lønmæssige placering af tjenestemandstillinger samt til ændring af andre ydelser for varetagelsen af tjenestemandstillingen, jf. § 18, fremsætter ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen særligt lovforslag.

Stk. 2. Kan der ikke indgås aftale om anvendelsen af det i stk. 1 nævnte beløb, fremsætter ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet særligt lovforslag.

§ 47. Kan der ikke indgås aftale om forhold, der ikke er omfattet af § 46, træffes afgørelsen af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet.

§ 48. Bestemmelser om ansættelsesvilkår, hvorom der ikke kan indgås aftale, samt ændring af sådanne bestemmelser fastsættes efter forudgående forhandling med de i § 49 nævnte centralorganisationer.

Stk. 2. De i § 49 nævnte centralorganisationer kan forhandle med vedkommende fagminister og ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen om ethvert fagligt spørgsmål, der angår tjenestemænd.

§ 49. Tjenestemændenes og tjenestemandspensionisternes forhandlingsret udøves gennem de centralorganisationer, med hvilke ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet indgår en hovedaftale om fremgangsmåden ved indgåelse af aftaler og om regler for udøvelse af forhandlingsret i øvrigt.¹⁾

¹⁾ Hovedaftalen er optrykt som bilag 3.

Stk. 2. De pågældende centralorganisationer skal tilsammen give samtlige tjenestemænd og pensionerede tjenestemænd adgang til repræsentation.

Stk. 3. I hovedaftalen træffes bestemmelse om adgangen for de organisationer, der er tilsluttet centralorganisationerne, til at forhandle spørgsmål, som alene angår organisationens medlemmer.

Kap. 11. Lønningsrådet.

§ 50. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan anmode lønningsrådet om en udtalelse om ethvert spørgsmål, der opstår i medfør af nærværende lov.

Stk. 2. De i § 49 nævnte centralorganisationer kan forlange, at lønningsrådets udtalelse indhentes om spørgsmål, som ikke har kunnet løses ved forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Stk. 3. Spørgsmål, der henhører under den i § 52 nævnte voldgiftsret, kan ikke forelægges for lønningsrådet.

§ 51. Lønningsrådet består af en formand, en næstformand og et af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsat antal medlemmer.

Stk. 2. Formanden, næstformanden og et antal medlemmer, repræsenterende administrationen og de i § 49 nævnte centralorganisationer, beskikkes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen, for organisationsrepræsentanternes vedkommende efter indstilling af centralorganisationerne. Antallet af organisationsrepræsentanter skal overstige antallet af administrationsrepræsentanter med mindst 1.

Stk. 3. Et antal medlemmer, mindst svarende til det i stk. 2 omhandlede formandskab og medlemstal, vælges af folketinget blandt dettes medlemmer.

Stk. 4. For de i stk. 2 og 3 omtalte medlemmer beskikkes eller vælges et tilsvarende antal stedfortrædere.

Stk. 5. Formanden, næstformanden, medlemmerne og stedfortræderne beskikkes eller vælges for 4 år ad gangen. Dog afgår de af folketinget valgte medlemmer og stedfortrædere, såfremt de udtræder af folketinget, og organisationsrepræsentanterne og deres stedfortrædere afgår, når ny indstilling fremkommer.

Stk. 6. Rådets beslutninger træffes ved simpel stemmeflerhed. Næstformanden kan dog kun deltage i afstemningen, når formanden er forhindret i at deltage.

Kap. 12. Voldgift og indbringelse for domstolene.

§ 52. Spørgsmål om overtrædelse eller fortolkning af indgåede aftaler eller bestemmelser, som efter §§ 46–47 træder i stedet for aftaler, kan af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen eller af vedkommende minister efter forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen eller af en eller flere af de i § 49 nævnte centralorganisationer indbringes for voldgiftsretten i tjenestemandssager.

§ 53. Voldgiftsretten består af en formand og 4 medlemmer, der beskikkes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Stk. 2. Formanden og en stedfortræder for denne beskikkes efter indstilling fra højesterets præsident blandt rettens dommere. 2 medlemmer og stedfortrædere for

disse beskikkes efter indstilling fra østre landsrets præsident blandt rettens dommere. Et medlem og en stedfortræder for dette beskikkes efter indstilling fra de i § 49 nævnte centralorganisationer.

Stk. 3. For den enkelte sag tiltrædes voldgiftsretten af et medlem udpeget af vedkommende minister og et medlem udpeget af vedkommende centralorganisation.

Stk. 4. Formanden og de nævnte faste medlemmer samt stedfortræderne for disse beskikkes for 3 år ad gangen, dog afgår det efter indstilling fra centralorganisationerne beskikkede faste medlem og hans stedfortræder, når ny indstilling fremkommer.

Stk. 5. Efter indhentet erklæring fra voldgiftsretten antager ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen en sekretær for retten.

Stk. 6. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter de nærmere regler om indbringelse af sager for voldgiftsretten og om den forberedende behandling af sagerne samt om udpegning af de 2 medlemmer, der skal tiltræde retten for den enkelte sag.

Stk. 7. Om voldgiftsrettens sagsbehandling gælder i øvrigt med de nødvendige forandringer de i lovekendtgørelse nr. 124 af 21. april 1964 om arbejdsretten §§ 8–9, 11–15 og 16, 1. pkt., indeholdte bestemmelser.

§ 54. Spørgsmål, der efter § 52 kan indbringes for og afgøres af voldgiftsretten, kan ikke indbringes for de almindelige domstole. Dog er en tjenestemand berettiget til at anlægge sag ved domstolene, når vedkommende centralorganisation har afslået at indbringe sagen for voldgiftsretten.

Stk. 2. Hvor en sag kan indbringes for domstolene, skal den være anlagt inden 6 måneder efter, at sagsøgeren har modtaget meddelelse om den endelige administrative afgørelse eller sagen er afvist af centralorganisationen eller af voldgiftsretten.

3. del.

Forskellige bestemmelser.

Kap. 13. Personlige tillæg.

§ 55. Såfremt en tjenestemand i medfør af reglerne i § 12 eller af anden ham utilregnelig årsag overgår til en stilling, der er henført til en lavere lønramme end den hidtidige, ydes der ham et personligt tillæg til udligning af forskellen.

Stk. 2. Tillæg efter stk. 1 bortfalder i det omfang, der opnås lønfremgang ved overgang til højere lønramme eller løntrin.

Kap. 14. Lønforskud og lønforskrivning.

§ 56. En tjenestemand kan under ganske særlige og påtrængende omstændigheder opnå et lønforskud uden sikkerhedsstillelse. Regler herom fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

§ 57. Efter regler, der fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen, kan tjenestemænd give transport på løn til låneinstitutter, som ved aftale mellem ministeren og de i § 49 nævnte centralorganisationer er anerkendt hertil.

Stk. 2. Bortset fra de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, kan tjenestemanden ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over løn, der ikke er udbetalt.

Kap. 15. Ekstraordinær tjenestefrihed m. v.

§ 58. Vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, kan give en tjenestemand tjenestefrihed uden løn i en på forhånd fastsat periode af mindst én måneds varighed. Uden samtykke af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan perioden ikke overstige 3 år. Perioden fradrages ved beregning af lønanciennitet.

Stk. 2. Efter retningslinjer fastsat af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, indrømme en tjenestemand anden tjenestefrihed uden for den egentlige ferie.

Stk. 3. Såfremt det er foreneligt med tjenestens tarv, kan vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, imødekomme tjenestemandens anmodning om nedsat tjenestetid for begrænset tid eller indtil videre mod tilsvarende lønnedsettelse.

Stk. 4. Bestemmelser om hel eller delvis bevarelse af løn og lønanciennitet under tjenestefrihed efter stk. 2 eller under nedsat tjenestetid fastsættes af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet.

4. del.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

Kap. 16.

§ 59. Denne lov træder i kraft den 1. juli 1969.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 12–13 og § 32 finder dog kun anvendelse på tjenestemænd, som er ansat eller udnævnt i anden stilling efter lovens ikrafttræden. Andre tjenestemænd er undergivet de hidtil gældende regler¹⁾.

§ 60. Lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og lov nr. 5 af samme dato om normering og klassificering af stats-tjenestemandstillinger ophæves, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. For så vidt angår forhold, hvorom der efter denne lov eller efter lov om tjenestemandspension skal fastsættes regler ved lov, administrative forskrifter eller ved aftale, forbliver de i stk. 1 nævnte love og de i medfør heraf udfærdigede forskrifter i kraft, indtil de afløses af regler, der er fastsat som ovenfor nævnt.

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan endvidere fastsætte, at andre bestemmelser i de i stk. 1 nævnte love og de i medfør heraf udfærdigede forskrifter forbliver i kraft.

Stk. 4. Indtil lønningsrådet sammensættes på den i § 51, stk. 2 og 3, fastsatte måde, virker rådet med den sammensætning, der er angivet i lønnings- og pensionsloven af 1958, § 48, stk. 1.

¹⁾ Af bestemmelserne i lov nr. 154 af 7. juni 1958 anføres følgende:

§ 4. Enhver tjenestemand er pligtig at underkaste sig de forandringer i hans tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, som måtte blive bestemt, uden at det er fornødent, at noget dertil sigtende forbehold er optaget i hans ansættelsesbrev.

Stk. 5. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan foretage de ændringer af bestemmelser i § 3 i de årlige normeringslove – for finansårene 1967–68 og 1968–69 dog § 2 – der er nødvendige under hensyn til den ændrede løn- og pensionsordning for statens tjenestemænd.

Stk. 6. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan med lønningsrådets tilslutning gennemføre forslag, der inden lovens ikrafttræden er fremsat over for ham med henblik på optagelse i normeringslov.

Stk. 7. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bekendtgør, hvilke bestemmelser der efter stk. 2–3 forbliver i kraft, og fra hvilke tidspunkter de bortfalder eller ophæves.

Hovedaftale af 27. oktober 1969 mellem ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen og tjenestemændenes centralorganisationer.

Kapitel 1. Hovedaftalens parter.

§ 1. I medfør af § 49 i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken indgår ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen med Statstjenestemændenes centralorganisation I, Statstjenestemændenes centralorganisation II, Akademikernes Centralorganisation og ~~Y~~ ^D Danmarks lærerforening (centralorganisationerne) følgende hovedaftale:

Kapitel 2. Hovedaftalens område.

§ 2. Hovedaftalens bestemmelser gælder for indgåelsen af aftaler og udøvelsen af forhandlingsret i øvrigt for:

- (1) tjenestemænd i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken,
- (2) personale, der er ansat på tjenestemandslignende vilkår i staten, folkeskolen og folkekirken og
- (3) pensionerede tjenestemænd inden for gruppe (1).

Stk. 2. Hovedaftalens bestemmelser gælder endvidere for personalegrupper, der er ansat eller pensioneret på vilkår svarende til statstjenestemænds i institutioner m. v., til hvilke der ydes statstilskud, under forudsætning af, at en minister er part ved fastsættelsen af ansættelsesvilkårene, og de pågældende personalegrupper er repræsenterede af centralorganisationer, der er part i hovedaftalen.

Kapitel 3. Aftaler.

§ 3. Aftaler i henhold til § 45 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken indgås mellem ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen og en eller flere centralorganisationer.

Stk. 2. Aftaler, der alene angår ansættelsesvilkår i et enkelt ministerium, kan efter nærmere bestemmelse af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen indgås af vedkommende minister.

Stk. 3. Aftaler, der angår flere centralorganisationers område, indgås af vedkommende centralorganisationer i forening.

Stk. 4. Aftaler, der alene angår en enkelt centralorganisations område, kan indgås af vedkommende centralorganisation.

Stk. 5. Aftaler, der alene angår en del af en centralorganisations område, kan efter bemyndigelse meddelt af vedkommende centralorganisation indgås af tilsluttede organisationer.

§ 4. Aftaler skal for at være gyldige foreligge skriftligt og være underskrevet af parterne.

§ 5. Forhandlinger føres af de parter, mellem hvilke aftaler indgås, medmindre andet er bestemt nedenfor.

§ 6. I spørgsmål, om hvilke ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen indgår aftale, kan han bemyndige en anden minister til at føre forhandlinger.

Stk. 2. En minister kan bemyndige de ham underlagte institutioner til at føre forhandlinger.

§ 7. En centralorganisation kan bemyndige tilsluttede organisationer til at føre forhandlinger om spørgsmål, om hvilke centralorganisationen indgår aftale.

Stk. 2. En organisation kan ved underretning til modparten overlade videre forhandling til centralorganisationen.

§ 8. Opsigelse af aftaler, der er indgået i henhold til denne hovedaftale, sker skriftligt til modparten med 3 måneders varsel, medmindre andet er bestemt i aftalen.

Stk. 2. Andre parter i aftalen underrettes skriftligt om opsigelsen, og opsigelsen har tillige virkning for disse, medmindre der opnås enighed med modparten om andet.

Stk. 3. Samtidig med opsigelsen af en aftale fremsendes forslag til ændring af dennes indhold, medmindre parterne enes om andet.

Stk. 4. Såfremt parterne enes derom, kan forhandling om ændring af aftaler finde sted uden forud foretaget opsigelse.

§ 9. En organisation kan ikke ved at træde ud af vedkommende centralorganisation løse sig fra de forpligtelser, som følger af aftaler, der er indgået efter reglerne i denne hovedaftale.

Stk. 2. Selv om hovedaftalen efter opsigelse er udløbet, vedbliver dens bestemmelser dog at gælde for sådanne andre aftaler, der er indgået i henhold til denne, indtil de opsiges med det fastsatte varsel.

Kapitel 4. Andre forhandlinger.

§ 10. Fra ministerier og institutioner afgives til centralorganisationerne – eller til de tilsluttede organisationer på centralorganisationernes vegne – til forhandling forslag til bestemmelser om ansættelses- og arbejdsvilkår, hvorom der ikke kan indgås aftale, samt forslag til ændring af sådanne bestemmelser.

Stk. 2. Forslag, der angår flere organisationer, som er tilsluttet samme centralorganisation, afgives direkte til denne, medens andre forslag afgives til vedkommende organisation på centralorganisationens vegne.

§ 11. Såfremt en organisation mener, at de i § 10 fastsatte regler ikke er overholdt, kan den indbringe sagen for vedkommende minister, der kan foranledige forhandling iværksat og eventuelt suspendere fastsatte bestemmelser, indtil forhandling har fundet sted.

§ 12. Centralorganisationerne kan også uden for området for aftaler træde i forhandling med ministerier og institutioner om ethvert fagligt spørgsmål, der angår tjenestemænd m. v., der omfattes af denne hovedaftale.

Bilag 3.

Stk. 2. De centralorganisationerne tilsluttede organisationer kan på tilsvarende måde træde i forhandling om spørgsmål, der alene angår organisationens medlemmer.

Kapitel 5. Fælles regler om forhandlinger.

§ 13. Forhandlinger kan føres mundtligt eller skriftligt.

Stk. 2. Skriftlig henvendelse besvares skriftligt. Såfremt en af parterne fremsætter anmodning derom, finder der mundtlig forhandling sted inden afgivelse af skriftligt svar.

Stk. 3. Såfremt en af parterne fremsætter anmodning derom, optages der referat af mundtlige forhandlinger.

§ 14. En centralorganisation kan forlange, at vedkommende minister, inden afgørelse træffes, forelægger sagen for ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Stk. 2. En centralorganisation kan forlange, at ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen, inden han tager stilling, indhenter en udtalelse fra lønningsrådet.

§ 15. Forhandling skal påbegyndes senest 3 uger efter, at anmodning er modtaget, medmindre parterne enes om andet.

Stk. 2. Forhandling anses for afsluttet, når blot en part meddeler modparten, at forhandlingen anses for sluttet.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 gælder dog ikke, såfremt en centralorganisation ønsker forhandlingerne videreført i henhold til § 14, og dette tilkendes gives modparten inden 1 måned efter sidste forudgående forhandling.

Stk. 4. Forhandling anses i øvrigt for afsluttet, når der er forløbet 3 måneder fra sidste forudgående forhandling, uden at der er taget skridt til dens fortsættelse.

Kapitel 6. Bestemmelser om centralorganisationerne.

§ 16. Centralorganisationerne indgår en grænseaftale, der tilstilles ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen, med angivelse af, hvilke grupper af tjenestemænd og dermed ligestillet personale de enkelte centralorganisationer repræsenterer.

Stk. 2. Centralorganisationerne meddeler ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen, hvilke organisationer der er tilsluttet, og hvilke beføjelser der er tillagt dem.

Stk. 3. Centralorganisationerne skal kunne godtgøre, at de

- a) tilsammen giver samtlige de i § 2 omhandlede tjenestemænd og det på tjenestemandslignende vilkår ansatte personale samt pensionerede tjenestemænd og dermed ligestillede adgang til repræsentation,
- b) hver for sig repræsenterer den overvejende del af de i § 2, (1)–(2) omhandlede tjenestemænd og personalegrupper, som efter grænseaftalen i stk. 1 kan opnå repræsentation gennem vedkommende centralorganisation, og
- c) følger sådanne regler ved valg, at der sikres de enkelte grupper en passende repræsentation.

Stk. 4. Tilsvarende bestemmelser som anført i stk. 1–3 finder anvendelse for så vidt angår de i § 2, stk. 2, omhandlede personalegrupper, såfremt disse har tilsluttet sig vedkommende centralorganisation.

Kapitel 7. Samarbejde.

§ 17. Parterne i denne hovedaftale er enige om, at der gennem samarbejdsudvalg eller andre egnede organer, i hvilke såvel ledelse som medarbejdere repræsenteres, i videst muligt omfang tilstræbes samarbejde, medindflydelse og effektivitet i statstjenesten.

Kapitel 8. Hovedaftalens ikrafttræden.

§ 18. Denne hovedaftale træder i kraft, når den er underskrevet af parterne.

Kapitel 9. Hovedaftalens opsigelse.

§ 19. Hovedaftalen gælder, indtil den skriftligt opsiges af en af parterne med et opsigelsesvarsel på mindst 9 måneder.

Stk. 2. Opsiges aftalen af en af parterne, gælder opsigelsen for samtlige parter.

Stk. 3. Forhandlinger om indgåelse af ny hovedaftale skal påbegyndes senest 6 måneder inden opsigelsesfristens udløb.

Stk. 4. Er forhandling om ny hovedaftale ikke afsluttet ved opsigelsesfristens udløb, skal parterne indhente en udtalelse fra lønningsrådet. Den opsagte hovedaftales bestemmelser vedbliver dog at gælde, indtil ny hovedaftale er indgået.

Lov nr. 173 af 28. april 1971 om kongelig udnævnelse og åremålsansættelse af visse tjenestemænd.

Kapitel I.

Kongelig udnævnelse.

§ 1. Tjenestemænd i staten og folkekirken, der ansættes i nedennævnte stillinger, udnævnes af kongen:

- 1) Stillinger, der i lov om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken er klassificeret i lønramme 36 og højere lønrammer.
- 2) Lokale chefstillinger, der i ovennævnte lov er klassificeret i lønramme 29–35, og som er anført i bilag til loven.

§ 2. Kongelig udnævnelse i de i § 1 nævnte stillinger sker kun ved varig ansættelse og ved åremålsansættelse.

§ 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bestemmer efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet, hvorvidt ansættelse i nyoprettede tjenestemandstillinger skal ske ved kongelig udnævnelse.

Kapitel II.

Åremålsansættelse.

§ 4. Ansættelse som tjenestemand på åremål i staten, folkeskolen eller folkekirken vil kunne finde sted såvel af personer, der allerede er ansat som tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, som af andre.

§ 5. Bestemmelse om, hvilke stillinger der kan besættes på åremål, træffes for bestående stillingers vedkommende af den pågældende minister og for nyoprettede stillingers vedkommende af finansministeren. I begge tilfælde træffes bestemmelsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet.

§ 6. Åremålsansættelse sker for et tidsrum af mellem 3 og 6 år. Åremålsansættelsen kan forlænges for en periode af indtil 3 år. Genansættelse kan finde sted.

§ 7. Løn- og andre ansættelsesvilkår fastsættes i overensstemmelse med reglerne i § 45 i tjenestemandsløven af 1969 og på grundlag af lønrammer og tillæg i lønnings- og klassificeringsloven af 1969 med senere ændringer.

Stk. 2. En varigt ansat tjenestemand i staten, folkeskolen eller folkekirken, som efter en åremålsansættelses udløb eller ophør af anden ham utilregnelig årsag genindtræder i den tidligere ansættelse, placeres med samme løn og tillæg, som ville være opnået, såfremt tjenesten i den varige ansættelse var fortsat uden afbrydelse.

Stk. 3. Løn- og andre ansættelsesvilkår ved genindtræden i varig ansættelse fastsættes i øvrigt i overensstemmelse med reglerne i stk. 1.

§ 8. Egenpension til en varigt ansat tjenestemand, der har eller har haft ansættelse på åremål, fastsættes i overensstemmelse med § 6 i lov om tjenstemands-pension på grundlag af den under den varige ansættelse opnåede pensionsgivende lønningstillæg, jf. nærværende lovs § 7, stk. 2, og forøges med et pensionstillæg der for hvert års tjeneste i åremålsstilling udgør 2,7 pct. af højeste egenpension fra en stilling i åremålsstillingens lønramme. Den samlede pension kan dog ikke overstige den pension, der ville være opnået ved pensionering fra en stilling med samme lønmæssige placering som åremålsstillingen.

Stk. 2. Pensionstillæg efter stk. 1 indgår i det beløb, hvoraf ægtefællepension beregnes.

§ 9. For personer, der ikke forud for ansættelse i åremålsstillinger er ansat som tjenstemænd, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at pensionsalderen forhøjes med indtil det dobbelte af åremålsansættelsens længde, og at hvert tjenestear i åremålsstilling indgår i pensionsalderen med indtil 2 år.

§ 10. Egenpension til de i nærværende lovs § 9 omhandlede åremålsansatte tjenstemænd udbetales fra den første i måneden efter det fyldte 60. år eller, hvis ansættelsen vedvarer efter dette tidspunkt, fra åremålsansættelsen ophør.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan dog tillade, at egenpension udbetales før det fyldte 60. år, såfremt den berettigede efter åremålsansættelsens ophør bliver erhvervsudygtig af helbredsmæssige årsager, eller hvis forholdene i øvrigt taler derfor.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 6, stk. 2, i lov om tjenstemandspension finder ikke anvendelse ved udbetaling af pension efter stk. 1-2.

Kapitel III.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 11. Loven træder i kraft den 1. juni 1971.

(Overgangsbestemmelser, optrykkes ikke).

Følgende stillinger, der i lønnings- og klassificeringsloven af 1969 er klassificeret i lønrammerne 29-35, vil efter § 1, nr. 2, fremtidig blive forbundet med kongelig udnævnelse.

§ 22. *Ministeriet for offentlige arbejder.*

Stationsforstandere.

Driftsbestyrer.

Postmestre.

Telegrafbestyrere.

Bekendtgørelse nr. 329 om udnævnelse og afskedigelse af tjenestemænd i lønramme 1-23 i post- og telegrafvæsenet.

I medfør af §§ 3 og 26 i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken som ændret ved lov nr. 173 af 28. april 1971 fastsættes:

§ 1. Udnævnelse og afskedigelse af tjenestemænd i lønramme 1-23 i post- og telegrafvæsenet foretages af generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet.

Stk. 2. Uansøgt afskedigelse kan kun foretages af ministeren for offentlige arbejder.

§ 2. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 1977.

Stk. 2. Ministeriet for offentlige arbejders bekendtgørelse nr. 199 af 6. maj 1971 ophæves.

Ministeriet for offentlige arbejder, den 21. juni 1977.

Finansministeriets cirkulære af 4. juli 1977 om forholdene for tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken i forbindelse med graviditet og fødsel samt adoption.

I medfør af § 58, stk. 4, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken og § 4, stk. 5, i lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension samt aftale af 14. juni 1977 mellem finansministeren og tjenestemændenes centralorganisationer fastsættes følgende:

Graviditet og fødsel.

§ 1. En tjenestemand, der er gravid, skal give tjenestestedet meddelelse om svangerskabet senest 3 måneder før den forventede fødsel.

§ 2. En tjenestemand er under fravær fra tjenesten på grund af svangerskab og fødsel berettiget til sædvanlig løn fra det tidspunkt, da der skønnes at være 8 uger til fødslen, og i indtil 14 uger i alt.

Stk. 2. Er de 14 uger udløbet inden 3 måneder fra fødselstidspunktet, ydes der – såfremt tjenestemanden ønsker det – tjenestefrihed uden løn i indtil 3 måneder fra fødslen. Denne periode medregnes i tjenestemandens lønanciennitet, jf. finansministeriets cirkulære nr. 11 af 11. december 1974 om lønanciennitet m.v. for tjenestemænd i staten, § 2, stk. 2¹⁾ samt undervisningsministeriets cirkulære nr. 236 af 16. december 1975 om lønanciennitet for folkeskolens tjenestemænd, § 2, stk. 2.

Stk. 3. En tjenestemand, der i forbindelse med barnets ophold på sygehus genoptager tjenesten inden 14 ugers-periodens udløb, har i tilknytning til barnets udskrivelse ret til fravær fra tjenesten i den del af perioden, der var tilbage ved genoptagelsen af tjenesten, såfremt udskrivelsen finder sted inden 6 måneder fra fødslen.

§ 3. Tidspunktet for forventet fødsel skal på forlangende dokumenteres, f. eks. ved kort fra svangerskabsundersøgelsen.

Stk. 2. Fravær inden for det tidsrum, i hvilket tjenestemanden efter § 2 er berettiget til sædvanlig løn, betragtes ikke som sygdomsforfald, medmindre det godtgøres ved lægeattest, at arbejdsudytigheden har anden årsag end svangerskab og/eller fødsel. Sygdomsforfald kan ikke bevirke, at perioden efter § 2 løber længere end til 14 uger fra fødslen.

Stk. 3. Fravær uden for det i § 2 nævnte tidsrum betragtes som sygdomsforfald og noteres i overensstemmelse med de herom gældende regler.

§ 4. Lægeattester, der forlanges i henhold til § 3, betales af tjenestemanden.

Adoption.

§ 5. Tjenestefrihed, der er ydet i indtil 3 måneder i forbindelse med adoption, medregnes i lønancienniteten og i pensionsalderen, forudsat at ansøgningen om tjenestefrihed er begrundet i et af adoptionsmyndighederne stillet krav.

¹⁾ Bilag 23.

Bilag 5.

Andre bestemmelser.

§ 6. Nærværende cirkulære begrænser ikke tjenestemænds mulighed for at søge tjenestefrihed uden løn i henhold til tjenestemandslovens § 58, stk. 1, hverken i forbindelse med adoption eller graviditet og fødsel.

§ 7. Dette cirkulære har virkning fra 1. april 1977 og berører ikke tjenestemænd, der ved dets udsendelse har genoptaget tjenesten efter fravær som følge af svangerskab og fødsel.

Uddrag af bestemmelser i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m.v. til statens tjenestemænd, der i medfør af § 60, stk. 7, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken opretholdes indtil videre.

1. del.

Kapitel 1. Almindelige bestemmelser.

4. Om aspiranttjeneste.

§ 5.

Stk. 2. Lønnen til aspiranter (§ 6, stk. 5) til andre stillinger end de i stk. 1 nævnte kan højst andrage:

- a) for aspiranter, der er fyldt 19 år: et beløb svarende til nettobegyndelseslønnen for pågældende tjenestemandstilling,
 - b) for aspiranter, der ikke er fyldt 19 år: 90 pct. af nettobegyndelseslønnen for pågældende tjenestemandstilling.
-

5. Om tjenestemandens ansættelse og afskedigelse.

§ 11.

Suspensionen foretages af vedkommende centralstyrelse; dog kan underordnede myndigheder foreløbig sætte tjenestemanden fra tjeneste, indtil centralstyrelsens afgørelse, der uophødeligt skal indhentes, foreligger. Centralstyrelsen skal, så vidt det står til denne, foranledige, at sagens afslutning mest muligt fremskyndes.

Stk. 2. Under suspensionen oppebæres kun $\frac{2}{3}$ af lønningen og af alle almindelige og særlige tillæg, herunder bestillingstillæg, men intet af de med stillingen forbundne honorarer og uvisse indtægter. Reduktionen af lønnen sker fra suspensionsdagen, dog således at tilbagebetaling af allerede forfalden lønning ikke finder sted, for så vidt tjenestemanden ikke genindtræder i tjenesten. Ophæves suspensionen derimod, uden at afskedigelse finder sted, foretages der den 1. i den efter ophævelsen påfølgende måned en endelig regulering af lønnen i forhold til suspensionsperiodens varighed.

Stk. 3. Såfremt sagen, der i medfør af stk. 1, 1. og 2. punktum, har medført suspension, fører til afskedigelse eller degradation, jf. § 18, sker der ingen efterbetaling af den tilbageholdte del af lønningen med alle almindelige og særlige tillæg. Fører sagen til forflyttelse, træffes der samtidig med den herom truffede beslutning bestemmelse om, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang efterbetaling skal finde sted. Sluttes sagen derimod med forsættelse til anden tjeneste, bøde, irrettesættelse, eller advarsel, ydes der ligesom i de tilfælde, hvor sagen afsluttes uden påtale, efterbetaling af den tilbageholdte del, dog ikke for den tid i hvilken tjenestemanden eventuelt ved sit forhold under sagen selv har bevirket dennes forhaling; såfremt forholdene i særlig grad taler derfor, kan der desuden ydes hel eller delvis efterbetaling af mistede honorarer og uvisse indtægter. Bestemmelsen om efterbetaling træffes samtidig med sagens afslutning og af den samme myndighed, som afgør sagen, jf. §§ 17 og 18. Hvorvidt der bør finde efterbetaling sted i de af reglen i stk. 1, 3. punktum, omfattede tilfælde, afgøres af vedkommende minister. Såfremt suspensionen skyldes anholdelse eller tiltale for en forbrydelse, hvori vedkommende findes skyldig, finder efterbetaling ikke sted; der træffes i sådanne tilfælde inden 3 måneder efter domsafsigelsen bestemmelse om, hvorvidt den pågældende skal afskediges.

7. Om ferie, tjenestefrihed og sygdom.

§ 13.

Stk. 6. For så vidt angår tjenestemænd, der ikke ved deres ansættelse eller genansættelse har kunnet præstere tilfredsstillende helbredsattest, jf. § 6, stk. 6, er finansministeren bemyndiget til at bestemme, at der til imødegåelse af statens risiko for tjenesteforsømmelse på grund af sygdom i mere end normalt omfang afkortes et af de pensionsgivende lønningsdele procentvis beregnet fradrag.

14. Om udbetaling af lønninger m. v. samt om forskud.

§ 31. Lønninger, som er fastsat årsvis, ventepenge og pensioner udbetales månedlig og forud ved hver måneds begyndelse, dog således, at dersom udbetalingsdagen falder på en helligdag, skal udbetalingen finde sted på den sidste søgnedag i den foregående måned. Søgnedage, på hvilke det udbetalende kontor er lukket i henhold til lov, anordning eller ministeriel bekendtgørelse, sidestilles i denne henseende med helligdage. Tjenestemandens død eller afskedigelse, efter at sådan udbetaling har fundet sted, men før månedens udløb, giver ikke staten noget krav på tilbagebetaling af det for den efterfølgende måned forudbetalte beløb. Hvis efterindtægt oppebæres, vil beløbet dog være at udligne i efterindtægten.

Stk. 2. Finansministeren kan tillade, at udbetaling finder sted indtil 6 søgnedage før den i stk. 1 anførte forfaldsdag. Dør eller afskediges tjenestemanden i tidsrummet mellem udbetalingen og forfaldsdagen, kan det udbetalte beløb kræves tilbagebetalt.

Stk. 3. Dødsfald eller uansøgt afgang i den måned, for hvilken udbetaling har fundet sted, medfører ikke tilbagebetaling af nogen del af det forud oppebårne månedsbeløb.

§ 32. Ved udnævnelse til en statstjeneste regnes lønningen, hvis tjenestemanden ikke allerede ved udnævnelsen er ansat i statens tjeneste, fra den 1. i pågældende måned, dersom stillingen er tiltrådt før den 15., i modsat fald fra den 15.

Stk. 2. Dersom en tjenestemand skifter stilling, regnes den nye stillings lønning fra den dato, fra hvilken ansættelsen ifølge ansættelsesbrevet er at regne.

Stk. 3. Udbetaling af egenpension eller ventepenge tager sin begyndelse fra udløbet af det tidsrum, for hvilket udbetaling af løn har fundet sted; såfremt den pågældende imidlertid ved afskedigelsen står uden for nummer eller af anden grund ikke oppebærer lønning, tager ovennævnte udbetaling sin begyndelse fra afskedigelsen. Enkepension og børnepension kommer til udbetaling, når det tidsrum er udløbet, for hvilket der er udbetalt efterindtægt (jf. dog § 76 i kapitlet om efterindtægt), eller, hvis sådan ikke er udbetalt, fra dagen efter den sidste dag, for hvilken der er udbetalt lønning, ventepenge eller pension til tjenestemanden.

§ 34. Tjenestemænd kan efter nærmere af finansministeren fastsatte regler give forskrivninger på deres løn, men sådanne forskrivninger har alene retskraft, når de gives til lånefond eller pengeinstitutter, som af finansministeren er anerkendt som berettigede til at modtage dem, og de må i forbindelse med eventuelle renter og afdrag på lønningsforskud, jf. § 33, stk. 2, ikke indeholde forpligtelse til afdrag af mere end $\frac{1}{8}$ af de lønningsbeløb, som ved lånets stiftelse udbetales til tjenestemanden. For så vidt angår de ved en tjenestemand's fratræden til udbetaling forfaldne pensionsbidrag, jf. § 50, stk. 3, 1. punktum, vil forskrivning kunne gives på højst $\frac{1}{8}$ af beløbet.

Stk. 2. Tilsvarende regler gælder med hensyn til forskrivninger på efterindtægt, ventepenge og pension.

15. Om tjenestebolig og tjenestejord m. v.

§ 36.

Stk. 5. Den ydre og indre vedligeholdelse af tjenesteboliger påhviler staten. Skatter og afgifter, som påhviler staten som ejer af ejendomme, hvori en tjenestebolig er beliggende, udredes af staten uden refusion fra tjenestemanden. For tjenesteboliger med jordtilliggende fordeles skatter og afgifter efter vedkommende ministers nærmere bestemmelse, således at kun en til boligen svarende forholdsmæssig del udredes af staten, jf. § 37, stk. 4.

§ 37. For brugen af tjenestejord skal der beregnes et årligt fradrag i lønnen. Dette fradrag fastsættes for et tidsrum af 5 år af pågældende minister for hver tjenestestillings vedkommende under hensyntagen til jordloddens størrelse, beskaffenhed, beliggenhed m. m. og skal omtrentlig svare til, hvad jordloden ved forsvarelig udnyttelse ordentligvis kan ventes at indbringe brugeren netto. Såfremt der for statens regning udføres grundforbedringsarbejder på tjenestejorden, kan vurdering foretages uden for de sædvanlige tider.

Stk. 2. Såfremt en tjenestemand med pågældende styrelses samtykke og under dennes kontrol foretager grundforbedringsarbejder for egen regning, kan der af styrelsen sikres tjenestemanden, at han i tilfælde af jordens afgivelse inden for et af styrelsen fastsat åremål, dog højst 15 år, af staten får godtgjort så stor en del af udgiften, som svarer til forholdet mellem de tilbageværende måneder af perioden og hele perioden. Det skal da ved opslag af pågældende stilling pålægges efterfølgeren at afdrage det af staten udrede beløb og forrente den til enhver tid resterende del med 5 pct. p. a. I den pågældende periode må fradraget efter stk. 1 fastsættes således, at den merværdi, som grundforbedringen udgør for tjenestejorden, kommer brugeren til gode.

Stk. 3. Hver minister, under hvis ministerium der findes stillinger med tjenestejord, udfærdiger nærmere regler for tjenestejordens forsvarlige behandling samt bestemmelser om tjenestejords aflevering fra formanden eller hans bo til eftermanden.

Stk. 4. Alle på tjenestejorden hvilende skatter, afgifter og byrder udredes af brugeren.

16. Om uiforms- og beklædningsgenstande.

§ 39. Dersom uniforms- og beklædningsgenstande leveres det underordnede personale af hensyn til tjenestens særlige art, sker dette uden fradrag i lønnen. For de styrelsesgrene, hvor sådan levering finder sted, fastsættes af pågældende minister efter indhentet udtalelse af lønningsrådet i et uniformsregulativ de nærmere regler for tildelingen. Der kan ikke tilstås tjenestemænd, som i henhold til et sådant regulativ skal have udleveret uniforms- og beklædningsgenstande, men som efter ønske fritages herfor, nogen beklædningsgodtgørelse, lige så lidt som sådan godtgørelse i øvrigt kan tillægges nogen tjenestemand.

Stk. 2. Der bør over for overordnet personale kun pålægges uniformspligt for tjenestemandsgupper eller dele af sådanne, hvor det efter tjenestens særlige art er fornødent. I de tilfælde, hvor det pålægges tjenestemanden at anvende uniform under tjenestens udførelse, ydes der et tilskud i forhold til en af styrelsen fastsat anskaffessum. Brugsterminen fastsættes ved et regulativ med hensyntagen til omfanget af den tjeneste, under hvilken uniform skal benyttes. Reglerne for statens tilskud til uniformsanskaffelser fastsættes i et regulativ, der forelægges lønningsrådet til udtalelse. Ved anskaffelse af gallauniform ydes tilsvarende tilskud til tjenestemænd, der er pligtige at besidde en sådan uniform; det fastsættes af pågældende minister efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet, hvilke tjenestemænd det kan pålægges at anskaffe gallauniform.

Stk. 3. Når en tjenestemand's arbejde er af sådan art, at det medfører en ekstraordinær risiko for tilsmudsning eller beskadigelse af personalets beklædningsgenstande eller for ekstraordinært slid på disse, stilles der efter regler fastsat af finansministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet beskyttelsesbeklædning (kitler o. lign.) til rådighed for tjenestemanden, hvad enten der er pålagt ham uniformspligt eller ikke.

Stk. 4. Reglerne i nærværende paragraf kan efter pågældende ministers nærmere bestemmelse bringes til anvendelse på medhjælpere og aspiranter.

18. Om honorarer, medhjælpssummer og vederlag én gang for alle.

§ 42. -----

Stk. 3. Ved en tjenestemands 25, 40 og 50 års tjenestejubilæer ydes der gratiale efter nærmere af finansministeren fastsatte regler.

Kapitel 2.

Pension.

A. Bestemmelser for tjenestemænd.

II. Egenpension.

§ 62. -----

Stk. 6. For så vidt i medfør af bestemmelsen i § 42 i lov nr. 183 af 20. maj 1933 med senere ændringer en tilskadekommet tjenestemand som følge af den ham tillagte pension enten slet ikke eller kun delvis har fået tillagt den erstatning, han ellers ville have været berettiget til efter lovens regler, skal han dog uanset foranstående bestemmelse i tilfælde af senere ansættelse i statens tjeneste eller som oven for i stk. 5, 1. punktum, anført vedblivende oppebære så stor en del af pensionen, som svarer til den bortfaldne erstatnings livrenteværdi ved afskedigelsen. For så vidt angår den i stk. 5, 2. og 3. punktum, omhandlede pensionsberegning, vil, hvad enten ulykkestilfældet er indtrådt i statens eller kommunens tjeneste, den del af pensionen fra stat eller kommune, der beregnet på oven for anførte måde træder i stedet for erstatningen, være at betragte som tjenestemanden forlods tillagt, således at beløbet holdes uden for beregningen af den endelige pension.

Kapitel 3.

Efterindtægt for tjenestemænds efterladte.

§ 75. -----

Stk. 2. For så vidt der med den afdødes stilling var forbundet tjenestebolig, har de til efterindtægt berettigede endvidere inden for et tidsrum af 3 måneder ret til at blive boende i boligen på de for tjenestemanden fastsatte vilkår. Kontorlokaler og andre til tjentlig brug bestemte lokaler skal dog straks fraflyttes, ligesom det efter omstændighederne kan pålægges de efterladte at stille i det mindste ét beboelsesværelse til rådighed for den, som skal beklæde stillingen efter den afdøde.

2. del.

Ydelser til tjenestemændene uden for den faste lønning.

Kapitel 1.

Almindelige bestemmelser.

Befordringsgodtgørelse.

§ 97. Befordringsgodtgørelse kan enten ydes efter regning eller med faste beløb, som dog ikke må overstige, hvad der må antages virkelig at medgå til befordringsudgifter i tjenstligt øjemed.

Fejltællingsgodtgørelse.

§ 102. Til tjenestemænd, der har et pengeansvar under vilkår, som efter tjenestens art særlig udsætter dem for at lide tab, kan der efter bevilling på finansloven gives en fejltællingsgodtgørelse.

—————

Finansministeriets cirkulære af 5. december 1979 om de for statens tjenestemænd gældende ferieregler.

Det meddeles herved, at der den 15. oktober 1979 mellem finansministeren og Statstjenestemændenes Centralorganisation I, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Akademikernes Centralorganisation og Lærernes Centralorganisation i medfør af bestemmelsen i § 45, stk. 1, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 er indgået følgende aftale:

Retten til ferie

§ 1. Statens tjenestemænd har inden for ferieåret, der går fra 1. april til 31. marts, ret til at holde ferie med løn i 2 arbejdsdage for hver måneds tjeneste i løbet af det forudgående kalenderår («optjeningsåret»). For hver måneds tjeneste efter 1. september 1979 optjenes ret til 2 ½ dags ferie med løn til afholdelse i det følgende ferieår.

Stk. 2. Tjenestemænd, der er ansat inden for optjeningsåret eller efter optjeningsårets udløb, og som har erhvervet ferieret under anden beskæftigelse, er berettigede til at holde sådan tilgodehavende ferie mod fradrag af 1/2080 af årslønnen for hver time tjenestemanden skulle have udført tjeneste den pågældende dag. Såfremt der ikke for den pågældende dag har været fastsat en bestemt arbejdstid, foretages fradrag for 8 timers tjeneste.

Tilsvarende regel finder anvendelse under eventuel tjenestefrihed uden løn for tjenestemænd, som ved ansættelsen ikke har optjent ret til ferie.

Stk. 3. Ved opgørelse af tilgodehavende ferie sidestilles fravær på grund af ekstraordinær tjenestefrihed i kortere perioder end et år samt fravær på grund af sygdom eller ferie med tjeneste i stillingen, jf. dog § 7, stk. 3.

Stk. 4. Løn under ferie ydes med samme beløb, som ville være indtjent under tjeneste med samme beskæftigelsesgrad som umiddelbart forud for ferien. Fra 1. april 1980 ydes der dog til tjenestemænd, der ved feriens afholdelse har anden arbejdstid end i optjeningsåret, løn under ferie med samme brøkdelen, som tjenesten i optjeningsåret har andraget.

Tilrettelæggelse af ferien

§ 2. Ferien skal i videst muligt omfang gives samlet og i tidsrummet 2. maj – 30. september. Ved feriens tilrettelæggelse skal der inden for de grænser, som tjenestens tarv kræver, tages størst muligt hensyn til personalets ønsker. Meddelelse om feriens placering gives så tidligt som muligt.

Stk. 2. Feriedage ud over 18 pr. år – herunder forlænget ferie i henhold til stk. 3 – kan efter ansøgning, når afviklingen skønnes forenelig med de tjenstlige forhold, sammenspares med henblik på afvikling i sammenhæng senest inden 3 år efter udløbet af det ferieår, i hvilket sammensparingen påbegyndes. Den således sammenspærede ferie kan sammenlagt med den ordinære ferie i et enkelt ferieår maksimalt udgøre 11 uger, hvoraf højst 8 uger kan kræves afviklet i træk og efter styrelsens nærmere bestemmelse fortrinsvis til afholdelse uden for ferieperioden. Anmodning om sammensparing fremsættes i forbindelse med styrelsens ferieplanlægning for det ferieår, hvori ferien normalt skulle være afholdt. Tjenestemanden skal samtidig oplyse, i hvilket ferieår afvikling ønskes. Tidspunktet for afvikling af sammensparet ferie fastlægges, jf. stk. 1, 2. pkt., senest 3 måneder før påbegyndelsen af det ferieår, i hvilket afviklingen skal ske. S sammensparet ferie kan ikke omdannes til kontant godtgørelse og kan ikke give grundlag for ferieforlængelse efter stk. 3. Ovenstående

ordning gælder ikke for undervisningsområder og for andre områder, hvor ferien afholdes i forbindelse med institutionslukning.

Stk. 3. Har der af tjenstlige grunde ikke kunnet tildeles en tjenestemand mindst 18 feriedage inden for den i stk. 1 nævnte periode, er den pågældende berettiget til i den øvrige del af ferieåret at holde forlænget ferie efter følgende regler:

Er der i perioden 2. maj – 30. september holdt ferie i
12-17 dage, forlænges den resterende ferie med 2 dage
6-11 dage, forlænges den resterende ferie med 3 dage
5 dage eller derunder, forlænges den resterende ferie med 4 dage

Feriedage, som af tjenstlige grunde har måttet tildeles før den 2. maj, kommer i betragtning ved beregning af ekstra feriedage på tilsvarende måde som feriedage, der resterer ved udløbet af perioden 2. maj – 30. september.

Stk. 4. Ferie uden for perioden 2. maj – 30. september bør normalt ikke deles i mindre afsnit end 6 dage i sammenhæng.

Stk. 5. Er tjenesten tilrettelagt med 5 arbejdsdage om ugen, indgår 1 arbejdsfri dag som afviklet ferie for hver 5 dage den pågældende holder ferie.

Dette gælder dog ikke særlige feriedage, der ydes som kompensation for mistet helligdagsfrihed i henhold til § 13 i aftale af 7. juli 1979 om de for statens tjenestemænd gældende arbejdstidsregler m.m.

Stk. 6. Helligdage i ferieperioden, der ville være fridage for den pågældende, medregnes ikke som feriedage.

§ 3. For så vidt ganske særlige tjenstlige forhold gør sig gældende, kan optjent ferie bortfalde et enkelt ferieår efter vedkommende styrelses bestemmelse. Bortfald af optjent ferie i to på hinanden følgende ferieår kan kun undtagelsesvis finde sted og da kun med finansministeriets forudgående samtykke.

Stk. 2. For bortfaldne feriedage gives i det efterfølgende ferieår en tillægsferie af samme længde som den bortfaldne ferie, således som denne opgøres efter bestemmelserne i § 2, stk. 3.

Stk. 3. Har tillægsferie som nævnt i stk. 2 ikke kunnet gives, er tjenestemanden berettiget til en godtgørelse, som for hver tilgodehavende feriedag udgør et beløb svarende til overarbejdsbetaling for 7 timer, beregnet efter den betalingssats, der er gældende umiddelbart efter udløbet af det ferieår, i hvilket tillægsferien skulle være givet. Godtgørelse udbetales senest 3 måneder efter udløbet af det ferieår, i hvilket tillægsferien skulle være givet.

Sygdom under ferie

§ 4. Sygedage under ferie betragtes i almindelighed som feriedage.

Stk. 2. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan styrelsen dog tillade, at ferie suspenderes under sygdom. Ved afgørelsen af, hvorvidt sådan suspension kan foretages, skal der eksempelvis tages hensyn til, om tjenestemanden er sygmeldt ved feriens begyndelse, om sygdommen er af længere varighed, om sygdommen er af alvorligere karakter, om sygdommen hindrer tjenestemanden i at benytte tjenestefriheden på rimelig måde som ferie, eller om sygdommen skyldes tilskadekomst under udførelsen af tjenesten.

Stk. 3. Ferie, der træder i stedet for en efter bestemmelserne i stk. 2 suspenderet ferie, gives på et for afløsningen belejligt tidspunkt og uden tillægsferie, selv om ferien må tildeles uden for perioden 2. maj – 30. september.

Militærtjeneste

§ 5. Tjenestemænd, der inden 1. april 1980 er blevet indkaldt til militærtjeneste, er ved genoptagelse af tjenesten berettiget til normal årlig ferie. Der vil ikke samtidig hermed kunne ydes de pågældende godtgørelse i form af tillægsferie eller pengeerstatning for den inden indkaldelsen optjente ikke afviklede ferie.

Stk. 2. Tjenestemænd, der efter 1. april 1980 indkaldes til aftjening af værnepligt, er berettiget til almindelig feriegodtgørelse, jf. § 8, stk. 1, for den inden indkaldelsen optjente, ikke afholdte ferie. Efter genoptagelse af tjenesten efter aftjent værnepligt er tjenestemanden berettiget til at holde den under værnepligtsaftjeningen optjente ferie mod fradrag i lønnen som anført i § 1, stk. 2.

Særlig feriegodtgørelse

§ 6. Ud over løn under ferie oppebærer tjenestemænd en særlig feriegodtgørelse på 1 ½ pct., som beregnes af samtlige i optjeningsåret oppebårne indkomstskattepligtige beløb for tjenstligt arbejde, men med fradrag af eventuelt sygdomsrisikobidrag samt særlig feriegodtgørelse.

Stk. 2. For tjenestemænd, der inden 1. april 1980 er blevet indkaldt til militærtjeneste, beregnes godtgørelsen på grundlag af den løn, som den pågældende ville have oppebåret, hvis han ikke havde været fraværende på grund af militærtjeneste.

Stk. 3. I tilfælde, hvor en tjenstemands ferie af tjenstlige grunde bortfalder, og der ydes den pågældende en kontant pengeerstatning herfor, jf. § 3, stk. 3, bevares retten til den særlige feriegodtgørelse.

Feriemæssig stilling ved afsked

§ 7. En tjenestemand, der afskediges med pension i henhold til kapitel 2 i lov om tjenestemandspension, skal for afskedigelsen holde den indtil afskedigelsestidspunktet indtjente ferie. Styrelsen kan dog i undtagelsestilfælde efter forudgående forelæggelse for vedkommende minister dispensere fra denne bestemmelse, såfremt særlige arbejdsmæssige forhold gør sig gældende. Tjenestemanden oppebærer i forbindelse med afsked særlig feriegodtgørelse, der er indtjent indtil afskedigelsestidspunktet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Har tilgodehavende ferie ikke kunnet afvikles som anført i stk. 1, er tjenestemanden for en periode af samme længde som den tilgodehavende ferie berettiget til en godtgørelse, der udgør forskellen mellem den senest forud for afskedigelsen oppebårne løn og pensionen efter eventuelt samordningsfradrag.

Stk. 3. Ved opgørelse af tilgodehavende ferie medregnes fravær på grund af sygdom umiddelbart forud for afskedigelsen ikke som tjeneste. Løn og andet vederlag, der er udbetalt under sådant fravær, medtages ikke ved beregning af særlig feriegodtgørelse.

Stk. 4. Retten til godtgørelse efter stk. 2 og særlig feriegodtgørelse bortfalder, såfremt tjenestemanden umiddelbart forud for afskedigelsen har været fraværende på grund af sygdom i 6 måneder eller derover.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på tjenestemænd, der afskediges med ventepenge eller rådighedsløn.

§ 8. En tjenestemand, der fratræder sin stilling uden at være omfattet af § 7, er berettiget til feriegodtgørelse med 9 ½ pct. af lønnen for det tidsrum den på fratrædelsestidspunktet tilgodehavende ferie vedrører. For tidsrummet 1. april – 31. august 1979 beregnes feriegodtgørelsen med 10 pct. og for tidsrummet fra 1. september 1979 med 12 ½ pct. Ved beregningen ses der dog bort fra løn, der er udbetalt under ferie i det tidsrum, der danner grundlag for godtgørelsen.

Bilag 7.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på tjenestemænd, der opnår ekstraordinær tjenestefrihed i mindst 1 år.

Stk. 3. Retten til særlig feriegodtgørelse bortfalder i det omfang, i hvilket der ydes feriegodtgørelse i henhold til stk. 1.

Stk. 4. Feriegodtgørelse i henhold til stk. 1 udbetales efter samme regler som feriegodtgørelse i henhold til ferieloven.

Elever

§ 9. Bestemmelserne i denne aftale finder tilsvarende anvendelse for elever, der uddannes til ansættelse i medhjælperstilling.

Specielle bestemmelser

§ 10. Foranstående bestemmelser kan ved aftale suppleres med særlige regler for tjenestemænd i de enkelte styrelser. Endvidere kan bestemmelserne ved aftale fraviges for tjenestemænd, hvis arbejdsvilkår er af særlig karakter, eller når andre særlige forhold måtte give grundlag herfor.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 11. De hidtil gældende særlige feriebestemmelser for udsendte tjenestemænd i udenrigstjenesten opretholdes, indtil aftale måtte blive indgået.

§ 12. Denne aftale har virkning fra 1. april 1979 og kan opsiges med 3 måneders varsel, dog tidligst til 1. april 1981.

Aftale af 14. juni 1977 om de for statens tjenestemænd gældende ferieregler ophæves.

Bekendtgørelse om ansættelse som tjenestemand på prøve i staten med senere varig ansættelse for øje.

I medfør af §§ 4 og 6, stk. 2 og 3, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, samt aftale af 10. marts 1972 mellem økonomi- og budgetministeren og tjenestemændenes centralorganisationer (ved Tjenestemændenes Fællesudvalg) om prøvetjenestens længde fastsættes:

§ 1. Ifølge tjenestemandslovens § 6, stk. 1, sker første varige ansættelse som tjenestemand efter forudgående ansættelse på prøve.

§ 2. Ved genansættelse i tjenestemandstilling af en tidligere varigt ansat tjenestemand kan der af ansættelsesmyndigheden kræves ansættelse på prøve, jf. § 6.

Stk. 2. Ved en varigt ansat tjenestemand's overgang til tjenestemandsansættelse i en anden styrelse kan der af ansættelsesmyndigheden kræves ansættelse på prøve, jf. § 6, under forudsætning af, at der under sådan prøveansættelse gives tjenestemanden tjenestefrihed i den hidtidige styrelse, jf. tjenestemandslovens § 58, stk. 1.

§ 3. Ifølge tjenestemandslovens § 34, stk. 1, kan ansættelse som dommer kun ske som varig ansættelse.

Stk. 2. Varig ansættelse i tjenestemandstilling som professor kan efter vedkommende ministers nærmere bestemmelse ske uden forudgående ansættelse på prøve.

Stk. 3. Varig ansættelse af militære tjenestemænd kan efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse ske uden forudgående ansættelse på prøve.

Stk. 4. Efter indstilling fra vedkommende minister kan økonomi- og budgetministeren i særlige tilfælde bestemme, at varig ansættelse i anden tjenestemandstilling end nævnt i stk. 1-3 kan ske uden forudgående ansættelse på prøve.

§ 4. Ansættelse på prøve kan tidligst ske ved det fyldte 18. år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, kan efter forhandling med økonomi- og budgetministeren for bestemte grupper af tjenestemænd fastsætte en lavere mindstealder for ansættelse på prøve, når særlige grunde taler derfor.

Stk. 3. Varig ansættelse som tjenestemand kan tidligst ske ved det fyldte 20. år.

§ 5. Ved første ansættelse er prøvetjenestens længde 2 år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. For enkelte grupper af tjenestemænd kan vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, ved aftale med vedkommende forhandlingsberettigede organisation fastsætte en længere prøvetjeneste.

§ 6. Såfremt der ved genansættelse i tjenestemandstilling af en tidligere varigt ansat tjenestemand, eller ved en varigt ansat tjenestemand's overgang til tjenestemandsansættelse i en anden styrelse, kræves ansættelse på prøve, fastsættes prøvetjenestens varighed af ansættelsesmyndigheden, dog længst til 1 år.

§ 7. Ved genansættelse af en tidligere på prøve ansat tjenestemand (eller tidligere aspirant) kan den tidligere tjeneste efter afgørelse af vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, medregnes i prøvetjenesten, dog højst med $1\frac{1}{2}$ år.

Stk. 2. Forudgående ansættelse i staten i indtil 2 år efter det fyldte 18. år på tjenestemandslignende vilkår, på overenskomst eller på andre vilkår vil ved umiddelbar overgang til ansættelse som tjenestemand i samme stilling kunne træde i stedet for prøveansættelse.

Stk. 3. Ved tjenestemandsansættelse af en person, som er ansat i en anden stilling i staten på vilkår som anført i stk. 2, eller som er ansat i folkeskolen, i folkekirken, i en tilskudsberettiget institution eller i en kommune, vil prøvetjenesten kunne nedsættes eller bortfalde under hensyntagen til karakteren og varigheden af tjenesten i den hidtidige stilling.

Stk. 4. Spørgsmål om nedsættelse eller bortfald af prøveansættelse i de i stk. 2 og 3 omhandlede tilfælde afgøres af vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil.

Stk. 5. Efter indstilling fra vedkommende minister kan økonomi- og budgetministeren bestemme, at prøvetjenesten kan nedsættes eller bortfalde på grundlag af anden tjeneste end omhandlet i stk. 2 og 3.

§ 8. Prøvetjenesten skal være effektiv.

Stk. 2. Fravær på grund af værnepligtstjeneste, sygdom, tjenestedygtighed som følge af svangerskab eller barnefødsel – herunder tilstået tjenestefrihed i denne anledning – af tilsammen højst 60 dages varighed medfører ikke forlængelse af prøvetjenesten. Når sådanne fravær, enkeltvis eller sammenlagt, har varet ud over 60 dage, forlænges prøvetjenesten med 1 måned pr. påbegyndt 30 dages fravær ud over 60 dage.

Stk. 3. Fravær, der er en umiddelbar følge af tilskadekomst i tjenesten, medfører kun forlængelse af prøvetjenesten, såfremt det – alene eller sammenlagt med eventuelle fravær som nævnt i stk. 2 af højst 60 dages varighed – overskrider et tidsrum af 180 dage; i så fald forlænges prøvetjenesten med 1 måned pr. påbegyndt 30 dages fravær ud over 180 dage.

Stk. 4. Vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, kan for bestemte grupper af tjenestemænd, som inden ansættelsen som tjenestemand har gennemgået en længerevarende uddannelse inden for vedkommende styrelse, fastsætte undtagelser fra reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 5. Såfremt der i medfør af tjenestemandslovens § 58, stk. 1, bevilges en på prøve ansat tjenestemand tjenestefrihed uden løn, forlænges prøvetjenesten tilsvarende.

Stk. 6. Såfremt der i medfør af tjenestemandslovens § 58, stk. 3, bevilges en på prøve ansat tjenestemand nedsat tjenestetid, medregnes denne fuldt ud i prøvetjenesten, såfremt den udgør $\frac{2}{3}$ af fuld tjenestetid eller derover. I andre tilfælde forlænges prøvetjenestens varighed således, at den omregnet svarer til $\frac{2}{3}$ tjeneste.

§ 9. Til konstatering af, om prøvetjenesten forløber tilfredsstillende, afgiver tjenestemandens nærmeste overordnede chef senest efter 6 måneders prøvetjeneste en skriftlig bedømmelse af tjenestemanden til ansættelsesmyndigheden, der af-

gør, om ansættelsesforholdet kan fortsætte. I benægtende fald afskediges den pågældende, jf. tjenestemandslovens § 31, stk. 1 og 2, og § 33, stk. 2.

Stk. 2. Prøvetjenesten kan forlænges, såfremt den på prøve ansatte tjenestemand ikke har fuldført en af vedkommende ansættelsesmyndighed som led i prøvetjenesten krævet uddannelse, eller såfremt prøvetjenesten ikke har været tilfredsstillende. Afgørelsen af, om prøvetjenesten har været tilfredsstillende, træffes på grundlag af en af tjenestemandens nærmeste overordnede chef afgiven fornyet bedømmelse, der, såfremt prøvetjenesten ikke skønnes at have været tilfredsstillende, skal indeholde en nærmere begrundelse herfor. Tjenestemanden skal have udleveret en afskrift af bedømmelsen. Såfremt prøvetjenesten agtes forlænget, fordi den ikke har været tilfredsstillende, skal der snarest og senest 6 måneder før normal prøvetjenestes udløb gives tjenestemanden underretning herom.

Stk. 3. Senest 3 måneder før normal eller forlænget prøvetjenestes udløb skal der træffes afgørelse om, hvorvidt den prøveansatte er egnet til varig ansættelse. Er dette ikke tilfældet, finder afskedigelse sted, jf. tjenestemandslovens § 28, sammenholdt med § 33, stk. 2, og § 31, stk. 1 og 2.

§ 10. Regler om uddannelse som led i prøvetjenesten for bestemte grupper af tjenestemænd fastsættes af vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil.

§ 11. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. april 1972.

Stk. 2. Samtidig ophæves § 5, stk. 3, 2. og 3. punktum, i lønnings- og pensionsloven af 1958 og finansministeriets cirkulæreskrivelse af 22. november 1946 om aspirant-tjenestens effektivitet og fradrag af sygeperioder m. v.

Økonomi- og budgetministeriet, den 20. marts 1972.

Aftale af 7. juli 1979 mellem finansministeren og tjenestemændenes centralorganisationer om betaling m.v. til tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken under midlertidig tjeneste i højere stilling.

I medfør af § 45, stk. 1, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken fastsættes følgende:

§ 1. En tjenestemand, som i henhold til tjenestemandslovens § 11 eller § 41, stk. 1, efter særlig ordre eller ifølge en forud fastlagt tjenestefordeling gør midlertidig tjeneste i en stilling, der lønmæssigt er klassificeret højere end hans egen, er berettiget til betaling efter reglerne i denne aftale under forudsætning af, at han overtager de arbejdsopgaver, der er forbundet med den højere stilling.

Stk. 2. En tjenestemand, der er ansat i en stilling, i hvilken oprykning til højere lønramme ifølge lov eller anden godkendt ordning finder sted efter anciennitet og under forudsætning af tilfredsstillende tjenstlige forhold, er dog ikke berettiget til betaling som nævnt i stk. 1 under tjeneste i en anden tilsvarende stilling.

§ 2. Retten til betaling under midlertidig tjeneste i højere stilling indtræder, når tjenestemanden har varetaget sådan stilling i 15 dage i sammenhæng, jf. § 5.

Stk. 2. Er varetagelsen af højere stilling udelukkende begrundet i feriefravær, jf. cirkulære af 5. juli 1977 om de for statens tjenestemænd gældende ferieregler samt § 13, stk. 3, i aftale af 7. juli 1979 om de for statens tjenestemænd gældende arbejdsregler m.m., indtræder retten til betaling først, når tjenestemanden har udført sådan midlertidig tjeneste i 22 dage i sammenhæng.

Stk. 3. For nærmere angivne grupper af tjenestemænd kan der, når midlertidig tjeneste i højere stilling medfører særlige ulemper, herunder væsentlig ændrede tidspunkter for tjenestens begyndelse og slutning, med finansministeriets godkendelse bortses fra karensdage efter stk. 1 og 2.

§ 3. Betaling under midlertidig tjeneste i højere stilling ydes med et beløb, der udgør forskellen mellem den for tjenestemandens egen stilling gældende løn med dyrtidstillæg samt eventuelt stedtillæg, generelt og særligt tillæg og den løn med tillæg, han ville opnå ved udnævelse i den højere stilling på sit hidtidige tjenestested. Overføres tjenestemanden til andet tjenestested, opgøres betalingen dog på grundlag af lønforholdene på det nye tjenestested.

Stk. 2. For tjenestemænd, der er ansat på prøve, og som under sådan ansættelse aflønnes med en procentdel af lønrammelønnen, opgøres betalingen under midlertidig tjeneste i højere stilling på grundlag af forskellen mellem den procentdel af lønnen i egen stilling, som den pågældende er berettiget til, og samme procentdel af lønnen i den højere stilling.

§ 4. En tjenestemand, der har opnået ret til betaling, oppebærer betaling for hver dags tjeneste i højere stilling fra det tidspunkt, da sådan tjeneste er påbegyndt, jf. dog § 8, stk. 1.

§ 5. Fridag efter det tidspunkt, da midlertidig tjeneste i højere stilling er påbegyndt, medregnes såvel ved opgørelse af det antal dage, for hvilke der ydes betaling, som ved afgørelse af, om betingelserne for ret til betaling efter § 2 er opfyldt, under forudsætning af, at tjenestemanden har udført tjeneste i højere stilling på den nærmest efter fridagen følgende arbejdsdag.

§ 6. Selv om tjeneste i højere stilling har været afbrudt på grund af sygdom eller ferie, bevarer tjenestemanden dog retten til betaling for tjeneste i højere stilling efter

fraværsperiodens ophør, såfremt han efter tjenestens genoptagelse fortsat udfører tjeneste i højere stilling. Tilsvarende gælder med hensyn til fravær af indtil 1 måneds varighed som følge af ekstraordinær tjenestefrihed.

Stk. 2. Er tjeneste i højere stilling blevet afbrudt af andre grunde end nævnt i stk. 1, bevarer tjenestemanden ret til betaling for efterfølgende tjeneste i højere stilling, såfremt tjenesteperioderne i højere stilling ikke er adskilt af mere end 15 dage.

§ 7. Under midlertidig tjeneste i højere stilling er tjenestemanden berettiget til udgiftsdækkende særlige ydelser efter de satser, der er gældende for den højere stilling.

Stk. 2. Andre særlige ydelser udbetales efter de for den højere stilling gældende satser, når tjenestemanden har varetaget sådan stilling i henholdsvis 15 eller 22 dage i sammenhæng, jf. § 2, stk. 1 og 2.

§ 8. Under fortsat midlertidig tjeneste i højere stilling ud over 1 år oppebærer tjenestemanden betaling under fravær på grund af ferie eller som følge af sygdom i indtil 28 dage. Betalingen udregnes som forskellen mellem den for tjenestemandens egen stilling gældende løn, jf. § 3, og den løn, han ville opnå ved udnævnelse i den højere stilling, i hvilken han under den fortsatte perioden har gjort længst tjeneste.

Stk. 2. En tjenestemand, der ansættes i en højere stilling i direkte forlængelse af midlertidig tjeneste i denne stilling – eller anden højere stilling af samme kategori – og som har varetaget de hermed forbundne arbejdsopgaver gennem en sammenhængende periode på mindst 1 år, får medregnet sådan tjeneste ved fastsættelse af lønancienniteten i den højere stilling, som om samtlige perioder af midlertidig tjeneste var tilbagelagt i den højere stilling, hvori han ansættes.

§ 9. For tjenestemænd i udenrigstjenesten finder bestemmelserne i § 12 i normerings- og klassificeringsloven af 1958 anvendelse, indtil aftale måtte blive indgået.

§ 10. Denne aftale har virkning for midlertidig i tjeneste i højere stilling efter den 1. april 1980 og kan opsiges med 3 måneders varsel, dog tidligst til 1. april 1981.

Stk. 2. Samtidig med denne aftales ikrafttræden ophæves aftale af 27. februar 1973 om betaling m.v. til tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken under midlertidig tjeneste i højere stilling.

Finansministeriets bekendtgørelse af 22. juli 1977 om opslag af tjenestemandstillinger i staten.

I medfør af § 5, stk. 6, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, jf. samme lovs § 5, stk. 1 og 2, fastsættes for statstjenestemandstillinger følgende:

Offentligt opslag.

§ 1. Ifølge tjenestemandlovens § 5, stk. 1, sker ansættelse som tjenestemand efter offentligt opslag, medmindre den pågældende ansættes efter forudgående ansættelse på prøve.

Stk. 2. Offentligt opslag som nævnt i stk. 1 skal herefter, medmindre andet er bestemt nedenfor, finde sted forud for enhver tjenestemandsansættelse, uanset om ansættelse skal ske i form af ansættelse på prøve, som varig ansættelse eller på åremål.

Stk. 3. Endvidere bør offentligt opslag finde sted, når en tjenestemandstilling skal besættes gennem midlertidig tjeneste i højere stilling og det må forventes, at den midlertidige tjeneste vil strække sig over et ikke ganske kortvarigt tidsrum.

§ 2. Offentligt opslag sker ved anvendelse af sådan form for avertering, som findes bedst egnet til at bringe opslaget til offentlig kundskab. Alt efter stillingens art og tjenestestedets beliggenhed kan avertering ske gennem Statstidende, dagspressen eller fagblade eller på anden måde, som findes formålstjenlig.

Undtagelse fra opslag.

§ 3. Ansættelse i stillingen som præsident for Højesteret, i militære tjenestemandstillinger og i tjenestemandstillinger under civilforsvarskorpset kan ske uden opslag.

Stk. 2. Ansættelse kan endvidere ske uden opslag, når ansættelse som tjenestemand finder sted ved umiddelbar overgang fra ansættelse i samme stilling på tjenestemandsligende vilkår, på overenskomst eller på andre vilkår.

§ 4. Med hensyn til ansættelse i stillinger som professor ved de højere uddannelsesinstitutioner under undervisningsministeriet er særlige regler fastlagt i bekendtgørelse nr. 597 af 3. december 1975.

Stk. 2. Efter tilsvarende regler, som ifølge de i stk. 1 nævnte bestemmelser er gældende for ansættelse uden forudgående opslag, kan ansættelse i stillinger som professor ved andre højere læreanstalter ske uden opslag.

§ 5. Når en stilling besættes med en tjenestemand, som i medfør af tjenestemandlovens § 12, jf. § 32, eller § 59 i lønnings- og pensionsloven af 1958 får anvist eller tilbudt en anden stilling, eller en stilling besættes ved genansættelse af en pensioneret tjenestemand, der ifølge tjenestemandspensionslovens § 9, stk. 1, har pligt til at lade sig genansætte, sker sådan ansættelse uden opslag.

§ 6. Regelbunden oprykning til højere lønramme, som finder sted efter anciennitet og under forudsætning af tilfredsstillende tjenstlige forhold, under ansættelse i en stilling, hvis lønforløb ifølge lov eller anden godkendt ordning går gennem

flere lønrammer, samt oprykning til lønramme 34 i medfør af lønnings- og klassificeringslovens § 30, stk. 3, sker uden opslag. Det samme gælder oprykning efter stedfunden omklassificering af en individualiseret tjenstemandsstilling samt forlænget åremålsansættelse for en periode af indtil 3 år i medfør af § 6, 2. pkt., i lov nr. 173 af 23. april 1971.

Internt opslag.

§ 7. Ansættelse i en stilling, hvis bestridelse forudsætter en teoretisk og/eller praktisk uddannelse, som alene kan erhverves ved forudgående beskæftigelse i vedkommende styrelse, kan ske efter internt opslag.

Stk. 2. Foretages inden for en stillingsgruppe omklassificering af en eller flere stillinger, der er besat, sker ansættelse i de omklassificerede stillinger efter internt opslag.

§ 8. Internt opslag sker ved, at opslaget bringes til kundskab for alle, der kan komme i betragtning ved besættelse af stillingen.

Opslagets indhold.

§ 9. Opslaget skal ifølge tjenstemandslovens § 5, stk. 2, angive ansættelsesområdet og stillingens betegnelse samt den for tiden for stillingen gældende lønramme og det for tiden gældende tjenestested.

Stk. 2. I opslaget angives, om ansættelse forventes at ske varigt eller på åremål, jf. tjenstemandslovens § 2.

Stk. 3. Såfremt der til stillingen er knyttet tjenestebolig, jf. tjenstemandslovens § 14, skal dette tilkendegives.

Stk. 4. I opslaget må ikke stilles krav om forudgående uddannelse, medmindre sådanne krav er fastsat formelt i overensstemmelse med reglerne i tjenstemandslovens § 4.

Stk. 5. For så vidt angår stillinger, der efter deres art kan bestrides af begge køn, skal opslaget formuleres således, at der ikke skelnes mellem kvindelig og mandlig arbejdskraft.

§ 10. Omfatter ansættelsesområdet flere geografisk set forskellige tjenestesteder, angives det for stillingen for tiden gældende tjenestested i opslaget.

§ 11. I opslaget angives stillingens betegnelse med samme stillingsbetegnelse, som skal angives i tjenstemandens ansættelsesbrev, jf. tjenstemandslovens § 9, stk. 1. Angående mulig ændring af hidtidig stillingsbetegnelse i forbindelse med nybesættelse af en tjenstemandsstilling henvises til økonomi- og budgetministeriets cirkulære nr. 88 af 21. april 1972, indeholdende vejledning om ændring af stillingsbetegnelser for bestående tjenstemandsstillinger.

§ 12. Opslaget skal indeholde angivelse af, hvilken lønramme den pågældende stilling for tiden er henført til. Er der til stillingen knyttet særligt tillæg, angives størrelsen i opslaget, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Opslag af nyoprettede stillinger, inden aftale om eventuelt særligt tillæg er indgået, kan kun ske i undtagelsestilfælde, og kun når hensynet til opgavernes udførelse gør det nødvendigt. Opslaget bør da så vidt muligt angive, hvad tillægget forventes mindst at blive.

Stk. 3. Ved opslag af stillinger til besættelse på åremål, jf. § 9, stk. 2, angives, at størrelsen af særligt tillæg og indholdet af pensionsmæssige vilkår fastsættes ved aftale i henhold til åremålslovgivningen under hensyntagen til, om den udpegede er tjenestemand i forvejen eller kommer ude fra.

Ansøgningsfrist.

§ 13. Opslag skal indeholde angivelse af en frist, inden hvis udløb ansøgninger om stillingen skal være indgivet. Hvor ikke ganske særlige forhold er til stede, må ansøgningsfristen ikke være mindre end 14 dage, jf. tjenestemandslovens § 5, stk. 4.

Stk. 2. Opslaget skal angive, hvilken myndighed ansøgning indgives til, og om fornødent tillige hvilken myndighed ansøgningen stiles til.

Stk. 3. Afkortning af den i stk. 1 nævnte mindste frist bør kun finde sted i tilfælde, hvor betingelserne for ansættelse efter internt opslag er til stede, jf. § 7.

Fornyet opslag.

§ 14. Ifølge tjenestemandslovens § 5, stk. 5, skal stillingen opslås påny, hvis ansættelsesmyndigheden skønner, at ingen af de ansøgere, der rettidigt har meldt sig til en opslået stilling, er tilstrækkeligt egnet til stillingen, eller at man ved fornyet opslag kan fremskaffe ansøgning fra mere kvalificerede ansøgere.

Stk. 2. Ved ansættelsesmyndighedens bedømmelse af, hvem stillingen bør besættes med, kan alene rettidigt indgivne ansøgninger tages i betragtning. Finder ansættelsesmyndigheden, at ansøgninger, der er indgivet for sent, bør tages i betragtning, skal stillingen derfor opslås påny.

Stk. 3. Fornyet opslag bør indeholde tilkendegivelse om, at tidligere indgivne ansøgninger vil blive taget i betragtning, medmindre de tilbagekaldes.

Overgangsbestemmelser.

§ 15. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 1977. Samtidig ophæves økonomi- og budgetministeriets bekendtgørelse nr. 401 af 2. juli 1973 om opslag af tjenestemandstillinger i staten.

**Aftale af 28. april 1975 mellem finansministeren og
tjenestemændenes centralorganisationer
om godtgørelse af merudgifter ved tjenesterejser i
Danmark (bortset fra Grønland) og på Færøerne.**

Kapitel I.

Indledning.

§ 1. I forbindelse med tjenesterejser i Danmark (bortset fra Grønland) og på Færøerne godtgøres ud over befordringsudgifter merudgifter til kost m. v. og overnatning efter bestemmelserne i denne aftale. Aftalen gælder ikke for rejser, for hvilke der ydes køre- og sejlpenge, kosttilskud m. v. eller udkommandogodtgørelse i henhold til henholdsvis § 109, § 113 og § 115 i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd eller aftaler i henhold til tjenestemandslovens § 45, der afløser disse bestemmelser, samt for rejser, for hvilke merudgifter anses for godtgjort gennem andre særlige tillægsordninger.

Stk. 2. Aftalen gælder tillige for tjenesterejser, der medfører kortvarige grænseoverskridelser til nabolande uden at nødvendiggøre overnatning i udlandet.

Stk. 3. Endvidere godtgøres eventuelt fornødne udgifter til tjenstlige breve, telegrammer og telefonsamtaler etc. efter regning, ligesom udgiften til indskrivning af tjenstlig bagage og til lokal befordring ved ankomsten til og afrejsen fra bestemmelsesstedet godtgøres særskilt mod fornøden dokumentation, når udgiften af tjenstlige grunde har været nødvendig.

Kapitel II.

Dagpenge og timepenge.

§ 2. Til dækning af merudgifter til måltider, småfornødenheder etc. ydes dagpenge og timepenge med de i § 5 anførte beløb.

Stk. 2. Dagpenge ydes for hver fulde 24 timers fravær fra tjenestestedet. For overskydende timer samt for fravær, der ikke varer 24 timer, ydes timepenge pr. påbegyndt time, dog ikke ud over dagpenge.

Stk. 3. For den 1., 2., 3. og 4. dags ophold samme sted ydes et tillæg til dagpengene, herunder til dagpenge konverterede timepenge. Tillægget beregnes således, at der fra en rejses samlede varighed trækkes de tider, hvormed opholdet på hvert enkelt sted måtte have overstegyet 96 timer, hvorefter tillægget beregnes for så mange dage, som den resterende fraværelse giver dagpenge.

Stk. 4. Fraværet regnes fra det tidspunkt, da tjenestemanden forlader tjenestestedet eller det andet sted, hvor tjenesterejsen påbegyndes, til det tidspunkt, da tjenestemanden vender tilbage til tjenestestedet eller det andet sted, hvor tjenesterejsen afsluttes.

Foretages rejsen med offentligt befordringsmiddel, regnes fraværet fra befordringsmidlets planmæssige afgangstidspunkt til dets faktiske hjemkomsttidspunkt.

§ 3. Der ydes ikke dagpenge og timepenge i følgende tilfælde:

- a. For rejser, der ikke strækker sig ud over 8 km fra tjenestestedet.
- b. For rejser, der ikke har en varighed af mindst 5 timer.

- c. For rejser inden for et område bestående af Københavns og Frederiksberg kommuner.
- d. Hvor tjenestemanden har mere end ét fast tjenestested og rejsen mellem tjenestestederne ikke medfører overnatning uden for hjemmet.
- e. Hvor tjenestemanden har et nærmere afgrænset distrikt som tjenestested og rejsen inden for distriktet ikke medfører overnatning uden for hjemmet.

§ 4. Hvis tjenestemanden får forplejning vederlagsfrit i forbindelse med tjenesterejser, reduceres dagpengene til en fjerdedel til dækning af de øvrige med opholdet forbundne udgifter. Modtager tjenestemanden kun enkelte måltider, skal dagpengene og timepengene reduceres tilsvarende, hvorved morgenmåltid beregnes til 15 pct., frokost til 30 pct. og middag til 30 pct. af dagpengebeløbet.

§ 5. Dagpengenes grundbeløb udgør:

	81,50 78,50 kr. 69,50 62,50 -
A. for tjenestemænd i lønrammerne 23-40	
B. for tjenestemænd i lønrammerne 1-22	
Stk. 2. Tillægget for 1., 2., 3. og 4. dag samme sted udgør i grundbeløb 2,95 kr. pr. dag for såvel gruppe A som gruppe B.	
Stk. 3. Timepengenes grundbeløb udgør:	
A. for tjenestemænd i lønrammene 23-40	3,70 kr.
B. for tjenestemænd i lønrammerne 1-22	3,15 -
Stk. 4. De i stk. 1, 2 og 3 nævnte grundbeløb reguleres som anført i § 20.	

§ 6. Til dækning af nødvendige merudgifter til forplejning under tjeneste uden for tjenestestedet i tilfælde, hvor der efter § 3.a, b og c ikke tilkommer tjenestemanden dagpenge eller timepenge, kan der ydes en godtgørelse på indtil 12,50 kr. i grundbeløb pr. dag. Der kan dog ikke ydes et større beløb end timepenge svarende til det antal timer, tjenestemanden har været fraværende fra tjenestestedet. En tilsvarende godtgørelse kan ydes i de i § 3.d og e nævnte tilfælde, såfremt forholdene taler derfor.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte grundbeløb reguleres som anført i § 20.

Kapitel III.

Nattillæg.

§ 7. Til dækning af udgifter til overnatning uden for hjemmet ydes nattillæg enten efter dokumentation for afholdte udgifter inden for et maksimumsbeløb, jf. § 9, eller med et fast beløb, jf. § 10.

Stk. 2. Nattillæg kan kun ydes, såfremt der er tilbragt mindst 4 timer af tidsrummet mellem kl. 22 og kl. 8 uden for tjenestestedet.

Stk. 3. Til tjenestemænd, der på tjenesterejsen disponerer over det benyttede befordringsmiddel, og som påbegynder eller afslutter rejsen inden for det i stk. 2 nævnte tidsrum, samt til sådanne tjenestemænds eventuelle ledsagere kan nattillæg i forbindelse med henholdsvis udrejsen og hjemrejsen alene ydes efter bestemmelserne i § 9.

§ 8. Nattillæg kan ikke ydes i følgende tilfælde:

- a. Når der af styrelsen stilles soverum til rådighed for tjenestemanden, eller der under rejse med offentligt befordringsmiddel er mulighed for at få dækket ud-

giften til soveplads i sovevogn eller skibskahyt. Ved soverum forstås værelse med seng (sovesofa el. lign.) og sengeklæder samt adgang til bad og toilet.

- b. Når tjenestemanden er tjenstgørende under hele fraværet fra tjenestestedet – bortset fra en kortere passagerrejse ud og hjem – samt når der vel har været tjenstefri ophold under fraværet, men hvert af disse har været af en varighed af ikke over 2½ time.

Stk. 2. Hvorvidt tjenesten på det fremmede sted skal bestrides ved daglige hen- og tilbagerejser eller ved overnatning på det fremmede sted, afgøres af vedkommende styrelse under hensyntagen til tjenstemandens ønsker.

Overnatning på det fremmede sted bør normalt ikke finde sted, såfremt rejsetiden mellem tjenestestedet og det fremmede sted er under 1 time.

Såfremt tjenesten på det fremmede sted bestrides ved daglige hen- og tilbagerejser, medregnes rejsetiden som tjeneste i overensstemmelse med reglerne herom i de for statens tjenstemænd gældende arbejdstidsregler.

§ 9. Nattillæg til dækning af dokumenterede udgifter til hotelværelse, herunder betjeningsafgift vedrørende værelset og eventuelle sædvanemæssige drikkepenge til hotelkarl og portier, ydes med følgende grundbeløb som maksimum:

A. Tjenstemænd i lønrammerne 23-40:	
I hovedstadsområdet (stedtillægsområde VI) samt på Færøerne	162 144 kr.
I den øvrige del af landet	120 98-
B. Tjenstemænd i lønrammerne 1-22:	
I hovedstadsområdet (stedtillægsområde VI) samt på Færøerne	129 123 -
I den øvrige del af landet	103 84-

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte grundbeløb reguleres som anført i § 20.

Stk. 3. Såfremt der i prisen for værelset er inkluderet betaling for morgenmåltid, reduceres regningsbeløbet for værelset med et hertil svarende beløb. Hvis ikke andet er oplyst af tjenestemanden, ansættes prisen for morgenmåltidet til 15 pct. af det i § 5, jf. § 20, fastsatte dagpengebeløb.

§ 10. Såfremt en tjenestemand, der har krav på nattillæg, vælger ikke at forelægge den i § 9 nævnte dokumentation for afholdte overnatningsudgifter, ydes et fast nattillæg på 57,50 kr. i grundbeløb.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte grundbeløb reguleres som anført i § 20.

Kapitel IV.

Udstationering.

§ 11. Ved udstationering forstås i denne aftale:

- at en tjenestemand beordres til at gøre midlertidig tjeneste et andet sted end tjenestestedet,
- at det ved den midlertidige tjenestes påbegyndelse eller senere er tilkendegivet tjenestemanden, at den midlertidige tjeneste vil vare mindst 28 dage samme sted regnet fra den midlertidige tjenestes påbegyndelse eller fra tidspunktet for en senere tilkendegivelse,
- at den midlertidige tjeneste medfører overnatning uden for hjemmet.

§ 12. Under udstationering ydes godtgørelse i henhold til kapitel II og III, idet dog de i §§ 5, 9 og 10 fastsatte takster og maksimumsbeløb nedsættes med $\frac{1}{3}$ fra og med den 29. dag efter den midlertidige tjenestes påbegyndelse eller det senere tidspunkt, hvor udstationering måtte være konstateret.

Under udstationering på Færøerne nedsættes dog de i §§ 5 og 10 fastsatte takster kun med $\frac{1}{6}$.

Stk. 2. Fraværets længde beregnes på samme måde som anført i § 2, stk. 4.

§ 13. Fravær fra udstationeringsstedet af de i §§ 14 og 15 anførte grunde bevirker ikke, at udstationeringen ophører. For hvert fulde døgn, fraværet varer, udskydes dog det i § 12, stk. 1, anførte tidspunkt for nedsættelse tilsvarende.

§ 14. Såfremt en udstationeret tjenestemand foretager tjenesterejser fra udstationeringsstedet, der medfører overnatning uden for udstationeringsstedet, ydes der ham nattillæg efter reglerne i kapitel III. Hvis tjenestemanden under udstationeringen oppebærer dagpenge samt tillæg for 1.–4. dag samme sted, tilkommer der ham ikke time- og dagpenge for tjenesterejsen. I andre tilfælde ydes der som tillæg til dagpengene, herunder dagpenge reduceret i henhold til § 12, stk. 1, timepenge, dog således at der i alt for hvert påbegyndt døgn regnet fra tidspunktet for udstationeringens påbegyndelse højst kan oppebæres dagpenge uden reduktion og med tillæg for 1.–4. dag samme sted.

Kapitel V.

Særlige bestemmelser for tjenesterejser og udstationering.

§ 15. Under tjenesterejser, der medfører overnatning uden for hjemmet, samt under udstationering ydes ingen godtgørelse i følgende tilfælde:

- a. Under midlertidig tjeneste på tjenestestedet.
- b. Under ferie samt på sådanne fridage, arbejdsfrie dage og under sådan anden tjenestefrihed, som gives i direkte tilslutning til ferie.
- c. Under ophold på hospital, rekreationshjem el. lign. og sygeophold i hjemmet.

§ 16. Såfremt en tjenestemand under tjenesterejse fra det midlertidige opholdssted eller i de i § 15 nævnte tilfælde har løbende udgifter til logi m. v. på det midlertidige opholdssted, dækkes disse efter regning, såfremt det må anses for en økonomisk rimelig disposition fortsat at afholde sådanne udgifter.

Stk. 2. Ved tilbagevenden til det midlertidige opholdssted efter fravær af de i §§ 14 og 15 anførte grunde ydes ikke tillæg for 1.–4. dag samme sted.

§ 17. Tjenestemænd, der opretholder husførelse på eller ved tjenestestedet, kan for hver fulde 2 ugers fravær få godtgjort dokumenterede udgifter til offentlige befordringsmidler – dog ikke fly – til en hen- og tilbagerejse til hjemmet under forudsætning af, at rejsen ikke medfører gener for tjenestens tilrettelæggelse og udførelse.

Stk. 2. Ved de i stk. 1 nævnte hjemrejser ydes ikke godtgørelse for benyttelse af eget motorkøretøj, men der kan ydes godtgørelse for udgifter til færgebilletter for fører og motorkøretøj, forudsat at disse udgifter bliver mindre, end hvis der ved rejsen udelukkende var anvendt offentlige befordringsmidler (ikke fly).

*Kapitel VI.**Afvielser fra de almindelige regler.**Godtgørelse efter regning.*

§ 18. Tjenestemænd i lønrammerne 37–40 kan vælge at få godtgjort rimelige merudgifter under tjenesterejser og ved udstationering efter regning i stedet for godtgørelse efter bestemmelserne i kapitel II-V.

Stk. 2. Et i medfør af stk. 1 truffet valg er bindende i 5 år. Er der ikke inden udløbet af 5-års perioden fremsat ønske om en ændring, er valget bindende for en ny 5-års periode.

Ledsageregel.

§ 19. I tilfælde, hvor en tjenestemand i satsgruppe B (lønrammerne 1–22) på tjenesterejse i samme tjenstlige anledning ledsager en tjenestemand i satsgruppe A (lønrammerne 23–40), og det som følge af personlig tjenstlig samvirken findes påkrævet, at de bor på samme hotel, kan der ydes tjenestemanden i den lavere satsgruppe nattillæg efter de for gruppe A gældende regler.

Stk. 2. Indtager de pågældende tjenestemænd måltider sammen, vil der tillige kunne ydes tjenestemanden i den lavere satsgruppe dagpenge og timepenge efter den højere sats.

*Kapitel VII.**Dyrtsregulering.*

§ 20. For hver fulde tre points udsving i reguleringspristallet udover 100 forhøjes eller nedsættes de i §§ 5, 6, 9 og 10 fastsatte grundbeløb med tre procent. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering.

Stk. 2. Regulering i henhold til stk. 1 sker på grundlag af reguleringspristallet for januar og juli for tidsrummene henholdsvis 1. april–30. september og 1. oktober–31. marts.

*Kapitel VIII.**Afsluttende bestemmelser.*

§ 21. Nærmere regler for ydelse af godtgørelse efter § 6 fastsættes ved aftale mellem pågældende minister efter bemyndigelse fra finansministeren og vedkommende centralorganisation.

Stk. 2. For grupper af tjenestemænd, for hvem ganske særlige forhold gør sig gældende under tjenesterejser, kan der ved aftale som angivet i stk. 1 fastsættes supplerende regler om ydelse af godtgørelse i henhold til denne aftale.

Stk. 3. I ganske særlige tilfælde, hvor det er åbenbart, at anvendelsen af reglerne i denne aftale medfører ydelse af time- og dagpenge m. v., uden at der er påført tjenestemanden merudgifter, der står i rimeligt forhold hertil, kan reglerne ligeledes fraviges ved aftale som angivet i stk. 1.

Bilag 11.

§ 22. Aftalen træder i kraft den 1. oktober 1975, således at der for det døgn under tjenesterejsen, henholdsvis udstationeringen, som er påbegyndt inden tidspunktet for ændrede satsers ikrafttræden, ydes godtgørelse efter de tidligere regler og satser.

Stk. 2. Samtidig ophæves aftale af 21. marts 1974 om godtgørelse af merudgifter ved tjenesterejser i Danmark (bortset fra Grønland) og på Færøerne.

**Finansministeriets cirkulære af 21. juni 1977 om løn til tjenestemænd
m. fl. i staten, folkeskolen og folkekirken under værnepligtstjeneste
m. v.**

I medfør af § 47 i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken fastsættes efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet følgende:

§ 1. Til tjenestemænd, der aftjener værnepligt ved forsvaret og civilforsvaret, og som er omfattet af bestemmelserne om værnepligtsløn under den første samlede uddannelse for menige (9 måneder), samt til tjenestemænd, der aftjener civil værnepligt, ydes i perioden 1. juli 1977–31. marts 1978 som hidtil kvart løn til ugifte og halv løn til gifte. I denne løn fratrækkes imidlertid for så vidt angår værnepligtige tjenestemænd, som er omfattet af bestemmelserne om værnepligtsløn under den første samlede uddannelse for menige, 1.285 kr. pr. måned og for så vidt angår værnepligtige tjenestemænd, der aftjener civil værnepligt, 205 kr. pr. måned.

Stk. 2. Efter udløbet af den i stk. 1 nævnte periode oppebærer de nævnte tjenestemænd ingen løn under første indkaldelse.

Stk. 3. I øvrigt oppebærer tjenestemænd, herunder sådanne, der får den militære tjeneste forlænget, fordi de udtages til befalingsmænd, ingen løn under første indkaldelse.

§ 2. Under senere pligtige indkaldelser bortset fra de i stk. 2 nævnte indkommanderinger oppebærer tjenestemanden fuld løn for den måned, i hvilken indkaldelsen finder sted, og for den derpå følgende måned.

Stk. 2. Tjenestemænd, der er ansat som befalingsmænd af reserven, oppebærer ingen løn for det tidsrum, i hvilket de indkommanderes til militærtjeneste, medmindre fraværet falder inden for de pågældendes ordinære årlige ferie.

§ 3. Cirkulæret har virkning fra 1. juli 1977.

Ovenstående bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på overenskomstansatte, der i henhold til overenskomsten aflønnes efter reglerne for statstjenestemænd under første indkaldelse til aftjening af værnepligt.

Lov nr. 292 af 18. juni 1969 med senere ændringer om tjenestemandspension.

Kap. 1. Anvendelsesområde.

§ 1. Denne lov omfatter tjenestemænd, der er ansat efter loven om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, samt sådanne tjenestemænds efterlevende ægtefæller og børn.

Stk. 2. Samme ret til pension efter denne lov tilkommer tjenestemænd ved folketinget og disses efterlevende ægtefæller og børn.

Kap. 2. Egenpension.

§ 2. En tjenestemand er berettiget til egenpension, når han efter 10 års ansættelse i en stilling, i hvilken ansættelsen efter reglerne i §§ 4, 4a og 4b kan medregnes i pensionsalderen, afskediges på grund af alder, som følge af helbredsbeholdet utjenstedygtighed eller af anden ham utilregnelig årsag.

Stk. 2. Uanset ansættelsestidens længde har en tjenestemand dog ret til egenpension efter §§ 7-8, såfremt afsked finder sted på grund af nedsættelse af erhvervsevnen som nævnt i § 7 eller skyldes følger af tilskadekomst under udførelse af tjenesten.

Stk. 3. Har en tjenestemand forud for sin ansættelse i tjenestemandsstilling været omfattet af en pensionsordning, der har været knyttet til beskæftigelse, som efter reglerne i §§ 4, 4a og 4b ikke kan medregnes i pensionsalderen, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at sådan beskæftigelse medregnes som ansættelsestid efter stk. 1 med indtil 10 år.

§ 3. En tjenestemand er berettiget til afsked på grund af alder fra udgangen af den måned, hvori han fylder 60 år eller opnår den lavere alder, som efter anden lov måtte være fastsat for denne ret.

§ 4. En tjenestemand's pensionsalder er det antal år, i hvilket han efter sit fyldte 25. år har været statstjenestemand eller tjenestemand i folkeskolen, folkekirken, folketinget, under Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre eller Grønlands landsråd eller har oppebåret lønning i medfør af § 32 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på tjenestemandsvilkår i en stilling, hvortil er knyttet en pensionsordning, der i det væsentlige giver samme rettigheder som denne lov.

Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år som ansat i offentlig tjeneste i Finland, Island, Norge eller Sverige har været omfattet af den for tjenestemænd i vedkommende land gældende pensionsordning eller en dertil svarende statsfinansieret eller statsgaranteret pensionsordning, medregnes i hans pensionsalder, såfremt der efter den pågældende pensionsordning på lignende

måde foretages medregning i pensionsalderen af ansættelse i offentlig tjeneste her i landet. Ved afsked på grund af alder medregnes en sådan ansættelse dog kun, såfremt den har været efterfulgt af mindst 10 års ansættelse, som efter reglerne i stk. 1 og 2 samt §§ 4a-4b kan medregnes i pensionsalderen.

Stk. 4. Den tid, i hvilken en tjenestemand har haft nedsat tjenestetid, indgår tilsvarende nedsat i pensionsalderen.

Stk. 5. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen træffer efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemmelse om, hvorvidt perioder, i hvilke der gives en tjenestemand tjenestefrihed uden løn, kan indgå i pensionsalderen.

Stk. 6. Såfremt en tjenestemand er ansat på grund af ganske særlige kvalifikationer, kan ministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at pensionsalderen forhøjes med indtil 10 år. Ved afsked på grund af alder eller ved opgørelse af krav på opsat pension efter §§ 24-26 eller ved overførsel af det i § 24, stk. 4, nævnte beløb medregnes som forhøjet pensionsalder højst et tidsrum svarende til ansættelsestiden.

§ 4 a. Økonomi- og budgetministeren kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på overenskomstvilkår inden for de i § 4, stk. 1, nævnte områder eller i en kommune, et koncessioneret selskab eller en stats- eller kommunegaranteret virksomhed.

Stk. 2. Forhøjelse af pensionsalderen efter stk. 1 er betinget af, at tjenestemanden under sin ansættelse på overenskomstvilkår har været medlem af en pensionsordning, hvortil der er ydet bidrag af ham selv og vedkommende institution, og af, at der til statskassen sker overførsel af den udtrædelsesgodtgørelse, der tilkommer ham fra den hidtidige pensionsordning.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 37, stk. 2, finder ikke anvendelse, såfremt udtrædelsesgodtgørelsen omfatter tilbagebetalte pensionsbidrag fra tidligere tjenestemandsansættelse.

Stk. 4. § 24, stk. 5, finder ikke anvendelse, såfremt udtrædelsesgodtgørelsen omfatter overførte pensionsbidrag fra tidligere tjenestemandsansættelser.

§ 4 b. Finansministeren kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat som tjenestemand under De europæiske Fællesskaber, under forudsætning af, at der fra Fællesskaberne sker overførsel til statskassen af den aktuarmæssige værdi af den pågældendes pensionsrettigheder under Fællesskaberne, eller at der fra den pågældende selv sker indbetaling med renter til statskassen af den udtrædelsesgodtgørelse, der blev udbetalt ham ved hans fratreden fra stillingen i Fællesskaberne.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 37, stk. 2, finder ikke anvendelse, såfremt tilbagebetalte pensionsbidrag fra tidligere tjenestemandsansættelser indgår i den i stk. 1 nævnte aktuarmæssige værdi.

Stk. 3. § 24, stk. 5, finder ikke anvendelse, såfremt det i stk. 1 nævnte beløb omfatter overførte pensionsbidrag fra tidligere tjenestemandsansættelser.

Stk. 4. Ansøgning om medregning i pensionsalderen af tidligere ansættelse under De europæiske Fællesskaber må indgives senest 1 år efter tjenestemandsansæt-

telsen. Såfremt tjenestemandsansættelsen har fundet sted før tidspunktet for denne lovs ikrafttræden, kan ansøgning om medregning dog indgives indtil 1 år efter denne dato.

§ 5. En tjenestemand's pensionsgivende lønningsindtægt er lønnen på det opnåede løntrin, forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg. Lønningsindtægt, der overstiger 91.000 kr., kommer dog ikke i betragtning ved pensionsberegning.

§ 6. Egenpension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på 96 kr. samt et beløb, der andrager følgende procentdele af den pensionsgivende lønningsindtægt:

Af beløb indtil 32.000 kr. 1,5 pct.
og af beløb fra 32.001 kr. 1,2 pct.

Pensionen kan ikke overstige den til en pensionsalder på 37 år svarende pension.

Stk. 2. Når en tjenestemand begærer afsked efter at være fyldt 60 år, nedsættes pensionen i forhold til den tid, der står tilbage, indtil han fylder 67 år eller opnår den lavere alder, ved hvilken han senest skulle have været afskediget.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 45–47 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken finder anvendelse ved fastsættelse af fradraget efter stk. 2.

§ 7. En tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel af fuld erhvervsevne eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget på grund af alder.

Stk. 2. I forbindelse med ansættelse som tjenestemand kan det dog bestemmes, at ansættelsen inden for et nærmere fastsat tidsrum ikke giver ret til pension efter stk. 1, såfremt afsked finder sted som følge af en allerede ved ansættelsen konstateret lidelse.

§ 8. Finder afsked sted på grund af utjenstedygtighed, som er forårsaget af, at der under udførelse af tjenesten er overgået tjenestemanden en tilskadekomst, der begrunder krav på erstatning i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, er han berettiget til den egenpension, der gælder for en pensionsalder på 37 år.

Stk. 2. Har en tjenestemand ved grov uagtsomhed eller ved beruselse selv hidført eller væsentligt bidraget til tilskadekomsten, kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bestemme, at forhøjet pension efter stk. 1 bortfalder eller nedsættes.

§ 9. Bliver en pensioneret tjenestemand, hvis afsked skyldtes helbredsbetings utjenstedygtighed, atter tjenstedygtig, har han, hvis han ikke er fyldt 60 år, pligt til at lade sig genansætte i sin tidligere stilling eller en anden passende stilling, som han før sin afsked ville have haft pligt til at overtage.

Stk. 2. Undlader en af helbredsmæssige årsager pensioneret tjenestemand trods opfordring at fremskaffe sådan helbredsoplysning som omhandlet i § 32, eller opfylder han ikke sin pligt efter stk. 1, inddrages pensionen, og bestemmelserne i

§§ 24–26 finder anvendelse. Ved opgørelsen af pensionsalderen medregnes dog den tid, i hvilken han har modtaget pension.

§ 10. Pensionen inddrages, såfremt en pensioneret tjenestemand på ny opnår ansættelse, som efter reglerne i § 4 medregnes i hans pensionsalder. Ved senere afsked af pensionsbegrundende årsag er den pågældende berettiget til pension af mindst samme størrelse som den inddragne pension.

Kap. 3. Ægtefællepension.

§ 11. Ægtefællen efter en tjenestemand, der afgår ved døden efter at have opnået en pensionsalder på mindst 3 år, eller som ved sin død var pensioneret, er berettiget til ægtefællepension, medmindre ægteskabet blev indgået på dødslejet eller efter, at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år eller afskediget med ret til egenpension efter kapitel 2.

Stk. 2. Ægtefællen efter en tjenestemand, der er omkommet under udførelse af sin tjeneste eller afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, er dog uanset den afdøde ægtefælles ansættelsestid berettiget til ægtefællepension.

§ 12. Ægtefællepension udgør for hvert års pensionsalder et basisbeløb på 58 kr. samt et beløb svarende til $\frac{2}{3}$ af egenpensionen efter § 6, stk. 1.

Stk. 2. Er den afdøde ægtefælle afgået ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, udgør pensionen det beløb, der gælder for en pensionsalder på 37 år. Det samme gælder, såfremt den afdøde ægtefælle oppebar pension efter § 8.

Stk. 4. Såfremt den afdøde ægtefælles alder efter fradrag af det antal år, ægteskabet har varet, overstiger den længstlevende ægtefælles alder ved førstafdødes død med mere end 10 år, nedsættes ægtefællepensionen efter stk. 1–3 med 2 pct. for hvert år, forskellen overstiger 10 år.

§ 13. Såfremt en tjenstemands efterlevende ægtefælle er berettiget til mere end én ægtefællepension på grundlag af ansættelse, som efter § 4 kan medregnes i pensionsalderen, sker der kun udbetaling af den ægtefællepension, der er størst.

Kap. 4. Børnepension m. v.

§ 14. En pensioneret tjenestemand er berettiget til børnepensionstillæg for sine børn.

Stk. 2. Når en tjenestemand eller pensioneret tjenestemand afgår ved døden, er hans børn berettigede til børnepension.

Stk. 3. Retten efter stk. 1 og 2 omfatter stedbørn, som er medtaget til forsørgelse i det fælles hjem.

Stk. 4. For hvert barn kan der kun udbetales én ydelse efter reglerne i stk. 1–3. Er betingelserne i stk. 1 og 2 til stede samtidig, foretages udbetaling efter stk. 2.

§ 15. Børnepensionstillæg og børnepension udgør for hvert barn 2.150 kr. årlig. Børnepension til forældreløse børn udgør dog for hvert barn 4.300 kr. årlig.

Stk. 2. Børnepensionstillæg i forbindelse med egenpension og børnepension i forbindelse med ægtefællepension kan dog ikke overstige den pensionsgivende lønningsindtægt. Det samme gælder børnepensioner til en tjenstemands efterlevende børn tilsammen.

§ 16. Retten til pension efter § 14 vedvarer indtil barnets fyldte 18. år. Hvis barnets uddannelse ikke er afsluttet på dette tidspunkt, og forholdene taler derfor kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen dog tillade, at der ydes hel eller delvis pension, indtil uddannelsen er afsluttet.

Kap. 5. Særregler.

§ 17. Når en tjenestemand bliver afskediget efter at være fyldt 60 år, men inden sit fyldte 70. år, som følge af, at han har nået den aldersgrænse, der gælder for vedkommende stilling, fastsættes pensionen efter § 6 og § 12 på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved tjeneste indtil 70 års alderen.

§ 18. For militære tjenestemænd, der afskediges inden deres fyldte 60. år som følge af, at de har nået den for stillingen fastsatte aldersgrænse, indgår hvert af de sidste 5 tjenesteår i pensionsalderen med 2 år.

Stk. 2. Såfremt en militær tjenestemand efter sin afsked forretter fuld tjeneste i reserven ud over 2 år, forhøjes pensionsalderen efter stk. 1 fra det fyldte 60. år med ansættelsestiden i reserven.

§ 19. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at statsborgere i de øvrige nordiske lande, som har ansættelse inden for det i § 1, stk. 1, angivne område på tilsvarende vilkår som tjenestemænd, i pensionsmæssig henseende behandles efter reglerne i denne lov.

Kap. 6. Efterindtægt.

§ 20. Ægtefællen efter en tjenestemand, som ved sin død oppebar lønning eller var pensioneret, er berettiget til efterindtægt, medmindre ægteskabet var opløst ved skilsmisse. Efterlader den pågældende sig ikke ægtefælle, men børnepensionsberettigede børn, er disse berettigede til efterindtægt.

Stk. 2. Efterindtægt efter en person, som ved sin død var berettiget til ægtefællepension i henhold til denne lov, tilkommer de børn af den pågældende, der er berettigede til børnepension efter den først afdøde ægtefælle.

Stk. 3. Afgår en tjenestemand ved døden uden at efterlade sig ægtefælle eller børnepensionsberettigede børn, er hans bo berettiget til efterindtægt.

§ 21. Efterindtægt udgør for hver måned et beløb svarende til den sidst udbetalte lønningsindtægt eller pension.

§ 22. Retten til efterindtægt omfatter et tidsrum af 3 måneder efter dødsfaldet, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Er en tjenestemand afgået ved døden som umiddelbar følge af tilskadekomst under udførelse af tjenesten, omfatter retten til efterindtægt efter § 20, stk. 1, et tidsrum af 12 måneder.

Stk. 3. Ægtefællens ret til efterindtægt efter en tjenestemand, der er afgået ved døden, før ægtefællen efter § 11 er berettiget til ægtefællepension, omfatter et tidsrum af 9 måneder.

§ 23. Hvis en ægtefælle, som er berettiget til efterindtægt, afgår ved døden inden efterindtægtsperiodens udløb, tilkommer den del af efterindtægten, som ikke er udbetalt ved dødsfaldet, førstafdødes børnepensionsberettigede børn. Så længe

denne efterindtægt udbetales til børnene, har disse ikke ret til efterindtægt efter § 20, stk. 2.

Stk. 2. Så længe den længstlevende ægtefælles ret til efterindtægt vedvarer, sker der ikke udbetaling af ægtefællepension eller af børnepension til den længstlevende ægtefælles børnepensionsberettigede børn.

Stk. 3. Børnepension til børn, der er berettigede til efterindtægt i medfør af § 20, stk. 1, udbetales ikke, så længe retten til efterindtægt vedvarer. I tilfælde, hvor børnepension er større, end efterindtægten ville blive, træder børnepensionen dog i efterindtægtens sted.

Kap. 7. Opsat pension.

§ 24. En tjenestemand, der har opnået en pensionsalder på mindst 3 år, og som fratræder tjenesten uden at være berettiget til pension efter § 2, har ret til en pensionsydelse svarende til egenpension beregnet efter § 6, stk. 1, jf. § 27, på grundlag af hans pensionsalder og pensionsgivende lønningsindtægt ved fratrædelsen (opsat pension). Dette gælder dog ikke, hvis tjenestemanden overgår til anden ansættelse, som efter § 4 medregnes i hans pensionsalder, eller ansættes som tjenestemand under De europæiske Fællesskaber og til Fællesskaberne fra statskassen får overført det i stk. 4 nævnte beløb.

Stk. 2. Opsat pension udbetales fra den 1. i måneden efter det fyldte 67. år. Indtræder der efter afskedigelsen erhvervsudygtighed, der medfører tilkendelse af offentlig invalidepension, udbetales pensionen dog fra samme tidspunkt som invalidepensionen.

Stk. 3. Retten til opsat pension ophører, såfremt den pågældende på ny ansættes i en stilling, i hvilken ansættelsen efter § 4 kan medregnes i hans pensionsalder.

Stk. 4. Retten til opsat pension ophører endvidere, såfremt den pågældende senere ansættes som tjenestemand under De europæiske Fællesskaber og til Fællesskaberne fra statskassen får overført et beløb, der for hvert pensionsalderår efter §§ 4, 4a og 4b udgør 5 pct. af den årlige pensionsgivende lønningsindtægt på fratrædelsestidspunktet som tjenestemand i staten, folkeskolen eller folkekirken med tillæg af 0,15 pct. af nævnte lønningsindtægt for hvert fulde år, ansættelsen som tjenestemand i staten, folkeskolen og folkekirken er sket efter det fyldte 25. år.

Stk. 5. Ved genansættelse i en tjenestemandstilling i staten, folkeskolen eller folkekirken må et til De europæiske Fællesskaber efter stk. 4 overført beløb på ny indbetales.

§ 25. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, har ægtefællen ret til en pension, der udgør $\frac{2}{3}$ af den pension, hvortil afdøde var berettiget. Dette gælder dog ikke, hvis ægteskabet blev indgået på dødslejet eller efter, at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 udbetales med virkning fra den 1. i måneden efter dødsfaldet.

§ 26. Når en person, der var berettiget til opsat pension, afgår ved døden, er hans børn fra den 1. i måneden efter dødsfaldet berettigede til en pension, der for hvert barn udgør 10 pct. af den pension, hvortil afdøde var berettiget. For så vidt der ikke udbetales ægtefællepension, udgør pensionen for hvert barn 20 pct. af den opsatte pension.

Stk. 2. Pension efter stk. 1 i forbindelse med pension til ægtefællen kan dog ikke overstige pensionen efter § 24. Det samme gælder de samlede pensioner til efterlevende børn.

Stk. 3. Retten til børnepension efter stk. 1 vedvarer indtil barnets fyldte 18. år.

Kap. 8. Regulering.¹⁾

§ 27. Pensioner og efterindtægt efter bestemmelserne i kapitel 2–6 samt ventepenge og rådighedsløn i medfør af § 32 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken dyrtidsreguleres, når der sker forhøjelse eller nedsættelse af tjenstemandslønninger som følge af bevægelser i reguleringspristallet med 1.248 kr. årlig for hver fulde tre points udsving i reguleringspristallet ud over 100. De enkelte dyrtidsportioner til pensioner m. v. kan dog højst andrage 3 pct. af grundpensionen. Dyrtidsregulering på grundlag af reguleringspristallet for juli 1980 og senere sker dog for hver fulde 3 points udsving ud over de første 3 points med 1.872 kr. årlig, og således at de enkelte dyrtidsportioner til pensioner m. v. højst kan andrage 4,5 pct. af grundpensionen.

Stk. 2. Når der sker generel ændring af tjenstemandslønninger, foretages tilsvarende regulering af de i stk. 1 nævnte pensioner og efterindtægt. Egenpensionens og ægtefællepensionens basisbeløb, de i §§ 5 og 6 fastsatte beløbsgrænser samt de efter § 15 gældende satser for børnepensionstillæg og børnepension reguleres på samme måde.

Stk. 3. Pensioner efter kapitel 7 reguleres efter bestemmelserne i stk. 1–2, når udbetaling påbegyndes.

§ 27a. Uanset bestemmelsen i § 1, stk. 1, i lov om ændring af dyrtidsregulering m. v. dyrtidsreguleres pensioner efter bestemmelserne i kapitel 2–5 på grundlag af reguleringspristallet for januar 1980.

Kap. 9. Samordning med pensioner efter den sociale pensionslovgivning.

§ 28. Ved udbetaling af pension efter denne lov til personer, der er berettigede til pension i henhold til lov om folkepension eller lov om invalidepension m.v., eller hvis ægtefælle har sådan ret, eller som er berettigede til pension efter lov om pension og hjælp til enker m.fl., foretages fradrag efter reglerne i §§ 29–30.

Stk. 2. For samlevende ægtefæller, der begge oppebærer tjenstemandspension, foretages fradrag kun i den tjenstemandspension, der er størst.

§ 29. For personer, der opfylder betingelserne for at oppebære folkepension med fuldt grundbeløb i henhold til § 3, stk. 2, i lov om folkepension, udgør fradraget for hvert års pensionsalder, som er lagt til grund ved tjenstemandspensionens beregning, 2 pct. af folkepensionens grundbeløb.²⁾

§ 30. For personer, der oppebærer indtægtsbestemt folkepension i henhold til § 3, stk. 1, i lov om folkepension, invalidepension i medfør af § 3 i lov om invalidepension m.v. eller pension efter lov om pension og hjælp til enker m.fl. med et grundbeløb, der sammenlagt med tjenstemandspensionen er højere end den samlede pension, der ville komme til udbetaling efter bestemmelsen i § 29, såfremt der var erhvervet ret til fuld folkepension, fradrages det overskydende beløb.

¹⁾ De til enhver tid gældende basisbeløb, beløbsgrænser og satser for børnepension og børnepensionstillæg fremgår af bilag 67.

²⁾ Folkepensionens grundbeløb for ægtepar og enlige fremgår af bilag 67.

Stk. 2. For tjenestemænd, der er afskediget med pension efter bestemmelserne i § 2, stk. 2, jf. §§ 7–8, og som oppebærer pension i henhold til § 3, stk. 2¹⁾, i lov om invalidepension m.v., fradrages et beløb svarende til invalidepensionens erhvervsudygtighedsbeløb for enlige. Det samme gælder for personer, der oppebærer ægtefællepension efter bestemmelserne i § 11, stk. 2, jf. § 12, stk. 2–3, samtidig med pension i henhold til § 3, stk. 2, i lov om invalidepension m.v.

§ 30a. Økonomi- og budgetministeren kan tillade, at samordningsfradrag efter §§ 29–30 nedsættes eller bortfalder, såfremt den samordnede efterlønsydelse er lavere end pensionen med tillæg af indtægtsbestemt social pension efter de forud for 1. april 1970 gældende regler.

§ 30b. Finansministeren kan tillade, at samordningsfradrag efter §§ 29–30 nedsættes eller bortfalder, såfremt den samordnede efterlønsydelse er lavere end tjenestemandspensionen med tillæg af den sociale pensions grundbeløb og pensionstillæg efter de forud for 1. januar 1979 gældende regler.

Kap. 10. Forskellige bestemmelser.

§ 31. Afgørelse om, hvorvidt betingelserne for at oppebære ydelser efter denne lov er til stede, træffes, for så vidt angår personer, der omfattes af § 1, stk. 1, af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Stk. 2. Afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, træffes efter indhentet udtalelse fra et nævn, nævnet for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager.

Stk. 3. Ministeren træffer nærmere bestemmelse om sammensætningen af det i stk. 2 omhandlede nævn og om dets virkeområde.

§ 32. Til brug ved afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, kan ministeren forlange sådanne helbredsoplysninger, som han anser for nødvendige, samt kræve, at den pågældende underkaster sig særlige undersøgelser, eventuelt under indlæggelse til observation på hospital.

§ 33. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fastsætter nærmere regler om udbetaling af ydelserne efter denne lov.

Stk. 2. Efter regler, der fastsættes af ministeren, kan de berettigede give transport på ydelser efter denne lov til låneinstitutter, der af ministeren er godkendt hertil.

Stk. 3. Bortset fra det tilfælde, der er nævnt i stk. 2, kan de berettigede ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over ydelser efter denne lov, der ikke er udbetalt.

¹⁾ D.v.s. højeste invalidepension, der ydes til personer, som må anses for erhvervsudygtige i ethvert erhverv.

Kap. 11. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 34. Denne lov træder i kraft samtidig med og har virkning fra samme tidspunkt som lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken. Bestemmelserne i kapitel 9 har dog tidligst virkning fra 1. april 1970.

Stk. 2. Om ophævelse af den hidtil gældende lovgivning om tjenestemænds pension m. v. gælder reglerne i § 60 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

§ 35. Pensionsalderen for de ved lovens ikrafttræden ansatte tjenestemænd, der har erhvervet pensionsalder efter de hidtil gældende regler, omregnes på pensioneringstidspunktet på grundlag af den pensionsalder, der ville være opnået efter de hidtidige regler.

Stk. 2. Omregning efter stk. 1 foretages således:

En pensionsalder efter de hidtidige regler

under 10 år	omregnes til 25 år
fra 10-12 -	- - 26 -
- 12-14 -	- - 27 -
- 14-16 -	- - 28 -
- 16-18 -	- - 29 -
- 18-20 -	- - 30 -
- 20-22 -	- - 31 -
- 22-24 -	- - 32 -
- 24-26 -	- - 33 -
- 26-28 -	- - 34 -
- 28-31 -	- - 36 -
- 31 år og derover	- - 37 -

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan, når særlige forhold taler derfor, efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at virksomhed forud for ansættelse som tjenestemand tages i betragtning ved beregning af pensionsalder efter de hidtidige regler, såfremt sådan virksomhed er udført under ansættelse inden for det i § 1 angivne område efter det fyldte 30. år.

Stk. 4. Pensionsalderen efter stk. 1-3 anvendes dog ikke som grundlag for beregning af pension, dersom tjenestemanden efter de øvrige bestemmelser i loven har opnået en pensionsalder, der er højere.

§ 35 a. Økonomi- og budgetministeren kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet i de enkelte tilfælde træffe bestemmelse om tildeling af forhøjet pensionsalder og eventuel tillægelse af pensionsret efter de forud for 1. juli 1969 gældende regler til tjenestemænd, som uden at være omfattet af bestemmelserne i § 35 var ansat i tjenestemandstilling den 1. juli 1969, og som efter de på dette område fulgte retningslinjer kunne have fået tillagt forhøjet pensionsalder, såfremt forslag herom var blevet fremsat inden den 1. juli 1969.

§ 36. For tjenestemænd, der forud for lovens ikrafttræden er ansat uden ret til pension, indgår ansættelsestid indtil ikrafttrædelsen i pensionsalderen efter reglerne i § 4 under forudsætning af, at der for den medregnede tid sker efterbetaling af ordinært pensionsbidrag efter de hidtidige regler.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan efter indhentet udtalelse fra nævnet for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager bestemme, at tjenestemænd, der forud for lovens ikrafttræden er ansat uden ret til pension af helbredsmæssige grunde, eller for hvem der hidtil er foretaget afkortning af forhøjet pensionsbidrag i medfør af § 50, stk. 2, i lønnings- og pensionsloven af 1958¹⁾, ikke har ret til pension efter § 7, stk. 1, såfremt afsked finder sted inden for et

¹⁾ Af den nævnte bestemmelse anføres:

§ 50 -----

Stk. 2 -----

For tjenestemænd, der ikke ved deres ansættelse eller genansættelse har kunnet præstere tilfredsstillende helbredsattest, jf. § 6, stk. 6, og § 13, stk. 6, forhøjes dette bidrag efter finansministerens nærmere bestemmelser under hensyn til statens forøgede pensionsrisiko som følge af de pågældende invaliditeter eller helbredsmangler. I de tilfælde, hvor lønningsindtægten midlertidigt er nedsat i henhold til §§ 11, 14 og 16, beregnes afkortningen kun af den lønindtægt, som faktisk udbetales.

nærmere fastsat tidsrum som følge af en lidelse, der har givet anledning til ansættelse uden pensionsret eller til afkortning af forhøjet pensionsbidrag.

§ 37. En tjenestemand, der fratræder sin stilling uden at være berettiget til pension efter § 2, kan i stedet for at bevare ret til opsat pension efter §§ 24–26 eller til overførselsbeløbet efter § 24, stk. 4, for ansættelsestid forud for denne lovs ikrafttræden vælge at få udbetalt pensionsbidrag efter bestemmelserne i § 50, stk. 3, i lønnings- og pensionsloven af 1958¹⁾.

Stk. 2. Pensionsbidrag, der er tilbagebetalt ved ophør af tjenstemandsansættelse, skal ved genansættelse i tjenstemandsstilling på ny indbetales efter de hidtidige regler.

§ 38. Egenpension efter § 6, stk. 1, til de lektorer, der ved lovens ikrafttræden var placeret i hidtidig 26. lønningsklasse, og som ved pensionering er henført til lønramme 34, forhøjes med et pensionstillæg, der for hvert års pensionsalder udgør 33 kr.

Stk. 2. Pensionstillæg efter stk. 1 medregnes ikke ved fastsættelse af ægtefællepension efter § 12.

§ 39. Økonomi- og budgetministeren kan nyde pensionstillæg til de den 30. juni 1969 ansatte tjenstemænd m. v., der på dette tidspunkt havde opnået pensionsalder efter reglerne i lønnings- og pensionsloven af 1958, og hvis ansættelse ophører inden for tidsrummet 1. juli 1969–30. juni 1973 ved afsked på grund af alder efter det fyldte 67. år eller ved en aldersgrænse under 67 år, der gælder som afgangsalder ifølge overgangsmæssigt opretholdte ældre bestemmelser, eller hvis afsked skyldes helbredsbedinget utjenstydgtighed eller anden utilregnelig årsag, samt til enker efter sådanne tjenstemænd m. v., som måtte afgå ved døden inden for tidsrummet 1. juli 1969–30. juni 1973.

Stk. 2. Pensionstillæg efter stk. 1 ydes med et beløb, der svarer til forskellen mellem på den ene side pension beregnet efter reglerne i lønnings- og pensionsloven af 1958 sammenholdt med §§ 2 og 3 i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenstemandslove m. v. på grundlag af den pensionsgivende lønningsindtægt pr. 1. juni 1969 og den pensionsalder, der efter de ældre regler ville være opnået på pensioneringstidspunktet, og på den anden side pen-

¹⁾ Den nævnte bestemmelse er sålydende:

§ 50

Stk. 3. Såfremt en tjenestemand efter denne lovs ikrafttræden afskediges uden pension, udbetales ved fratrædelsen de indbetalte pensionsbidrag med renter 4 pct. p. a. af det ved hvert års begyndelse indestående beløb med tillæg af 2 pct. af de i fratrædelsesåret tilkomne beløb. Fratræder tjenstemanden efter eget ønske efter at have været ansat mindst 5 år i pensionsberettiget tjenstemandsstilling, kan han dog i stedet kræve at få en godtgørelse, der svarer til det dobbelte af de af ham selv indbetalte pensionsbidrag med renter som anført. Sidstnævnte godtgørelse skal – medmindre finansministeriet tillader anden anvendelse – indbetales til en under statstilsyn stående pensionskasse eller den forsikringsmæssige pensionsordning, hvortil den pågældende måtte overgå, eller, hvis dette ikke bliver tilfældet, anvendes som indskud til en tidligst ved det 60. år opsat pensionsforsikring eller livrente i et anerkendt livsforsikringsselskab (pensionsforsikringsselskab). Pensionsforsikring m. v., der er tegnet for beløb, der således er overført til en pensionskasse eller anden forsikringsmæssig pensionsordning, kan ikke senere tilbagekøbes uden finansministeriets samtykke. Tilbagebetaling af pensionsbidrag eller overførelse af bidrag til en pensionskasse eller pensionsforsikring m. v. kan dog ikke finde sted ved ansøgt afsked mindre end 5 år før det tidspunkt, hvor tjenstemanden kan søge sin afsked med pension på grund af alder. Genansættes en tjenestemand, og genansættelsen er forbundet med pensionsret, må de tilbagebetalte pensionsbidrag eller den udbetalte godtgørelse på ny indbetales med renter, beregnet efter foranstående regler.

sion beregnet efter denne lov. Børnepensionstillæg i henhold til lønnings- og pensionsloven af 1958 og børnepensionsydelse efter denne lov tages ikke i betragtning ved opgørelse af forskelsbeløb.

Stk. 3. Pensionstillæg efter stk. 1 og 2 ydes som tillæg til den efter denne lov fastsatte grundpension og reguleres på samme måde som grundpension. Pensionstillæg til egenpension indgår i det beløb, hvorefter der beregnes ægtefællepension efter § 12, stk. 1.

Lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v.

§ 1. Denne lov omfatter pensioner og ventepenge efter lønnings- og pensionsloven af 1958 og tidligere tjenestemandsløve til personer, hvis pensionsrettigheder eller ret til ventepenge beror på ansættelse i staten, folkeskolen eller folkekirken, som er ophørt før 1. juli 1969.

Stk. 2. Loven gælder tilsvarende for pensioner i henhold til lov nr. 157 af 7. juni 1958 og tidligere love om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

§ 2. De af denne lov omfattede pensioner og ventepenge ydes med grundbeløb, der for personer, som har opnået pension eller ventepenge forud for lovens ikrafttræden, udgør det pr. 1. marts 1970 udbetalte pensions- eller ventepengebeløb multipliceret med 100/133. For personer, der opnår pension efter 31. marts 1970, udgør grundbeløbet samme brøkdel af det samlede pensionsbeløb efter de ældre regler med tillæg efter de pr. 1. marts 1970 gældende satser.

Stk. 2. Grundbeløb efter stk. 1 forhøjes eller nedsættes ved erhvervelse, resp. bortfald af børnepensionstillæg efter 31. marts 1970.

§ 3. Grundbeløb efter § 2 reguleres efter bestemmelserne om regulering af pensioner i § 27, stk. 1-2, i lov om tjenestemandspension.

§ 4. Bestemmelserne i §§ 52, 62, stk. 2, 67, stk. 2, og 68, stk. 1 b)-d), i lønnings- og pensionsloven af 1958¹⁾ og dertil svarende regler i tidligere tjeneste-

¹⁾ Af disse bestemmelser anføres:

§ 52. Når pension eller ventepenge i henhold til denne lov i et helt år ikke er hævet, hjemfalder beløbet for det år til den kasse, hvorpå samme er anvist, medmindre lovlig forhindring senere bevises.

§ 62. -----
Stk. 2. Pension eller ventepenge bortfalder endvidere i følgende tilfælde:

- a) når den pågældende uden vedkommende ministers tilladelse modtager tjeneste for en fremmed stat,
- b) når han i et sammenhængende tidsrum af 3 år ikke har hævet pensionen eller ventepengene uden senere at kunne bevise lovlig forhindring,
- c) når han overbevises om inden sin afsked at have gjort sig skyldig i sådant forhold, som efter § 60 ville have medført tab af pensionsretten. Det påhviler anklagemyndigheden til finansministeriet at indsende udskrift af domme, der i sådanne sager overgår en pensionist.

§ 67. -----

Stk. 2. Såfremt det før eller efter dødsfaldet godtgøres, at manden under sin ansættelse havde gjort sig skyldig i et forhold, der efter § 60 ville have medført pensionsrettens fortabelse, er enken ligeledes uberettiget til enkepension; måtte hans forhold derimod henføres under § 61, bestemmes det ved finanslov eller tillægsbevillingslov, hvorvidt enken skal have pension, og i bekræftende fald af hvilken størrelse.

§ 68. Enkepensionen bortfalder:

- a) når enken indgår nyt ægteskab,
- b) når hun uden vedkommende ministers tilladelse modtager tjeneste for en fremmed stat,
- c) når hun i et sammenhængende tidsrum af 3 år ikke har hævet pensionen, uden senere at kunne bevise lovlig forhindring,
- d) når det godtgøres, at manden under sin ansættelse havde gjort sig skyldig i et forhold, der ville have medført, at pensionsretten for hans vedkommende var fortabt.

mandslove kommer ikke til anvendelse for pensioner, der omfattes af nærværende lov.

§ 5. Bestemmelserne i § 58, stk. 1 og 3, i lønnings- og pensionsloven af 1958¹⁾ og tilsvarende bestemmelser i tidligere tjenestemandsløve finder ikke anvendelse, når den ene af to samgifte tjenestemænd efter 1. juli 1969 har ansættelse, som kan medregnes i pensionsalder efter § 4 i lov om tjenestemandspension.

§ 6. Bestemmelsen i § 68, stk. 1 a), i lønnings- og pensionsloven af 1958²⁾ om bortfald af enkepension ved indgåelse af nyt ægteskab og tilsvarende bestemmelser i tidligere tjenestemandsløve, finder ikke anvendelse.

Stk. 2. Såfremt en enke, der oppebærer enkepension, tillige er berettiget til ægtefællepension på grundlag af ansættelse, som kan medregnes i pensionsalder efter § 4 i lov om tjenestemandspension, sker der kun udbetaling af den pension, der er størst.

§ 7. Reglerne i kapitel 9 i lov om tjenestemandspension angående samordning med pensioner efter den sociale pensionslovgivning finder tilsvarende anvendelse for pensioner, der omfattes af nærværende lov.

§ 8. Fradrag efter § 29 i lov om tjenestemandspension beregnes for de af nærværende lov omfattede pensioner på grundlag af en omregnet pensionsalder.

Stk. 2. Omregning efter stk. 1 af pensionsalder, der er lagt til grund ved fastsættelse af pensioner i henhold til lønnings- og pensionsloven af 1958, foretages således:

Egenpension.

En pensionsalder	
under 10 år	omregnes til 25 år
fra 10–12 -	- - 26 -
- 12–14 -	- - 27 -
- 14–16 -	- - 28 -
- 16–18 -	- - 29 -
- 18–20 -	- - 30 -
- 20–22 -	- - 31 -
- 22–24 -	- - 32 -
- 24–26 -	- - 33 -
- 26–28 -	- - 34 -
- 28–31 -	- - 36 -
- 31 år og derover	- - 37 -

¹⁾ Disse bestemmelser er sålydende:

§ 58. Ingen kan samtidig oppebære lønning som tjenestemand og pension efter reglerne i nærværende lov eller samtidig egenpension og enkepension. Dersom en tjenestemands hustru efter mandens død indtræder eller forbliver i tjenestemandsstilling, kan hun dog senere til enhver tid vælge at oppebære enkepension imod at opgive sin tjenestemandsstilling uden egenpension.

Stk. 3. Reglerne i nærværende paragraf gælder også, selv om den ene ydelse oppebæres som løn eller pension fra en stilling i folkeskolen, folkekirken, Københavns kommunale skolevæsen eller en stilling, der er forbundet med adgang til pension fra en statsunderstøttet pensionskasse.

²⁾ Se fodnote¹⁾ side 75 - I.

Enkepension.

En pensionsalder		
under 7 år	omregnes til 24 år	
fra 7-12 -	-	- 25 -
- 12-16 -	-	- 28 -
- 16-20 -	-	- 29 -
- 20-24 -	-	- 31 -
- 24-28 -	-	- 33 -
- 28-32 -	-	- 35 -
- 32 år og derover	-	- 37 -

Stk. 3. Omregning efter stk. 1 af pensionsalder, der er lagt til grund ved fastsættelse af pensioner i henhold til tjenestemandsløven af 1946, foretages således:

Egenpension.

En pensionsalder		
under 4 år	omregnes til 16 år	
fra 4- 7 -	-	- 21 -
- 7-10 -	-	- 26 -
- 10-12 -	-	- 27 -
- 12-14 -	-	- 28 -
- 14-16 -	-	- 29 -
- 16-18 -	-	- 30 -
- 18-20 -	-	- 31 -
- 20-22 -	-	- 32 -
- 22-24 -	-	- 33 -
- 24-25 -	-	- 34 -
- 25-26 -	-	- 35 -
- 26-27 -	-	- 36 -
- 27 år og derover	-	- 37 -

Enkepension.

En pensionsalder		
på 0 år	omregnes til 19 år	
fra 0- 7 -	-	- 25 -
- 7-12 -	-	- 28 -
- 12-16 -	-	- 30 -
- 16-20 -	-	- 31 -
- 20-24 -	-	- 33 -
- 24-26 -	-	- 34 -
- 26-28 -	-	- 36 -
- 28 år og derover	-	- 37 -

Stk. 4. Omregning af pensionsalder, der er lagt til grund ved fastsættelse af pensioner i henhold til tjenestemandsløve før 1946, foretages efter reglerne i stk. 3 på grundlag af den pensionsalder, der er anvendt ved beregning af omregningstillæg i henhold til lov nr. 606 af 21. december 1946.

Bilag 14.

Stk. 5. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan tillade, at samordningsfradrag nedsættes eller bortfalder, såfremt den samordnede efterlønsydelse er lavere end pensionen med tillæg af indtægtsbestemt social pension efter de forud for 1. april 1970 gældende regler.

§ 9. Denne lov træder i kraft den 1. april 1970. Bestemmelserne i §§ 4–6 har virkning fra 1. juli 1969.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 2–3 i lov nr. 81 af 21. marts 1959 om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove, ophæves.

Lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse.

(som ændret senest ved lov nr. 261 af 4. juni 1969).

§ 1. Denne lov omfatter tjenestemænd og andre, hvem en enkepensionsordning er sikret som led i deres tjenesteforhold.

Stk. 2. Retten til enkepension berøres ikke af, at separation imellem ægtefællerne har fundet sted.

Stk. 3. Såfremt enkepension er sikret ved overlevelsrente, bestemmes det ved bevillingen eller dommen, hvorvidt forsikringen skal overgå til den fraskilte hustru fri rådighed.

Stk. 4. Er enkepensionsordningen derimod kollektiv, kommer nedenstående regler til anvendelse.

§ 2. Når ægteskabet efter at have bestået i mindst 5 år opløses ved skilsmisse og der efter skilsmissen skal påhvile manden pligt til at yde bidrag til hustruens underhold, bevarer hun sin ret til enkepension. Ægtefællerne kan dog aftale, at hustruen ikke skal bevare sin pensionsret, hvilket da skal fremgå af dommen eller bevillingen. Hustruens ret berøres ikke af, at der ved aftale eller i medfør af §§ 52-53 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning sker ændringer af aftale eller afgørelse om bidragspligt eller bidrags størrelse.

Stk. 2. Såfremt mandens pligt til at yde bidrag til hustruens underhold er tidsbegrænset, er hustruen kun berettiget til at oppebære enkepension i samme tidsrum.

Stk. 3. Har manden indgået nyt ægteskab, og er såvel hans fraskilte hustru som enken berettiget til enkepension, deles denne imellem dem i forhold til det antal påbegyndte år, hvori hver af dem har været gift med ham; den enkeltes andel skal i det mindste udgøre $\frac{1}{3}$ af enkepensionen, jf. dog bestemmelsen i stk. 6.

Stk. 4. Den fraskilte hustrus ret til enkepension bortfalder, når hun indgår nyt ægteskab, og indtræder ikke på ny, selv om dette senere ophører ved dødsfald eller skilsmisse.

Stk. 5. Efter mandens død er bortfald af pensionsretten for den ene hustru vedkommende ved dødsfald, nyt ægteskab eller på anden måde uden betydning for den anden hustrus pensionsforhold. Er den fraskilte hustrus andel i pensionen begrænset til et bestemt tidsrum, jf. stk. 2, indtræder enken dog med ophøret af dette tidsrum i den fraskilte hustrus pensionsandel.

Stk. 6. Foranstående regler finder tilsvarende anvendelse, for så vidt manden måtte efterlade sig flere fraskilte hustruer; i tilfælde, hvor enkepensionen skal deles imellem flere end to berettigede, finder en ligedeling sted.

Stk. 7. Såfremt manden udtræder af pensionsordningen uden pension, og der tillægges ham en udtrædelsesgodtgørelse, eller han tilbagekøber pensionsforsikringen, har hans fraskilte hustru, bortset fra det i § 2, stk. 2, omhandlede tilfælde, ret

til $\frac{1}{3}$ af godtgørelsen eller tilbagekøbsværdien. Har manden indgået nyt ægteskab og er også den nye hustru berettiget til ved hans død at oppebære pension efter ham, er den fraskilte hustru dog kun berettiget til en efter reglerne i stk. 3 fastsat andel i nævnte tredjedel af godtgørelsen eller tilbagekøbsværdien. Er der flere fraskilte hustruer, kommer bestemmelsen i stk. 6 til anvendelse.

Stk. 8. Så længe den fraskilte hustrus ret til enkepension ikke er anmeldt over for den myndighed eller institution, der skal udrede pensionen, kan denne med frigørende virkning udbetales til enken. Endvidere kan i så tilfælde den godtgørelse eller tilbagekøbsværdi, som betinges af mandens udtræden af pensionsordningen uden ret til pension, med frigørende virkning udbetales til manden.

§ 3. Når en pensionsordning beror på medlemskab i en pensionskasse eller er tegnet som en forsikring, og det ved en aktuarmæssig opgørelse godtgøres, at fraskilte og fraseparerede hustruers adgang til pension eller andel i sådan ved deres tidligere ægtefælles død medfører forøgede udgifter for den institution, som skal udrede enkepension, skal en forholdsmæssig nedsættelse af de efter lovens ikrafttræden tillagte enkepensionsydelse kunne finde sted. Nedsættelsen vil dog i hvert enkelt tilfælde være at godkende af ministeriet for handel, industri og søfart, efter at sagen har været forelagt for forsikringsrådet; for så vidt angår forsikringer, der er tegnet i Statsanstalten for Livsforsikring, meddeles godkendelsen dog af finansministeriet.

§ 4. Nærværende lov træder i kraft 15. marts 1941, men finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor ægteskabet er aldeles ophævet inden dette tidspunkt.

Uddrag af lov nr. 13 af 18. juni 1969 om tjenestemandslønninger m.m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken.

Kap. 1. Lovens gyldighedstid.

§ 1. Indtil aftale måtte blive truffet i medfør af § 45 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, gælder reglerne i denne lov, jf. dog § 46 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

Kap. 2. Lønrammerne.

§ 2. — — — (afløst af aftale, jf. bilag 17).

Kap. 6. Normering og klassificering af tjenestemandstillinger.

§ 22. *Ministeriet for offentlige arbejder.*

Stk. 12.

Post- og Telegrafvæsenet.

(Oversigten over stillingerne er omredigeret i forhold til lovteksten, og antallet af stillinger svarer til de pr. 1. januar 1980 godkendte stillinger).

Lon-ramme	Stillingsbetegnelse	Klassificerede stillinger
40	Generaldirektør	1
39	Postdirektør	1
39	Teledirektør	1
39	Vicegeneraldirektør	1
38	Vicepostdirektør	1
37	Direktør for Postgirokontoret	1
37	Distriktsingeniør	3
37	Overingeniør	4
37	Overpostinspektør	4
37	Overpostmester i København	1
37	Overtelegrafinspektør	1
36	Afdelingsingeniør	7
36	Bestyrer af rigstelefonkontoret i København	1
36	Kontorchef	10
36	Laboratoriechef	1
36	Overarkitekt	1
36	Postmester	12
36	Telegrafbestyrer	1
36	Værkstedschef	1
35	Afdelingsingeniør	1
35	Telegrafingeniør	1

Bilag 16.

Lon- ramme	Stillingsbetegnelse	Klassifi- cerede stillinger
34	Afdelingsarkitekt	1
34	Bogholderichef	1
34	Driftsbestyrer	1
34	Edb-driftschef	1
34	Edb-systemchef	1
34	Ingeniør	9
34	Inspektør i postgirokontoret	1
34	Maskinmester	1
34	Overkonstruktør	1
34	Overrevisor	1
34	Postinspektør	9
34	Postmester	40
34	Telegrafbestyrer	5
34	Telegrafingeniør	2
34	Telegrafinspektør	3
32	Ingeniør	10
32	Overkonstruktør	3
32	Overtelegrafmester	1
32	Postinspektør	1
32	Postmester	16
32	Stationsleder	2
32	Telegrafinspektør	4
16/29/31 (34)	Fuldmægtig/sekretær	5
31	Kabelskibsfører	1
31	Postmester	11
31	Stationsleder	1
31	Telegrafbestyrer	3
30	Inspektør	6
30	Postinspektør	6
30	Skibsmaskinchef	1
30	Stationsleder	2
30	Telegrafinspektør	5
29	Ingeniør	3
29	Inspektør	11
29	Maskinmester	1
29	Materialforvalter	1
29	Overkonstruktør	2
29	Overtelegrafmester	4
29	Postforvalter	2
29	Postinspektør	10
29	Postmester	28
29	Post- og telegrafkasserer	4
29	Telegrafinspektør	6
28	Overkontrollør	4
27	Ingeniør	5
27	Overkonstruktør	9
27	Overkontrollør	39
27	Overtelegrafmester	3
27	Stationsleder	1

Lon- ramme	Stillingsbetegnelse	Klassifi- cerede stillinger
26	Blanketforvalter	1
26	Maskinmester	1
26	Postforvalter	3
26	Postmester	20
25	Overkontrollør	76
25	Overtelegrafmester	2
25	Postforvalter	1
25	Postmester	43
25	Stationsleder	1
24	Maskinmester	2
24	Munderingsforvalter	1
24	Overkontrollør	28
24	Overtelegrafmester	8
24	Post- og telegrafkasserer	11
24	Stationsleder	1
24	Værkmester	4
22	Kontrollør	74
22	Postforvalter	10
22	Postmester	26
22	Radiomester	3
22	Telegrafmester	3
22	Værkmester	1
21	Edb-systemplanlægger/systemprogrammør	16
21	Kontrollør	388
21	Postforvalter	19
21	Postmester	64
20	Edb-programmør/kørselsplanlægger	21
20	Kontrollør	58
20	Maskinmester	4
20	Overstyrmand	1
20	Radiomester	14
20	Telegrafmester	46
20	Værkmester	9
19	Edb-systemplanlægger/systemprogrammør	11
19	Overassistent	124
19	Overmekaniker	1
19	Postforvalter	14
18	Overkontorassistent	33
18	Overmekaniker	17
18	Postvagtmester	25
17	Antennemester	1
17	Edb-operator	4
12/17	Edb-programmør/kørselsplanlægger	26
12/17	Edb-systemplanlægger/systemprogrammør	8
17	Kabelmester	2
17	Maskinmester	8
17	Overassistent	482
17	Overkontorassistent	146
17	Overmekaniker	23

Bilag 16.

Lon- ramme	Stillingsbetegnelse	Klassifi- cerede stillinger
17	Postvagtmester	55
17	Radiomester	1
17	Styrmand	1
17	Tegner	4
17	Telegrafmester	15
17	Værkmester	3
16	Hovmester i kabelskibet	1
16	Linjemester	22
16	Overmekaniker	76
16	Tegner	12
15	Mekaniker/overmekaniker	3
15	Overkontorassistent	1
14	Mekaniker/overmekaniker	117
14	Postvagtmester	179
13	Depotformand	1
13	Kabelmester	2
13	Linjemester	3
13	Mekaniker/overmekaniker	202
12	Edb-operatør	5
9/12	Edb-programmør/kørselsplanlægger	18
12	Kontorassistent af 1. grad	309
12	Postbudformand	167
12	Tegner	4
11	Arkivformand	2
11	Betjentformand	1
11	Depotformand	3
2/11	Medhjælper/assistent	272
11	Mekaniker	32
11	Overmontør	12
11	Postbudformand	132
11	Postbureauformand	120
11	Postchaufførformand	11
11	Telegrafbudformand	2
10	Arkivformand	7
10	Depotformand	3
10	Distriktsmontør	17
10	Mekaniker	89
10	Overmontør	75
10	Overpakmester	299
10	Postbudformand	26
10	Postchaufførformand	5
10	Telegrafbudformand	2
9	Arkivformand	1
9	Depotformand	1
7/9	Edb-operatør	15
9	Kontorassistent af 1. grad	820
9	Kontorpakmester	261
2/9	Medhjælper/assistent	544
9	Mekaniker	346

Lønramme	Stillingsbetegnelse	Klassificerede stillinger
9	Montør/overmontør	10
7/9	Tegner	95
8	Montør/overmontør	27
8	Overkontorbetjent	2
8	Overpakmester	513
7	Arkivformand	1
7	Kontorassistent af 1. grad	1122
7	Kontorpakmester	902
7	Montør/overmontør	38
7	Overchauffør	3
7	Overkontorbetjent	9
6	Landpostbud	528
6	Overpostbud	340
5	Depotbetjent	1
5	Kontorbetjent	25
5	Landpostbud	1609
5	Overchauffør	168
5	Overpostbud	4205
2/5	Telegrafarbejder/montør	280
3	Chauffør	218
3	Depotbetjent	10
1/3	Kontorassistent af 2. grad	2531
3	Kontorbetjent	16
2/3	Landpostbud	1086
2/3	Postbud	4217

Indtil ledighed indtræder, aflønnes:

- 1 postmester, hvis stilling er klassificeret i lønramme 34, efter lønramme 34 med særligt tillæg 8.010 kr. årlig.
- 1 postmester, hvis stilling er klassificeret i lønramme 32, efter lønramme 34.
- 2 postmestre, hvis stillinger er klassificeret i lønramme 29, efter lønramme 31.
- 1 postmester, hvis stilling er klassificeret i lønramme 26, efter lønramme 29.
- 1 postforvalter, hvis stilling er klassificeret i lønramme 25, efter lønramme 26.
- 5 postmestre, hvis stillinger er klassificeret i lønramme 22, efter lønramme 25.
- 4 postmestre, hvis stillinger er klassificeret i lønramme 21, efter lønramme 22.
- 1 stilling som overkonstruktør i lønramme 32 nedrykkes ved ledighed til lønramme 27.
- 1 stilling som overkonstruktør i lønramme 32 omdannes ved ledighed til konstruktør.
- 1 stilling som overkonstruktør i lønramme 29 nedrykkes ved ledighed til lønramme 27.
- 1 stilling som overkonstruktør i lønramme 29 omdannes ved ledighed til konstruktør.

Lønnen til landpostbude fastsættes således:

Landpostbude med 6 timer 29 minutter indtil 7 timer 04 minutters gennemsnitlig daglig tjeneste: 96 pct. af lønnen til tjenestemænd på samme tjenestested i lønramme 3 eller 5.

Landpostbude med 7 timer 04 minutter indtil 7 timer 24 minutters gennemsnitlig daglig tjeneste får fuld løn i lønramme 3, 5 eller 6.

Landpostbude er pligtige til, hvor det af styrelsen skønnes muligt, at benytte cykel ved tjenestens udførelse, mod at der ydes dem en cykelgodtgørelse i forhold til de med anskaffelse og vedligeholdelse af cykel forbundne udgifter, eventuelt mod at tjenestecykel stilles til disposition.

Opgørelsen af den gennemsnitlige daglige arbejdstid til lønfastsættelse for landpostbude foretages efter nærmere af Poststyrelsen fastsatte regler på grundlag af rutens vejlængde, antallet af afleveringssteder, kontortjeneste m.v., hvilket også gælder for landpostbude på ruter, der er tilrettelagt til udførelse med andre befordringsmidler end cykel.

Landpostbude kan være kontrahent ved postbefordring.

Der kan ydes indtil 235 postbude/overpostbude samt 76 chauffører/overchauffører hver et særligt tillæg med grundbeløb 1.335 kr. for varetagelsen af stillinger, hvis indhold er ændret ved arbejdsomlægning.

Til nedennævnte stillinger knyttes særlige tillæg med følgende grundbeløb:

	kr.
1 skibsfører i lønramme 31	3.205
1 afdelingsarkitekt i lønramme 34	8.010
1 bogholderichef	8.010
1 driftsbestyrer i lønramme 34	8.010
6 ingeniører i lønramme 34	8.010
1 inspektør i Postgirokontoret i lønramme 34	8.010
16 postmestre i lønramme 34	8.010
2 telegrafbestyrere i lønramme 34	8.010
2 telegrafingeniører i lønramme 34	8.010
1 telegrafingeniør i lønramme 35	8.010
1 afdelingsingeniør i lønramme 35	8.010
1 afdelingsingeniør i lønramme 36	10.680
2 afdelingsingeniører i lønramme 36	18.700
1 bestyrer af Rigstelefonkontoret i København	10.680
10 kontorchefer	18.700
1 laboratoriechef	18.700
1 overarkitekt i lønramme 36	13.350
2 postmestre i lønramme 36	10.680
1 postmestre i lønramme 36	18.700
1 telegrafbestyrer i lønramme 36	10.680
1 værkstedschef	18.700
1 direktør for Postgirokontoret	16.020
2 distriktsingeniører	10.680
1 distriktsingeniør	16.020
5 overingeniører i lønramme 37	16.020
4 overpostinspektører	16.020
1 overpostmester i København	32.050
1 overtelegrafinspektør	16.020
1 vicepostdirektør	16.020
2 direktører	24.025
1 vicegeneraldirektør	24.025
1 generaldirektør	71.200

Kap. 7. Fradrag i egenpension.

§ 29. Såfremt en tjenestemand i henhold til § 3 i lov om tjenestemandspension begærer sig afskediget efter sit fyldte 60. år, men inden han fylder 67 år eller opnår den lavere alder, ved hvilken han senest skulle have været afskediget, nedsættes egenpensionen med følgende procent for hvert af de år, herunder dele af et år, der står tilbage:

Ved en pensionsalder på 35 år og derover	1 pct. pr. år
Ved en pensionsalder fra 30–35 år	2 pct. pr. år
Ved en pensionsalder under 30 år	3 pct. pr. år

Kap. 8. Bestemmelser om enkelte tjenestemandsgupper.

§ 30. Tjenestemænd i stillinger, der hidtil har været placeret i 19./24. lkl. og i 12. lkl. i folkekirkens lønningslov af 1958, samt officerer af linjen og tilsvarende tjenestemænd i civilforsvaret henføres til lønrammerne 16, 21, 29 og 31.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte tjenestemænd oprykkes fra lønramme 16 til lønramme 21 efter to års forløb; oprykning til lønramme 29 og 31 finder sted, når de pågældende tjenestemænd i to år har oppebåret slutløn i den lavere lønramme, og deres tjenstlige forhold i enhver henseende har været tilfredsstillende.

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan oprykke et antal af de i stk. 1 omhandlede tjenestemænd til lønramme 34, når de selvstændigt træffer afgørelse inden for væsentlige sagsområder eller bestrider et arbejde, som forudsætter en betydelig specialviden, særlig pædagogisk indsigt eller andre tilsvarende særlige kvalifikationer.

Stk. 5. Etatsuddannede medhjælpere, der henføres til lønramme 2, opnår alders-tillæg efter et års forløb.

Stk. 6. Elever, der uddannes til ansættelse i medhjælperstilling (lønramme 2), lønnes således:

1. år	45 pct.
2. år	55 pct.
3. år	60 pct.

af begyndelseslønnen for medhjælpere på samme tjenestested. Såfremt en kontorassistent af 1. eller 2. grad overgår i elevstillingen, sker indtrædelsen på det for det tredje elevår gældende løntrin. Efter bestået fagprøve kan pågældende overgå i medhjælperstillingen, når den samlede tjenestetid i etaten har været mindst tre år¹⁾.

Stk. 7. Tjenestemænd i lønrammerne 3 til og med 10 i statsbanerne, Post- og Telegrafvæsenet og toldvæsenet samt kvotalønnede landpostbude kan efter nærmere af vedkommende minister fastsatte regler indstille sig til den fagprøve, der er en betingelse for overgang til medhjælperstillingen, og kan ansættes som assistent, når de har bestået den nævnte fagprøve og har mindst 5 års samlet tjeneste i etaten, deraf mindst 1 år efter fagprøvens beståen. For kontorassistenter af 1. eller 2. grad gælder dog bestemmelserne i stk. 6¹⁾.

¹⁾ Kontorassistenter af 1. og 2. grad i Post- og Telegrafvæsenet har ifølge aftale samme vilkår for overgang til elevuddannelse som nævnt i § 30, stk. 7, 1. punktum. For kontorassistenter, der er overgået til elevuddannelse den 1. august 1976 og senere, kan ansættelse som assistent tidligst finde sted efter 5 års varig ansættelse.

Stk. 9. Efter regler fastsat af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan klassificeringen af stillinger i lønramme 1 til 5 ændres efter følgende retningslinjer: stillinger, der er henført til lønramme 1 til 4, kan oprykkes til højere lønramme, dog ikke ud over lønramme 5, og stillinger i lønramme 2, 3 og 5 kan ved nybesættelse henføres til lavere lønramme.

Stk. 10. Tjenestemænd, der ved lov eller i henhold til en af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen godkendt ordning har været tilsikret oprykning til en højere lønningsklasse, bevarer retten til oprykning til højere lønramme efter de hidtidige retningslinjer, selv om normeringstallet i den højere lønramme derved overskrides. Et tilsvarende antal stillinger i den lavere lønramme holdes i så fald ubesat.

Kap. 11. Overgangsbestemmelser.

§ 33. Tjenestemænd og aspiranter indplaceres i den lønramme, hvortil de henføres, på det løntrin inkl. eventuelle generelle og særlige tillæg, der ved lovens ikrafttræden ligger nærmest over den senest udbetalte løn inkl. eventuelt bestillings-tillæg, der var fast knyttet til stillingen. Ved opgørelsen bortses fra eventuelt stedtil-læg.

Stk. 2. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan fastsætte særlige regler for indplaceringen af andre grupper af tjenestemænd, der har kunnet oppe-bære bestillingstillæg eller sådanne andre tillæg, som ved indplaceringen bør side-stilles hermed.

§ 34. Tjenestemænd, for hvem lønningsancienniteten i de i § 84 i lønnings- og pensionsloven af 1958 nævnte lønningsklasser fastsattes efter reglerne for ikke-for-sørgere under 30 år, jf. samme lovs § 119, stk. 1, sidste led, kan, såfremt der herved opnås et højere løntrin, indplaceres i lønramme på samme trin som tjenestemænd, der var henført til samme tidligere lønningsklasse, og som havde samme lønnings-anciennitet, men som indplaceredes efter reglerne om forsørgere efter den nævnte lovs § 119, stk. 1.

§ 35. Tjenestemænd, der fra næstsidste og sidste løntrin i hidtidig 3. lkl. henføres til lønramme 3, oprykkes straks til lønramme 4. Andre tjenestemænd og aspiranter, der fra hidtidig 3. lkl. henføres til lønrammerne 2 og 3, oprykkes til lønramme 4, når de i to år har oppebåret slutløn i lønramme 3.

Stk. 2. Der ydes tjenestemænd i hidtidig 3. lkl., dog bortset fra togbetjente og vognopsynsmænd ved statsbanerne, der har oppebåret et bestillingstillæg på 150 kr. årlig, og som henføres til lønramme 3, 4 eller 5, et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg med grundbeløb 150 kr. Tillægget bortfalder ved oprykning ud over lønramme 5, dog således at det medregnes i den lønning, der er bestemmende for, til hvilket løntrin de pågældende tjenestemænd henføres i den nye lønramme.¹⁾

¹⁾ Ifølge aftale mellem lønnings- og pensionsministeren og tjenestemændenes centralorganisa-tioner er der foretaget følgende tilføjelse:

Tillæg efter denne bestemmelse kan ikke oppebæres samtidig med særligt tillæg efter § 22, for varetagelsen af stillinger, hvis indhold er ændret ved arbejdsomlægning.

§ 36. - - - - (afløst af aftale, jf. bilag 17).

§ 37. Ingen tjenestemand kan ved indplaceringen efter §§ 33–35 samt ved fastsættelsen af årslønnen i henhold til § 36 opnå en lønfremgang på mere end 3 pct. af den senest udbetalte løn inkl. eventuelt bestillingstillæg. Ved beregningen af lønfremgangen medtages eventuelt stedtillæg.

Stk. 2. Den udbetalte løn forhøjes med halvdelen af et eventuelt overskydende beløb den 1. april 1970 og halvdelen den 1. oktober 1970.

Stk. 3. Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen bemyndiges til at nedsætte de i §§ 10–28 samt § 31 hjemlede generelle og særlige tillæg samt til at udskyde de i stk. 2 nævnte forhøjelser af den udbetalte løn i det omfang, hvor der efter den 1. april 1970 for varetagelsen af pligter, der følger af tjenstemandsstillingen, samt for sådanne hverv, der må betragtes som led i tjenstemandsstillingen, måtte blive ydet tjenstemænd særligt vederlag, som ikke er fastsat i henhold til §§ 45–47 eller § 55 i lov om tjenstemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

§ 38. Den udbetalte løn til personer, der inden den 1. oktober 1970 tjenstemandsansættes eller uden forfremmelse får nyt tjenestested, kan ikke overstige den løn, som efter §§ 33, 36 og 37 kommer til udbetaling til tjenstemænd på samme løntrin og stedtillægssats.

§ 39. Til tjenstemænd, hvis senest oppebårne løn i henhold til §§ 84, 87 og 88 i lønnings- og pensionsloven af 1958, forhøjet med eventuelt personligt, pensionsgivende tillæg, samt efter fradrag af pensionsbidrag var højere end slutlønnen i den lønramme, til hvilken de er henført, ydes et personligt, pensionsgivende tillæg til udligning af lønnedgangen. Det personlige tillæg bortfalder helt eller delvis ved opnåelse af højere pensionsgivende lønningsindtægt.

Stk. 2. Bliver den samlede udbetalte løn i henhold til denne lovs bestemmelser mindre end den senest udbetalte løn, når der efter beregningen tages hensyn til eventuelt tillæg efter stk. 1 samt stedtillæg, ydes der et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af denne del af lønnedgangen. Dette personlige tillæg bortfalder helt eller delvis ved opnåelse af højere pensionsgivende lønningsindtægt, højere generelle eller særlige tillæg eller højere stedtillæg.

§ 40. Med tilslutning fra ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen kan der ydes et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af indtægtsnedgang for tjenstemænd, som ved indplaceringen efter § 33 samt den i § 36 nævnte fastsættelse af årslønnen opnår en lønfremgang, der er mindre end summen af de honorarer m.v., som er oppebåret for varetagelse af hverv, der må betragtes som led i tjenstemandsstillingen. Dette tillæg bortfalder helt eller delvis ved opnåelse af højere pensionsgivende lønningsindtægt, højere generelle eller særlige tillæg eller højere stedtillæg.

§ 41. Efter indplaceringen efter §§ 33–35 opnås første alderstillæg senest på det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse.

Stk. 2. Såfremt tjenstemænd på forskellige løntrin i samme hidtidige lønningsklasse efter § 33 henføres til samme løntrin i en lønramme, kan dog kun de tjenstemænd, der havde opnået det højeste af de pågældende løntrin i den hidtidige lønningsklasse, opnå alderstillæg efter stk. 1. De øvrige tjenstemænd opnår først alderstillæg den 1. juli 1971.

§ 42. Der ydes et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af lønforskellen for tjenstemænd, der inden den 1. juli 1971 ved alderstillæg eller ved

oprykning i henhold til § 30, stk. 10, ville have opnået en højere udbetalt løn i den hidtidige lønningsklasse, end de opnår i den lønramme, til hvilken de er henført ved lovens ikrafttræden. Lønnen inkl. det nævnte tillæg kan dog ikke overstige slutlønnen i lønrammen.

Stk. 2. Det personlige tillæg efter stk. 1 bortfalder helt eller delvis ved opnåelse af højere pensionsgivende lønningsindtægt, højere generelle eller særlige tillæg eller højere stedtillæg.

§ 44. De i lønnings- og pensionsloven af 1958, normerings- og klassificeringsloven af 1958, lærerlønningsloven af 1958 samt folkekirkens lønningslov af 1958 fastsatte repræsentationstillæg opretholdes uændrede, så længe de nuværende stillingsindehavere gør tjeneste i stillingerne.

§ 45. Tjenestemænd, der i henhold til §§ 97 b, stk. 4, og 270, stk. 6, i normerings- og klassificeringsloven af 1958 har oppebåret merarbejdstillæg, bevarer retten til som en personlig ordning at oppebære tillægget med det ved lovens ikrafttræden udbetalte beløb, så længe de beklæder en stilling, der i henhold til den anførte lovbestemmelse gav ret til nævnte tillæg.

§ 46. Pensioner og ventepenge i henhold til lønnings- og pensionsloven af 1958 og pensioner efter lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove, ydes for tiden indtil 31. marts 1970 efter de hidtidige regler.

Stk. 2. Til de i stk. 1 nævnte pensioner og ventepenge ydes med virkning fra 1. april 1969 et tillæg på 2,85 pct. af pensionen eller ventepengene, forhøjet med det pr. 1. april 1963 gældende dyrtidstillæg og det pr. 31. marts 1969 gældende overenskomstillæg.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte pensioner og ventepenge dyrtidsreguleres efter reglerne i lønnings- og pensionslovens § 89, jf. § 87, dog således at det i stk. 2 nævnte tillæg medregnes ved reguleringen.

§ 47. Denne lov træder i kraft den 1. juli 1969.

**Aftale
mellem finansministeren
og
Statstjenestemændenes Centralorganisation I,
Statstjenestemændenes Centralorganisation II,
Akademikernes Centralorganisation (tjenestemandsud-
valget)
og Lærernes Centralorganisation
om
justering af tjenestemandslønninger mv.
fra 1. april 1979.**

I henhold til § 45, stk. 1, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken (tjenestemandsløven) aftales følgende:

Kapitel 1. Skalaløn og regulering heraf.

§ 1. Tjenestemandsstillinger er henført til en lønramme, som består af et eller flere løntrin, jf. efterfølgende oversigt.

Stk. 2. Årslønnen på de enkelte skalatrin fastsættes som anført i efterfølgende oversigter.

§ 2. For hver fulde tre points' udsving i reguleringspristallet ud over 100 forhøjes eller nedsættes lønningerne i henhold til § 1 med 1.248 kr. årlig for tjenestemænd og elever over 18 år og med 624 kr. for tjenestemænd og elever under 18 år. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering.

Stk. 2. Ved udsving i reguleringspristallet på fulde to points under 100 optages forhandling om reguleringens form.

Stk. 3. Regulering i henhold til stk. 1 og 2 sker på grundlag af reguleringspristallet for januar og juli for tidsrummene henholdsvis 1. april – 30. september og 1. oktober – 31. marts.

Kapitel 2. Almindelige tillæg og stedtillæg.

§ 3. Der ydes til alle tjenestemænd et almindeligt pensionsgivende kronetillæg, der udgør 5.384 kr.

Stk. 2. Med virkning fra 1. januar 1980 ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 480 kr. til tjenestemænd på skalatrin 1–10. Tillægget taktreguleres ikke.

§ 4. Tjenestemænd på skalatrin 1–39 oppebærer stedtillæg, såfremt deres tjenestested er beliggende i en kommune, som henføres til stedtillægssatserne.

Stk. 2. Kommunernes fordeling med hensyn til stedtillæg er anført i efterfølgende oversigt til denne aftale. Til tjenestemænd, der i forbindelse med omlægning af kommunernes fordeling på stedtillægssats pr. 1. april 1979 vil lide lønnedgang, ydes et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af denne. I tillægget afkortes enhver lønstigning, som pågældende får, dog bortset fra udløste dyrtidstillæg.

Stk. 3. Stedtillæg beregnes efter den kommune, i hvilken tjenestemanden har fast tjenestested den 1. i den måned, for hvilken tillægget udbetales. En tjenestemand, der ikke har fast tjenestested, oppebærer stedtillæg efter den kommune, i hvilken han bor.

Stk. 4. Med virkning fra 1. april 1980 henføres de kommuner, der ikke hidtil har været henført til stedtillægssats (betegnet sats 0), til sats I.

§ 5. Stedtillægget fastsættes for skalatrin 1–18 til følgende procentdele af den i § 1 omhandlede årsløn excl. dyrtidstillæg:

<i>Sats</i>	<i>Pct.</i>
I	2,65
II	5,30
III	7,95
IV	10,60
V	13,25
VI	15,90

Stk. 2. Fra og med skalatrin 19 aftrappes stedtillægget med 1/22 for hvert skalatrin, således at det helt bortfalder ved skalatrin 40.

Stk. 3. Med virkning fra 1. april 1980 indgår det i § 3 nævnte almindelige pensionsgivende kronetillæg på 5.384 kr. i beregningsgrundlaget for det i stk. 1 og 2 omhandlede stedtillæg.

§ 6. Der ydes efter samme regler som for stedtillæg et almindeligt, ikke-pensionsgivende procenttillæg på 1½ pct. af den i § 1 omhandlede årsløn excl. dyrtidstillæg.

§ 7. Summen af stedtillæg og almindeligt, ikke-pensionsgivende procenttillæg fastsættes fra 1. april 1979 og 1. april 1980 til de efterfølgende oversigt angivne beløb.

§ 8. Ligeledes efter samme regler som for stedtillæg ydes et almindeligt pensionsgivende procenttillæg på 3 pct. af den i § 1 omhandlede årsløn excl. dyrtidstillæg.

Stk. 2. Tillægget i henhold til stk. 1 fastsættes til de i efterfølgende oversigt angivne beløb.

Kapitel 3. Garantiløn.

§ 9. Såfremt den for en tjenestemand over 18 år, bortset fra elever, fastsatte årsløn pr. 1. april 1979 ikke udgør mindst 67.808 kr. (garantilønnen), forhøjes lønnen til dette beløb.

Stk. 2. Ved afgørelsen af, om lønnen udgør mindst 67.808 kr., medregnes skalalønnen i henhold til denne aftales § 1, tillæg i henhold til §§ 3, 5, 6 og 8 samt eventuelle personlige tillæg. Endvidere medregnes de dyrtidstillæg, der er ydet pr. 1. april 1979 (i alt 9 dyrtidsportioner), samt de til og med 1. april 1979 udløste taktreguleringstillæg.

Stk. 3. Med virkning fra 1. april 1980 forhøjes garantilønnen med 1.560 kr. årlig til 69.368 kr., hvortil kommer eventuelle dyrtidstillæg, der udløses pr. 1. oktober 1979 og 1. april 1980.

Stk. 4. Garantilønnen i henhold til stk. 1 og 3 dyrtidsreguleres fra henholdsvis 1. oktober 1979 og 1. oktober 1980 i henhold til § 2, hvorimod samtlige øvrige lønstigninger i perioden modregnes i garantilønnen, der således alene ændres som følge af dyrtidsregulering.

Kapitel 4. Generelle og særlige tillæg.

§ 10. Til samtlige stillinger i lønrammerne 35–40 ydes et generelt tillæg med følgende årlige grundbeløb:

Lønramme	kr.
35	3.560
36	3.560
37	5.340
38	9.790
39	14.240
40	18.700

§ 11. For stillinger, der i lønnings- og klassificeringsloven henførtes til lønramme 34 med et særligt tillæg på mere end 16.910 kr. (gammelt grundbeløb 1900 kr.), udgør det årlige grundbeløb for det særlige tillæg 16.910 kr.

§ 12. Til tillæg omfattet af § 15 i aftale af 31. maj 1977 om justering af tjenestemandslønninger m.v. samt hertil knyttede særaftaler ydes reallønsregulering, herunder taktregulering, der udløses pr. 1. april 1979 og senere. Tillæggenes grundbeløb omregnes, således at der til disse tillæg kan ydes samme taktreguleringstillæg som til andre særlige tillæg. Til de af de omregnede grundbeløb, der dyrtidsreguleres, ydes dyrtidstillæg med uændret dyrtidsportionsstørrelse.

Stk. 2. De i lønnings- og klassificeringslovens § 31, stk. 4 og 5, omhandlede ikke-pensionsgivende tillæg og hertil svarende tillæg på 5, 10 og 15 pct. af den udbetalte løn excl. stedtillæg beregnes indtil videre på grundlag af de pr. 31. marts 1973 gældende årslønninger.

Stk. 3. Der indgås særskilt aftale om anvendelse af de beløb, der ville være udløst, såfremt de i stk. 2 omhandlede tillæg var omfattet af reallønsregulering, herunder taktregulering, der udløses med virkning fra 1. april 1979 og senere.

Kapitel 5. Dyrtidsregulering af særlige tillæg.

§ 13. Særlige tillæg, der udgør vederlag for et ved aftale fastsat antal timers særlig arbejdsforpligtelse, dyrtidsreguleres med et årsbeløb svarende til det fastsatte årlige antal timer, ganget med 60 øre pr. dyrtidsportion.

§ 14. Andre særlige tillæg for merarbejde, rådighedstjeneste mv. dyrtidsreguleres, når tillæggene

enten er omfattet af aftalen af 13. marts 1970, jf. cirkulære af 14. april 1970 herom, mellem ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen og statstjenestemændenes centralorganisationer om rådighedstillæg til erstatning for bortfaldne honorarer for rådighedstjeneste m.v., og hvorom der ikke siden er indgået anden aftale,

eller er fastsat eller ændret ved aftale indgået i medfør af tjenestemandsløvens § 45, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Er de i stk. 1 omhandlede tillæg fastsat til grundbeløb, der stiger med højere anciennitet eller lønramme, for rådighedstjeneste m.v., som i det væsentlige har samme omfang for de berørte tjenestemænd, indgås aftale om dyrtidstillæg med ensartet portionsstørrelse efter bemyndigelse i det enkelte tilfælde i medfør af tjenestemandsløvens § 45, stk. 2.

Stk. 3. For hver tjenestemand, der oppebærer særlige tillæg fastsat pr. ydelse (f.eks. pr. vagt eller sag), foretages halvårsvis bagud (for tiden 1. april – 30. september og 1. oktober – 31. marts) en opgørelse over summen af tillæg for de præsterede ydelser.

Stk. 4. De i stk. 1 og 2 omhandlede særlige tillæg dyrtidsreguleres med de i efterfølgende oversigt anførte portionsstørrelser. Summen af særlige tillæg, der i

henhold til stk. 3 opgøres halvårsvis bagud, fordobles og dyrtidsreguleres herefter med halvdelen af de i efterfølgende oversigt anførte portionsstørrelser. Særlige tillæg eller det dobbelte af summen af særlige tillæg i henhold til stk. 3 med grundbeløb under 890 kr. dyrtidsreguleres ikke.

§ 15. Regulering i henhold til §§ 13 og 14 sker på grundlag af reguleringspristallet for januar og juli for tidsrummene henholdsvis 1. april – 30. september og 1. oktober – 31. marts.

§ 16. Til særlige tillæg, der ikke er omfattet af §§ 13 og 14, samt til generelle tillæg ydes ikke dyrtidstillæg.

§ 17. Tvivlstilfælde vedrørende anvendelsen af reglerne i §§ 13 og 14 forudsættes forelagt for finansministeriet til afgørelse i samråd med vedkommende centralorganisation(er).

Kapitel 6. Taktregulering.

§ 18. Løn fastsat i denne aftale – bortset fra tillæg i henhold til § 3, stk. 2 – forhøjes eller nedsættelse efter reglerne i taktreguleringsordningen af 30. december 1975 med de ændringer, der fastlægges af det af finansministeriet ved skrivelse af 3. maj 1977 nedsatte taktreguleringsnævn, dog således at bestemmelsen i punkt 9, stk. 4, i den den 21. februar 1978 fastsatte taktreguleringsordning ophæves med virkning for taktreguleringstillæg, der udløses pr. 1. april 1979 og senere.

Stk. 2. Nævnet afgør uoverensstemmelser om forståelsen af taktreguleringsordningen. Spørgsmål, hvorom der ikke kan opnås enighed, afgøres af en af nævnet udpeget opmand. Såfremt der ikke kan opnås enighed om valget af opmand, anmodes arbejdsrettens formandskab om at udpege denne.

Kapitel 7. Udbetaling af udløste dyrtidstillæg.

§ 19. De beløb, der blev tilbageholdt som opsparing ved udbetalingen af de dyrtidstillæg, der udløstes i tiden 1. april 1973 – 31. marts 1974, frigives med tilskrevne renter den 1. juli 1980.

Stk. 2. Et opsparat tilgodehavende frigives dog til udbetaling før dette tidspunkt, såfremt den berettigede forinden får udbetalt pension i henhold til lov om tjenestemandspension eller afgår ved døden.

Stk. 3. For hver 100 kroners opsparing udbetales følgende beløb:

Ved udbetaling i tiden 1. april 1979 – 31. marts 1980	128 kr.
Ved udbetaling efter 1. april 1980	134 kr.

Opsparede beløb, der ikke er delelige med 100, udbetales med et efter ovenstående skala forholdsmæssigt opskrevet beløb.

Kapitel 8. Ikrafttrædelse m.v.

§ 20. Medmindre andet er angivet, har aftalen virkning fra 1. april 1979 og kan opsiges med 3 måneders varsel, dog tidligst til 1. april 1981.

Stk. 2. Samtidig ophæves aftale af 31. maj 1977 om justering af tjenestemandslønninger m.v.

Oversigt over lønrammer, løntrin og skalatrin.
(De inde i tabellen opførte tal angiver vedkommende skalatrin)

Lønramme	1. løntrin	2. løntrin	3. løntrin	4. løntrin	5. løntrin	6. løntrin
1	1	2	3	4	5	6
2	6	7	8	9	10	11
3	7	8	9	10	11	12
4	8	9	10	11	12	13
5	9	10	11	12	13	14
6	11	12	13	14	15	
7	12	13	14	15	16	
8	13	14	15	16	17	
9	14	15	16	17	18	
10	15	16	17	18	19	
11	16	17	18	19	20	
12	17	18	19	20	21	
13	18	19	20	21	22	
14	19	20	21	22	23	
15	20	21	22	23	24	
16	21	22	23	24	25	
17	22	23	24	25	26	
18	23	24	25	26	27	
19	24	25	26	27	28	
20	25	27	29	31		
21	26	28	30	32		
22	27	29	31	33		
23	29	31	33	35		
24	30	32	34	36		
25	31	33	35	37		
26	32	34	36	38		
27	33	35	37	39		
28	36	38	40			
29	38	40	42			
30	39	41	43			
31	40	42	44			
32	43	45				
33	46					
34	47					
35	48					
36	49					
37	50					
38	51					
39	52					
40	53					

*Årslønninger, jf. § 1, samt summen af stedtillæg
og almindeligt, ikke-pensionsgivende procenttillæg, jf. § 6,
i tiden 1. april 1979 – 31. marts 1980*

Skala- trin	Årsløn, jf. § 1	Summen af stedtillæg og almindeligt, ikke-pensionsgivende procenttillæg, jf. § 5						
		Sats 0	Sats I	Sats II	Sats III	Sats IV	Sats V	Sats VI
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	39.012	585	1.619	2.653	3.687	4.720	5.754	6.788
2	40.085	601	1.664	2.726	3.788	4.850	5.913	6.975
3	41.187	618	1.709	2.801	3.892	4.984	6.075	7.167
4	42.320	635	1.756	2.878	3.999	5.121	6.242	7.364
5	43.484	652	1.805	2.957	4.109	5.262	6.414	7.566
6	44.679	670	1.854	3.038	4.222	5.406	6.590	7.774
7	45.908	689	1.905	3.122	4.338	5.555	6.771	7.988
8	47.171	708	1.958	3.208	4.458	5.708	6.958	8.208
9	48.468	727	2.011	3.296	4.580	5.865	7.149	8.433
10	49.801	747	2.067	3.386	4.706	6.026	7.346	8.665
11	51.170	768	2.124	3.480	4.836	6.192	7.548	8.904
12	52.577	789	2.182	3.575	4.969	6.362	7.755	9.148
13	54.023	810	2.242	3.674	5.105	6.537	7.968	9.400
14	55.509	833	2.304	3.775	5.246	6.717	8.188	9.659
15	57.035	856	2.367	3.878	5.390	6.901	8.413	9.924
16	58.604	879	2.432	3.985	5.538	7.091	8.644	10.197
17	60.215	903	2.499	4.095	5.690	7.286	8.882	10.477
18	61.871	928	2.568	4.207	5.847	7.486	9.126	10.766
19	63.573	909	2.518	4.127	5.734	7.343	8.951	10.559
20	65.321	888	2.464	4.038	5.611	7.185	8.760	10.332
21	67.117	866	2.405	3.942	5.477	7.014	8.551	10.086
22	68.963	841	2.341	3.837	5.331	6.827	8.324	9.818
23	70.860	815	2.271	3.724	5.173	6.625	8.078	9.527
24	72.808	786	2.196	3.601	5.002	6.407	7.812	9.213
25	74.810	756	2.115	3.469	4.818	6.172	7.526	8.875
26	76.868	723	2.028	3.327	4.620	5.919	7.218	8.511
27	78.982	687	1.934	3.174	4.407	5.647	6.887	8.120
28	81.154	649	1.834	3.011	4.179	5.356	6.533	7.702
29	83.385	609	1.727	2.836	3.936	5.045	6.154	7.254
30	85.678	565	1.612	2.649	3.676	4.712	5.749	6.775
31	88.035	519	1.490	2.450	3.398	4.358	5.317	6.265
32	90.455	470	1.360	2.238	3.103	3.980	4.857	5.722
33	92.943	418	1.222	2.012	2.788	3.578	4.368	5.144
34	95.499	363	1.075	1.772	2.454	3.151	3.849	4.530
35	98.125	304	919	1.518	2.100	2.698	3.297	3.879
36	100.824	242	754	1.248	1.724	2.218	2.712	3.188
37	103.596	176	579	962	1.326	1.709	2.093	2.456
38	106.445	106	394	660	905	1.171	1.437	1.682
39	109.372	33	198	340	459	602	744	863
40	112.380							
41	115.471							
42	118.646							
43	121.909							
44	125.261							
45	128.706							
46	132.245							
47	139.619							
48	147.404							
49	159.902							
50	178.230							
51	198.659							
52	215.503							
53	240.204							

Årslønninger, jf. § 1, samt summen af stedtillæg af grundløn, stedtillæg af det almindelige pensionsgivende kronetillæg på 5.384 kr., jf. § 3, og det almindelige ikke-pensionsgivende procenttillæg, jf. § 6 i tiden 1. april 1980 – 31. marts 1981

Skala-trin	Årsløn	Stedtillæg af grundløn og kronetillæg samt almindeligt, ikke-pensionsgivende procenttillæg					
		Sats I	Sats II	Sats III	Sats IV	Sats V	Sats VI
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	39.012	1.762	2.938	4.115	5.291	6.468	7.644
2	40.085	1.806	3.011	4.216	5.421	6.626	7.831
3	41.187	1.852	3.086	4.320	5.554	6.788	8.023
4	42.320	1.899	3.163	4.427	5.691	6.956	8.220
5	43.484	1.947	3.242	4.537	5.832	7.127	8.422
6	44.679	1.997	3.324	4.650	5.977	7.304	8.630
7	45.908	2.048	3.407	4.766	6.126	7.485	8.844
8	47.171	2.100	3.493	4.886	6.278	7.671	9.064
9	48.468	2.154	3.581	5.008	6.435	7.862	9.289
10	49.801	2.209	3.672	5.134	6.597	8.059	9.521
11	51.170	2.266	3.765	5.264	6.762	8.261	9.760
12	52.577	2.325	3.861	5.397	6.933	8.468	10.004
13	54.023	2.385	3.959	5.533	7.107	8.682	10.256
14	55.509	2.446	4.060	5.674	7.287	8.901	10.515
15	57.035	2.510	4.164	5.818	7.472	9.126	10.780
16	58.604	2.575	4.270	5.966	7.662	9.357	11.053
17	60.215	2.642	4.380	6.118	7.857	9.595	11.333
18	61.871	2.710	4.493	6.275	8.057	9.839	11.622
19	63.573	2.654	4.399	6.143	7.887	9.632	11.376
20	65.321	2.594	4.298	6.000	7.704	9.408	11.111
21	67.117	2.528	4.188	5.846	7.507	9.167	10.825
22	68.963	2.457	4.071	5.681	7.294	8.908	10.518
23	70.860	2.381	3.944	5.504	7.066	8.629	10.189
24	72.808	2.300	3.809	5.313	6.822	8.331	9.836
25	74.810	2.212	3.663	5.110	6.561	8.012	9.458
26	76.868	2.119	3.508	4.892	6.282	7.672	9.055
27	78.982	2.019	3.343	4.660	5.984	7.309	8.626
28	81.154	1.912	3.166	4.413	5.667	6.922	8.168
29	83.385	1.799	2.979	4.150	5.330	6.511	7.682
30	85.678	1.678	2.779	3.870	4.972	6.073	7.164
31	88.035	1.549	2.567	3.574	4.591	5.609	6.615
32	90.455	1.413	2.342	3.259	4.187	5.117	6.033
33	92.943	1.268	2.103	2.925	3.760	4.596	5.417
34	95.499	1.115	1.850	2.571	3.307	4.043	4.764
35	98.125	952	1.583	2.197	2.828	3.459	4.073
36	100.824	781	1.300	1.802	2.322	2.842	3.343
37	103.596	599	1.001	1.385	1.787	2.190	2.573
38	106.445	407	686	944	1.223	1.502	1.759
39	109.372	205	353	479	627	776	902
40	112.380						
41	115.471						
42	118.646						
43	121.909						
44	125.261						
45	128.706						
46	132.245						
47	139.619						
48	147.404						
49	159.902						
50	178.230						
51	198.659						
52	215.503						
53	240.204						

U

De enkelte kommuners klassificering med hensyn til stedtillæg pr. 1. april 1979

Pr. 1. april 1980 henføres kommuner, der indtil da ikke har haft stedtillæg (sats 0), til sats I.

1. Følgende kommuner henføres ikke til stedtillægssatserne (sats 0):

Arden, Bogense, Brande, Broager, Brædstrup, Børkop, Egtved, Ejby, Give, Gram, Grindsted, Gråsten, Hadsund, Hobro, Højer, Jelling, Lemvig, Lunderskov, Marstal, Nr. Djurs, Nr. Snede, Rudkøbing, Støvring, Sydlangeland, Them, Tranekær, Tønder, Ærøskøbing, Års og Årup.

2. Til sats I henføres:

Allinge-Gudhjem, Assens, Aulum-Haderup, Billund, Bjerringbro, Blåbjerg, Blåvandshuk, Bramminge, Bredebro, Broby, Brovst, Brønderslev, Brørup, Dragsholm, Dronninglund, Ebeltoft, Egebjerg, Egvad, Fanø, Farsø, Fjends, Fjerritslev, Fladså, Fåborg, Glamsbjerg, Gudme, Hadsten, Hals, Hanstholm, Hasle, Helle, Herning, Hirtshals, Hjørring, Holmsland, Holstebro, Holsted, Hvorslev, Højreby, Hårby, Karup, Kerteminde, Kjellerup, Langebæk, Langå, Lundtoft, Læsø, Løgstør, Løgumkloster, Løkken-Vrå, Mariager, Maribo, Middelfart, Midt-Djurs, Morsø, Møldrup, Møn, Nekso, Nibe, Nyborg, Nykøbing F., Nykøbing-Rørvig, Nysted, Nørager, Nørhald, Nr. Alslev, Nr. Rangstrup, Nr. Åby, Odder, Otterup, Pandrup, Purhus, Ravnsborg, Ribe, Ringkøbing, Rosenholm, Rougsø, Rudbjerg, Rødekro, Rønde, Rønne, Sakskøbing, Sallingsund, Samsø, Sejlflod, Silkeborg, Sindal, Skjern, Skærbæk, Skørping, Spøttrup, Stevns, Struer, Stubbekøbing, Sundsøre, Svendborg, Sydfalster, Sydthy, Sæby, Sønderhald, Sønderød, Thisted, Thorshavn, Thyborøn-Harboøre, Thyholm, Tjele, Tommerup, Trehøje, Trundholm, Ulfborg-Vemb, Viborg, Videbæk, Vinderup, Vissenbjerg, Ølgod, Ørbæk, Åbybro, Åkirkeby, Ålestrup og Åskov.

3. Til sats II henføres:

Augustenborg, Bjergsted, Bov, Christiansfeld, Dianalund, Fakse, Fredericia, Fuglebjerg, Galten, Gedved, Grenå, Gjern, Gørlev, Haderslev, Hammel, Hashøj, Haslev, Hedensted, Hinnerup, Holbæk, Holeby, Horsens, Hvidebæk, Høng, Hørning, Ikast, Jernløse, Juelsminde, Kolding, Nakskov, Præstø, Randers, Ringe, Ringsted, Ry, Ryslinge, Rødby, Rødding, Rønnede, Skagen, Skive, Skælskør, Slagelse, Sorø, Stenlille, Sundved, Suså, Svinninge, Sydals, Sønderborg, Tinglev, Tornved, Tølløse, Tørring-Uldum, Vallø, Vamdrup, Varde, Vejen, Vejle, Vojens, Vordingborg og Åbenrå.

4. Til sats III henføres:

Esbjerg, Frederikshavn, Holmegård, Kalundborg, Korsør, Langeskov, Munkebo, Nordborg, Næstved, Odense, Skanderborg, Ullerslev, Ålborg og Årlev.

5. Til sats IV henføres:

Bramsnæs, Gundsø, Hundested, Hvalsø, Jægerspris, Køge, Lejre, Ramsø, Roskilde, Skibby, Skovbo, Solrød og Århus.

6. Til sats V henføres:

Allerød, Fredensborg-Humlebæk, Frederikssund, Frederiksværk, Græsted-Gilleleje, Helsingør, Hillerød, Hørsholm, Karlebo, Skævinge, Slangstrup, Stenløse og Ølstykke.

7. Til sats VI henføres:

Albertslund, Ballerup, Birkerød, Brøndby, Dragør, Farum, Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Greve, Herlev, Hvidovre, Høje-Tåstrup, Ishøj, København, Ledøje-Smørum, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, Søllerød, Tårnby, Vallensbæk og Værløse.

Almindeligt pensionsgivende procenttillæg, jf. § 8

Skalatin	1/4 1979 – 31/3 1981
1	1.170,36
2	1.202,55
3	1.235,61
4	1.269,60
5	1.304,52
6	1.340,37
7	1.377,24
8	1.415,13
9	1.454,04
10	1.494,03
11	1.535,10
12	1.577,31
13	1.620,69
14	1.665,27
15	1.711,05
16	1.758,12
17	1.806,45
18	1.856,13
19	1.820,73
20	1.781,96
21	1.739,67
22	1.693,73
23	1.643,95
24	1.590,13
25	1.532,11
26	1.469,72
27	1.402,72
28	1.330,93
29	1.254,11
30	1.172,08
31	1.084,59
32	991,39
33	892,25
34	786,91
35	675,10
36	556,55
37	430,96
38	298,05
39	157,50

Bilag 17.

Dyrtidsportionernes størrelse i kroner pr. år for særlige tillæg, der ydes for rådigheds-tjeneste m.v.

Tillæggets grundbeløb	Dyrtids-portion
kr.	kr.
0,00 – 889,99	0,00
890,00 – 1779,99	36,00
1780,00 – 2669,99	48,00
2670,00 – 3559,99	60,00
3560,00 – 4449,99	72,00
4450,00 – 5339,99	84,00
5340,00 – 6229,99	96,00
6230,00 – 7119,99	108,00
7120,00 – 8009,99	120,00
8010,00 – 8899,99	132,00
8900,00 – 10239,99	144,00
10240,00 – 11569,99	156,00
11570,00 – 12909,99	168,00
12910,00 – 14239,99	180,00
14240,00 – 15579,99	192,00
15580,00 – 16909,99	204,00
16910,00 – 18249,99	216,00
18250,00 – 20024,99	228,00
20025,00 – 21799,99	240,00
21800,00 – 23574,99	252,00
23575,00 – 25374,99	264,00
25375,00 – 27149,99	276,00
27150,00 – 29799,99	288,00
29800,00 – 32499,99	300,00
32500,00 – 35149,99	312,00
35150,00 – 37799,99	324,00
37800,00 – 44499,99	348,00
44500,00 – 53399,99	384,00
53400,00 – 62299,99	420,00
62300,00 – 75699,99	456,00
75700,00 – 88999,99	492,00
89000,00 –	528,00

Klassifikation af postkontorer, telegrafkontorer og postekspeditioner i byerne.

(Tallet i parentes angiver antallet af kontorer i pågældende lønramme.)

I. Postkontorer:

<i>Lønramme 36 + særligt tillæg 18.700 kr. (1).</i>	Herlev	Grenå
Århus	Hillerød	Hørsholm
	Hjørring	Lemvig
	Holbæk	Nykøbing M.
<i>Lønramme 36 + særligt tillæg 10.680 kr. (2).</i>	Holstebro	Nykøbing Sjælland
Odense	Lufthavnspostkt.	Ringkøbing
Københavns Postterminal	Nordvestkvarterets Postkt.	Skanderborg
	Nykøbing F.	Vanløse
<i>Lønramme 36 (9).</i>	Næstved	Vejen
Esbjerg	Nørrebro	
Fredericia	Ringsted	<i>Lønramme 29 (28).</i>
Horsens	Rødovre	Allerød
Købmagergades Postkontor	Skive	Bagsværd
Randers	Slagelse	Bjerringsbro
Roskilde	Svendborg	Charlottenlund
Vejle	Sønderborg	Fanø
Vesterbro	Thisted	Fjerritslev
Ålborg	Tåstrup	Frederiksværk
	Valby	Fåborg
	Åbenrå	Gentofte
<i>Lønramme 34 + særligt tillæg 8.010 kr. (16).</i>		Greve Strand
Avispostkontoret	<i>Lønramme 32 (16).</i>	Grindsted
Glostrup	Albertslund	Haslev
Helsingør	Brønshøj	Helsingør
Herning	Frederikssund	Korsør
Jernbanepostkontor 1	Hellerup	Maribo
Jernbanepostkontor 2	Hobro	Middelfart
Kolding	Hvidovre	Odder
Køge	Kalundborg	Padborg
Lyngby	Kastrup	Ribe
Pakkepostkontoret	Nakskov	Rudkøbing
Postkørselskontoret	Nyborg	Skjern
Silkeborg	Nørresundby	Sorø
Sønderbro	Postvæsenets Oplysningskt. og Returpostkontoret	Struer
Toldpostkontoret	Rønne	Sydvestkvarterets Postkt.
Viborg	Søborg	Tønder
Østerbro	Varde	Virum
	Vordingborg	Vojens
<i>Lønramme 34 (24).</i>		Års
Ballerup		<i>Lønramme 26 (20).</i>
Frederiksberg	<i>Lønramme 31 (11).</i>	Assens
Frederikshavn	Birkerød	Bogense
Haderslev	Brønderslev	Bramming
		Brande

Bilag 19.

Holte	Kjellerup	Glamsbjerg
Hurup Thy	Løgstør	Gram
Ikast	Nibe	Græsted
Jelling	Nærum	Gudhjem
Indleveringspkt. 3	Otterup	Gørlev Sjælland
Indleveringspkt. 9	Ryomgård	Hals
Indleveringspkt. 10	Skagen	Hasle
Indleveringspkt. 15	Skælskør	Havndal
Nordborg	Skærbæk	Hjallerup
Ringe	Tarm	Holsted
Roslev	Tølløse	Hornbæk
Skovlunde	Vedbæk	Højer
Stege		Indleveringspkt. 8
Sæby	<i>Lønramme 22 (25).</i>	Indleveringspkt. 18
Værløse	Brædstrup	Indleveringspkt. 26
Åbybro	Dronninglund	Indleveringspkt. 32
	Hirtshals	Indleveringspkt. 33
<i>Lønramme 25 (43).</i>	Indleveringspkt. 4	Indleveringspkt. 35
Dragør	Indleveringspkt. 7	Indleveringspkt. 42
Ebeltoft	Indleveringspkt. 22	Indleveringspkt. 44
Fakse	Indleveringspkt. 24	Indleveringspkt. 46
Farum	Indleveringspkt. 34	Indleveringspkt. 47
Fredensborg	Indleveringspkt. 36	Indleveringspkt. 51
Gråsten	Indleveringspkt. 48	Jægerspris
Hadsten	Indleveringspkt. 49	Klampenborg
Hadsund	Juelsminde	Løgumkloster
Hammel	Langå	Løkken
Hedehusene	Nørre-Alslev	Marstal
Indleveringspkt. 1	Præstø	Neksø
Indleveringspkt. 2	Rungsted Kyst	Nysted
Indleveringspkt. 5	Rødby	Nørre-Nebel
Indleveringspkt. 6	Sakskøbing	Nørre-Åby
Indleveringspkt. 11	Sindal	Ry
Indleveringspkt. 12	Skibby	Rønde
Indleveringspkt. 13	Skørping	Sommersted
Indleveringspkt. 16	Store-Heddinge	Stubbekøbing
Indleveringspkt. 17	Tinglev	Svaneke
Indleveringspkt. 19	Vinderup	Svinninge
Indleveringspkt. 20	Årup	Toftlund
Indleveringspkt. 21		Tranebjerg Samsø
Indleveringspkt. 25	<i>Lønramme 21 (55).</i>	Ulfborg
Indleveringspkt. 27	Allinge	Vamdrup
Indleveringspkt. 28	Arden	Ærøskøbing
Indleveringspkt. 29	Aså	Ølgod
Indleveringspkt. 30	Augustenborg	Åkirkeby
Indleveringspkt. 31	Broager	Ålestrup
Indleveringspkt. 52	Brørup	
Jyderup	Byrum	
Kerteminde	Gilleleje	

II. Telegrafkontorer:

<i>Lønramme 36 + særligt tillæg 10.680 kr. (2).</i>	<i>Lønramme 34 (3).</i>	<i>Lønramme 31 (4).</i>
Hovedtelegrafkontoret	Kolding Telegrafkontor	Blåvand Radiotelegrafkontor
Rigstelefonkontoret	Lyngby Radiotelegrafkontor	Skagen Radiotelegrafkontor
	Regnskabskontoret for	Åbenrå Telegrafkontor
<i>Lønramme 34 + særligt tillæg 8.010 kr. (2).</i>	Telegraf og Rigstelefon	Ålborg Telegrafkontor
Odense Telegrafkontor		
Århus Telegrafkontor		

III. Postekspeditioner i byerne:

<i>Lønramme 29 (2).</i>	Odense SØ	Århus 2
Odense 1	Odense V	Århus 3
Århus avis- og pakkepost-ekspedition	Risskov	Århus 4
	Åbyhøj	Århus 6
	Århus V	
<i>Lønramme 26 (3).</i>		<i>Lønramme 19 (13).</i>
Viby J.	<i>Lønramme 21 (16).</i>	Esbjerg 3
Ålborg 3	Egå	Haderslev 1
Århus N.	Esbjerg 1	Hillerød 1
	Esbjerg 2	Horsens 1
<i>Lønramme 25 (1).</i>	Fredericia 1	Horsens 2
Århus 1	Odense 2	Nordborg 1
	Odense 4	Nørresundby 1
<i>Lønramme 22 (10).</i>	Odense M	Roskilde 1
Brabrand	Odense NV	Svendborg 1
Højbjerg	Ålborg 1	Vejle 1
Odense N	Ålborg 2	Ålborg 4
Odense S	Ålborg 5	Ålborg SØ
Odense SV	Ålborg 6	Århus 5

Lov nr. 83 af 16. marts 1963 med senere ændringer om beregning af et reguleringspristal.

§ 1. På grundlag af oplysninger om detailpriser på varer og tjenesteydelser og om boligudgifter beregner Danmarks Statistik et prisindeks, betegnet reguleringspristallet. Ved beregning af reguleringspristal efter januar 1980 medtages ikke detailpriser for brændselsstoffer, driv- og smøremidler til motorkøretøjer og takster for varme- og energiforsyning, og reguleringspristallet har januar 1980 = 100.

Stk. 2. Reguleringspristallet beregnes fire gange om året som et gennemsnit af et månedsprisindeks for månederne november, december og januar og for hver af de følgende perioder på 3 måneder. I reguleringspristallet for januar 1980, der beregnes med januar 1975 = 100, foretages dog for de i stk. nævnte energiposter en modregning for den del af indeksstigningen herfor, der ligger over den gennemsnitlige stigning for de øvrige poster i pristallet siden reguleringspristallet for januar 1979. For varer, hvis priser efter Danmarks Statistiks skøn er underkastet væsentlige svingninger af sæsonmæssig karakter beregnes månedsprisindekset på grundlag af sæsonudjævnede priser.

Stk. 3. Reguleringspristallet anvendes ved pristalsreguleringer, hvor sådanne er fastsat ved lov.

§ 2. Danmarks Statistik indhenter oplysninger om detailpriserne for et udvalg af varer og tjenesteydelser i perioden fra den 15. til den 21. i hver måned. Såfremt påskehelligdagene falder helt eller delvis inden for perioden 15.-21. marts eller 15.-21. april, indhentes prisoplysningerne inden for et tidsinterval på 7 dage umiddelbart før eller efter påskehelligdagene. Er visse varer underkastet væsentlige svingninger af sæsonmæssige eller andre årsager, kan der indhentes oplysninger også i andre tidsrum.

Stk. 2. For nærmere af Danmarks Statistik angivne varer, herunder almindelige fødevarer, tilvejebringes prisoplysninger fra et udvalg af kommuner. De nærmere regler herom fastsættes af Danmarks Statistik, som kan bestemme, at kommunalbestyrelserne skal tilvejebringe de nødvendige oplysninger ved henvendelse til handlende m.v. Kommunalbestyrelserne er pligtige at afgive de ønskede oplysninger senest den 26. i den pågældende måned. De i øvrigt fornødne oplysninger om detailpriser på varer og tjenesteydelser tilvejebringes af Danmarks Statistik ved henvendelse til handlende m.m.

Stk. 3. De fra kommunerne indhentede prisoplysninger offentliggøres af Danmarks Statistik.

§ 3. I de priser, der indgår i reguleringspristallet, foretager Danmarks Statistik så vidt muligt fradrag for de skatter (herunder afgifter), som i henhold til den på det pågældende tidspunkt gældende lovgivning erlægges ved fremstilling, salg eller brug her i landet af de pågældende varer og tjenesteydelser. Såfremt skatten erlægges på grundlag af værdien ved salg fra fremstillings-, indførsels- eller mellemhandelsvirksomheder, kan fradraget ansættes i detailprisen efter de regler, der ifølge den pågældende lov eller i henhold til denne finder anvendelse ved beregningen af skatten, hvor skatten erlægges af en virksomhed, der sælger direkte til forbruger.

Stk. 2. Såfremt der af det offentlige ydes tilskud til en almindelig nedsættelse af prisen på en vare eller tjenesteydelse, der indgår i reguleringspristallet, og tilskud ydes eller kan beregnes med et beløb pr. enhed af varen, tillægges dette beløb ved prisberegningen.

~~*Stk. 3.* For de ved lov fastsatte hjemmemarkedsafgifter på landbrugsvarer foretages ikke fradrag i medfør af stk. 1.~~

§ 4. Boligudgifter indregnes i reguleringspristallet på grundlag af oplysninger indhentet fra et udvalg af lejere og/eller ejere af boliger.

§ 5. Enhver, der i henhold til bestemmelserne i § 2, stk. 2, afkræves oplysninger om detaljpriser for varer m. v., er pligtig til at afgive disse oplysninger. I tilfælde, hvor oplysninger begæres afgivet skriftligt, skal dette ske inden den af kommunalbestyrelsen, henholdsvis Danmarks Statistik, fastsatte tidsfrist.

Stk. 2. Den, der undlader rettidigt at meddele de oplysninger, der omtales i stk. 1, eller forsætligt eller ved grov uagtsomhed afgiver urigtige oplysninger, straffes med bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 6. Beregningen af reguleringspristallet skal være tilendebragt senest ved udgangen af måneden efter de perioder på tre måneder, der nævnes i § 1, stk. 2.

Stk. 2. Reguleringspristallet offentliggøres med én decimal.

§ 7. Denne lov træder i kraft den 1. februar 1967.

§ 8. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

**Aftale af 25. november 1977 mellem finansministeren
og tjenestemændenes centralorganisationer om flyttegodtgørelse m. v.
til tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken**

I henhold til § 45, stk. 1, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken aftales følgende:

Indholdsfortegnelse:

Kapitel 1. Godtgørelse af befodringsudgifter.

- 2. Godtgørelse af udgifter ved bohavets flytning.
 - A. Standardgodtgørelse.
 - B. Godtgørelse efter regning.
- 3. Supplerende godtgørelse.
 - A. Forflyttelse i forbindelse med forfremmelse.
 - B. Uansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse.
- 4. Ind- og udflytning af tjenestebolig og udflytning af lejebolig.
- 5. Godtgørelse af huslejetab.
- 6. Godtgørelse af udgifter ved dobbelt husførelse.
- 7. Særregler for samgifte tjenestemænd samt for elever.
- 8. Fællesbestemmelser.
- 9. Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 1. Ved forflyttelse forstås i denne aftale, at en tjenestemand skifter tjenestested, og dette medfører flytning af familie og/eller bohave. Til dækning af udgifter i forbindelse med forflyttelse ydes flyttegodtgørelse m. v. efter de i nedenævnte kapitler anførte regler.

Stk. 2. Aftalen gælder ikke for udenrigstjenesten og ikke for flytninger til, i eller fra Grønland.

Stk. 3. Aftalens regler om ansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse gælder ligeledes for tjenestemænd på Færøerne, der fraflytter Færøerne for at bosætte sig i Danmark i forbindelse med afsked med pension på grund af alder eller helbredsbetinget utjenstedygtighed eller afsked i henhold til tjenestemandslovens § 32 og § 59, stk. 2, 2. pkt., jf. lønnings- og pensionsloven af 1958, § 59, stk. 1.

Kapitel 1.

Befodringsudgifter.

§ 2. Befodringsudgifter for tjenestemanden og ægtefælle, børn og andre til husstanden hørende personer godtgøres med den afholdte billetudgift til offentligt transportmiddel, dog ikke med fly.

Stk. 2. Forflyttes tjenestemanden i forbindelse med forfremmelse eller uansøgt, godtgøres yderligere udgiften til en udført hen- og tilbagerejse inden flytningen for tjenestemanden og dennes ægtefælle.

Stk. 3. Der kan ikke ydes godtgørelse for højere befordringsklasse end den, tjenestemanden efter reglerne for tjenesterejser er berettiget til, og som faktisk er benyttet.

Stk. 4. Benyttes i de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde eget motorkøretøj, kan udgiften hertil godtgøres med laveste kilometertakst, beregnet højest for afstanden mellem de to tjenestesteder, og endvidere eventuel færgeudgift.

Kapitel 2.

Udgifter ved bohavets flytning.

§ 3. Tjenestemanden kan vælge at få udgifter ved bohavets flytning godtgjort med en standardgodtgørelse, jf. nedenfor under A, eller efter regning, jf. nedenfor under B. Tjenestemænd under 30 år, som er ugifte, separeret eller fraskilte, og som ikke har hjemmeværende børn, kan dog alene få udgifterne godtgjort efter regning.

Stk. 2. Den i §§ 4 og 5 nævnte godtgørelse nedsættes med 20 pct., når forflyttelse sker

- a) efter ansøgning uden forbindelse med forfremmelse.
- b) i tilknytning til en tjenstemands tilbagekomst fra tjenestefrihed uden løn,
- c) i tilknytning til en ugift tjenstemands tilbagekomst efter militærtjeneste, eller
- d) som disciplinær straf ved overførelse til andet arbejdssted.

A. Standardgodtgørelse.

§ 4. Standardgodtgørelsen udgør for flytninger over afstande:

indtil 100 km	over 100 km indtil 200 km	over 200 km
kr.	kr.	kr.
800	1200	1500

Afstanden beregnes som nærmeste vej mellem de to tjenestesteder. Længden af skibs- eller færgetransport medregnes.

Stk. 2. Ud over standardgodtgørelse ydes godtgørelse af dokumenterede udgifter til transport af flytteomnibus med færge eller skib samt særskilt godtgørelse af eventuelle andre dokumenterede fragtudgifter til bohavets transport med jernbane eller færge/skib.

B. Godtgørelse efter regning.

§ 5. Godtgørelse efter regning ydes under følgende betingelser:

a) Tjenestemanden skal indhente tilbud fra mindst 3 flytteforretninger, hvoraf et skal indhentes hos en flytteforretning på det sted, hvorfra eller hvortil tjenestemanden flytter, for så vidt flytteforretning findes det pågældende sted, og ellers fra en nærliggende by eller en by på transportruten. Tilbudene skal indeholde oplysning om transportmåden samt om betaling for leje af flyttebil, for arbejds løn til

ud- og indpakning, læsning og op- og nedbæring og for eventuelle andre ydelser, der nærmere specificeres. Udgifter til bohavets transport med jernbane eller færge/skib må ikke være inkluderet i tilbudssummen og refunderes kun, når de dokumenteres ved fragtbrev eller lignende.

b) De modtagne flyttetilbud skal forelægges statsbanerne (salgskontoret for godstransport)¹⁾ til godkendelse af et af tilbudene.

Stk. 2. Såfremt tjenestemanden ikke selv ønsker at indhente tilbud, eller såfremt intet af de af tjenestemanden selv indhentede flyttetilbud har kunnet godkendes, kan han anmode statsbanernes salgskontor for godstransport¹⁾ om at søge fremskaffet et flyttetilbud, således at han enten kan benytte dette eller, hvis han foretrækker at acceptere et andet højere tilbud, der ikke godkendes, da selv må betale det overskydende beløb.

Stk. 3. Hvis tjenestemanden undlader at indhente godkendelse af flyttetilbud, kan flyttegodtgørelsen nedsættes til det beløb, inden for hvilket flytningen skønnes at have kunnet udføres; eventuelt vil flyttegodtgørelsen blive nedsat til standardgodtgørelse, jf. § 4.

Stk. 4. Ud over godkendt tilbudssum ydes godtgørelse af dokumenterede udgifter til transport af flytteomnibus med færge eller skib samt særskilt godtgørelse af eventuelle andre dokumenterede fragtudgifter til bohavets transport med jernbane eller færge/skib.

Stk. 5. Såfremt udgiften til *almindelig* transportforsikring undtagelsesvis ikke er inkluderet i tilbudssummen, vil udgiften hertil kunne refunderes særskilt mod behørig dokumentation fra forsikringselskabet. For flytninger ad søvejen, hvor flytteomnibus ikke kan medføres, kan rimelig udgift til all risk forsikring godtgøres. I øvrigt godtgøres forsikringspræmie ikke.

Stk. 6. Dokumenterede, rimelige udgifter til autoriseret elinstallatør for nedtagning og opsætning af belysningsmidler og sædvanlige husholdningsmaskiner refunderes.

Stk. 7. Ugifte tjenestemænd under 30 år, der kun flytter med enkelte indbo-genstande, kan undlade at søge flyttetilbud godkendt.

Stk. 8. Såfremt flytteudgiften står i misforhold til tjenestemandens løn, kan flyttegodtgørelsen nedsættes.

Kapitel 3.

Supplerende godtgørelse.

§ 6. Til tjenestemænd, der forflyttes i forbindelse med forfremmelse eller uansøgt uden forfremmelse, ydes en supplerende godtgørelse. Ved fastsættelse af godtgørelsens størrelse lægges den umiddelbart før forflyttelsen gældende lønrammeplacering til grund. Godtgørelsen beregnes efter de på flyttetidspunktet gældende satser.

Stk. 2. Ugifte tjenestemænd under 25 år, der forflyttes i forbindelse med forfremmelse, samt tjenestemænd, der forflyttes i tilknytning til tilbagekomst efter militærtjeneste eller efter at have haft tjenestefrihed uden løn eller overføres til

¹⁾ Nu DSB, kontoret for tjenestemandsflytninger.

andet arbejdssted som disciplinær straf, kan ikke oppebære supplerende godtgørelse.

Stk. 3. Den supplerende godtgørelse ydes med de i §§ 7 og 8 anførte beløb, der forhøjes eller nedsættes med tre procent for hver fulde tre points udsving i reguleringspristallet ud over 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering. De regulerede beløb afrundes til nærmeste med 10 delelige kronebeløb. (De regulerede beløb fremgår af bilag 68).

Stk. 4. Regulering i henhold til stk. 3 sker på grundlag af reguleringspristallet for januar og juli for tidsrummet henholdsvis 1. april–30. september og 1. oktober–31. marts.

A. Forflyttelse i forbindelse med forfremmelse.

§ 7. Til gifte tjenestemænd, enker og enkemænd samt til andre tjenestemænd, der har hjemmeværende børn under 18 år, ydes følgende beløb:

Lønramme	Grundbeløb pr. 1.10.75
1– 7	1660 kr.
– 8–12	1750 –
– 13–14	1880 –
– 15–16	2010 –
– 17–18	2140 –
– 19–20	2280 –
– 21–22	2450 –
– 23–24	2630 –
– 25–26	2840 –
– 27–28	3060 –
– 29–30	3280 –
– 31–32	3500 –
– 33–34	3940 –
– 35–36	4380 –
– 37–38	5250 –
– 39–40	6130 –

Stk. 2. Til ugifte tjenestemænd, der er fyldt 25 år, ydes den supplerende godtgørelse med 1/3 af de i stk. 1 anførte beløb.

B. Uansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse.

§ 8. Til gifte tjenestemænd, enker og enkemænd samt til andre tjenestemænd, der har hjemmeværende børn under 18 år, ydes supplerende godtgørelse efter dobbelte af de i § 7, stk. 1, anførte beløb. Er der ikke forløbet over 3 år siden sidste uansøgte forflyttelse, ydes den supplerende godtgørelse med 4 gange de i § 7, stk. 1, anførte beløb.

Stk. 2. Til ugifte tjenestemænd, der er fyldt 25 år, ydes den supplerende godtgørelse med samme beløb som anført i § 7, stk. 1.

Stk. 3. Til ugifte tjenestemænd under 25 år ydes den supplerende godtgørelse med 1/3 af de i § 7, stk. 1, anførte beløb.

Kapitel 4.

Ind- og udflytning af tjenestebolig m. v.

§ 9. Til tjenestemænd, som uden at skifte tjenestested flytter ind i en anvist tjenestebolig *eller* uden forbindelse med afsked efter pålæg fraflytter en anvist tjenestebolig *eller* efter pålæg fraflytter en anvist lejebolig som følge af dennes nedlæggelse, ydes flyttegodtgørelse efter de i kap. 2, 3 og 5 anførte regler.

Stk. 2. Ved midlertidig udflytning af tjenestebolig på grund af dennes nedrivning eller ombygning og tilbageflytning til tjenestebolig ved forbliven i samme embede ydes kun supplerende procentgodtgørelse ved første flytning.

§ 10. Når en tjenestemand ved afsked med pension i henhold til lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension, kap. 2, eller ved afsked i henhold til tjenestemandslovens § 32 og § 59, stk. 2, 2. pkt., jf. lønnings- og pensionsloven af 1958, § 59, stk. 1, skal fraflytte en tjenestebolig, ydes der en godtgørelse svarende til 35 pct. af det fastsatte årlige boligbidrag. Sådant godtgørelse ydes endvidere til den efterlevende ægtefælle, som efter tjenestemandens død pålægges at fraflytte en tjenestebolig eller lejebolig.

Stk. 2. Tjenestemænd på Færøerne, der afskediges i henhold til bestemmelserne nævnt i stk. 1, og som i forbindelse med fraflytningen af tjenesteboligen fraflytter Færøerne for at bosætte sig i Danmark, kan oppebære flyttegodtgørelse efter reglerne i aftalens § 3, stk. 2, jf. §§ 4 og 5.

Kapitel 5.

Godtgørelse af huslejetab.

§ 11. Til tjenestemænd, der forflyttes i forbindelse med forfremmelse eller uansøgt, ydes godtgørelse for eventuelt huslejetab. Til huslejetab henregnes leje, centralvarmebidrag og lignende, som tjenestemanden ifølge dokumenteret kontraktlig forpligtelse må betale for den fraflyttede lejlighed. Eventuelt boligtilskud (boligsikring) fradrages i lejeløbet ved beregning af godtgørelsen. Som huslejetab anses endvidere udgifter til bolig i egen ejendom, såfremt ejendommen ikke har kunnet sælges eller lejligheden udlejes, hvorom erklæring skal afgives. I dette tilfælde beregnes huslejetabet på grundlag af boligens skattemæssige lejeværdi. Såfremt tjenestemanden dokumenterer, at udgiften til forrentning af de i ejendommen indestående lån væsentligt overstiger den skattemæssige lejeværdi, vil der dog kunne ydes større godtgørelse.

Stk. 2. Godtgørelsen kan ikke ydes for en længere periode end den, der svarer til den pågældende boligs normale opsigelsesvarsel, og ved bolig i egen ejendom normalt ikke ud over 6 måneder.

Stk. 3. Der kan ikke inden for samme tidsrum ydes godtgørelse såvel for huslejetab som for udgifter foranlediget af dobbelt husførelse, jf. kap. 6.

Kapitel 6.

Udgifter ved dobbelt husførelse.

§ 12. Til tjenestemænd, der forflyttes i forbindelse med forfremmelse eller uansøgt, ydes der godtgørelse for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse. Udbetaling af godtgørelsen forudsætter, at den dobbelte husførelse er forårsaget af forflyttelsen, at tjenestemanden ikke har mulighed for at skaffe sig passende bolig ved det nye tjenestested, samt at den forflyttede opretholder husførelse på det tidligere tjenestested af hensyn til ægtefællen og/eller hjemmeværende børn under 18 år.

Stk. 2. Godtgørelse for udgifter ved dobbelt husførelse kan ikke ydes, såfremt tjenestemanden ikke agter at foretage bopælsforandring i anledning af forflyttelsen, og kun i ganske særlige tilfælde ud over 12 måneder. Tjenestemanden skal på anfordring over for sin styrelse godtgøre, hvad han har foretaget for at skaffe sig bolig.

Stk. 3. Til tjenestemænd, der under tjenesterejser oppebærer time- og dagpenge m.v., ydes godtgørelsen efter regning, men kan ikke overstige 3/4 af dagpengene for udstationering. Til tjenestemænd, der efter de herom gældende regler kan vælge at rejse efter regning på tjenesterejser, godtgøres rimelige merudgifter ved dobbelt husførelse efter regning.

Stk. 4. Ved fastsættelsen af godtgørelsen fradrages der for besparelse i hjemmet pr. dag et beløb, som under forudsætning af, at den pågældende ikke skønnes at have handlet uøkonomisk, udgør 1/6 af de for vedkommende lønramme til enhver tid gældende fulde dagpenge uden nattillæg og uden tillæg for 1.-4. dag, altså aldrig nedsatte dagpenge.

Stk. 5. Under særlige omstændigheder kan vedkommende ministerium yde godtgørelse for dobbelt husførelse i tilfælde, hvor tjenestemandens husstand enten flytter til det nye tjenestested forud for tidspunktet for skifte af tjenestested eller efter skiftet for en kortere tid opretholder husførelsen på det tidligere tjenestested af hensyn til hjemmeværende børns uddannelse.

§ 13. Er meddelelse om uansøgt forflyttelse uden forfremmelse ikke givet tjenestemanden med 3 måneders varsel, kan der til tjenestemænd, der opfylder betingelserne for at oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse, i stedet for denne godtgørelse udbetales den pågældende sædvanlig udstationeringsgodtgørelse i tiden fra forflyttelsen og indtil 3 måneder efter varslets meddelelse.

§ 14. En tjenestemand, der oppebærer godtgørelse for dobbelt husførelse, kan for hver fulde 2 uger, der hengår fra tidspunktet for skifte af tjenestested og indtil hans familie flytter til det nye tjenestested, få godtgjort dokumenterede udgifter til offentlige befordringsmidler – dog ikke fly – til en hen- og tilbagerejse til besøg hos familien under forudsætning af, at afstanden ikke er større, end at hjem- og tilbagerejsen faktisk kan ske på fridage, således at rejsen ikke medfører afbræk i tjenesten.

Stk. 2. Ved de i stk. 1 nævnte hjemrejser kan der ydes godtgørelse for benyttelse af eget motorkøretøj efter laveste sats samt godtgørelse for udgifter til bil-

letter for fører og motorkøretøj med statens færge- eller skibsforbindelser, forudsat at de samlede udgifter er mindre end udgiften til offentligt befordringsmiddel.

§ 15. I stedet for godtgørelse for dobbelt husførelse efter bestemmelsen i § 12 kan der ydes godtgørelse for udgifter til befordring med offentlige transportmidler mellem tjenstemandens bopæl og det nye tjenestested eller godtgørelse for kørsel med eget befordringsmiddel efter laveste takst.

Stk. 2. Godtgørelsen kan ydes inden for de i § 12 fastsatte beløbs- og tidsgrænser og højst med det beløb, hvormed tjenstemandens udgifter til transport mellem bopæl og tjenestested er forøget ved forflyttelsen.

Kapitel 7.

Særregler for samgifte tjenstemænd samt for elever.

§ 16. Er samlevende ægtefæller begge tjenstemænd i staten, folkeskolen, folkekirken, en kommune, et koncessioneret selskab eller en institution, for hvilken staten dækker den overvejende del af udgifterne, og begge ægtefæller forflyttes til samme egn, kan kun den ene ægtefælle oppebære flyttegodtgørelse, idet der ydes den højeste godtgørelse, som en af ægtefællerne er berettiget til.

§ 17. Til elever ydes flyttegodtgørelse m. v. efter foranstående regler. Den supplerende godtgørelse i henhold til §§ 7 og 8 ydes dog ikke til ugifte elever, og til gifte kun med 2/3 af det for lønramme 1–7 anførte beløb.

Stk. 2. Forflyttes en ugift elev uden ansøgning eller i forbindelse med ansættelse som medhjælper, godtgøres leje af et enkelt værelse i indtil 2 måneder, når udgiften dokumenteres.

Stk. 3. Fradrag af 20 pct. i henhold til § 3, stk. 2, kan undlades for elever, som kun flytter med enkelte indbogenstande.

Kapitel 8.

Fællesbestemmelser.

§ 18. Flyttegodtgørelse m. v. kan ikke ydes i følgende tilfælde:

- a. Ved første ansættelse i statens, folkeskolens eller folkekirkenes tjeneste, medmindre der foreligger indbyrdes forflyttelse mellem de tre ansættelsesområder.
Ved første ansættelse i folkeskolen ydes der dog flyttegodtgørelse, hvis ansættelsen sker i continuation af tidligere ansættelse ved Københavns kommunes skolevæsen eller ved en anerkendt privat skole.
Ved første ansættelse i præsteembede kan der ydes den i kapitlerne 1 og 2 omhandlede godtgørelse til teologiske kandidater eller dermed ligestillede, der efter studietiden har haft forudgående beskæftigelse andetsteds af mindst 1 års varighed.
- b. Når flytningen ikke er forårsaget af forflyttelsen.
- c. Når flytningen ikke bringer tjenstemandens bopæl væsentligt nærmere til det nye tjenestested, jf. dog kapitel 4.

Stk. 2. Bortset fra godtgørelse efter kapitlerne 1, 5 og 6 ydes flyttegodtgørelse kun mod dokumentation for, at flytning af bohave har fundet sted.

§ 19. Ved udtrykket »forfremmelse« i nærværende aftale forstås ansættelse i højere lønramme samt overgang til en chefstilling eller en stilling med anden benævnelse inden for samme lønramme, når sådan overgang anses som en naturlig oprykning.

Stk. 2. Til tjenestemænd, der i forbindelse med nedlæggelse eller flytning af tjenestesteder eller nedlæggelse af stillinger får nyt tjenestested, ydes flyttegodtgørelse efter reglerne for uansøgt forflyttelse.

Stk. 3. Rejser i forbindelse med forflyttelse betragtes ikke som tjenesterejser i henseende til beregning af time- og dagpenge.

Stk. 4. I stedet for huslejegodtgørelse eller godtgørelse for dobbelt husførelse kan der ydes godtgørelse for udgifter til opmagasinering af bohavet, indtil passende bolig for tjenestemanden kan tilvejebringes.

Kapitel 9.

Ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 20. Denne aftale har virkning for forflytninger, der sker pr. 1. januar 1978 og senere, og kan opsiges med 3 måneders varsel, dog tidligst til 1. april 1979.

Stk. 2. Hvor forflyttelsen er sket før 1. januar 1978, finder de hidtil gældende regler om flyttegodtgørelse m. v. anvendelse, uanset om selve flytningen foretages senere.

Stk. 3. Samtidig med denne aftales ikrafttræden ophæves aftale af 2. juli 1971 som ændret ved aftale af 28. april 1975.

Henvendelse til DSB, kontoret for tjenestemandsflytninger.

Såfremt der søges godtgørelse efter regning af udgifter ved bohavets flytning, jf. aftalens § 5, rettes henvendelse til følgende adresse om udlevering af blanket til brug ved indhentning af flyttetilbud:

DSB,
kontoret for tjenestemandsflytninger,
Skovgaardsgade 3, 8000 Århus C,
tlf. (06) 12 77 77, lokal 172.
Ekspeditionstid: mandag-fredag kl. 9–15.

Såfremt det måtte ønskes, påhviler det tjenestestedet at være mellemedlem mellem tjenestemanden og DSB's kontor for tjenestemandsflytninger.

Nævnte kontor står til rådighed for samtlige kontorer og virksomheder som konsultativt organ med hensyn til bedste og billigste flyttemåde, godkendelse af flyttetilbud osv.

Økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 5. juli 1973 om stats-tjenestemænds forhold i forbindelse med sygdom.

I medfør af § 58, stk. 4, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken og § 4, stk. 5, i lov om tjenestemandspension samt aftale af 1. marts 1973 mellem økonomi- og budgetministeren og tjenestemændenes centralorganisationer om statstjenestemænds forhold i forbindelse med sygdom fastsættes følgende:

Anmeldelse af sygdom og tilvejebringelse af helbredsoplysninger.

§ 1. Sygdomsforfald skal uden ugrundet ophold anmeldes til tjenestestedet.

Stk. 2. Sygdomsforfald skal dokumenteres ved en af tjenestemanden underskrevet erklæring eller på forlangende ved lægeattest.

Stk. 3. Under sygdom af mere end 2 ugers varighed kan det forlanges, at tjenestemanden fra en læge fremskaffer nærmere oplysning om sygdommens varighed.

Stk. 4. En tjenestemand, der hyppigt er sygemeldt, eller hvis tilstand i øvrigt giver anledning til tvivl om, hvorvidt han kan anses for helbredsmæssigt egnet til at varetage sin stilling, har pligt til at fremskaffe sådanne helbredsoplysninger, som efter indhentet udtalelse fra nævnet for helbredsbedømmelser i tjenestemandssager forlanges til brug ved bedømmelse af tjenstdygtigheden.

§ 2. En tjenestemand har pligt til, såfremt der blandt det ansatte personale konstateres tilfælde af tuberkulose, på forlangende at underkaste sig tuberkuloseundersøgelse.

Stk. 2. Enkelte tjenestemandsgupper kan pålægges deltagelse i regelmæssige tuberkuloseundersøgelser, der omfatter såvel tjenestemænd som andre.

§ 3. Udgifter til lægeattest efter § 1, stk. 3, og udgifter til speciallægeundersøgelse eller anden særlig undersøgelse, som forlanges foretaget efter § 1, stk. 4, samt eventuelle udgifter til tuberkuloseundersøgelse i henhold til § 2 afholdes af vedkommende ministerium, institution m. v.

Notering af sygedage.

§ 4. For enhver tjenestemand føres en sygedagsliste, der skal indeholde oplysning om tidspunktet for hver sygeperiodes begyndelse og ophør og det samlede antal sygedage.

Stk. 2. Har tjenestemanden opnået tilladelse til at udføre tjeneste med nedsat tjenestetid, foretages notering herom på sygedagslisten.

Nedsat tjenestetid.

§ 5. En tjenestemand, der af helbredsmæssige grunde midlertidigt er ude af stand til at udføre fuld tjeneste, kan efter indhentet udtalelse fra nævnet for hel-

Bilag 22.

bredsbedømmelser i tjenestemandssager opnå tilladelse til nedsættelse af tjenestetiden med indtil halvdelen i indtil 3 måneder med bibeholdelse af fuld lønning. Nedsættelse af tjenestetiden ud over 3 måneder kan ske efter indhentet udtalelse fra økonomi- og budgetministeriet, der samtidig tager stilling til tjenstemandens lønmæssige stilling under den fortsatte tjenestetidsnedsættelse.

Stk. 2. En tjenestemand, der er delvis utjenstedygtig som følge af tilskadekomst under udførelse af tjenesten, kan efter indhentet udtalelse fra økonomi- og budgetministeriet opnå tilladelse til nedsættelse af tjenestetiden for begrænset tid eller indtil videre med bibeholdelse af fuld lønning.

§ 6. Den tid, i hvilken en tjenestemand udfører tjeneste med nedsat tjenestetid i henhold til § 5, indgår uafkortet i lønancienniteten og pensionsalderen.

Ikrafttrædelse.

§ 7. Cirkulæret har virkning fra 1. april 1973.

Finansministeriets cirkulære af 11. december 1974 om lønanciennitet m. v. for tjenestemænd i staten.

I medfør af § 58, stk. 4, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken samt aftale af 6. december 1974 mellem finansministeren og tjenestemændenes centralorganisationer om lønanciennitet m. v. for tjenestemænd i staten fastsættes følgende:

Kapitel 1.

Almindelige bestemmelser om lønanciennitet.

§ 1. En tjenestemands lønanciennitet er den forløbne tid efter det tidspunkt, fra hvilket han er eller efter reglerne i dette cirkulære anses for at være indtrådt i den lønramme, hvortil hans stilling er henført. Lønancienniteten regnes fra den 1. i en måned.

§ 2. En tjenestemand optjener lønanciennitet svarende til det tidsrum, i hvilket han varetager sin stilling.

Stk. 2. Den tid, i hvilken en tjenestemand udfører tjeneste med mindst halvdelen af fuld tjenestetid eller gør midlertidig tjeneste i anden stilling i henhold til tjenestemandslovens § 11, indgår uafkortet i lønancienniteten. Det samme gælder fravær under ferie, sygdom, svangerskab og fødsel eller aftjening af værnepligt samt fravær under suspension eller under ekstraordinær tjenestefrihed, for hvilken det i medfør af tjenestemandslovens § 58, stk. 4, er bestemt, at tjenestemanden bevarer lønanciennitet.

Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand udfører tjeneste med en tjenestetid, der er nedsat til mindre end halvdelen af fuld tjenestetid, indgår tilsvarende nedsat i lønancienniteten.

§ 3. Den lønmæssige placering inden for lønrammer, der består af mere end ét løntrin, fastsættes i forhold til den opnåede lønanciennitet, således at tjenestemanden efter hver opnået 2 års lønanciennitet henføres til aflønning på det nærmest højere løntrin inden for lønrammen.

Kapitel 2.

Forhøjet lønanciennitet ved første ansættelse og genansættelse som tjenestemand.

§ 4. I forbindelse med ansættelse som tjenestemand af personer, som under virksomhed uden for statstjenesten har erhvervet en særlig arbejdsmæssig erfaring eller særlige kvalifikationer af betydning for arbejdets udførelse, kan lønancienniteten regnes fra et tidspunkt før ansættelsestidspunktet.

§ 5. Forhøjet lønanciennitet kan tillægges personer, der genansættes som tjenestemand, under hensyntagen til tidspunktet for og varigheden af den forudgående ansættelse samt eventuelle uden for statstjenesten erhvervede særlige arbejdsmæssige erfaringer af betydning for arbejdets udførelse.

§ 6. Afgørelse om tillæggelse af forhøjet lønanciennitet efter §§ 4-5 træffes af den ansættende myndighed, efter at en udtalelse på grundlag af motiveret indstilling er indhentet fra finansministeriet.

§ 7. Personer, der er ansat i staten på tjenestemandslignende vilkår, på overenskomst eller på andre vilkår, får ved umiddelbar overgang til ansættelse som tjenestemand lønanciennitet på grundlag af den forudgående tjeneste. Ved overgang til ansættelse som tjenestemand gælder tillige bestemmelsen i § 13.

Stk. 2. Personer, der forud for overgang til tjenestemandsansættelse er ansat på tjenestemandslignende vilkår, stilles, som om det forudgående ansættelsesforhold var tilbagelagt som tjenestemand – eventuelt med forudsat aspiranttid – i en stilling, der er klassificeret i samme lønramme som den, hvorefter aflønning har fundet sted indtil tjenestemandsansættelsen. På grundlag heraf foretages lønmæssig placering i den lønramme, hvortil tjenestemandstillingen er henført, i overensstemmelse med reglerne i kapitel 3.

Stk. 3. Personer, der er ansat på overenskomst eller på andre vilkår end de i stk. 2 nævnte, indplaceres ved overgang til tjenestemandsansættelse i den lønramme, hvortil tjenestemandstillingen er henført, på det løntrin, på hvilket årslønnen med eventuelt stedtillæg og almindeligt, ikke-pensionsgivende tillæg ligger nærmest over den senest oppebårne nettoløn*) incl. eventuelt stedtillæg. Indplacering kan dog ikke ske på et højere løntrin end det, der ville være opnået, såfremt det forudgående ansættelsesforhold var tilbagelagt som tjenestemand – eventuelt med forudsat aspiranttid.

Kapitel 3.

Lønanciennitet ved overgang til anden stilling m. v.

§ 8. En tjenestemand, der overgår til ansættelse i en anden tjenestemandstilling, der er henført til samme lønramme som den hidtidige, får ved ansættelsen samme lønanciennitet, som er opnået under ansættelsen i den hidtidige stilling.

§ 9. En tjenestemand, der overgår til lønmæssig placering i en højere lønramme end den hidtidige, får en lønanciennitet, som svarer til, at han opnår den løn inden for den højere lønramme, der ligger nærmest over den senest opnåede løn i den lavere lønramme.

Stk. 2. Lønnen, der lægges til grund ved lønmæssig placering i henhold til stk. 1, omfatter årslønnen i lønrammerne med eventuelt generelt og særligt tillæg. Der bortses dog fra særlige tillæg, som har til forudsætning, at der gælder en særlig arbejdsmæssig forpligtelse, f. eks. i form af rådighedstjeneste eller opgaver ud over normal tjeneste. Lønmæssig placering kan dog ikke ske på et løntrin i den højere lønramme under det sidst opnåede løntrin i den lavere lønramme. Stedtillæg og almindeligt, ikke-pensionsgivende tillæg tages ikke i betragtning.

Stk. 3. Lønancienniteten fastsættes i øvrigt sådan, at tjenestemanden, såfremt han i sit hidtidige lønforløb ved alderstillæg ville have opnået en løn incl. særligt tillæg som nævnt i stk. 2, der svarer til eller er højere end den løn med eventuelt særligt tillæg, som han oppebærer efter placering i den højere lønramme, fra samme tidspunkt opnår alderstillæg inden for den højere lønramme.

*) Det vil sige den hidtil gældende løn med fradrag af det for den hidtidige ansættelsesform eventuelt gældende pensionsbidrag.

§ 10. En tjenestemand, der overgår til en stilling, i hvilken oprykning fra en lønramme til en højere ifølge lov, aftale eller anden godkendt ordning finder sted efter anciennitet og under forudsætning af tilfredsstillende tjenstlige forhold, og som er klassificeret med en højere slutløn end den hidtidige stilling, placeres inden for den nye stillings samlede lønforløb i overensstemmelse med reglerne i § 9.

§ 11. En tjenestemand, der overgår til en stilling, som er henført til en lavere lønramme end den hidtidige, får samme lønanciennitet, som han ville have haft, såfremt han på det tidspunkt, da hans indtræden i den højere lønramme fandt sted, var overgået til en stilling i den lavere lønramme. Den dertil svarende lønanciennitet i den lavere lønramme forøges med den lønanciennitet, der er optjent under den tilbagelagte ansættelse i den højere lønramme.

Stk. 2. Ved overgang til en stilling som nævnt i § 10, men som er klassificeret med en lavere slutløn end den hidtidige, foretages lønmæssig placering inden for den nye stillings samlede lønforløb i overensstemmelse med stk. 1.

Kapitel 4.

Personlige tillæg.

§ 12. Såfremt en tjenestemand, der i medfør af tjenestemandslovens §§ 12–13 sammenholdt med § 59, stk. 2, eller i øvrigt af anden ham utilregnelig årsag er overgået til ansættelse i en stilling i en lavere lønramme end den hidtidige, ville have opnået alderstillæg under fortsat ansættelse i den hidtidige stilling, indgår sådant alderstillæg i opgørelsen af lønforskel, der udlignes gennem ydelse af personligt tillæg i henhold til tjenestemandslovens § 55.

§ 13. Såfremt en tjenestemand, der omfattes af § 7, ved lønmæssig indplacering i forbindelse med tjenestemandsansættelsen opnår en løn, der er lavere end den senest forud for tjenestemandsansættelsen oppebårne nettoløn, ydes der ham inden for slutlønnen i den lønramme, hvori ansættelsen sker, et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af forskellen.

§ 14. Personlige tillæg efter § 13 bortfalder helt eller delvis ved opnåelse af højere pensionsgivende lønningsindtægt, højere generelt eller særligt tillæg eller højere stedtillæg og almindeligt, ikke-pensionsgivende tillæg.

Kapitel 5.

Ikrafttrædelse m. v.

§ 15. Cirkulæret har virkning fra den 1. januar 1975.

Stk. 2. Personer, der tjenestemandsansættes i lærerstilling i staten, er ikke omfattet af cirkulæret.

§ 16. Følgende bestemmelser ophæves med virkning for tjenestemænd i staten: § 3 i lov om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken.

§ 14, stk. 6, § 27, stk. 2–3 og 6–7, samt § 32, stk. 1, 2. pkt., i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

Ministeriet for statens lønnings- og pensionsvæsens cirkulære nr. 275 af 6. november 1970 om fastsættelse af lønanciennitet ved ansættelse som tjenestemand.

AFTALE
mellem finansministeren
og
Statstjenestemændenes Centralorganisation I,
Statstjenestemændenes Centralorganisation II,
Akademikernes Centralorganisation (tjenestemandsud-
valget)
og Lærernes Centralorganisation
om
de for statens tjenestemænd gældende arbejdstidsregler
m.m.

I henhold til § 45, stk. 1, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken aftales følgende:

Arbejdstid.

§ 1. For tjenestemænd i staten i lønramme 1–23 inclusive fastsættes en højeste arbejdstid, der beregnes for en nærmere aftalt periode, der ikke bør være mindre end 4 uger.

Stk. 2. Følgende tjenestemænd omfattes ikke af reglerne om højeste arbejdstid:

- a) Tjenestemænd, hvis normale tjeneste unddrager sig kontrol.
- b) Tjenestemænd, der oppebærer tillæg, som ydes som godtgørelse for overarbejde.
- c) Tjenestemænd i lønramme 24 og højere lønrammer.

§ 2. Den højeste arbejdstid beregnes som 8 timer pr. dag for den enkelte periode efter dennes dageantal med fradrag af feriedage og fridage i henhold til § 12, stk. 1 og 2. Fridage af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde regnes som 2 dage. Endvidere fradrages dage, på hvilke der er tildelt tjenestemanden ekstraordinær tjenestefrihed i henhold til tjenestemandslovens § 58.

Stk. 2. Ved beregning af den højeste arbejdstid medtages sygedage i dageantallet, idet den tjeneste, der skulle være udført den pågældende dag, samtidig medregnes i arbejdstidsopgørelsen. Såfremt der ikke for den pågældende dag har været fastsat en bestemt arbejdstid, indgår dagen i arbejdstidsopgørelsen med 8 timer.

Stk. 3. Tjeneste på mistede fridage, der senere erstattes med andre fridage, medregnes i arbejdstidsopgørelsen, men ved beregningen af den højeste arbejdstid for perioden fradrages den mistede fridag ikke i periodens dageantal.

Stk. 4. Tjeneste på mistede fridage, der senere erstattes med kontant betaling, medregnes ikke i arbejdstidsopgørelsen, ligesom den for perioden beregnede højeste arbejdstid, jf. stk. 1, ikke ændres.

Stk. 5. Frihed, der i henhold til § 19 gives som erstatning for et i en tidligere periode udført overarbejde, frihed i henhold til § 5, som gives for tjeneste i tiden kl. 14–6, samt frihed, der i henhold til § 16 gives som erstatning for mistede fridage, medregnes i arbejdstidsopgørelsen som tjeneste med det antal timer erstatningsfriheden berettiger til, dog højst et antal timer svarende til den tjeneste, som tjenestemanden frigøres for den pågældende dag, jf. herved stk. 2, 2. pkt.

§ 3. Ved arbejdstid forstås tiden mellem mødetid på arbejdsstedet (det beordrede mødested) og det tidspunkt, da tjenestemanden atter kan forlade dette, dog med fradrag af hvilepauser på ½ time eller derover. Ved hvilepauser forstås sådanne afbrydelser i tjenesten, i hvilke tjenestemanden kan forlade arbejdsstedet.

Stk. 2. 3-delt tjeneste indgår i arbejdstidsopgørelsen med den faktisk udførte tjeneste, dog mindst 8 timer.

§ 4. Såfremt en mindre del af en tjeneste, der er henført under den i § 1, jf. § 2, nævnte højeste arbejdstid, ikke er kontrollabel med hensyn til varigheden, vil der for denne del af tjenesten kunne fastsættes en gennemsnitsvarighed for den enkelte dag.

§ 5. For hver fulde 40 timers tjeneste, der efter ordre eller ifølge en godkendt tjenestefordeling er udført i tiden kl. 17–6, ydes der 2 timers frihed. I beregningen indgår tillige tjeneste, der udføres i tiden kl. 14 – 17 som led i en forud tilrettelagt tjeneste, hvoraf mindst halvdelen ligger efter kl. 17.

Stk. 2. Den således indtjente frihed afvikles ved tildeling af ekstra fridage af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde.

Stk. 3. Ved tildeling af sådanne fridage nedsættes den indtjente frihed med den tid, hvori der skulle være udført tjeneste den pågældende dag. Såfremt der ikke var fastsat en bestemt arbejdstid, nedsættes den indtjente frihed med 8 timer.

Stk. 4. Regnskabet over indtjent frihed opgøres endeligt én gang årlig for perioden 1. oktober – 30. september.

Stk. 5. Den efter stk. 1 indtjente frihed skal være endeligt afviklet senest 31. marts i det efter den i stk. 4 nævnte opgørelsesperiode nærmest følgende år. Såfremt friheden ikke er afviklet inden nævnte frist, ydes der for tilgodehavende indtjent frihed tjenestemanden et kontant vederlag beregnet efter satserne for overarbejde på udbetalingstidspunktet.

§ 6. Ved tjeneste uden for hjemstedet medregnes indtil 31. marts 1980 halvdelen af rejsetiden til og fra arbejdsstedet som arbejdstid. Fra 1. april 1980 medregnes rejsetiden fuldt ud i arbejdstiden.

Stk. 2. Ved rejse til udlandet medregnes dog kun halvdelen af rejsetiden som arbejdstid, medmindre andet hidtil har været gældende i de enkelte styrelser.

Stk. 3. Rejsetid mellem kl. 22 og kl. 8 medregnes ikke som arbejdstid, såfremt der er stillet soveplads til rådighed for tjenestemanden.

§ 7. Arbejdsfri ophold uden for hjemstedet på indtil 2 timer (hvis den overvejende del af opholdet falder i tiden kl. 21–6 dog indtil 3 timer) medregnes fuldt ud.

Stk. 2. Såfremt det arbejdsfri ophold uden for hjemstedet er af længere varighed end anført i stk. 1, men ikke overstiger 6 timer, medregnes hele opholdet med $\frac{1}{3}$ af tiden.

Stk. 3. I øvrigt medregnes arbejdsfri ophold ikke.

§ 8. Når personalet i en del af arbejdstiden må opholde sig på tjenestestedet for at være til rådighed, medregnes kun $\frac{3}{4}$ af rådighedstiden som tjeneste. Tilsvarende tjeneste i hjemmet medregnes med $\frac{1}{2}$ af tiden.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte bestemmelser kan fraviges, når dette efter rådighedstjenestens karakter må anses for rimeligt.

Regler om tjenestens tilrettelæggelse.

§ 9. Ved fordelingen af tjenesten skal der inden for de grænser, som tjenestens tarv kræver, tages størst muligt hensyn til personalets ønsker, og der skal derfor gives personalet adgang til gennem de stedlige tillidsmænd for de forhandlingsberettigede tjenestemandorganisationer at gøre sig bekendt med forslag til tjenestefordelingen og ændringer i denne.

§ 10. Tjenesten skal, når det er muligt, være samlet, og det bør tilstræbes, at pauser i videst muligt omfang udfyldes med arbejde, der ikke er bundet til bestemte tider af døgnet. Tjenesten må inden for døgnet ikke falde i mere end 3 dele.

Stk. 2. En delt tjeneste må ikke tilrettelægges således, at den strækker sig ud over 12 timer, regnet fra første tjenesteafsnits påbegyndelse til sidste tjenesteafsnits afslutning, medmindre personalet er enigt heri.

Stk. 3. For søfartspersonale kan der i pågældende styrelser specielle arbejdstidsbestemmelser fastsættes særlige regler om delt tjeneste, når tjenestens karakter gør det påkrævet.

§ 11. Ved opstilling af tjenesteliste el. lign. skal det så vidt gørligt iagttages, at den længste arbejdstid inden for en periode på 24 timer ikke overskrider visse bestemte tider, der fastsættes under hensyn til de særlige forhold inden for de enkelte styrelsesgrene.

Stk. 2. Det skal endvidere iagttages, at hviletiden mellem to døgn hovedarbejder udgør mindst 11 timer. Hviletiden kan dog undtagelsesvis af hensyn til omskiftning i tjenesten, f. eks. i forbindelse med fridagstildeling, nedsættes til 8 timer. Sådan forkortet hviletid kan højst bringes i anvendelse én gang om ugen og vil ikke kunne anvendes i direkte tilslutning til tjenester, der påbegyndes og/eller afsluttes i tidsrummet efter kl. 23.00 og før kl. 5.00. I øvrigt kan hviletiden med tilslutning af det i betragtning kommende personale nedsættes til 8 timer, når tjenstlige forhold gør det ønskeligt og styrelsen ud fra sikkerhedsmæssige og lignende hensyn skønner det forsvarligt.

Fridage.

§ 12. Der tilkommer hver tjenestemand 52 fridage årlig.

Stk. 2. I de måneder, hvori der forekommer helligdage uden for søndage*), forhøjes antallet af fridage tilsvarende for de tjenestemænd, der ikke i forvejen altid har fri på disse dage.

Stk. 3. Mellem den enkelte styrelse og vedkommende forhandlingsberettigede organisation aftales en fridagsturnus eller fordeling af fridagene med angivelse af det mindste antal fridage pr. måned eller anden aftalt periode, og således at der i et kvartal skal gives 13 fridage af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde eller et dertil svarende antal fridage af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde. Der bør så vidt muligt tildeles tjenestemanden 1 fridag hver uge, og der må højst være 10 arbejdsdage mellem fridagene. Fridagene skal i videst muligt omfang lægges på søn- og helligdage.

§ 13. I det omfang det er muligt, skal tjenestemændene i løbet af hvert kalenderår, i hvilket de har forrettet tjeneste hele året, have adgang til mindst 30 dages frihed på søn- og helligdage. For tjenestemænd, der ansættes i løbet af kalenderåret, nedsættes adgangen til helligdagsfrihed i forhold til tjenestetiden inden for året, således at tallet 30 formindskes med 3 for hver måned, hvori den pågældende ikke har været ansat i staten. Ved afgørelsen af, hvorvidt der er ydet den fornødne helligdagsfrihed, bortses fra søn- og helligdage, som falder i sygeperioder. For hver 11 sygedage i løbet af kalenderåret nedsættes tallet 30 med 1. Søn- og helligdage, der falder i ferier, betragtes som helligdagsfrihed.

Stk. 2. Ved helligdagsfrihed forstås frihed i mindst 36 timer inden for tidsrummet kl. 17 dagen før helligdagen og kl. 8 dagen efter helligdagen.

Stk. 3. Såfremt en tjenestemand ikke i løbet af et kalenderår får den ham tilkomende helligdagsfrihed, ydes der ham i det følgende ferieår et antal særlige feriedage, således at der for hver mistet helligdagsfrihed indtil 11 incl. gives $\frac{1}{2}$ feriedag med afrunding opad til hel feriedag og for hver yderligere mistet helligdagsfrihed 1 feriedag.

§ 14. De i § 12, stk. 1, nævnte fridage skal bortset fra de nedenfor i stk. 2 nævnte tilfælde have en længde af mindst 64 timer, dog at de kan betragtes som givet, uanset at fritiden kun har udgjort fra 56 til 64 timer, såfremt denne fritid omfatter 2 hele kalenderdøgn.

Stk. 2. Inden for tjenesteområder, hvor særlige forhold som f. eks. tjenestestedernes åbningstid, hensynet til publikumsbetjening eller tjenestens karakter bevirker, at de i § 12, stk. 1, nævnte fridage ikke, eller ikke alle, kan gives en længde som fastsat i stk. 1, kan der i stedet for hver sådan fridag tildeles 2 fridage, der hver skal have en længde af mindst 40 timer. Fridagen kan dog betragtes som givet, uanset at fritiden kun har udgjort 36 timer, såfremt der heri indgår et helt kalenderdøgn.

Stk. 3. De i § 12, stk. 2, nævnte fridage skal have en længde som fastsat ovenfor i stk. 2.

§ 15. Såfremt 2 eller flere fridage af den i § 14, stk. 1, angivne længde sammenlægges, skal den første opfyldte betingelserne i § 14, stk. 1, medens de øvrige skal vare 48 timer.

*) Herunder ikke grundlovsdagen.

Stk. 2. Såfremt en fridag af den i § 14, stk. 1, angivne længde sammenlægges med fridage af den i § 14, stk. 2, angivne længde, skal den første opfylde betingelserne i § 14, stk. 1, medens de øvrige fridage hver skal vare 24 timer.

Stk. 3. Såfremt 2 eller flere fridage af den i § 14, stk. 2, angivne længde sammenlægges, skal de 2 første tilsammen have en længde som angivet i § 14, stk. 1, medens de øvrige skal vare 24 timer.

§ 16. Hvis en fastlagt fridag undtagelsesvis må inddrages, eller der ikke er givet tjenestemanden det for en periode aftalte antal fridage, erstattes den eller de manglende fridage snarest med en anden (andre) tilsvarende fridag(e) med tillæg af yderligere fritid svarende til $33\frac{1}{3}$ pct. af den på den inddragne fridag præstereede tjeneste, henholdsvis $33\frac{1}{3}$ pct. af det antal timer, hvormed den højeste arbejdstid for perioden, jf. § 2, stk. 1, er forhøjet på grund af den manglende fridagstildeling. Tillægget afrundes opad til hele timer.

Stk. 2. Såfremt en fastlagt fridag af den i § 14, stk. 1, fastsatte længde inddrages, og der før påbegyndelsen eller efter afslutningen af tjenesten på den inddragne fridag er ydet mindst samme frihed som fastsat i § 14, stk. 2, skal erstatningsfridagen dog kun have en længde som fastsat i § 14, stk. 2, med tillæg af yderligere frihed som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Fridage, der falder inden for sygeperioder, erstattes ikke.

Stk. 4. Underretning om tildeling af erstatningsfridag eller ikke i forvejen fastlagte fridage skal gives senest 48 timer forud for det tidspunkt, da sidste tjeneste før fridagen tiltrædes.

Stk. 5. Mistede fridage godtgøres med kontant vederlag, såfremt de ikke efter stk. 1 er erstattet med frihed inden udløbet af den efter den aftalte periode følgende kalendermåned.

Stk. 6. Når en mistet fridag godtgøres med kontant vederlag, bortses fra det i stk. 1 omhandlede tillæg af yderligere fritid.

Stk. 7. Såfremt den mistede fridag er erstattet med en anden fridag inden for den i stk. 5 nævnte frist, men der ikke inden fristens udløb er ydet tjenestemanden den i stk. 1 omhandlede yderligere fritid, ydes der ham i stedet herfor et kontant vederlag beregnet efter satserne for overarbejdspenge.

Stk. 8. En fridag anses som bortfaldet, når vedkommende tjenestemand beordres til tjeneste på fridagen, jf. dog stk. 2. En tjenestemand kan dog efter aftale med pågældende styrelse frivilligt påtage sig ganske kortvarig tjeneste på dage, hvor ekspeditionsstedet ellers er lukket, eller hvor det kun er åbent en ganske kort tid og betjenes af kun 1 tjenestemand, uden at hans fridag betragtes som bortfaldet. I så tilfælde ydes der tjenestemanden et vederlag, som fastsættes til satserne for overarbejde, opgjort efter tjenestens varighed forlænget med 50 pct., og således at der mindst ydes betaling for 1 time. Hvis det undtagelsesvis er nødvendigt at lade ordningen omfatte sådan tjeneste 2 gange på en fridag, forlænges tiden for det 2. tjenesteafsnit med 100 pct., og der beregnes mindst 1 time for hver af de 2 tjenesteafsnit. Afstanden mellem de 2 mødetider må højst være 3 timer. For tjenestemænd, der falder uden for reglerne om overarbejdspenge, beregnes vederlaget efter de for tilsvarende eller eventuelt nærmest lavere lønramme (skalatrín) gældende satser for overarbejdspenge.

§ 17. Bestemmelserne i §§ 12–16 gælder ikke for tjenestemænd med tjeneste til søs eller for de under § 1, stk. 2, punkt a, nævnte tjenestemænd, for hvem afløsning ville medføre urimelige vanskeligheder eller uforholdsmæssig bekostning.

Stk. 2. For de i stk. 1 nævnte tjenestemænd fastsættes der ved aftale regler for fridage m. v., der optages i de pågældende styrelsers specielle arbejdstidsbestemmelser.

Overarbejde.

§ 18. Overarbejde bør så vidt muligt undgås.

Stk. 2. Som overarbejde betragtes tjeneste, der er pålagt en tjenestemand ud over den efter § 2 beregnede højeste arbejdstid ved:

- a) Tjenesteliste el. lign.
- b) Tilkaldelse til ekstratjeneste.
- c) Tilfældig forlængelse af den ordinære tjeneste for så vidt overskridelsen udgør mere end 15 minutter pr. dag.

Stk. 3. Ventetid foranlediget ved forsinkelse, som ikke eller kun rent uvæsentligt påfører tjenestemanden merarbejde, medregnes kun med halvdelen; dette gælder også, når der bliver spørgsmål om, hvorvidt der er hengået de 15 minutter, som efter foranstående skal overskrides, forinden arbejdstiden overhovedet betragtes som overskredet. Den heromhandlede regel kan, hvis der forekommer flere ventetider i et døgn, kun anvendes på 2 af disse.

Stk. 4. Den under stk. 2, punkt a), nævnte tjenesteoverskridelse afrundes periodvis opad til ½ time, medens de i stk. 2, punkt b) og c), nævnte tjenesteoverskridelser afrundes opad til mangefold af ½ time for den enkelte dag.

§ 19. Overarbejde skal så vidt muligt søges godtgjort med fritid, der skal være af samme varighed som det præsterede overarbejde med tillæg af 33⅓ pct. afrundet opad til hele timer. Sådant erstatningsfritid skal, såfremt overarbejdet er af tilstrækkeligt omfang, fortrinsvis gives som hele fridage af den i § 14, stk. 2, fastsatte længde.

Stk. 2. Erstatningsfritiden skal gives inden udløbet af den efter normperioden følgende kalendermåned og med passende varsel, hvorved der i tilfælde, hvor fritiden gives som hele fridage, forstås et tidsrum af mindst 48 timer forud for det tidspunkt da sidste tjeneste før fridagen tiltrædes.

Stk. 3. Såfremt den i stk. 1 nævnte fritid ikke er givet inden udløbet af den i stk. 2 fastsatte frist, udbetales overarbejdspenge. Der bortses herved fra det i stk. 1 nævnte procenttillæg.

Stk. 4. For overarbejde, der inklusive det i stk. 1 nævnte tillæg giver grundlag for ydelse af mere erstatningsfritid end svarende til 2 hele fridage for hver fulde 4 ugers normperiode, ydes overarbejdspenge inden udløbet af den efter normperioden følgende kalendermåned.

Stk. 5. I tilfælde, hvor det er klart eller overvejende sandsynligt, at præsteret overarbejde ikke vil kunne godtgøres med fritid inden den i stk. 2 fastsatte frist, vil overarbejdspenge kunne ydes inden udløbet af nævnte frist.

Stk. 6. Overarbejde, der er fastlagt ved tjenesteliste eller skyldes tilkaldelse til tjeneste ud over normal tjeneste, og som ikke er udlignet ved fritid af tilsvarende længde i den måned, hvori det er udført, godtgøres dog i alle tilfælde med overarbejdspenge inden udløbet af den følgende kalendermåned.

§ 20. Der kan ikke ydes overarbejdspenge til tjenestemænd, for hvem en overskridelse af tjenesten unddrager sig kontrol, samt til andre tjenestemænd, hvis tjeneste helt eller delvis består i at tilrettelægge arbejdet for andre eller i at kontrollere arbejdets udførelse, og som derigennem har indflydelse på arbejdstidens længde og på, at denne udnyttes på rette måde.

Rejsetid i udlandet for tjenestemænd uden højeste arbejdstid.

§ 21. Fra 1. april 1980 får tjenestemænd, der oppebærer rådighedstillæg i henhold til lønnings- og klassificeringslovens § 31, stk. 2, eller dertil svarende regler, rejsetid i forbindelse med rejser til udlandet medregnet i arbejdstiden efter samme regler, som gælder for ansatte i henhold til overenskomsten mellem finansministeriet og Danmarks Jurist- og Økonomforbund.

Stk. 2. For personale (bortset fra ansatte i egentlige chefstillinger og dermed ligestillede stillinger), der ikke er omfattet af reglerne om højeste arbejdstid, og som ikke oppebærer særligt tillæg for merarbejde m.v., ydes fra 1. april 1980 4 timers frihed for hver rejse, der foretages uden for normal kontortid. Ved en rejse forstås ud- og hjemrejse. Foretages rejsen såvel i som uden for kontortiden, fradrages den tid, der er medgået inden for kontortiden, i de 4 timer.

Den ovenfor omhandlede frihed kan ikke konverteres til betaling, og den omhandlede rejsetid kan ikke medregnes ved opgørelse af eventuelt krav på godtgørelse for merarbejde.

Specielle bestemmelser.

§ 22. Foranstående bestemmelser kan ved aftale suppleres med særlige regler for tjenestemænd i de enkelte styrelser. Endvidere kan bestemmelserne ved aftale fraviges for tjenestemænd, hvis arbejdsvilkår er af særlig karakter, eller når andre særlige forhold måtte give grundlag herfor. Sådanne aftaler optages i de for de enkelte styrelser gældende specielle arbejdstidsbestemmelser.

§ 23. Denne aftale gælder ikke for statens lærerpersonale og tjenestemandsansatte sygeplejersker.

Ikrafttrædelse.

§ 24. Denne aftale har virkning fra 1. april 1979 og kan opsiges med 3 måneders varsel, dog tidligst til 1. april 1981.

Stk. 2. Samtidig med denne aftales ikrafttræden ophæves aftale af 2. maj 1977 mellem finansministeren og Statstjenestemændenes Centralorganisation I, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Akademikernes Centralorganisation (tjenestemandsudvalget) og Lærernes Centralorganisation.

Cirkulære om ændrede regler om ydelse af understøttelse til ikke-pensionssikret personale i statens tjeneste.

Det meddeles herved, at folketingets finansudvalg har givet tilslutning til, at der indføres ændrede regler om ydelse af understøttelse til ikke-pensionssikret personale i statens tjeneste til afløsning af den hidtil gældende understøttelsesordning for statens løst ansatte personale, hvorom regler er fastsat i finansministeriets cirkulære af 8. maj 1950.

De ændrede regler har virkning fra 1. april 1971, idet dog de nedenfor nævnte regler om en afgangsalder på 67 år for opnåelse af egenunderstøttelse, om ægtefælleunderstøttelse og om sammenlægning af ansættelsesperioder ved fastsættelse af understøttelse tillægges virkning fra 1. april 1970. Reglerne om samordning mellem pensionslignende understøttelser og pensioner efter den sociale pensionslovgivning har virkning fra 1. oktober 1971.

Efter nyordningen fastsættes der følgende retningslinjer for tilståelse af understøttelser af statskassen til personer, som har haft beskæftigelse i statens tjeneste, og til disses efterlevende ægtefæller og børn:

1. Understøttelse kan ydes til personer, der har udført fuld tjeneste i staten i mindst 15 år efter det fyldte 30. år, og som afgår fra tjenesten på grund af alder – efter det fyldte 67. år – eller som følge af helbredsforårsaget utjenstedygtighed.

Kravet om mindst 15 års tjeneste efter det fyldte 30. år anses for opfyldt, såfremt beskæftigelsen i statstjenesten efter det fyldte 30. år sammenlagt har haft et omfang, der svarer til mindst 15 års fuld tjeneste.

2. Endvidere kan der ved afgang fra tjenesten under omstændigheder som nævnt under punkt 1 ydes understøttelse til deltids- eller sæsonbeskæftiget personale, hvis beskæftigelse i statstjenesten sammenlagt ikke har haft et omfang, der svarer til mindst 15 års fuld tjeneste efter det fyldte 30. år, jf. punkt 1, under forudsætning af, at beskæftigelsen i løbet af 15 år efter det fyldte 30. år svarer til mellem 7 og 15 års fuld tjeneste.

3. I tilfælde af, at beskæftigelsen må ophøre efter det fyldte 30. år på grund af følger efter tilskadekomst i tjenesten, kan der ydes understøttelse uden hensyn til beskæftigelsens varighed.

4. Understøttelse kan ydes til den efterlevende kvindelige eller mandlige ægtefælle efter en person, der oppebar egenunderstøttelse, eller som ved sin død opfyldte betingelserne for at få tillagt en sådan understøttelse, jf. punkt 1–3, under forudsætning af, at ægteskabet ikke er indgået på dødslejet, eller efter at den afdøde ægtefælle var fyldt 60 år eller var afgået fra tjenesten. Understøttelsen tillægges uden undersøgelse af den efterlevende ægtefælles erhvervmæssige forhold og den forsørgermæssige stilling ved den førstafdøde ægtefælles død.

5. For børn under 18 år ydes der børnetillæg til egen- eller ægtefælleunderstøttelse. Til forældreløse børn under 18 år efter de under punkt 1–3 omhandlede personer kan der ydes børneunderstøttelse.

6. Egenunderstøttelse fastsættes efter satser, der gradueres for følgende 4 stillingstyper og dermed sammenlignelig beskæftigelse:

- I) Ufaglært arbejder.
- II) Håndværker – assistent.
- III) Overassistent.
- IV) Kontorfuldmægtig – afdelingsleder samt andre ansatte med højere aflønning.

Der er for hver stillingstype fastsat et basisbeløb for 15 års tjeneste efter det fyldte 30. år. For tjeneste fra udløbet af 15 tjenesteår efter det fyldte 30. år suppleres basisbeløbet med en ydelse, der optjenes proportionalt år for år indtil det tidspunkt, da der er tilbagelagt i alt 35 års tjeneste efter det fyldte 30. år – dog længst under tjeneste indtil det fyldte 70. år.

For hver af de nævnte stillingstyper udgør beløbssatserne:

	Årlige basisbeløb for 15 års tjeneste efter det fyldte 30. år :	Optjening for hvert tjenesteår fra udløbet af 15 tjenesteår efter det 30. år :	Højeste årlige egenunderstøttelse for fuld beskæftigelse i 35 år efter det fyldte 30. år :
Gruppe I	3.234,00 kr.	97,08 kr.	5.175,60 kr.
Gruppe II	3.557,40 -	161,76 -	6.792,60 -
Gruppe III	3.880,80 -	226,44 -	8.409,60 -
Gruppe IV	4.204,20 -	274,92 -	9.702,60 -

Fastsættelse af understøttelse foretages på grundlag af det antal fulde års tjeneste, hvortil den sammenlagte beskæftigelse i statstjenesten efter det fyldte 30. år svarer.

For deltids- og sæsonbeskæftigede, hvis beskæftigelse i statstjenesten sammenlagt ikke har haft et omfang, der svarer til mindst 15 års fuld tjeneste efter det fyldte 30. år, men som under deres ansættelse i statstjenesten i løbet af 15 år efter det fyldte 30. år har været beskæftiget i et omfang, der svarer til mellem 7 og 15 års fuld tjeneste, jf. punkt 2, fastsættes egenunderstøttelse til den pågældende stillingskategoris basisbeløb.

Understøttelse fastsættes endvidere til basisbeløbets sats for personer, hvis ansættelse må ophøre på grund af følger efter tilskadekomst i tjenesten efter det fyldte 30. år, men før der er udført tjeneste i 15 år.

7. Ægtefælleunderstøttelse fastsættes til 2/3 af den tilsvarende egenunderstøttelses beløb.

8. Børnetillæg til egen- og ægtefælleunderstøttelse ydes med 1.940,40 kr. årlig for hvert barn under 18 år. Understøttelse til forældreløse børn andrager 3.880,80 kr. årlig for hvert barn indtil det fyldte 18. år.

9. Understøttelserne reguleres efter reglerne i tjenestemandspensionslovens § 27, stk. 1, jf. de til enhver tid indgåede aftaler om dyrtidsregulering af tjenestemandslønninger. Heraf følger, at basisbeløb, beløbssatser for optjening af understøttelse, ægtefælleunderstøttelser, børnetillæg og børneunderstøttelser i tiden efter 1. april 1975 og indtil videre forhøjes eller nedsættes med 1248 kr., dog højest 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet (januar 1975 = 100) ud over 100, og således at reguleringspristallet for januar og juli måneder benyttes ved dyrtidsreguleringen for tidsrummet henholdsvis 1. april til 30. september og 1. oktober til 31. marts, jf. den mellem finansministeren og tjenestemændenes centralorganisationer indgåede aftale om justering af tjenestemandslønninger m. v.

10. *Overgangsbestemmelser.*

Ved fratræden eller død inden for en periode på 5 år regnet fra 1. april 1971 gives der de ansatte, der ved nyordningens gennemførelse har været beskæftiget i mindst 10 år, og som på fratrædelsestidspunktet opfylder betingelserne for at få tillagt understøttelse, respektive enker efter sådanne personer, adgang til at vælge imellem understøttelse efter de hidtidige regler i understøttelsecirkulæret af 8. maj 1950 og understøttelse efter nyordningen.

Denne valgadgang medfører bl. a., at personer, der efter den hidtidige ordning havde mulighed for at opnå pensionslignende understøttelse, bevarer denne understøttelsesmulighed, dersom ansættelsen ophører inden udløbet af den nævnte overgangsperiode.

Understøttelse til enken efter en person, der oppebar egenunderstøttelse, fastsættes med udgangspunkt i de regler, der er lagt til grund for egenunderstøttelsen.

Understøttelse til personer, der oppebærer eller som fremtidig måtte få tillagt supplementsunderstøttelse efter reglerne i understøttelsecirkulæret af 8. maj 1950, udbetales med grundbeløb efter de hidtidige satser + det pr. 1. april 1971 gældende dyrtidstilæg, således at det samlede understøttelsesbeløb fremtidig dyrtidsreguleres på linje med understøttelser efter nyordningen, jf. punkt 9.

Pensionslignende understøttelser, der efter de hidtidige regler ydes med beløb, som inklusive tillæggene pr. 1. april 1971 ikke overstiger 6.600 kr. årlig svarende til det højeste understøttelsesbeløb efter nyordningen, omregnes til en bruttoydelse, der udgør de samlede understøttelsesbeløb pr. 1. april 1971. Den således omregnede ydelse dyrtidsreguleres efter samme retningslinjer, som følges med hensyn til dyrtidsregulering af understøttelser efter nyordningen.

Andre pensionslignende understøttelser, hvis samlede beløb med tillæg efter de pr. 1. april 1971 gældende satser overstiger 6.600 kr., udbetales således, at det samlede understøttelsesbeløb pr. 1. april 1971 fremtidig reguleres efter reglerne i tjenestemandspensionslovens § 27, stk. 1-2.

De her omhandlede understøttelser, der indtil videre fortsat har været omfattet af de hidtil gældende begrænsninger i adgangen til folkepension og indtægtsbestemte sociale pensioner, bliver med virkning fra 1. oktober 1971 undergivet samme vilkår som tjenestemandspensioner med hensyn til kombination med folkepension eller anden social pension. Heraf følger, at de omhandlede understøttelser i tiden fra 1. oktober 1971 vil kunne kombineres med fuld folkepension eller anden form for social pension efter lovgivningens derom gældende almindelige regler, mod at der i understøttelserne indeholdes samordningsfradrag efter bestemmelserne i kapitel 9 i tjenestemandspensionsloven af 1969, sammenholdt med §§ 7-8 i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v.

11. For så vidt angår understøttelser efter nyordningen og supplementsunderstøttelser, der efter overgangsbestemmelserne ydes i henhold til reglerne i understøttelsecirkulæret af 8. maj 1950, vil tilståelse af sådanne understøttelser kunne ske ved pågældende fagministeriums foranstaltning uden forudgående forelægelse for økonomi- og budgetministeriet. I sager, hvor der er tale om at yde understøttelser til personer, der afgår som følge af helbredsforårsaget utjenstydighed, inden de har opnået den normale afgangsalder, vil der dog være at indhente en udtalelse fra økonomi- og budgetministeriet om, hvorvidt den af ansøge-

Bilag 25.

ren påberåbte svagelighed er tilstrækkeligt grundlag for tilståelse af en understøttelse af statskassen.

Med hensyn til forslag vedrørende ydelse af pensionslignende understøttelse efter overgangsbestemmelserne vil der som hidtil i det enkelte tilfælde være at søge tilslutning til forslaget fra folketingets finansudvalg. Tilsvarende gælder for andre understøttelser i sådanne tilfælde, hvor de af finansudvalget tiltrådte betingelser for ydelse af understøttelse ikke fuldt ud er opfyldt, men hvor der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at det vil være rimeligt desuagtet at søge den pågældende tillagt en understøttelse.

Alle forslag vedrørende ydelse af pensionslignende understøttelse og andre understøttelser, hvis tilståelse kræver tilslutning fra finansudvalget, vil som hidtil være at forelægge økonomi- og budgetministeriet til udtalelse, forinden fagministeriet søger tilslutning til forslaget fra finansudvalget.

Tvivlsspørgsmål vedrørende understøttelsesreglerne forudsættes forelagt for økonomi- og budgetministeriet.

Økonomi- og budgetministeriet, den 26. januar 1972.

Cirkulære om godtgørelse for merarbejde til tjenestemænd i staten, for hvem der ikke gælder en højeste tjenestetid.

Det meddeles herved, at der den 1. november 1971 mellem økonomi- og budgetministeren og Statstjenestemændenes Centralorganisation I, Statstjenestemændenes Centralorganisation II og Danske Statsemployeds Samråd i medfør af bestemmelsen i § 45, stk. 1, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken er indgået følgende aftale:

§ 1. Til tjenestemænd i staten, der ikke er omfattet af reglerne om højeste tjenestetid i den mellem parterne indgåede aftale af 14. august 1970 om de for statens tjenestemænd gældende arbejdstidsregler m. m., jf. lønnings- og pensionsministeriets cirkulære af 8. oktober 1971, § 1, stk. 2, kan der ydes godtgørelse for merarbejde efter de i §§ 2-6 indeholdte regler.

§ 2. Godtgørelse kan alene ydes for tjenstligt merarbejde, som er af midlertidig karakter, og som er pålagt tjenestemanden i henhold til særlig ordre eller ifølge en godkendt tjenstefordeling eller i øvrigt har været en forudsætning for den forsvarelige varetagelse af de med stillingen forbundne tjenstlige pligter.

Stk. 2. Godtgørelse kan endvidere kun ydes, såfremt merarbejdet har været af større omfang og har strakt sig over en periode, der normalt ikke må være mindre end 4 uger.

Stk. 3. For tjenestemænd i egentlige chefstillinger og dermed ligestillede stillinger er parterne enige om, at spørgsmålet om godtgørelse for merarbejde afgøres ud fra de synspunkter, som er anført i den af tjenestetidsudvalget af 11. maj 1965 afgivne 3. betænkning (nr. 572), side 29. Det er i denne forbindelse forudsat, at der kun ydes disse tjenestemænd godtgørelse for merarbejde, såfremt dette har været af et sådant omfang, at den pågældende tjenstemands samlede arbejdsbyrde set over en længere periode væsentligt har oversteget den arbejdsbyrde, der påhviler tjenestemænd, som oppebærer særligt tillæg i henhold til lønnings- og klassificeringslovens § 31, stk. 2, 1. punktum, jf. den mellem lønnings- og pensionsministeriet og Danske Statsemployeds Samråd indgåede aftale af 30. oktober 1969.

Stk. 4. Til tjenestemænd, der oppebærer særligt tillæg, herunder rådighedstillæg, som godtgørelse for overarbejde m. v. i medfør af lønnings- og klassificeringsloven eller aftale indgået i henhold til § 45 i tjenstemandsloven, kan godtgørelse kun ydes, såfremt det samlede merarbejde væsentligt overstiger det overarbejde, der anses som godtgjort gennem det særlige tillæg.

§ 3. For at godtgørelse kan ydes, skal tjenestemanden til sin foresatte afgive en indberetning om grundlaget for merarbejdet og dets omfang. Sådant indberetning afgives ved merarbejdets ophør, eller hvis merarbejdet strækker sig over længere tid, mindst hvert kvartal. De i § 2, stk. 3, nævnte tjenestemænd afgiver dog alene indberetning én gang om året.

§ 4. Godtgørelse for merarbejde ydes så vidt muligt i form af tjenstefrihed, hvis længde fastsættes under hensyn til merarbejdets omfang.

Bilag 26.

Stk. 2. Sådan tjenestefrihed bør normalt være tildelt tjenestemanden inden udløbet af det kvartal, der ligger umiddelbart efter det tidspunkt, da merarbejdets omfang er opgjort, jf. § 3.

Stk. 3. Meddelelse om tjenestefrihed gives tjenestemanden med passende varsel, der normalt ikke bør være mindre end 14 dage.

§ 5. Såfremt tjenestefrihed ikke kan ydes, godtgøres merarbejdet med betaling, hvis størrelse fastsættes under hensyn til merarbejdets omfang og tjenestemandens lønmæssige placering.

§ 6. Godtgørelse for merarbejde fastsættes af det ministerium, under hvis ressort tjenestemanden er ansat. Fastsættelsen sker på grundlag af en efter forudgående drøftelse med tjenestemanden afgivet indstilling fra den institution eller for tjenestemænd i ministerielle kontorer fra det kontor, hvori den pågældende gør tjeneste.

§ 7. Denne aftale har virkning fra den 1. november 1971.

Stk. 2. Samtidig ophæves § 42, stk. 1 og 2, i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.«

Økonomi- og budgetministeriet, den 10. november 1971.

Hovedaftalen af 31. oktober 1973

§ 1. Da det er ønskeligt, at spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår løses gennem afslutning af kollektive overenskomster, eventuelt under hovedorganisationernes medvirken, forpligter hovedorganisationerne og deres medlemmer sig til hverken direkte eller indirekte at lægge hindringer i vejen for, at arbejdsgivere og arbejdere organiserer sig inden for hovedorganisationernes organisatoriske rammer.

§ 2. Når der er indgået en kollektiv overenskomst, kan der inden for det område, som overenskomsten omfatter, og så længe den er gældende, ikke etableres arbejdsstandsning (strejke, blokade, lockout eller boykot), med mindre der er hjemmel herfor i »Norm for regler for behandling af faglig strid« eller i kollektiv overenskomst. Sympatistrejke eller sympatilockout kan i øvrigt etableres i overensstemmelse med hidtidige aftaler og retspraksis.

Stk. 2. Uoverensstemmelse om, hvorvidt der består overenskomst, afgøres af Arbejdsretten, medmindre parterne er enige om at lade spørgsmålet afgøre ved faglig voldgift. Uoverensstemmelse om, hvilket område en overenskomst har, afgøres ved faglig voldgift.

Stk. 3. Ingen arbejdsstandsning kan lovligt etableres, med mindre den er vedtaget med mindst $\frac{3}{4}$ af de afgivne stemmer af en efter vedkommende organisations love dertil kompetent forsamling og er behørigt varslet i overensstemmelse med reglen i stk. 4. Undtaget herfra er alene arbejdsstandsninger i de i »Normen«, § 5, stk. 2, nævnte tilfælde.

Stk. 4. At man agter at forelægge en sådan forsamling forslag om arbejdsstandsning, skal tilkendegives den anden hovedorganisations forretningsudvalg ved særlig og anbefalet skrivelse, mindst 14 dage før arbejdsstandsningen efter forslaget agtes iværksat, og der skal på samme måde gives den anden part meddelelse om forsamlingens beslutning, mindst 7 dage forinden arbejdsstandsningen iværksættes.

Stk. 5. Såvel de to hovedorganisationer som de under dem hørende organisationer er forpligtet til ikke at understøtte, men med alle rimelige midler at hindre overenskomststridige arbejdsstandsninger og, hvis overenskomststridig arbejdsstandsning finder sted, at søge at få den bragt til ophør.

Stk. 6. Som strejke eller lockout betragtes det, hvis værksteder eller arbejdspladser systematisk affolkes eller efterhånden lukkes.

Stk. 7. Under arbejdskonflikt mellem parterne i nærværende overenskomst eller deres medlemmer og udenforstående arbejder- eller arbejdsgiverorganisationer eller virksomheder må støtte til den udenforstående ikke ydes af nogen ved denne overenskomst forpligtet part. Som udenforstående betragtes ikke den organisation eller virksomhed, der indmelder sig i en af hovedorganisationerne eller i en under disse organiseret forening, idet det dog er en forudsætning, at der ikke inden indmeldelsen er etableret arbejdsstandsning, eller at sådan ikke efter forges forhandling er klart bebudet.

§ 3. Overenskomster afsluttet mellem de to hovedorganisationer skal respekteres og efterkommes af alle under dem hørende organisationer under vedkommende hovedorganisations ansvar.

§ 4. Den ret, arbejdsgiverne har til at lede og fordele arbejdet og til at anvende passende arbejdskraft, skal udøves i overensstemmelse med de i kollektive overenskomster indeholdte bestemmelser og i samarbejde med arbejdstagerne og deres tillidsrepræsentanter i henhold til de mellem Landsorganisationen i Danmark og Dansk Arbejdsgiverforening til enhver tid gældende aftaler.

Stk. 2. Såfremt der uden noget forbehold er antaget arbejdskraft til et bestemt angivet akkordarbejde, kan arbejdsforholdene ikke ændres, uden at vedkommende arbejdsgiver godtgør arbejderne det derved eventuelt opståede økonomiske tab. Uoverensstemmelser herom afgøres ad sædvanlig fagretslig vej.

Stk. 3. Ved udøvelsen af retten til at foretage enkeltmandsafskedigelse må vilkårligheder ikke finde sted, og klager over påståede urimelige afskedigelser kan derfor behandles efter nedenstående regler:

a) Såfremt der foretages afskedigelse af en arbejder, der er fyldt 18 år og har været uafbrudt beskæftiget i den pågældende virksomhed i mindst 1 år, har den pågældende arbejder ret til at begære oplysning om grunden til afskedigelsen.

b) Hvis man fra arbejderside hævder, at afskedigelsen er urimelig og ikke begrundet i arbejderens eller virksomhedens forhold, kan afskedigelsen kræves lokalt behandlet mellem repræsentanter for virksomhedens ledelse og dens arbejdere.

c) Opnås der ikke herved enighed, skal der, hvis det interesserede fagforbund (eventuelt centralledelse) begærer sagen videreført, omgående optages forhandling mellem organisationerne.

d) Lykkes det ikke ved de ovennævnte forhandlinger at opnå enighed, har det i sagen interesserede fagforbund (eventuelt centralledelse) inden for en frist af 15 dage efter organisationernes forhandling ret til at begære sagen gjort til genstand for behandling i et af hovedorganisationerne nedsat permanent nævn bestående af 2 repræsentanter valgt af hver af hovedorganisationerne samt en af hovedorganisationerne blandt højesterets medlemmer valgt formand og opmand. Kan enighed om valget ikke opnås, udpeges opmanden af højesterets præsident. Valgene gælder for 3 kalenderår ad gangen, og der vælges 2 stedfortrædere for hvert af de 4 nævnsmedlemmer. Nævnet tiltrædes ved hver sags behandling af en repræsentant for hver af de to direkte interesserede overenskomstparter. Intet nævnsmedlem må have direkte tilknytning til ledelsen eller arbejderstaben i en virksomhed, hvis sag er til behandling.

e) Nævnet afsiger en motiveret kendelse, og i de tilfælde, hvor nævnet måtte finde, at den foretagne afskedigelse er urimelig og ikke begrundet i arbejderens eller virksomhedens forhold, kan nævnet bestemme, at arbejdsgiveren skal betale den afskedigede arbejder en erstatning, hvis størrelse skal være afhængig af sagens omstændigheder og ancienniteten af den uberettiget afskedigede arbejder, men som ikke kan overstige 26 ugers løn beregnet efter den afskedigede arbejders gennemsnitsfortjeneste gennem det sidste år.

§ 5. Funktionærer, som i forholdet over for de øvrige lønmodtagere er arbejdsgiverens tillidsmænd, kan af arbejdsgiveren efter samråd med den pågældende kræves holdt uden for medlemskab af en arbejderorganisation.

Stk. 2. Den arbejdsgiveren i medfør af stk. 1 tillagte ret kan ikke gøres gældende, alene fordi en arbejder ansættes på funktionærvilkår.

Stk. 3. De interesserede arbejdslederorganisationer bør have adgang til at væ-

re repræsenteret på de møder, der afholdes om uoverensstemmelser angående ovenstående bestemmelser.

§ 6. Parterne vil modvirke eventuelle forsøg på at holde personer uden for arbejdsorganisationerne under påberåbelse af kompagniskab eller interessentskabsaftaler, som ikke gør de pågældende virkelige parthavere i virksomheden.

§ 7. Opsigelsesfristen for overenskomster angående priskuranter og øvrige arbejdsforhold er 3 måneder, med mindre andet er aftalt.

Stk. 2. Selv om en overenskomst er opsagt eller udløbet, er parterne dog forpligtet til at overholde dens bestemmelser, indtil anden overenskomst træder i stedet, eller arbejdsstandsning er iværksat i overensstemmelse med reglerne i § 2.

§ 8. Hovedorganisationerne er enige om, at der bør indføres tillidsmandsregler i de kollektive overenskomster, hvor arbejdsforholdets karakter gør det hensigtsmæssigt.

§ 9. De to hovedorganisationer vil fremme et godt samarbejde mellem organisationerne og virke for rolige og stabile arbejdsforhold i virksomhederne gennem samarbejdsudvalgene eller andre egnede organer.

Stk. 2. Der må ikke fra nogen side lægges hindringer i vejen for, at en arbejder udfører så meget og så godt arbejde, som hans evner og uddannelse tillader ham.

§ 10. I tilfælde af påstået brud på denne hovedaftale såvel som hvis der påstås at være begået brud på nogen anden kollektiv overenskomst indgået af hovedorganisationerne eller af deres medlemmer, skal der, inden klage indbringes for Arbejdsretten, afholdes fællesmøde under hovedorganisationernes medvirken. Er det påståede overenskomstbrud en arbejdsstandsning, jf. § 2, og denne ikke forinden er ophørt, skal fællesmødet afholdes omgående og senest dagen efter arbejdsstandsningens iværksættelse. På fællesmødet skal de til grund for arbejdsstandsningen liggende omstændigheder klarlægges.

§ 11. De under de to hovedorganisationer hørende foreninger og virksomheder kan ikke ved at træde ud af hovedorganisationerne løse sig fra de forpligtelser, disse ved nærværende hovedaftale er gået ind på. De vedbliver at stå ved magt, indtil denne hovedaftale er bortfaldet efter opsigelse af en af hovedorganisationerne.

§ 12. Denne hovedaftale, der træder i kraft den 1. november 1973, er gældende, indtil den med 6 måneders varsel opsiges til en 1. oktober, dog tidligst til 1. oktober 1978. Den af hovedorganisationerne, der måtte have ønske om ændringer i Hovedaftalen, skal 6 måneder forud for opsigelsen underrette modparten herom, hvorefter der optages forhandlinger med det formål at opnå enighed og derved undgå opsigelse af Hovedaftalen.

Stk. 2. Er forhandlinger om en fornyelse af Hovedaftalen efter stedfunden opsigelse ikke afsluttet til den pågældende 1. oktober, gælder Hovedaftalen, uanset at opsigelsestidspunktet overskrides, indtil de i kraft værende kollektive overenskomster afløses af nye, og den bortfalder da ved de nye kollektive overenskomsters ikrafttræden.

Bilag 28.

Protokollat

Der er mellem parterne enighed om, at arbejdsstandsninger bør undgås, og om, at organisationerne aktivt skal bidrage hertil, jf. herom Hovedaftalen i øvrigt.

Det anbefales i denne forbindelse, at der straks optages lokale drøftelser, hvor en arbejdsstandsning kan være opstået på grund af misforståelser eller fejltagelser.

Norm for regler for behandling af faglig strid

(fra 1908, anvendes fortsat)

§ 1. Undertegnede organisationer er enige om, at enhver uenighed af faglig karakter bør søges bilagt ved mægling, eventuelt ved voldgift, efter nedenstående regler.

Mægling skal i alle tilfælde – jf. dog § 5 – foretages, såfremt en af parterne forlanger det.

§ 2. Mæglingsudvalget skal bestå af medlemmer, hvoraf vælges af
 og af

§ 3. Når en organisation på et af sine medlemmers vegne begærer mægling afholdt, skal mæglingsudvalget træde sammen til forhandling, i København inden for en frist af 3 hverdage og i provinsen inden for en frist af 5 hverdage.

Mæglingen foretages så vidt muligt på stedet, hvor uenigheden er opstået, og således at repræsentanter for de stridende parter kan tilkaldes.

Samtidig med, at en af organisationerne begærer mægling afholdt, skal den meddele den anden organisation, hvem der på dens vegne vil deltage i mæglingen. Den anden organisation er derefter forpligtet til så snart som muligt at give den klagende organisation en tilsvarende meddelelse om navnet på sin repræsentant ved mæglingsmødet.

§ 4. Opnås der ikke ved mægling en løsning af striden, skal mæglingsudvalget straks henvise sagen videre til behandling mellem de undertegnede organisationer.

Forhandlingerne mellem organisationerne skal tage deres begyndelse inden for de samme tidsfrister, som er nævnt i § 3.

§ 5. Lykkes det heller ikke på denne måde at opnå enighed, skal sagen, for så vidt den angår forståelsen af en foreliggende priskurant med almindelige bestemmelser eller en almindelig mellem organisationerne bestående overenskomst, forelægges en voldgiftsret til afgørelse, hvis en af organisationerne forlanger det, og ingen arbejdsstandsning som følge af sådan uenighed må finde sted, før de nævnte regler er iagttaget.

I alle andre tilfælde skal mægling (jf. §§ 3 og 4) forsøges, forinden arbejdsstandsning iværksættes – med mindre der indtræder betalingsstandsning, eller hensynet til liv, velfærd eller ære afgiver tvingende grunde til at standse arbejdet, forinden mægling kan foretages, ligesom uenigheden kan indankes for en voldgiftsret, hvis begge parter er enige derom.

Opnås i sidstnævnte tilfælde ikke enighed om at lade sagen afgøre ved voldgift, har begge organisationerne ret til gennem anvendelse af arbejdsstandsning at søge at føre deres krav igennem.

Vægrer en af parterne sig ved at lade sagen afgøre ved voldgift under påberåbelse af, at den foreliggende strid ikke angår forståelse af en mellem parterne bestående overenskomst, kan hver af parterne gennem sin hovedorganisation (hensholdsvis Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund) indanke spørgsmålet om vægringens berettigelse for Den faste Voldgiftsret.

§ 6. Er der enighed om at henvise en sag til voldgift, skal denne bestå af medlemmer, hvoraf vælges af
..... og af
samt en opmand, som vælges af voldgiftsrettens medlemmer.

Såfremt der ikke opnås enighed om valget af opmanden, skal parterne anmode
..... om at udnævne ham.

§ 7. Voldgiftsretten skal som regel træde sammen senest 6 dage efter, at den er opnået. Opmanden fungerer som rettens formand samt leder og deltager i dens forhandlinger. Sagen går efter disses afslutning til afgørelse ved simpel stemmeflerhed mellem voldgiftsmændene. Kan stemmeflerhed ikke opnås, afgøres sagen af opmanden.

Over rettens forhandlinger føres en protokol, der efter hver sags afslutning underskrives af samtlige medlemmer af retten, også af opmanden, såfremt han har voteret i sagen.

Voldgiftsretten tilstiller begge parter meddelelse om sin eller opmandens kendelse.

Kendelsen skal være afsagt senest 14 dage efter, at sagen er indgivet til retten.

§ 8. Forinden voldgiftsretten indkaldes, skal hver af de stridende parter skriftligt forpligte sig til uvægerligt at efterkomme voldgiftsrettens kendelse.

§ 9. Til dækning af udgifter, som måtte foranlediges ved voldgiftsrettens virksomhed, deponeres der af hver af de to parter et lige stort beløb. Retten tager i sit første møde beslutning om størrelsen af dette beløb, som ikke må være under kr. og ikke større end kr.

Beløbene kan, hvis det senere måtte vise sig fornødent, forlanges forøget. Voldgiftsretten bestemmer, hvilken af parterne der skal betale sagens omkostninger; de herefter tiloversblevne beløb tilbagebetales parterne.

§ 10. Ingen kan være medlem af mæglingssudvalget eller voldgiftsretten, når den pågældende sag drejer sig om et spørgsmål vedrørende arbejdsforholdene på et arbejdssted, hvor vedkommende har personlig interesse.

§ 11. Nærværende regler indskrænker ikke de to organisationers eller deres medlemmers ret til uden forudgående mægling og voldgift at deltage i en arbejdsstandsning, som er påbudt af Dansk Arbejdsgiverforening eller De samvirkende Fagforbund (jf. overenskomsten af 5. september 1899, andet stykke).

Lov om arbejdsretten nr. 317 af 13. juni 1973

§ 1. Arbejdsretten består af 12 ordinære dommere og 28 suppleanter, 1 formand, 3 næstformænd og 2 suppleanter for disse samt rettens sekretær.

§ 2. Arbejdsretten sammensættes ved valg, jf. dog §§ 5 og 6.

§ 3. Rettens ordinære medlemmer og suppleanter vælges således:

Dansk Arbejdsgiverforening vælger:

3 ordinære medlemmer og 6 suppleanter.

Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger,

Danske Bankers Forhandlingsorganisation,

Sparekassernes Forhandlingsorganisation og Danske Forsikringselskabers Forhandlingsorganisation i fællesskab vælger:

1 ordinært medlem og 4 suppleanter.

Økonomi- og budgetministeriet

Amtsrådsforeningen i Danmark,

Kommunernes Landsforening,

Foreningen af Kommuner i Københavns Amt,

Københavns kommune og Frederiksberg kommune i fællesskab vælger:

2 ordinære medlemmer og 4 suppleanter.

Landsorganisationen i Danmark vælger:

4 ordinære medlemmer og 7 suppleanter.

Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer,

Akademikernes Centralorganisation og FR-Hovedorganisation for Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger i Danmark i fællesskab vælger:

2 ordinære medlemmer og 7 suppleanter.

Stk. 2. Valget, som gælder for 3 år, regnet fra en 1. november, foretages hvert 3. år i september måned. Resultatet af valget skal straks meddeles rettens sekretær.

§ 4. Rettens formand og næstformand samt suppleanterne for disse vælges af de efter § 3, stk. 1, valgte ordinære medlemmer.

Stk. 2. Rettens sekretær indkalder til valget, så snart han har modtaget meddelelse efter § 3, stk. 2, om valg af rettens medlemmer og suppleanter. Bliver et eller flere af de ordinære medlemmer forhindret i at deltage i valget, tilkaldes suppleanter for disse.

Stk. 3. Rettens formand, næstformænd og suppleanterne for disse vælges for 3 år, regnet fra en 1. januar. Valget, der sker ved stemmeflerhed, foretages hvert 3. år inden udgangen af december måned.

§ 5. Foretages valg af ordinære dommere eller suppleanter for disse ikke inden det tidspunkt, der er nævnt i § 3, stk. 2, gør sekretæren derom indstilling til arbejdsministeren, der med behørigt hensyn til en ligelig repræsentation af arbejdsgiver- og lønmodtagerinteresser erstatter det manglende valg ved udnævnelse.

Stk. 2. Foretages valg af formand eller næstformænd og suppleanter for disse ikke inden det tidspunkt, der er nævnt i § 4, stk. 3, gør sekretæren derom indstilling til præsidenten for højesteret, der i forening med præsidenterne for de øvrige kollegiale retter i København foretager valget blandt disse retters juridiske medlemmer.

§ 6. Rettens sekretær udnævnes af arbejdsministeren efter rettens indstilling. Ministeren kan efter rettens indstilling udnævne en assisterende sekretær til i sekretærens forfald at varetage sekretærhvervet og i øvrigt at bistå retten.

§ 7. Formanden og næstformændene samt suppleanterne for disse skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer.

§ 8. I den enkelte sags behandling deltager en retsformand samt fra henholdsvis arbejdsgiver- og lønmodtagerside 3 ordinære dommere eller suppleanter. Er parterne inden sagens indbringelse for retten enige derom og rettens formandskab tiltræder det, skal rettens formandskab ved domsforhandlingen bestå af 3 i stedet for 1. En sådan udvidelse kan også besluttes af den i den pågældende sag fungerende retsformand.

Stk. 2. Sagernes fordeling mellem rettens formand og næstformænd bestemmes efter forhandling mellem disse.

§ 9. For arbejdsretten indbringes sager om

- 1) overtrædelse og fortolkning af en af Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark vedtaget hovedaftale samt af tilsvarende hovedoverenskomster og hovedaftaler,
- 2) overtrædelse af kollektive overenskomster om løn- og arbejdsforhold.
- 3) lovligheden af varslede kollektive kampskridt eller af de i denne anledning udstedte varsler, såfremt den berørte parts hovedorganisation eller, dersom parten ikke er medlem af en sådan, parten selv ved anbefalet brev inden 5 dage har protesteret over for vedkommende organisation eller enkeltvirksomhed mod lovligheden af kampskridtet eller varslene,
- 4) hvorvidt der foreligger en kollektiv overenskomst, og
- 5) lovligheden af anvendelse af kollektive kampskridt til støtte for krav om overenskomst på områder, hvor kollektiv overenskomst ikke er indgået.

Stk. 2. Arbejdsstandsninger skal straks indberettes til organisationerne, og fællesmøde under organisationernes medvirken til drøftelse af en arbejdsstandsning skal afholdes dagen efter dennes iværksættelse, medmindre arbejdsstandsningen er ophørt forinden fællesmødets afholdelse.

Stk. 3. Sager efter stk. 1, nr. 1–3, kan kun indbringes for arbejdsretten, hvis overtrædelsen er foretaget eller kampskridtet er varslet eller iværksat af en arbejdsgiverorganisation eller et eller flere medlemmer af en sådan, af en enkeltvirksomhed (enkeltmand, firma, aktieselskab eller offentlig institution) eller af en lønmodtagerorganisation eller af medlemmer af en sådan i fællesskab. Adgangen til at indbringe sager er endvidere betinget af, at der ikke i det pågældende overenskomstforhold er indeholdt bestemmelser i modsat retning.

Stk. 4. Ud over de i stk. 1 nævnte sager kan sager vedrørende uoverensstemmelser mellem arbejdsgivere og lønmodtagere indbringes for arbejdsretten, når retten billiger det og der mellem en arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisation eller mellem en enkeltvirksomhed og en lønmodtagerorganisation derom er truffet aftale.

§ 10. Hører en sag i sin helhed under faglig voldgift, kan retten afvise sagen. Er parterne enige derom, kan retten dog afgøre sagen. Hører sagen delvis under faglig voldgift, kan retten udsætte sagens behandling til voldgiftskendelse er afsagt.

Stk. 2. Såfremt en sag skønnes at være af så ringe betydning, at den ikke står i rimeligt forhold til de med behandlingen forbundne omkostninger, kan retten afvise sagen.

§ 11. Sager, der efter § 9 hører under arbejdsretten, kan ikke anlægges ved de almindelige domstole, jf. dog § 10, stk. 2.

Stk. 2. En lønmodtager kan dog anlægge sag om tilkendelse af tilgodehavende løn ved de almindelige domstole, medmindre lønmodtagerens faglige organisation under en sag, der er anlagt ved arbejdsretten, har frafaldet retten hertil på lønmodtagerens vegne, eller den manglende betaling af lønkravet skyldes uenighed af faglig karakter.

§ 12. I sager, der er nævnt i § 9, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 4, kan arbejdsretten idømme den eller dem, der har deltaget i det overenskomststridige forhold, en bod, der skal tilfalde klageren. Består overenskomstkrænkelsen i undladelsen af at betale et skyldigt pengebeløb, kan dommen i stedet for bod gå ud på betaling af beløbet. Når ikke andet forud er vedtaget, kan der kun pålægges en organisation som sådan retligt ansvar, når den har gjort sig delagtig i det påklagede forhold.

Stk. 2. Boden fastsættes under hensyn til samtlige sagens omstændigheder og under behørig hensyntagen til, i hvilken grad overtrædelsen har været undskyldelig fra overtræderens side. Ved bedømmelsen af en overenskomststridig arbejdsstandsning skal hensyn tages til, om der fra modpartens side har foreligget forhold af en sådan art, at arbejdsstandsningen må anses for at være en forståelig reaktion herpå. Boden kan i øvrigt under særlig formildende omstændigheder helt bortfalde, og den skal bortfalde, når overenskomststridig adfærd fra modpartens side skønnes at have givet rimelig grund til en arbejdsstandsning. Endvidere skal boden bortfalde, når det godtgøres, at en arbejdsstandsning skyldes trivselsmæssige faktorer, som modparten bærer ansvaret for. Bod kan ikke pålægges de deltagere i en arbejdsstandsning, der har genoptaget arbejdet inden afholdelse af det i § 9, stk. 2, omtalte fællesmøde eller har fulgt en henstilling fra dette møde om straks at gå i arbejde, medmindre det godtgøres, at arbejdsstandsningen har savnet rimelig begrundelse eller må betragtes som led i en systematisk aktion.

Stk. 3. Som en særlig skærpende omstændighed skal det anses, at overtræderen, skønt overenskomstmæssigt forpligtet hertil, har nægtet at lade sagen afgøre ved voldgift eller har handlet i strid med lovligt afsagt voldgiftskendelse eller en af arbejdsretten afsagt dom.

Stk. 4. Bliver der under en for arbejdsretten indbragt sag spørgsmål om dels at erklære en påbegyndt arbejdsstandsning for overenskomststridig; dels at idømme bod, kan arbejdsretten, når det sidste spørgsmål kræver længere tids undersøgelse, foreløbigt afgøre det første spørgsmål.

§ 13. Arbejdsretten har sit sæde i København, men kan sættes uden for København, når retten skønner det hensigtsmæssigt.

Stk. 2. Retsbog føres efter retsplejelovens kap. 3.

§ 14. Sag anlægges af og mod vedkommende arbejdsgiver- eller lønmodtagerorganisation, uanset om overtrædelsen er foretaget eller kollektivt kampskridt er varslet eller iværksat af eller mod enkelte medlemmer af organisationen. Er en organisation medlem af en mere omfattende organisation, skal sagen anlægges af og mod sidstnævnte organisation. Er arbejdsgiverparten en enkeltvirksomhed, jf. § 9, stk. 3, der ikke er tilsluttet en arbejdsgiverorganisation, anlægges sagen af eller mod enkeltvirksomheden.

§ 15. Sag anlægges ved, at klageren til arbejdsretten indgiver et klageskrift i to eksemplarer.

Stk. 2. Sekretæren sender snarest muligt et eksemplar af klageskriftet til indklagede og indkalder samtidig svarskrift i to eksemplarer fra indklagede. Svarskrift indgives til retten inden for en af sekretæren fastsat frist. Når svarskrift er modtaget, sender sekretæren et eksemplar af svarskriftet til klageren. Yderligere skriftveksling finder som regel ikke sted.

Stk. 3. Med henblik på foretagelse af forligsmægling eller indhentelse af yderligere udtalelser fra parterne kan disse indkaldes til et forberedende retsmøde, hvor retten kan beklædes af formanden eller en af næstformændene alene.

§ 16. Retten kan, om det findes fornødent, lade stævning forkynde for indklagede efter reglerne i retsplejelovens kap. 17.

Stk. 2. Udebliver indklagede trods forkyndelse efter stk. 1, finder retsplejelovens §§ 341 og 363 tilsvarende anvendelse. Udeblivelsesdom kan afsiges af retsformanden uden tilkaldelse af rettens øvrige medlemmer.

Stk. 3. Den, mod hvem sagen anlægges, skal møde for arbejdsretten.

§ 17. I retten til at lade møde ved rettergangsfuldsmægtig for arbejdsretten gælder ingen indskrænkninger for parterne. I hvilket omfang en part er berettiget til at deltage i forhandlingerne for retten ved hjælp af flere fuldmægtige, afgør retten, ligesom retten træffer afgørelse om, hvem der foruden parterne og rettergangsfuldsmægtigene bør have adgang til retsmøderne.

§ 18. Retsformanden afgør ved kendelse de tvistigheder, som under vidneførslen eller syns- og skønsoptagelse opstår for retten.

§ 19. Om procesmåden i øvrigt gælder med de nødvendige tilpasninger de for borgerlige sager gældende grundsætninger i retsplejelovens 2. bog samt kap. 23 og 27–30. Den i lovens kap. 39 angivne særlige procesmåde er anvendelig.

§ 20. Domme afsagt af arbejdsretten kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme. Forlig indgået for arbejdsretten kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om fuldbyrdelse af forlig, der er indgået for en ret.

Stk. 2. Afgørelser ved mæglings- og organisationsmoder samt ved faglige voldgiftsretter kan fuldbyrdes, når retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme er iagttaget. Anmodning om fuldbyrdelse indgives til fogden. Anmodningen skal være skriftlig og ledsaget af en udskrift af afgørelsen. Udskriften skal være bekræftet af mæglingsmændene eller af de organisationer, som har været parter i organisationsmødet, for voldgiftsavgørelsens vedkommende af voldgiftsrettens opmand.

Stk. 3. Indsigelser mod afgørelsens gyldighed, der fremsættes under fuldbyrdelsen, påkendes af fogden. Fogden kan dog henvise rekvirenten til at indbringe afgørelsen for arbejdsretten, hvis han finder, at indsigelsen ikke kan påkendes på det foreliggende grundlag.

§ 21. Når en strejke eller lockout ikke er retsstridig, er den blotte offentlige meddelelse om dens varsling eller ikrafttræden heller ikke retsstridig.

§ 22. Er der ikke mellem overenskomstparterne vedtaget betryggende regler til afgørelse af uenighed af faglig karakter, anses bestemmelserne i den til enhver tid mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark aftalte norm for regler for behandling af faglig strid at være gældende mellem parterne. Mæglingsudvalget skal bestå af 2 medlemmer, hvoraf 1 vælges af hver af de i overenskomsten deltagende parter. Den faglige voldgiftsret skal bestå af 4 medlemmer, hvoraf hver af parterne vælger 2. Opnås ikke enighed om opmanden, udnævnes denne af formanden for arbejdsretten.

§ 23. Udgifterne ved arbejdsrettens virksomhed dækkes gennem de ved rettens afgørelser pålagte sagsomkostninger, der tilfalder arbejdsrettens kasse, samt ved bevilling på de årlige finanslove.

§ 24. Loven træder i kraft den 1. juli 1973.

Stk. 2. Lov om arbejdsretten, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 21. april 1964, ophæves, jf. dog §§ 26 og 28.

§ 25. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

§ 26. Indtil der med virkning fra den 1. november 1973 er foretaget valg efter § 3, forbliver de nu siddende ordinære dommere og suppleanter i virksomhed, ligesom rettens nuværende formandskab forbliver siddende, indtil der med virkning fra den 1. januar 1974 er valgt nyt formandskab efter § 4.

§ 27. Såfremt der efter lovens ikrafttræden, men inden der med virkning fra den 1. november 1973 er foretaget valg efter § 3, opstår en sag, der vedrører en af de i § 3, stk. 1, nævnte organisationer m. v., der ikke har deltaget i valget af den nu siddende arbejdsret, er vedkommende organisation m. v. berettiget til at udpege suppleanter til at deltage i sagens behandling.

§ 28. De ved lovens ikrafttræden foreliggende uafgjorte sager samt sager, der er opstået før den 1. juli 1973, og som anlægges for arbejdsretten efter denne dato, afgøres efter de hidtil gældende regler.

Uddrag af Lov om mægling i arbejdsstridigheder

(Lov nr. 5 af 18. januar 1934 med senere ændringer).

I. Forligsmænd.

§ 1. Efter indstilling af Arbejdsretten udnævner arbejdsministeren tre forligsmænd for hele landet med det hverv på de i denne lov angivne måder at medvirke til bilæggelse af stridigheder mellem arbejdsgivere og arbejdere. Udnævnelsen gælder for tre år, dog således at der ved hvert års udløb afgår en forligsmand, og at der i hvert års december måned udnævnes en forligsmand i stedet for den afgående. Genudnævnelse kan finde sted.

§ 2. *Stk. 4.* Det påhviler derhos enhver enkeltstående arbejdsgiver og enhver arbejdsgiver- eller arbejderorganisation at tilstille forligsinstitutionen afskrift af udstedte varsler om arbejdsstandsninger, for så vidt det opståede stridsspørgsmål ikke efter sagens natur hører hjemme til afgørelse ved Arbejdsretten. For de organisationer, for hvilke de mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark aftalte varslingsbestemmelser eller tilsvarende varslingsbestemmelser er gældende, er det dog tilstrækkeligt at tilstille forligsinstitutionen afskrift af et udstedt 2. varsel.

§ 3. Når der er grund til at befrygte arbejdsstandsning, eller arbejdsstandsning er indtrådt, og den forligsmand, under hvem pågældende sag hører (jf. § 2, stk. 5), tillægger stridens virkninger og omfang saanfundsmaessig betydning, kan han – for så vidt forhandlingerne mellem parterne i henhold til de mellem dem vedtagne bestemmelser er fort og fra en af siderne erklæret afsluttet uden resultat – af egen drift eller på foranledning af en af parterne indkalde de stridende parter til forhandling. Endvidere kan forligsmanden af egen drift eller på foranledning af en af parterne på et tidligere tidspunkt yde sin medvirken til tilvejebringelse af nye overenskomster, selv om de mellem parterne førte forhandlinger ikke er erklæret afsluttet uden resultat. Parterne bestemmer selv, ved hvem de vil lade sig repræsentere, dog må det ikke være ved nogen uden for de respektive organisationer, hovedorganisationer eller virksomheder stående person.

Stk. 2. Det er parternes pligt at efterkomme forligsmandens indkaldelse.

Stk. 3. Når forligsmanden har besluttet at mægle eller mægler til hindring af en truende arbejdsstandsning, kan han på hvilket som helst tidspunkt for eller under forhandlingerne som betingelse for mæglingen stille krav til parterne om, at arbejdsstandsningen udsættes. Kravet kan under samme arbejdsstrid kun stilles én gang og kan højst omfatte et tidsrum af 2 uger, dog at den således udsatte arbejdsstandsning tidligst kan iværksættes på tredjedagen efter, at forligsmanden inden for de 2 uger har erklæret forhandlingerne for afsluttet, eller på tredjedagen efter udløbet af de 2 uger.

§ 4. Forligsmanden er under forhandlingerne med parterne berettiget til at

gøre henstillinger om indrømmelser, som måtte synes hensigtsmæssige for stridens fredelige afslutning.

Stk. 2. Hvis forligsmanden under en mægling får den opfattelse, at de mellem parterne foreliggende stridsspørgsmål eller nogle af disse enten ikke har været undergivet nogen egentlig realitetsforhandling mellem parterne eller på grund af deres specielle faglige karakter bør søges forhandlet til ende direkte mellem parterne, kan forligsmanden forlange sådan forhandling optaget og nægte at fortsætte mæglingen, forinden denne forhandling har fundet sted. Med billigelse af parterne eller en af dem kan forligsmanden bestemme, at de genoptagne forhandlinger skal foregå under forsæde af en mæglingsmand, jf. neden for under afsnit II. § 8, stk. 5, finder i så fald tilsvarende anvendelse. Forligsmanden bestemmer tidsfristen, inden hvis udløb forhandlingerne skal være afsluttet.

Stk. 3. Når forligsmanden finder det fornålstjenligt, kan han fremsætte et mæglingsforslag, som dog ikke uden hans samtykke må offentliggøres, så længe ikke begge parter svar på mæglingsforslaget foreligger. Inden forligsmanden fremsætter sit mæglingsforslag, skal han med hensyn til forslagens formelle og tekniske side rådføre sig med repræsentanter for hver af parterne, og, hvis parterne tilhører en hovedorganisation, tillige med en repræsentant for hver af hovedorganisationerne.

Stk. 4. Forligsmanden bestemmer efter samråd med parterne fristen for afgivelse af svar på mæglingsforslaget med hensyn til vedtagelse eller forkastelse. I forbindelse hermed kan forligsmanden bestemme, at varslede arbejdsstandsninger tidligst kan iværksættes på tredjedagen efter dagen for afgivelse af svar.

Stk. 5. For så vidt forligsmanden skønner, at fortsat mægling mellem parterne ikke har nogen udsigt til at skabe grundlag for et mæglingsforslag, der har mulighed for at blive vedtaget af begge parter, skal han, inden han opgiver mæglingen, i tilfælde, hvor den truende arbejdsstandsning vil ramme livsvigtige samfundsinstitutioner eller samfundsfunktioner, eller hvor forligsmanden anser arbejdsstandsningen for i øvrigt at have vidtrækkende samfundsmæssig betydning, tilkalde de øvrige forligsmænd og rådføre sig med dem om betimeligheden af at kræve arbejdsstandsningen udsat. Forligsmændene kan da kræve af vedkommende part, at den udsætter den truende arbejdsstandsningens iværksættelse i indtil 2 uger. Kravet kan også omfatte truende arbejdsstandsninger, der vel ikke i sig selv kan anses for at have vidtrækkende samfundsmæssig betydning, men hvis iværksættelse dog under den foreliggende situation skønnes at øve afgørende uheldig indflydelse på mulighederne for en fredelig udløsning af den samlede konflikt-situation.

Stk. 6. Inden for det pågældende tidsrum optager den forligsmand, der hidtil har gennemført mæglingsforhandlingerne, påny forhandlinger med parterne om stridens bilæggelse. For så vidt det heller ikke da lykkes at skabe grundlag for et mæglingsforslag, der har mulighed for at blive vedtaget af begge parter, erklærer forligsmanden forhandlingerne for definitivt afsluttede. Der kan ikke da gøres brug af bestemmelsen i stk. 5, og parterne er berettiget til at iværksætte de udstedte arbejdsstandsninger på tredjedagen efter, at forligsmanden inden for 2 ugers perioden har afgivet nævnte erklæring, eller på tredjedagen efter udløbet af 2 ugers perioden.

II. Mæglingsmænd.

§ 7. Efter indstilling af Arbejdsretten udnævner arbejdsministeren endvidere indtil 21 mæglingsmænd for hele landet til på den neden for angivne måde som understøttelse af forligsmændenes virksomhed at bidrage til opnåelse af enighed mellem arbejdsgivere og arbejdere om løn- og arbejdsvilkår.

IV. Forskellige bestemmelser.

§ 13. Det er forbudt at udstede erklæringer eller føre vidner om, hvad der af parterne oplyses eller foreslås under de af en forligsmand eller en mæglingsmand ledede forhandlinger, medmindre dette vedtages af begge parter, og det drejer sig om bestandele af forliget, eller mæglingsmandens erklæring afgives i henhold til § 8, stk. 5.

**Finansministeriets bekendtgørelse nr. 507 af 12. oktober 1978
om den i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen
og folkekirken omhandlede voldgiftsret i tjenestemandssager.**

I medfør af § 53, stk. 6, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken fastsættes følgende:

Indbringelse af sager for voldgiftsretten.

§ 1. Ifølge tjenestemandslovens § 52 kan spørgsmål om overtrædelse eller fortolkning af indgåede aftaler eller bestemmelser, som efter lovens §§ 46–47 træder i stedet for aftaler, indbringes for voldgiftsretten i tjenestemandssager af ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen (nu finansministeren) eller af vedkommende minister efter forhandling med finansministeren eller af en eller flere af de i lovens § 49 nævnte centralorganisationer.

§ 2. En sag anses for indbragt for voldgiftsretten, når rettens formand skriftligt har modtaget anmodning om voldgiftsretsafgørelse.

Stk. 2. Anmodningen, der fremsendes til retten i 10 eksemplarer, skal indeholde en kort fremstilling af sagens faktiske omstændigheder samt angive den indklagede part.

Den forberedende behandling af sager ved voldgiftsretten.

§ 3. Når en sag er indbragt for voldgiftsretten, berammer dennes formand inden forløbet af 14 dage og efter varsel til parterne et forberedende møde. Det forberedende møde kan efter formandens bestemmelse afholdes efter udløbet af nævnte frist, og kan finde sted inden de i § 7 nævnte særlige medlemmer af retten er udpeget.

§ 4. I det forberedende møde deltager kun rettens formand, sekretær og parterne.

Stk. 2. På mødet fastslås, hvilke påstande der agtes nedlagt af parterne, og hvorledes disse begrundes. Parterne meddeler endvidere retten, om det anses for nødvendigt at foretage undersøgelser eller fremskaffe bevismateriale til sagens belysning, førend endeligt forhandlingsmøde berammes. I tilfælde af uenighed mellem parterne herom træffes afgørelse af formanden.

§ 5. Når det forberedende møde og den i § 7 omhandlede udpegning har fundet sted, kan retten sammenkaldes til drøftelse af og afsigelse af kendelse om afvisning, hvis sagen falder uden for rettens kompetence.

§ 6. Parterne kan – ud over klageskriftet – inden for en på det forberedende møde fastsat frist udveksle indlæg (modsvar og eventuelt yderligere skrifter), der med eventuelle bilag fremsendes til retten i 10 eksemplarer. Formanden berammer derefter, såfremt det ikke allerede er sket på det forberedende møde, tidspunktet for det endelige forhandlingsmøde.

Stk. 2. Supplerende skriftligt materiale kan fremlægges af parterne over for modparten og retten indtil en uge før forhandlingsmødet. Inden samme tidspunkt skal der være givet modparten og retten endelig underretning om, hvilke personer der eventuelt ønskes afhørt i forhandlingsmødet.

Stk. 3. Når det endelige forhandlingsmøde i retten er berammet, kan der kun undtagelsesvis indrømmes parterne udsættelse.

Udpegning af 2 medlemmer af voldgiftsretten for den enkelte sag.

§ 7. Samtidig med, at voldgiftsrettens formand berammer et forberedende møde i sagen, opfordres hver af parterne til inden en bestemt frist at udpege det medlem, som i henhold til tjenestemandslovens § 53, stk. 3, skal tiltræde retten.

Ikraftstrædelsesbestemmelse.

§ 8. Bekendtgørelsen har virkning fra 1. oktober 1978. Samtidig ophæves § 3 og § 4, 1.-7. punktum, i bekendtgørelse nr. 187 af 30. juni 1931 vedrørende den i lov af 31. marts 1931 om statens tjenestemænd omhandlede voldgiftsret om visse tjenestemandsspørgsmål.

Bestemmelser

om

personalenævn i Post- og Telegrafvæsenet.

Med hjemmel i finansministeriets bekendtgørelse af 2. februar 1977 om forfremmelsesnævn i staten, § 4 opretholdes et personalenævn i Post- og Telegrafvæsenet.

Personalenævnet har til opgave at behandle en tjenstemands indsigelse mod en i henhold til tjenstemandslovens § 8, stk. 1, afgivet skriftlig bedømmelse af ham.

Personalenævnet sammensættes af 2 faste medlemmer, nemlig en af generaldirektøren udnævnt formand og formand for enten Dansk Post- og Telegraforening eller Dansk Postforbund. For det enkelte tilfælde tiltrædes personalenævnet af yderligere 2 medlemmer, hvoraf 1 udpeges af vedkommende styrelse, og 1 udpeges af vedkommende personaleorganisation. Den, der har afgivet den påtegning, som sagen drejer sig om, kan ikke som medlem deltage i behandlingen af den pågældende personalenævns sag. Generaldirektøren beskikker nævnets sekretær.

Såfremt en tjenstemand efter drøftelse med sin foresatte fortsat ønsker at gøre indsigelse mod den af den foresatte givne påtegning, må han snarest efter påtegningens udfærdigelse, og i hvert fald inden fristen for indsendelse af ansøgninger udløber, rette henvendelse herom til den forhandlingsberettigede personaleorganisation, han tilhører. Han skal samtidig underrette tjenestestedet herom, for at der kan blive gjort skridt til at få besættelsen af den ledige stilling udsat, til anken er nærmere undersøgt. Anke kan ikke foretages, såfremt påtegningen er enslydende med en forudgående påtegning på en ansøgning til en stilling af samme karakter (arbejdsområde/lønramme), og denne påtegning tidligere har været genstand for anke, uden at tjenstemandens indsigelse er taget til følge. Anke afskæres dog ikke, såfremt der hengår mindst 2 år efter en anke.

Såfremt organisationen kan tiltræde, at indankning for nævnet sker, fremsætter den anmodning herom for generaldirektoratet, i modsat fald underrettes dette om, at sagen ikke agtes videreført.

Den modtagne anke afgives snarest fra generaldirektoratet til nævnet. Det påhviler dette at søge den afgivne bedømmelse nærmere vurderet bl. a. gennem – så vidt muligt samtidig – afhøring af de to parter i sagen og afhøring af andre tjenestemænd, navnlig sådanne, hvis udtalelse ønskes indhentet af en af de to parter,

eller som i øvrigt må skønnes at have forudsætninger for at kunne udtale sig i forholdet (f.eks. foresatte på tjenestesteder, hvor den ansatte tidligere har gjort tjeneste, tillidsmænd for den personalegruppe, han tilhører o.s.v.). Samtlige ansatte har samme forpligtelse til at udtale sig som under et tjenstligt forhør.

Undersøgelsen kan kun omfatte den i den foreliggende påtegning givne bedømmelse af den pågældende ansatte og udtalelsen kun omhandle denne. Det er således kun nævnets opgave at sørge vurderet rigtigheden og billigheden af den indankede påtegning, derimod ikke f. eks. at vurdere den ansattes kvalifikationer i forhold til andre ansatte.

Nævnets formand fastsætter sted og tid for dets møder og bestemmer forretningsgangen. Forhandlingerne er mundtlige. Møde i nævnet efter tilsigelse betragtes som tjeneste. I tilfælde af rejser under arbejde for nævnet udbetales der almindelige time- og dagpenge.

Nævnet tilbagesender sagen til generaldirektoratet med en skriftlig udtalelse om dets stilling. I tilfælde af, at enighed i nævnet om dets stilling ikke opnås, skal udtalelsen indeholde redegørelse for samtlige indtagne standpunkter.

Genpart af nævnets udtalelse udleveres såvel til den ansatte, der har indanket bedømmelsen, som til den foresatte, hvis bedømmelse er indanket. Udtalelsen må ikke offentliggøres.

Personalenævnets udtalelse i en sag tjener som vejledning for forfremmelsesnævnet i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om besættelse af den pågældende stilling.

Finansministeriets cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner.

Kapitel 1.

Samarbejde og samarbejdsudvalg.

§ 1. På alle statens arbejdspladser skal ledelsens ret til at lede og fordele arbejdet udøves i samarbejde med medarbejderne og tillidsrepræsentanterne i overensstemmelse med bestemmelserne i dette cirkulære.

Stk. 2. Med det formål at styrke medarbejdernes interesse for virksomhedens/institutionens effektivitet og at sikre arbejdstilfredsheden skal der på alle trin i statens virksomheder og institutioner anvendes ledelsesformer, som indebærer den videst mulige delegation af ansvar og beføjelser til den enkelte medarbejder eller grupper af medarbejdere. Der skal herved gives de ansatte mulighed for at være medbestemmende ved arbejdets tilrettelæggelse og udformningen af deres egen arbejdsituation og for at øve indflydelse i beslutningsprocesserne.

Stk. 3. Med henblik på at tilrettelægge og udvikle det daglige samarbejde nedsættes der samarbejdsudvalg, jf. kap. 2, bestående af repræsentanter for ledelsen og for medarbejderne. Samarbejdsudvalg skal arbejde for at bevare gode og rolige arbejds- og beskæftigelsesforhold og medvirke til, at alle medarbejdere engageres i det daglige samarbejde.

Stk. 4. I samarbejdet skal såvel ledelsen som medarbejderne respektere gældende love og administrative bestemmelser, aftaler i henhold til tjenestemandsløvgivningen og kollektive overenskomster.

Kapitel 2.

Oprettelse af samarbejdsudvalg.

§ 2. I virksomheder og institutioner med 25 heltidsbeskæftigede og derover skal der oprettes samarbejdsudvalg. Ved heltidsbeskæftigede forstås ansatte, hvis daglige arbejdstid udgør mindst 5 timer.

Stk. 2. Er der inden for virksomheden/institutionen flere arbejdssteder med en selvstændig ledelsesfunktion, hvor antallet af heltidsbeskæftigede er 25 eller derover, skal der oprettes et samarbejdsudvalg for hvert af disse arbejdssteder.

Stk. 3. Hvor det er praktisk på grund af virksomhedens/institutionens struktur, kan der, ud over de i stk. 1 eller stk. 2 nævnte samarbejdsudvalg, oprettes samarbejdsudvalg, der er fælles for en større eller mindre del af virksomheden/institutionen.

Stk. 4. Oprettelse inden for virksomheden/institutionen flere samarbejdsudvalg i henhold til stk. 2 eller stk. 3, skal der tillige oprettes et samarbejdsudvalg, der er fælles for hele virksomheden/institutionen (hovedsamarbejdsudvalg).

Stk. 5. I virksomheder og institutioner, hvor der ikke skal oprettes samarbejdsudvalg i henhold til stk. 1 eller stk. 2, skal ledelsen og medarbejderne finde frem til samarbejdsformer, der tilgodeser et samarbejdsudvalgs formål og arbejdsopgaver.

Kapitel 3.

Samarbejdsudvalgets opgaver.

§ 3. Samarbejdsudvalgets opgaver er

- 1) at modtage information og drøfte alle forhold af betydning for virksomhedens/institutionens arbejds- og personaleforhold, herunder dens økonomiske stilling og større rationaliseringsforanstaltninger og arbejdsomlægninger, jf. § 4.

2) at være medbestemmende ved fastlæggelse af retningslinier for tilrettelæggelsen af virksomhedens/institutionens arbejds- og personaleforhold, jf. § 5.

Stk. 2. Fastlæggelse af retningslinier er begrænset til det ansvars- og kompetenceområde, der er knyttet til vedkommende ledelse.

Stk. 3. I de tilfælde, hvor fastlæggelse af retningslinier, hvorom der er konstateret enighed i samarbejdsudvalget, som følge af bestemmelsen i stk. 2 ikke kan ske, fremsendes sagen ad tjenestevejen til den instans, der har kompetence til at træffe afgørelsen.

Stk. 4. Ledelsen har på begæring pligt til i fornødent omfang at redegøre for, hvilke grænser der gælder for ledelseskompetencen.

Stk. 5. Samarbejdsudvalgets medlemmer har den tavshedspligt, der følger af deres tjenesteforhold.

§ 4. Det påhviler ledelsen at informere om alle væsentlige forhold af betydning for virksomhedens/institutionens arbejds- og personaleforhold. Tilsvarende påhviler det medarbejderrepræsentanterne at informere samarbejdsudvalget om synspunkter og forhold hos medarbejderne, som er af betydning for samarbejdet.

Stk. 2. Alle forhold, der er omfattet af informationspligten i stk. 1, gøres til genstand for drøftelse i samarbejdsudvalget, såfremt en af parterne ønsker det.

Stk. 3. Det forudsættes, at informationen gives på et så tidligt tidspunkt, at der bliver gode muligheder for en grundig drøftelse, således at medarbejderrepræsentanternes synspunkter og forslag kan indgå i grundlaget for ledelsens beslutninger.

Stk. 4. Særligt påhviler det ledelsen at orientere samarbejdsudvalget med henblik på drøftelse af:

- 1) Større rationaliseringsforanstaltninger eller arbejdsomlægninger. Ledelsen skal fremlægge de nødvendige oplysninger om de påtænkte foranstaltningers omfang og karakter. Ved drøftelsen må inddrages alle de menneskelige og tekniske problemer, ændringerne giver anledning til, og der skal lægges vægt på at tilgodese medarbejdernes behov for tryghed. Det påhviler samarbejdsudvalget at behandle mulighederne for omplacering, omskoling eller evt. anden beskæftigelse for de medarbejdere, der berøres af ændringerne.
- 2) Forslag til finanslov og budgetter samt regnskab for det pågældende ansvarsområde. Ledelsen skal løbende informere om væsentlige ændringer i de regnskabsmæssige og økonomiske forhold.

§ 5. Samarbejdsudvalget kan udøve medbestemmelse ved at fastlægge retningslinier med hensyn til:

A. Arbejdsforhold, herunder

1. Placering af den daglige arbejdstid og pauser
2. Velfærdsforanstaltninger samt gennemførelse af disse
3. Forhold vedrørende medarbejdernes sikkerhed
4. Udarbejdelse af ordensregler
5. Arbejdstilrettelæggelse
6. Fastsættelse af arbejdsmetoder
7. Indretning af egnede arbejdslokaler
8. Fysiologisk rigtigt indrettede arbejdspladser
9. Hensigtsmæssig udnyttelse af anlæg, maskiner og materialer

B. Personaleforhold, herunder

1. Ansættelser
2. Afskedigelser
3. Forfremmelser

4. Intern uddannelse af medarbejdere
5. Omplacering og omskoling og efteruddannelse af medarbejdere
6. Udformning og gennemførelse af introduktionsprogram
7. Personalebedømmelse

Stk. 2. Når en af parterne fremsætter ønske om det, indledes der snarest muligt drøftelser i samarbejdsudvalget med henblik på fastlæggelse af retningslinier. Fastlæggelse af retningslinier forudsætter enighed mellem parterne. Hvis der ikke udvises positiv forhandlingsvilje, betragtes det som et brud på samarbejdscirkulærets bestemmelser, jf. § 12.

Stk. 3. Fastlagte retningslinier udformes skriftligt i referatet fra samarbejdsudvalgsmoder eller på anden måde, f. eks. i et særligt notat eller en udvalgsrapport, som er tiltrådt af parterne. Retningslinierne er bindende for både ledelse og medarbejderrepræsentanter, som er forpligtet til at forsvare og anvende de fastlagte retningslinier i konkrete tilfælde.

Stk. 4. Hver af parterne kan opsigte fastlagte retningslinier med 2 måneders varsel. Forinden opsigelse finder sted, skal der ved almindelig drøftelse i samarbejdsudvalget søges gennemført ændringer af de hidtidige retningslinier på en for parterne tilfredsstillende måde.

Information fra samarbejdsudvalget.

§ 6. Det påhviler samarbejdsudvalget at drage omsorg for, at samtlige medarbejdere – skriftligt eller mundtligt – løbende orienteres om udvalgets arbejde.

Uddannelse af samarbejdsudvalgets medlemmer.

§ 7. Det påhviler samarbejdsudvalget at arbejde for at tilvejebringe de fornødne uddannelsesmuligheder for dets medlemmer.

Kapitel 4.

Samarbejdsudvalgets sammensætning.

§ 8. Antallet af pladser i samarbejdsudvalget fastsættes ved aftale mellem ledelsen og de forhandlingsberettigede personaleorganisationers repræsentanter. Det skal tilstræbes, at samarbejdsudvalgets sammensætning bliver så repræsentativ som mulig.

Stk. 2. Antallet af pladser fra hver side kan ikke være færre end 3 og ikke flere end 7. Såfremt der er behov for en mere alsidig repræsentation i samarbejdsudvalget, og der mellem parterne er enighed derom, kan antallet af pladser forøges, dog højst til 9 fra hver side.

Stk. 3. Antallet af pladser for ledelsen kan ikke overstige antallet af pladser for personalerepræsentanterne.

Stk. 4. Er der flere forhandlingsberettigede organisationer repræsenteret i virksomheden/institutionen, fastsættes fordelingen mellem organisationerne ved aftale mellem disse.

Stk. 5. Den ansvarlige leder af virksomheden/institutionen er formand for samarbejdsudvalget og udpeger de øvrige ledelsesrepræsentanter.

Stk. 6. Personalets repræsentanter udpeges af organisationerne blandt de i virksomheden/institutionen anmeldte tillidsrepræsentanter. Skal der udpeges flere personalerepræsentanter, end der er tillidsrepræsentanter, foretages udpegningen blandt andre i virksomheden/institutionen ansatte organisationsmedlemmer, der i

så fald nyder samme beskyttelse som tillidsrepræsentanter. Samarbejdsudvalgets næstformand vælges af personalerepræsentanterne.

Stk. 7. Samarbejdsudvalget udpeger et sekretariat, hvis medlem (medlemmer) ikke samtidig behøver at være medlem af samarbejdsudvalget.

Stk. 8. For repræsentanterne i samarbejdsudvalget udpeges suppleanter efter reglerne i stk. 5 og stk. 6. suppleanten for den ansvarlige leder skal være dennes souschef.

Stk. 9. Medlemmer og suppleanter udpeges for to år ad gangen. Hvervet ophører, såfremt en ledelsesrepræsentant forlader den stilling, der har begrundet hans udpegning, eller en personalerepræsentant forlader virksomheden/institutionen eller opfører sig med at repræsentere sin personaleorganisation.

§ 9. Såfremt samtlige personaleorganisationer i virksomheden/institutionen ikke opnår repræsentation i samarbejdsudvalget, jf. § 8, kan der oprettes et kontaktsudvalg bestående af samarbejdsudvalgets personalerepræsentanter, samt en repræsentant for hver af de personaleorganisationer, der ikke er repræsenteret i samarbejdsudvalget.

Stk. 2. Kontaktsudvalgets opgaver er at virke vejledende og rådgivende for personalerepræsentanterne i samarbejdsudvalget. Udvalget indkaldes forud for møder i samarbejdsudvalget.

Kapitel 5.

Samarbejdsudvalgets arbejdsform.

§ 10. Møde afholdes, når formanden eller næstformanden finder det nødvendigt, dog mindst en gang i kvartalet.

Stk. 2. Møde afholdes endvidere, når et flertal af personalerepræsentanterne over for formanden eller næstformanden fremsætter anmodning herom med angivelse af de spørgsmål, som ønskes behandlet.

Stk. 3. Indkaldelse til møde skal ske med 3 ugers varsel.

Stk. 4. Forslag til emner på dagsordenen skal tilstilles formanden eller næstformanden senest 2 uger før mødet.

Stk. 5. Dagsordenen udarbejdes af formanden og næstformanden i fællesskab og udsendes senest en uge før mødet.

Stk. 6. Sekretariatet tager referat af møderne. Referatet udsendes efter godkendelse af formanden og næstformanden og forelægges til endelig godkendelse på næste møde.

Stk. 7. De med udvalgene forbundne omkostninger afholdes af virksomheden/institutionen, som også er pligtig af stille passende lokaler til rådighed for møderne.

Stk. 8. Møderne afholdes fortrinsvis i arbejdstiden. Medlemmerne skal have den fornødne tid til rådighed til samarbejdsudvalgsarbejdet og oppebærer herunder den sædvanlige løn.

Stk. 9. Medlemmerne af samarbejdsudvalget oppebærer time- og dagpenge og befordringsgodtgørelse efter de for tjenestemænd gældende regler.

Stk. 10. Ved behandlingen af specielle spørgsmål kan samarbejdsudvalget, hvis en af parterne ønsker det, tilkalde en i virksomheden/institutionen ansat særlig sagkyndig eller, hvis der er enighed herom, andre sagkyndige.

Stk. 11. Fristerne i stk. 3, 4 og 5 kan i ganske særlige tilfælde fraviges, ligesom de kan fraviges, hvis der er enighed herom i samarbejdsudvalget.

§ 11. Samarbejdsudvalget kan, når der er enighed herom, nedsætte underudvalg herunder også permanente udvalg til behandling af bestemte opgaver.

Stk. 2. Sådanne udvalg kan sammensættes af medlemmer af samarbejdsudvalget eller suppleres med eller sammensættes af andre medarbejdere i virksomheden/institutionen.

Stk. 3. Ved behandling af specielle spørgsmål kan underudvalget ligesom samarbejdsudvalget tilkalde særlig sagkyndige, jf. § 10, stk. 10.

Stk. 4. Underudvalgene skal holde samarbejdsudvalget løbende orienteret om deres arbejde.

Stk. 12. Parterne skal bestræbe sig på at opnå enighed, og det betragtes som et brud på samarbejdscirkulærets bestemmelser, hvis der ikke udvises positiv forhandlingsvilje.

Stk. 2. I bestræbelserne for at opnå enighed kan samarbejdsudvalget indhente bistand og vejledning fra vedkommende hovedsamarbejdsudvalg, fra centralrådet og de berørte faglige organisationer. Sådant vejledning skal indhentes, når en af parterne i samarbejdsudvalget fremsætter ønske herom.

Stk. 3. Uoverensstemmelser om fortolkningen af samarbejdscirkulærets bestemmelser og påståede brud på disse bestemmelser kan af hver af parterne kræves behandlet i vedkommende hovedsamarbejdsudvalg. Opnås der ikke enighed i hovedsamarbejdsudvalget, forelægger dette uoverensstemmelsen for centralrådet til afgørelse, jf. § 13, stk. 5 nr. 4.

Kapitel 6.

Centralrådet for statens samarbejdsudvalg.

§ 13. Centralrådet for statens samarbejdsudvalg består af 9 af finansministeriet udpegede repræsentanter og 9 repræsentanter for personalet.

Stk. 2. Formanden udpeges af finansministeren blandt rådets medlemmer. Næstformanden udpeges af personalets repræsentanter i centralrådet.

Stk. 3. Af de 9 repræsentanter for personalet udpeger Landsorganisationen i Danmark 3 repræsentanter, Statstjenestemændenes Centralorganisation I 1 repræsentant, Statstjenestemændenes Centralorganisation II 1 repræsentant, Lærernes Centralorganisation 1 repræsentant, Akademikernes Centralorganisation 1 repræsentant, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd 1 repræsentant og FR Hovedorganisation for Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger i Danmark 1 repræsentant. De to sidstnævnte organisationer kan kun udpege repræsentanter, for så vidt angår medlemmer, hvis interesser ikke forhandlingsmæssigt varetages af tjenestemændenes centralorganisationer.

Stk. 4. For hvert af rådets medlemmer udpeges en suppleant.

Stk. 5. Centralrådet har følgende opgaver:

1. at virke for fremme af samarbejdsudvalgenes virksomhed,
2. at virke vejledende for de nedsatte samarbejdsudvalg,
3. at fortolke nærværende cirkulæres bestemmelser,
4. at behandle og afgøre uoverensstemmelser vedrørende bestemmelserne,
5. at registrere alle aftaler om samarbejdsudvalg uanset udvalgenes type og tilhørsforhold,
6. at træffe bestemmelse om størrelsen af samarbejdsudvalg og fordelingen af pladser, hvor uoverensstemmelse foreligger,
7. at forestå uddannelses- og informationsvirksomhed, herunder konferencer og kurser.

Stk. 6. Centralrådets sekretariat varetager under ansvar over for rådet de daglige opgaver og tilrettelægger rådets arbejde.

Stk. 7. De med centralrådet og sekretariatet forbundne omkostninger afholdes af staten.

Stk. 8. Kan det under behandling af de under punkterne 3 og 4 i stk. 5 nævnte forhold ikke opnås enighed inden for centralrådet, kan dette – når en af parterne fremsætter forslag herom – tiltrædes af en opmand, der udpeges af de ordinære medlemmer. Kan der ikke opnås enighed herom, udpeges en opmand af arbejdsrettens formand.

*Kapitel 7.
Ikrafttræden m.v.*

§ 14. Cirkulæret har virkning fra den 1. januar 1980.

Stk. 2. Samtidig ophæves økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 16. februar 1972 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner.

Stk. 3. Cirkulæret omfatter ikke personel til pligtig tjeneste. I det omfang forholdene i det militære forsvar og i civilforsvaret gør det påkrævet, kan der efter forhandling med berørte personaleorganisationer foretages afvigelser fra cirkulærets bestemmelser.

**Finansministeriets bekendtgørelse nr. 563
af 15. november 1977 om omflytningsnævn i henhold
til tjenestemandslovens § 13.**

I henhold til § 13, stk. 2, i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken fastsættes følgende bestemmelser om det i samme lovs § 13, stk. 1, omhandlede nævn (omflytningsnævnet) til behandling af sager om overtagelse af en stilling uden for en tjenstemands hidtidige ansættelsesområde efter lovens § 12, stk. 2 og 3, eller om overtagelse af et andet passende arbejdsområde uden for en tjenstemands tidligere ansættelsesområde efter lovens § 12, stk. 4, jf. tillige § 13, stk. 2-4, samt § 14 i lov om statens tjenestemænd i Grønland:

Kapitel 1.

Nævnets virkemåde m.v.

§ 1. Sager forelægges nævnet af finansministeren. Forinden dette sker, skal en udtalelse fra vedkommende centralorganisation være indhentet.

Stk. 2. Nævnets sekretariatsfunktion varetages af finansministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet, der ligeledes fremskaffer det materiale, som danner grundlag for nævnets behandling.

§ 2. Nævnet er kun beslutningsdygtigt, såfremt alle medlemmer (eventuelt suppleanter) er til stede.

Stk. 2. Afgørelse træffes ved almindeligt flertal. Såfremt stemmerne står lige, kan den foreslåede overtagelse af anden stilling eller andet arbejdsområde uden for det hidtidige ansættelsesområde ikke pålægges i tjenstemanden.

Stk. 3. Formanden træffer de bestemmelser, som er nødvendige for nævnets virksomhed, og afgør, hvem der foruden medlemmer, suppleanter og sekretær har adgang til møderne.

§ 3. Resultatet af nævnets behandling tilføres en protokol, der underskrives af medlemmerne.

Stk. 2. Resultatet meddeles finansministeren. Der vedlægges en udskrift af protokollen.

Kapitel 2.

Nævnets sammensætning m.v.

§ 4. Hver af de i tjenestemandslovens § 49 omhandlede centralorganisationer udpeger for en 4-årig periode et medlem af nævnet og en suppleant. Genudpegning kan finde sted.

Stk. 2. Medlem og suppleant afgår dog, når ny indstilling fra vedkommende centralorganisation fremkommer.

§ 5. Administrationsrepræsentanterne i nævnet og et tilsvarende antal suppleanter udpeges af finansministeren for en 4-årig periode. Genudpegning kan finde sted.

Stk. 2. Såfremt både medlem og suppleant afgår i perioden, finder ny udpegning sted for den resterende del af perioden.

§ 6. Ved behandling af sager i henhold til § 14 i lov om statens tjenestemænd i Grønland erstattes et af de af centralorganisationerne udpegede medlemmer og et af finansministeren udpegede medlemmer af medlemmer med særligt kendskab til grønlandske forhold.

§ 7. Dersom både et medlem og dets suppleant er forhindret i at deltage i nævnets behandling, kan der for at opnå beslutningsdygtighed efter § 2 foretages ekstraordinær udpegning af vedkommende centralorganisation eller af finansministeren.

§ 8. Finansministeren udpeger nævnets formand blandt administrationsrepræsentanterne.

19

XVII. Eksterne kurser.

For medarbejdere, der ikke ved antagelsen har eller gennem den interne uddannelse får den nødvendige viden til løsning af eksisterende arbejdsopgaver, kan der efter indstilling fra de pågældendes tjenestesteder gives supplerende uddannelse gennem deltagelse i kurser, der afholdes af kursusarrangører uden for post- og telegrafvæsenet.

Tilmelding til disse eksterne kurser formidles gennem post- og telegrafskolen.

**Finansministeriets cirkulære af
2. juni 1956 med senere ændringer om jubilæumsgratiale m.v.
til personale i statens tjeneste.**

1. Til de i staten ansatte tjenestemænd samt til de i statens tjeneste løst antagne personer ydes der ved 25, 40 og 50 års tjenestejubilæer et gratiale i overensstemmelse med de nedenfor under pkt. 2 og 3 angivne regler.

Endvidere gives der ved de nævnte jubilæer de pågældende et af vedkommende styrelses chef underskrevet diplom med udtryk for styrelsens påskønnelse og tak. Bestemmelse om diplomets udseende og indhold træffes af den enkelte styrelse.

Gratiale og diplom gives kun til personer, der har forrettet god tjeneste, og kan ikke tildeles personer, der i de senere år før jubilæet har begået alvorlige tjenesteforseelser. Afgørelse af, om gratiale og diplom skal gives, træffes af vedkommende styrelses chef.

Overleveringen af gratiale og diplom bør ske under passende former, der nærmere fastsættes af den enkelte styrelse.

2. Jubilæumsgratiale udgør 500 kr. ved 25 års jubilæum, 800 kr. ved 40 års jubilæum og 1000 kr. ved 50 års jubilæum.

Til personer, der ikke har været heldagsbeskæftiget i hele det tidsrum, der medtages ved beregningen af jubilæumsancienniteten, jf. pkt. 3, ydes gratialet med foranstående beløb, såfremt den samlede beskæftigelse overstiger $\frac{2}{3}$ af fuld beskæftigelse for hele beskæftigelsesperioden. Har den samlede beskæftigelse oversteg $\frac{1}{2}$, men ikke $\frac{2}{3}$ af fuld beskæftigelse, udgør gratialet 350 kr., 550 kr. og 700 kr. ved henholdsvis 25, 40 og 50 års jubilæum, og har den oversteg $\frac{1}{4}$, men ikke $\frac{1}{2}$ af fuld beskæftigelse, udgør gratialet 250 kr., 400 kr. og 500 kr. ved henholdsvis 25, 40 og 50 års jubilæum.

3. Som jubilæumsdag regnes den dag, da den pågældende har gjort henholdsvis 25, 40 og 50 års tjeneste i den danske stat.

Ved opgørelse af den jubilæumsgivende tjenestetid (jubilæumsancienniteten) regnes for månedslønnede 12 lønningsmåneder, for ugelønnede 52 lønningsuger og for daglønnede 301 lønningsdage lig med 1 år.

Jubilæumsancienniteten regnes fra den første antagelse i den danske stats tjeneste. Er der sket afbrydelse af tjenesten, sammenlægges beskæftigelsesperioderne, medmindre afbrydelsen skyldes afgang på grund af tjenesteforseelse eller strafbart forhold, der har eller ville have medført afskedigelse uden pension. Såfremt den pågældende har været beskæftiget i flere styrelser (herunder også folkeskolen, folkekirken og koncessionerede selskaber, der er overtaget af staten), kan de forskellige beskæftigelsesperioder ligeledes sammenlægges ved anciennitetsopgørelsen under forudsætning af, at varigheden og omfanget af den eller de tidligere beskæftigelser dokumenteres på tilfredsstillende måde.

I tilfælde, hvor en person samtidig har beskæftigelse i forskellige styrelser, be-

tragtes de sideløbende beskæftigelser som en helhed i henseende til anvendelsen af reglerne i nærværende cirkulære, idet de sammenlægges ved fastsættelsen af tjenestens omfang. Gratiale og diplom gives i disse tilfælde af den styrelse, hvor beskæftigelsen har haft det største omfang.

Ved opgørelsen af jubilæumsancienniteten medtages kun tjeneste, der i omfang udgør mindst $\frac{1}{4}$ af normal heldagsbeskæftigelse. Feriedage og sygedage (dokumenteret ved syge- og raskmelding fra læge eller på anden af styrelsen godkendt måde) under beskæftigelsen medtages ved opgørelsen, for sygedages vedkommende dog kun, såfremt der er ydet hel eller delvis løn under sygeperioden, eller – hvis dette ikke har været tilfældet – i et tidsrum af i alt højst 3 måneder inden for et år. Endvidere medtages fraværelse på grund af militærtjeneste, såfremt der er ydet hel eller delvis løn under fraværelsen, eller denne medregnes i den pågældendes tjeneste- eller lønningsanciennitet, ligesom den tid, en tjenestemand står uden for nummer (har tjenestefrihed uden løn), kan medtages i det omfang, den medregnes i lønningsancienniteten.

Jubilæumsancienniteten fastsættes af styrelsen. Såfremt denne ikke måtte være i besiddelse af nøjagtige oplysninger om tidspunktet for første antagelse eller om varigheden af tidligere beskæftigelsesperioder for så vidt angår de ved nærværende cirkulæres ikrafttræden beskæftigede personer, fastsættes ancienniteten på grundlag af de for styrelsen foreliggende oplysninger og eventuelt således, at den regnes fra sidste antagelse til uafbrudt beskæftigelse. I øvrigt vil den anciennitet, der i andet øjemed måtte være tillagt de pågældende, kunne være vejledende ved fastsættelsen af jubilæumsancienniteten.

Personer, der efter de i de enkelte styrelser hidtil gældende regler har fået jubilæumsanciennitet beregnet på anden måde end foran angivet, f. eks. fra ansættelsen som tjenestemand, er berettiget til at få opretholdt den hidtil anvendte beregningsmåde, såfremt de fremsætter ønske herom over for vedkommende styrelse inden udgangen af året 1956.

4. Til personer, der ved dette cirkulæres ikrafttræden har holdt 50 års jubilæum, eller som har holdt 25 eller 40 års jubilæum og ikke inden deres afskedigelse opnår at holde nyt jubilæum, ydes der ved afskedigelse på grund af alder, svagelighed eller anden dem utilregnelig årsag efter cirkulærets ikrafttræden et gratiale af samme størrelse som det, der efter foranstående regler ville være ydet dem ved det seneste jubilæum. Såfremt der i henhold til en inden for vedkommende styrelse hidtil gældende ordning måtte være ydet dem gratiale eller gave ved det eller de tidligere holdte jubilæer, nedsættes gratialet ved afskedigelsen med et beløb svarende til det gratiale eller værdien af den gave, der er ydet ved det senest holdte jubilæum.

5. Der tilstås jubilaren frihed med løn på jubilæumsdagen, såfremt denne ikke falder i en syge- eller ferieperiode. Hvis jubilæumsdagen i forvejen er ordinær fridag, gives tjenestefrihed den nærmest forudgående eller følgende arbejdsdag. For personer, der ikke er aflønnet med fast måneds- eller ugeløn, udgør lønnen det beløb, som de pågældende ville have oppebåret, såfremt de havde gjort normal tjeneste på jubilæumsdagen.

6. Udgiften til jubilæumsgratiale afholdes for tjenestemændenes vedkommende af lønningskontoen og for det løst antagne personales vedkommende af medhjælpskontoen.

Bilag 37.

§ 7. Dette cirkulære træder i kraft den 1. april 1956. Samtidig bortfalder de i forskellige styrelser hidtil gældende ordninger vedrørende ydelse af gratiale el. lign. ved tjenestejubilæer.

Økonomiministeriets cirkulære af 8. november 1967 om præmiering af rationaliseringsforslag fremsat af medarbejdere i statsinstitutioner.

Kapitel 1.

Forslagenes fremsættelse og behandling.

§ 1. Forslagene, der kan omfatte forhold af teknisk, økonomisk eller administrativ art, skal udformes skriftligt og bør, foruden en redegørelse om den foreslåede ordning og de fordele, den indebærer, indeholde oplysning om den hidtil gældende ordning og mangler ved denne i den udstrækning, det er nødvendigt til forståelse af forslaget.

Forslagene kan omhandle forhold såvel i den institution, hvori forslagsstilleren er ansat, som i andre statsinstitutioner.

§ 2. Forslag indsendes direkte til vedkommende institutions administrative ledelse, som træffer afgørelse om forslagenes anvendelse og deres eventuelle præmiering efter forud indhentet udtalelse fra vedkommende samarbejdsudvalg eller – såfremt et sådant udvalg ikke er oprettet under institutionen – fra vedkommende personaleorganisation(er).

Forslag, som vedrører flere ministerier (styrelser) eller institutioner under flere ministerier (styrelser), indsendes til statens administrationsråd¹), som optager forhandling om forslaget med vedkommende styrelser.

§ 3. Såfremt en forslagsstiller fremsætter anmodning om at forblive anonym, skal dette respekteres af alle, der deltager i behandlingen af forslaget.

Kapitel 2.

Præmiering.

§ 4. Som belønning for et antaget forslag vil der kunne udbetales forslagsstilleren en præmie, såfremt dette kan ske inden for de givne bevillingsrammer. Præmien kan være et kontant engangsvederlag, ved hvis fastsættelse der bør tages hensyn til såvel de fordele, den pågældende institution opnår ved forslagets gennemførelse, som det arbejde, udarbejdelsen har medført for forslagsstilleren. Vederlaget bør ikke fastsættes lavere end 500 kr.

Hvor et antaget forslag ikke skønnes at være så betydeligt, at det kan præmieres efter stk. 1, kan der i stedet som udtryk for styrelsens påskønnelse gives den pågældende en genstand til en værdi af indtil 500 kr. efter indhentet udtalelse fra forslagsstilleren om, hvilken genstand han ønsker.

Præmiering af et antaget forslag bør finde sted, selv om forslaget ikke vil blive gennemført.

¹) Nu Administrationsdepartementet, Holmens Kanal 20, 1060 København K.

§ 5. Et ikke-antaget forslag vil undtagelsesvis kunne præmieres, såfremt dets fastsættelse og udformning m. v. vidner om særlig interesse hos forslagsstilleren for arbejdet og indsigt ud over, hvad der normalt ventes eller fordres af en medarbejder inden for det pågældende område.

§ 6. Såfremt der mellem institutionens administrative ledelse og samarbejdsudvalg eller personaleorganisation(er) er væsentlige forskelle i vurderingerne med hensyn til fastsættelse af præmiestørrelsen, forelægges sagen for centralrådet for statens samarbejdsudvalg.

§ 7. Udbetaling af præmier vil normalt ikke kunne ske til vedkommende institutions chef eller til ledere af og medarbejdere i rationaliseringskontorer. Medarbejdere, der af en statsinstitution er udpeget til eller stillet til rådighed for rationaliseringsarbejde som institutionen udfører inden for sit område, eventuelt med bistand af administrationsrådet, er udelukket fra præmiemodtagning efter dette cirkulære, selv om de pågældende medarbejdere ikke er ansat i eller knyttet til rationaliseringskontorer. Undtagelse herfra kan ske med tilslutning fra centralrådet for statens samarbejdsudvalg.

§ 8. Institutionens administrative ledelse underretter forslagsstillerne om afgørelserne vedrørende deres forslag. Hvis et forslag ikke antages eller gennemføres, skal forslagsstilleren efter anmodning underrettes om begrundelsen herfor.

Institutionens administrative ledelse underretter samarbejdsudvalget eller personaleorganisationen(erne) om den endelige afgørelse vedrørende forslagets anvendelse og præmiering.

Institutionerne tilstiller centralrådet for statens samarbejdsudvalg periodiske oversigter over fremsatte forslag og disses behandling.

Centralrådet for statens samarbejdsudvalg videresender forslagene til administrationsrådets sekretariat i det omfang, rådet skønnes at have interesse i forslagene.

Kapitel 3.

Forskellige bestemmelser.

§ 9. Ministerier og styrelser kan bestemme, at dette cirkulære også kan anvendes i institutioner, som modtager statstilskud til dækning af driftsudgifter, og som ønsker adgang til af driften at afholde tilskudsberettigende udgifter til præmiering af rationaliseringsforslag fra institutionens medarbejdere.

Sådanne forslag behandles af vedkommende ministerium eller styrelse, hvorunder den pågældende institution henhører.

Ved fastsættelsen af præmiestørrelsen bør der bl. a. lægges vægt på, i hvilket omfang besparelser inden for institutionen vil medføre reduktion af statstilskuddet.

§ 10. Tvivlsspørgsmål vedrørende nærværende cirkulæres anvendelse vil være at forelægge økonomiministeriet til afgørelse.

*Kapitel 4.
Ikrafttræden.*

§ 11. Cirkulæret får virkning for forslag modtaget den 15. november 1967.
Finansministeriets cirkulære nr. 111 af 27. juni 1956 vedrørende præmiering af
rationaliseringsforslag ophæves.

**Aftale
mellem Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet
og Dansk Postforbund
om
tildeling af uniformsgenstande.**

1. Aftalens område.

Aftalen omfatter postbudpersonale, landpostbude og cykelbude samt montør-, mekaniker- og mesterpersonale.

Medarbejdere af disse kategorier tildeles uniformsgenstande med varierende sammensætning og brugstid afhængig af den enkelte medarbejders arbejdsopgaver som anført for følgende 4 grupper:

- *gruppe 1* omfatter medarbejdere, der udfører omdelingstjeneste, chaufførtjeneste, kassetømningstjeneste og cykelbudtjeneste samt hermed sammenligneligt arbejde i over 50 pct. af arbejdstiden
- *gruppe 2* omfatter medarbejdere, der udfører omdelingstjeneste, chaufførtjeneste, kassetømningstjeneste og cykelbudtjeneste samt hermed sammenligneligt arbejde i 50 pct. eller mindre af arbejdstiden
- *gruppe 3* omfatter medarbejdere, der udfører bureau-tjeneste, omlæsningstjeneste samt arbejdslederfunktioner uden for tjenestestedets område. Gruppen omfatter på telesiden montør-, mekaniker- og mesterpersonale med arbejde uden for tjenestestedets område
- *gruppe 4* omfatter medarbejdere, der udelukkende udfører arbejdslederfunktioner på tjenestestedets område, administrative funktioner, sorteringstjeneste, indleveringstjeneste og kontorbudtjeneste samt hermed sammenligneligt arbejde. Gruppen omfatter på telesiden montør-, mekaniker- og mesterpersonale med arbejde udelukkende på tjenestestedets område.

2. Termins- og behovslevering.

Til medarbejdere i de 4 grupper leveres følgende genstande med de anførte brugstider:

Gruppe 1:

Til fast termin leveres:	Brugstid i år
1) jakke	1
2) benklæder/slacks til helårsbrug eller benklæder/slacks til vinterbrug eller spencer til helårsbrug	3/4

Efter behov og mod bestilling leveres:

1) termojakke	3
2) sommerskjorte	3
3) stofregnslag eller plasticregnslag	6
4) vindjakke eller plasticjakke	4
5) plasticbenklæder	3

Gruppe 2:

Til fast termin leveres:	Brugstid i år
1) jakke	2
2) benklæder/slacks til helårsbrug eller benklæder/slacks til vinterbrug eller spencer til helårsbrug	3/4

Efter behov og mod bestilling leveres:

1) termojakke	4
2) sommerskjorte	4
3) stofregnslag eller plasticregnslag	8
4) vindjakke eller plasticjakke	6
5) plasticbenklæder	5
6) kittel eller forklæde eller kedeldragt	3

Gruppe 3¹⁾:

Til fast termin leveres:	Brugstid i år
1) jakke	4 ²⁾
2) benklæder/slacks til helårsbrug eller benklæder/slacks til vinterbrug eller spencer til helårsbrug	3/4

Efter behov og mod bestilling leveres:

1) termojakke	5
2) sommerskjorte	5 ³⁾
3) stofregnslag eller plasticregnslag	8
4) vindjakke eller plasticjakke	6
5) plasticbenklæder	5
6) kittel eller forklæde eller kedeldragt eller arbejdstøj ⁴⁾ (jakke og benklæder)	1½

Gruppe 4:

Efter behov og mod bestilling leveres:	Brugstid i år
1) benklæder/slacks til helårsbrug eller benklæder/slacks til vinterbrug eller spencer til helårsbrug	3/4
2) termojakke	5
3) vindjakke eller plasticjakke	6
4) plasticbenklæder	5
5) kittel eller forklæde eller kedeldragt eller arbejdstøj ⁴⁾ (jakke og benklæder)	1½

¹⁾ Til montør-, mekaniker- og mesterpersonale leveres ikke til faste terminer, men kun efter behov og mod bestilling.

²⁾ Bureautjenesten 2 år.

³⁾ Kun medarbejdere, der får leveret jakke

⁴⁾ Kun montør-, mekaniker - og mesterpersonaler.

For alle 4 grupper gælder, at levering efter behov tidligst kan ske, når den tidligere leverede genstand til dækning af samme behov er kassabel.

Ved overgang fra en gruppe til en anden omfattes den pågældende medarbejder straks af reglerne for den nye gruppe, idet der sker forkortning hhv. forlængelse af den resterende brugstid for de senest leverede genstande, der efter reglerne også kan leveres efter overgangen. De senest leverede genstande, der efter reglerne ikke kan leveres efter overgangen til den nye gruppe, tilbageleveres. Ved overgang til en stilling med anden farve på uniformsjakken, benyttes den tidligere jakke brugstiden ud.

De for de 4 grupper anførte brugstider anvendes uændret for medarbejdere med 2/3 tjeneste, medens brugstiden for medarbejdere med ½ tjeneste forlænges med 50 pct. afrundet til helt kvartal.

Nyantagne medarbejdere får ved ansættelsen leveret 2 par benklæder/slacks/spencer, og næste levering finder sted efter 1½ års forløb.

3. Pointslevering.

Til brug ved anskaffelse af supplerende munderingsgenstande tildeles der medarbejderne i de 4 grupper 10 points årlig (medarbejdere på ½ tjeneste dog 7 points årlig).

Jakke og benklæder/slacks/spencer, der leveres til fast termin, kan afbestilles, når den pågældende har et ubrugt eksemplar, og det ibrugværende ikke er kassabelt. For jakken godskrives 9 points og for benklæder/slacks/spencer 5 points.

Mod afskrivning af points leveres:	Antal points
1) kasket	4
2) skråhue	4
3) astrakanhue	4
4) striktrøje	4
5) halstørklæde	1
6) skjorte	3
Til medarbejdere, der ikke får leveret jakke:	
7) sommerskjorte	6
Til medarbejdere, der får leveret jakke og benklæder/slacks/spencer til fast termin, kan endvidere leveres:	
8) jakke	9
9) benklæder/slacks/spencer	5

4. Levering til dækning af særlige behov.

Til dækning af særlige behov leveres efter rekvisition:

– til landpostbude, hvis rute er tilrettelagt for kørsel med knallert:

- 1) skindjakke (lang model)
- 2) skindhansker
- 3) skaftestøvler
- 4) styrthjelm mod afgivelse af 4 points
- 5) termobeklæder

– til medarbejdere, der den enkelte dag udelukkende anvender knallert til udførelse af tjenesten (telegram- og ekspresudbringning, kassetømning m.v.):

- 1) skindjakke (kort model)
- 2) skindhandsker

3) skafteøvler

4) styrthjelm mod afgivelse af 4 points

- til medarbejdere i den tekniske tjeneste med udendørs arbejde eller arbejde ved lav temperatur leveres efter anmodning i det enkelte tilfælde vinterarbejdsdragt eller termobeklæder.
- til medarbejdere, der arbejder med akkumulatorer eller andet materiel, der kræver beskyttelse mod syre, leveres syrefast arbejdsbeklædning.
- til medarbejdere, der jævnligt er beskæftiget i tjenester, hvor der er et særligt behov herfor, leveres arbejdshandsker.
- til kontorbetjente og andre med kontorbetjenttjeneste leveres rød jakke, når de pågældende udfører funktioner, hvor det skønnes af betydning eller ønskeligt, at de er uniformeret.
- til medarbejdere i gruppe I med pligt til at vedligeholde tjenestebil leveres kittel.
- til gravide kvinder udlånes særlige uniformsgenstande.
- til medarbejdere med udendørs tjeneste leveres nakkeklap.

5. De enkelte uniformsgenstande.

Jakke af kraprødt hhv. blågråt serges V med silkefor, enradet med revers og med 4 knapper forpå. Jakken med 2 slidser bagtil, og damejakken med slids i hvert ærme. 3 udvendige lommer, hvoraf 1 brystlomme i venstre side og 2 sidelommer. På brystlommen broderet etatsmærke i gul farve. 4 indvendige lommer, hvoraf 2 brystlommer og 2 lommer forneden, lommen i højre side forneden lukkes med lynlås. 2 stropper under kraven, én forpå og én bagpå, til fastgørelse af refleksbrikker. Jakken forsynes med messingfarvede knapper.

Rød jakke leveres til ufagprøvet postbudpersonale undtagen chaufførpersonale samt til landpostbude og cykelbude.

Blågrå jakke leveres til øvrige medarbejdergrupper.

Benklæder/slacks til helårsbrug af blågråt serges V, *vinterbenklæder/slacks* af blågråt kirsej C. 5 cm bred bæltekanal, 2 sidelommer samt i benklæder 2 baglommer, der kan knappes. Skoningsbånd forneden. Fodvidde indtil videre 52 cm, idet fodvidden løbende tilpasses den skiftende mode inden for intervallet 44 cm – 54 cm.

Spencernederdel af blågråt serges V med smæk og seler. På smækken en brystlomme med særlig pencillomme. På lommen broderet etatsmærke i gul farve.

Termojakke af tyndt termofstof. Tætssluttende kant på ærmerne ved håndleddene. Termojakken lukkes med knapper.

Stofregnslag af kraprødt inprægneret stof, uforet, med nedfaldende krave og 5 messingfarvede knapper. Forsynes med refleksbånd forneden.

Plasticregnslag af plasticstof i trafiksikker farve. Forsynes med refleksbånd forneden.

Plasticjakke af plasticstof i trafiksikker farve. Forsynes med refleksbånd forneden.

Plasticbenklæder af plasticstof i trafiksikker farve. Forsynes med refleksbånd forneden.

Vindjakke af blågråt tetoron, foret og lukket med lynlås, der i lukket tilstand kan åbnes også nedefra. 2 udvendige lommer og 2 indvendige brystlommer.

Kittel af blåt stof.

Forklæde af svært blåt stof med smæk og lommer.

Kedeldragt af svært blåt stof.

Arbejdstøj bestående af enradet jakke og benklæder af svært blåt stof. Jakken leveres enten som løstsiddende eller i battledressfacon.

Kasket af blågråt serges, stofskygge, etatsmærke i gul farve foran.

Skråhue af blågråt serges med en smal rød kant huen rundt og posthorn foran i venstre side.

Astrakanhue med sider og bagklap, der kan slås ned.

Striktrøje i blå farve og med ærmer.

Halstørklæde, strikket og i blå farve.

Skjorte i khakifarvet strygefrit stof af polyester og bomuld. 1 brystlomme i venstre side med påsyet vævet etatsmærke.

Sommerskjorte i khakifarvet strygefrit stof af polyester og bomuld. 2 store brystlommer med pencillomme indvendig i den venstre lomme. Påsyet vævet etatsmærke på venstre lomme.

Skindjakke i lang model til landpostbude på landpostruter, der er tilrettelagt for kørsel med knallert. I kort model til øvrige medarbejdere, hvis tjeneste hovedsagelig består i knallertkørsel.

Skindhandsker, forede.

Nakkeklap foret med flonel.

Styrthjelm i gul farve.

Skaftestøvler i sort farve.

Arbejdshandsker.

Vinterarbejdsdragt i imprægneret stof. Dragten består af jakke med dobbelt vindtæt lukke foran og elastiksnøre forned, benklæder samt kasket med pandeklap og nakkestykke til at knappe på jakken.

Termobenklæder af tyndt termostof.

Alle munderingsgenstande forsynes, så vidt det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt, med etatsmærke på et let synligt sted.

Munderingsgenstande forsynes i fornødent omfang med de af Dansk Standard godkendte symboler for vedligeholdelsesanvisninger, samt i det omfang det er hensigtsmæssigt, med oplysning om, hvad de anvendte stoffer er fremstillet af.

6. Almindelige bestemmelser.

Jakker og benklæder til mandlige medarbejdere leveres i standardstørrelser, idet der anvendes Dansk Standard DS 2073. Måltagning foretages af skrædderfirmaet.

Til mandlige medarbejdere, der falder uden for standardstørrelsessystemet, samt til kvindelige medarbejdere leveres jakke, benklæder/slacks og spencer efter mål.

Øvrige uniformsgenstande leveres i nummerstørrelse.

Der må ikke foretages nogen forandring i leverede uniformsgenstandes udstyr og udseende.

Medarbejdere, der får leveret rød jakke må kun benytte vindjakken som overtræksjakke over den røde jakke.

Første faste terminslevering af uniformsgenstande sker så vidt muligt samtidig med den pågældendes ansættelse. Brugstiden for leverede genstande regnes fra begyndelsen af det kvartal, hvori ansættelsen har fundet sted, hvis denne er sket inden den 15. inkl. i kvartalets 2. måned, og fra det følgende kvartal, såfremt den er sket efter nævnte dato.

Udleverede uniformsgenstande forsynes af brugeren med tjenestenummer eller for- og efternavns begyndelsesbogstaver.

I tilfælde af sygdom, værnepligtstjeneste o.lign. i 1/4 år eller længere forlænges brugstiden med 1/4 år for hvert fuldt 1/4 års fraværelse. Udlevering af uniformsgenstande må ikke finde sted, forinden den pågældende atter er mødt til tjeneste.

Tildeles en tjenestemand tjenestefrihed uden løn eller suspenderes han, forlænges brugstiden på tilsvarende måde.

Leverede skindjakker tilbageleveres, når den pågældende tjeneste forlades.

Uniformsgenstande, der kassable til tjenstligt brug, bliver tjenstemandens ejendom. Såfremt han ønsker at benytte eller afhænde sådanne genstande, skal særlige kendetegn som etatsmærke og lignende fjernes forinden for at undgå misbrug.

Ved afsked eller død skal det sidst leverede sæt uniformsgenstande (bortset fra brugte skjorter) tilbageleveres inden 1 måned. Tilsvarende gælder, når en tjenestemand tildeles tjenestefrihed uden løn, bliver suspenderet eller overgår til elevuddannelse, idet fristen i disse tilfælde er 14 dage.

Brugte uniformsgenstande kan efter rensning og istandsættelse udleveres til andre tjenestemænd til fortsat brug. Brugstiden for sådanne uniformsgenstande fastsættes i forhold til deres tilstand.

De uniformsgenstande, som brugeren skal have i behold, er han pligtig at holde i hel og ren stand. Forsømmes vedligeholdelsen, kan uniformsgenstande forlanges istandsat eller erstattet med nye for vedkommendes regning. Der lægges i det hele megen vægt på, at den uniformeredes hele påklædning er ordentlig.

Er uniformsgenstande beskadiget ved uforskyldt uheld i tjenesten, og er beskadigelsen af et sådant omfang, at genstandens brugsværdi er væsentlig forringet, ombyttes uniformsgenstanden, eller der fastsættes ændret brugstid.

Undtagelsesvis kan der for sådanne tjenester, hvor uniformsgenstandene er udsat for særligt slid, før brugstidens udløb leveres en anden uniformsgenstand, når den tidligere udleverede er blevet for stærkt medtaget.

7. Overgangsbestemmelser.

Aftalen træder i kraft den 1. oktober 1979.

Samtidig ophæves uniformsregulativ for personalet i Post- og Telegrafvæsenets 12., 10., 7., 3. og 1. lønningsklasse m. fl.

Nærmere regler om overgangsordning mellem regulativet og aftalen fastsættes efter forhandling mellem Post- og Telegrafvæsenet og Dansk Postforbund.

Cirkulære vedrørende nyt uniformssystem.

Cirkulæret indeholder følgende afsnit:

1. Udeladt
2. Bemærkninger til aftalen
 - 2.1. Tildelingen af uniformsgenstande
 - 2.2. Overgang mellem grupperne
 - 2.3. Leveringen af uniformsgenstande
 - 2.3.1. Terminslevering
 - 2.3.2. Behovslevering
 - 2.3.3. Levering mod points
 - 2.3.4. Levering af genstande til dækning af særlige behov
 - 2.4. Almindelige bestemmelser
3. Benyttelse af uniformen
4. Levering af uniformsgenstande
5. Udeladt

2. Bemærkninger til aftalen

Aftalen indeholder principperne for tildelingen af uniformsgenstande. Til aftalens enkelte afsnit anføres følgende uddybende bemærkninger:

2.1. Tildelingen af uniformsgenstande

Tildelingen af uniformsgenstande sker generelt efter det behov, den enkeltes arbejdsopgaver tilsiger uden hensyn til stillingsbetegnelse eller lønrammemæssig placering.

Leveringen af uniformsgenstande baseres på en opdeling af medarbejderne i 4 grupper:

gruppe 1 omfatter medarbejdere med funktioner, der kræver egentlig uniformering, d.v.s. medarbejdere, der udfører omdelingstjeneste, chaufførtjeneste, kassetømnings-tjeneste og cykelbudtjeneste samt hermed sammenligneligt arbejde i over 50 pct. af arbejdstiden. Sammenligneligt arbejde kan f. eks. være depot- og firmaudkørsel, postkørsel samt ekspres- og telegramudbringning.

gruppe 2 omfatter medarbejdere med funktioner, der kræver egentlig uniformering, men som kun udføres i en del af den samlede arbejdstid, d.v.s. medarbejdere, der udfører de samme funktioner som nævnt under gruppe 1 i 50 pct. eller mindre af arbejdstiden.

Ved beregning af, om de nævnte funktioner udføres i over eller under 50 pct. af arbejdstiden, lægges angivelserne i tjenestelisten til grund.

Postbudafløserne, som anvendes i både omdelings- og kontortjenesten, placeres normalt i gruppe 2.

gruppe 3 omfatter medarbejdere med funktioner, der ikke kræver egentlig uniformering, men som har en sådan karakter, at det af og til er påkrævet med egentlig uniformering. Det er på postsiden ud over medarbejdere, der udfører bureau-tjeneste, medarbejdere i omlæsningstjenesten samt medarbejdere med arbejdslederfunktioner uden for tjenestestedets område. For arbejdslederfunktioner er det en forudsætning, at der under tjenesten er behov for, at medarbejderen er identificeret som kommende fra Post- og Telegrafvæsenet.

Medarbejdere med blandet kontorbudtjeneste (sortering, banegårdstjeneste, kasetømning) placeres normalt i gruppe 3.

gruppe 3 på telesiden omfatter montør-, mekaniker- og mesterpersonale med arbejde uden for tjenestestedets område, idet uniformsjakken til disse medarbejdere kun leveres, når der under udførelsen af arbejdet er behov for, at de i kraft af uniformen er identificeret som kommende fra Post- og Telegrafvæsenet.

Brugstiden for uniformen til gruppe 2 og 3 er tilpasset det forhold, at den ikke bruges i samme omfang som for gruppe 1.

gruppe 4 omfatter medarbejdere, som ikke under udførelsen af arbejdet har behov for at være identificeret som kommende fra Post- og Telegrafvæsenet, d.v.s. medarbejdere, der udfører arbejdslederfunktioner på tjenestestedets område, administrative funktioner, sorteringstjeneste, indleveringstjeneste og kontorbudtjeneste samt hermed sammenligneligt arbejde, f. eks.

ankommende post m.v.
 afgående post m.v.
 kasse- og regnskabsvæsen
 ankommende avisvæsen
 statistik
 særlige arbejder (bl. a. eftersyn og kontrol med hjemmefrankostemplingsmaskiner)
 indbetaling af intrader.

Medarbejdere på postsiden, der fra antagelsen henføres til gruppe 4, og således ikke får leveret jakke, kan få leveret 1 jakke mod afgivelse af points, såfremt bestilling afgives inden 1 år efter antagelsen.

Gruppe 4 omfatter på telesiden montør-, mekaniker og mesterpersonale med arbejde på tjenestestedets område.

Det bemærkes, at der ikke for medarbejderne er behov for i kraft af uniform at være identificeret som kommende fra Post- og Telegrafvæsenet, når de bevæger sig mellem forskellige tjenestesteder/afdelinger af tjenestestedet.

2.2. Overgang mellem grupperne.

Ved nyansættelse, forfremmelse, forflyttelse, overgang til anden tjeneste, tjenestoomlægning m.v., der får konsekvenser for en medarbejders uniformstildeling, skal munderingsdepotet underrettes ved brug af form. E 1, Indberetning om gruppeplacering, med angivelse af navn, stillingsbetegnelse (for medarbejdere i det københavnske postområde endvidere nummer) samt oplysning om nuværende gruppe, ny gruppe og overgangsdato.

Ved forflyttelse skal fraflytningskontoret give det nye tjenestested de nødvendige oplysninger om leverede uniformsgenstande.

Ved overgang fra en gruppe til en anden omfattes den pågældende medarbejder straks af reglerne for den nye gruppe, idet der sker forkortning hhv. forlængelse af den resterende brugstid for de senest leverede genstande, der efter reglerne også kan leveres efter overgangen. Beregningen foretages af munderingsdepotet.

De senest leverede genstande, der efter reglerne ikke kan leveres efter overgangen til den nye gruppe, tilbageleveres indtil videre kun, såfremt under halvdel af brugstiden (minimumsbrugstiden) er forløbet. Tilbageleverede genstande indsendes til munderingsdepotet med følgeskrivelse og kan af munderingsdepotet efter rensning og istandsættelse udleveres til andre medarbejdere til fortsat brug, f. eks. som erstatning for beskadigede genstande. Genstande som efter ovenstående ikke skal tilbageleveres, overgår til den pågældendes ejendom.

Ved overgang til en stilling med anden farve på uniformsjakken benyttes den tidligere jakke brugstiden ud.

2.3. Leveringen af uniformsgenstande.

Leveringen af uniformsgenstande sker generelt på 3 måder:

- 1) til fast termin
- 2) efter behov og mod bestilling
- 3) mod afgivelse af points

Endvidere vil der efter rekvisition kunne leveres bestemte genstande til dækning af særlige behov.

2.3.1. Terminslevering.

Jakke og benklæder/slacks/spencer til medarbejder i gruppe 1 og 2 samt til medarbejdere i gruppe 3 på postsiden leveres kvartalsvis uden rekvisition efter de i aftalen fastsatte brugstider.

Til kvindelige medarbejdere leveres slacks, medmindre andet ønske er fremsat. Benklæder/slacks leveres af stof som til helårsbrug, medmindre andet ønske er fremsat. Der kan efter fremsat ønske leveres vinterbenklæder/-slacks eller spencer til en enkelt termin, ligesom der efter fremsat ønske kan leveres skiftevis helårsbenklæder og vinterbenklæder hhv. helårs- eller vinterslacks og spencer.

Ønsker om skiftevis levering indberettes til munderingsdepotet i særlig skrivelse. Ønsker om ændret levering til en enkelt termin indberettes til munderingsdepotet senest 3 uger efter modtagelsen af bestillingslisten.

Afbestilling af jakke og benklæder/slacks/spencer, der leveres til fast termin, kan kun ske, når den pågældende har et ubrugt eksemplar og det ibrugværende ikke er kassabelt.

Afbestilling af jakke og benklæder/slacks/spencer indberettes til munderingsdepotet på form. 57, Afbestilling af uniformsgenstande, senest 3 uger efter modtagelsen af bestillingslisten.

2.3.2. Behovslevering.

Uniformsgenstande, der leveres efter behov, leveres kun efter bestilling.

Uniformsgenstande, der leveres efter behov, leveres til de forskellige grupper som anført i aftalen og med hensyn til de enkelte genstande som anført nedenfor. Det er en forudsætning, at der er behov for den pågældende genstand til tjenstligt brug.

Jakke leveres til montør-, mekaniker- og mesterpersonale i gruppe 3, når der i de pågældendes funktioner er behov for, at de i kraft af uniformen er identificeret som kommende fra Post- og Telegrafvæsenet. Jakken må kun benyttes sammen med de af Post- og Telegrafvæsenet leverede benklæder/slacks/spencer.

Benklæder/slacks/spencer leveres til montør-, mekaniker- og mesterpersonale i gruppe 3 samt til medarbejdere i gruppe 4.

Termojakke leveres til medarbejdere i gruppe 4 kun ved udendørs tjeneste eller ved tjeneste i uopvarmede lokaler (lokaler med træk/kulde).

Sommerskjorte leveres til medarbejdere i gruppe 1 og 2 samt til de medarbejdere i gruppe 3, der får leveret jakke.

Stofregnslag/plasticregnslag.

Medarbejdere i gruppe 1, 2 og 3 kan frit vælge mellem stofregnslaget og plasticregnslaget.

Vindjakke/plasticjakke.

Medarbejder i alle 4 grupper med *udendørs* tjeneste kan frit vælge mellem vindjakken og plasticjakken.

Medarbejdere, der får leveret rød jakke, må kun benytte vindjakken som overtræksjakke over den røde jakke.

Når der er leveret skindjakke til landpostbude, hvis rute er tilrettelagt for kørsel med knallert, og til medarbejdere, der den enkelte dag udelukkende anvender knallert til udførelse af tjenesten, kan der ikke leveres vindjakke, men kun plasticjakke.

Medarbejdere, der tidligere har fået leveret skindjakke, kan tidligst få leveret vindjakke, når skindjakken har været brugt i 6 år.

Plasticbenklæder leveres kun til medarbejdere med udendørs tjeneste.

Arbejdsbeklædning leveres kun til medarbejdere med tjeneste med risiko for tilsmudsning, f. eks.

- sorteringsarbejde
- arbejde med brevbakker
- arbejde med sække
- arbejde med maskineri
- lagerarbejde.

Medarbejdere i gruppe 2, 3 og 4 på postsiden kan vælge mellem kittel, kedeldragt og forklæde. Medarbejdere i gruppe 3 og 4 på telesiden kan vælge mellem kittel, kedeldragt, forklæde og arbejdstøj (benklæder og løstsiddende jakke eller jakke i battledressfacon).

De fastsatte brugstider for uniformsgenstande, der leveres efter behov, er minimumsbrugstider. D.v.s. at en ny genstand først kan leveres, når den tidligere leverede genstand til dækning af samme behov er kassabel. Medarbejderen skal selv tage initiativ til, at der leveres en ny genstand, når den tidligere leverede er kassabel.

Vurdering af behovet for levering af en ny genstand foretages af medarbejderen og tjenestestedet i forening. Når det drejer sig om en genstand, som der vil være et normalt slid på for en medarbejder med normale arbejdsopgaver i en bestemt gruppe, kan minimumsbrugstiden lægges til grund for ny bestilling uden særlige undersøgelser. I tvivlstilfælde har tjenestestedet ret til at bede medarbejderen dokumentere sit behov, eventuelt ved forevisning af den kassable genstand.

Bestilling af uniformsgenstande, der leveres efter behov, kan ske når som helst ved anvendelse af form. E 16, Bestilling af uniformsgenstande (behovslevering). Der tilstræbes en lagerbeholdning, så levering af standardstørrelser kan ske i løbet af ca. 2 uger. For andre genstande må påregnes længere leveringstid, hvilket der må tages hensyn til ved bestillingen.

2.3.3. Levering mod points.

Til brug ved anskaffelse af supplerende munderingsgenstande tildeles der medarbejderne i de 4 grupper 10 points årlig (medarbejdere på 1 tjeneste dag 7 points årlig, idet beskæftigelsesgraden den 1. januar lægges til grund for pointstildelingen).

Pointene benyttes som betaling for de munderingsgenstande, der leveres mod afskrivning af points inden for en gyldighedsperiode på 6 år.

Pointene er personlige og kan kun benyttes som betaling for genstande til eget brug. Pointene bliver ugyldige ved en tjenstemands død eller afsked.

Der tilskrives points én gang årlig pr. 1. januar i forbindelse med lønanvisningen i slutningen af december måned.

Registrering af tildelte henholdsvis afskrevne points sker via månedslønssystemet.

Oplysning om antal tilgodehavende points angives for den enkelte medarbejder hver måned forneden på lønspecifikationen.

Til brug for tjenestestedets kontrol med tilgodehavende points i forbindelse med bestilling af supplerende uniformsgenstande hhv. afbestilling af uniformsgenstande, der leveres til fast termin, tilgår der hver måned tjenestestedet en edb-udskrift – *tilgodehavende uniformspoints* – indeholdende oplysning for den enkelte medarbejder om antal tilgodehavende points ialt og for hvert enkelt år i den aktuelle gyldighedsperiode (6 år).

Oplysning om antal tildelte points vil fremgå af kolonne 1 på listen *tilgodehavende uniformspoints*.

Endvidere tilgår der til brug for tjenestestedets kontrol med automatiske afskrivninger af points ved forældelse, afsked og dødsfald og om eventuelle konstaterede negative saldi hver måned tjenestestedet en edb-udskrift – *ugyldige uniformspoints*.

Der tildeles nyantagne medarbejdere følgende points ved ansættelsen:

<i>Ansættelse</i>	<i>1/1 tjeneste</i>	<i>1/2 tjeneste</i>
16. november – 15. februar	10	7
16. februar – 15. maj	18	13
16. maj – 15. august	15	11
16. august – 15. november	13	9

Oplysning om tildelte points i forbindelse med nyantagelser vil fremgå af kolonne 1 på listen *tilgodehavende uniformspoints*.

Tildeling af points til nyantagne fastsættes efter samme regler, som gælder for fastsættelse af brugstiden for første levering af uniformsgenstande. Nyantagne kan ud over points for antagelsesåret (kalenderåret) disponere over points for det følgende år (kalenderår), når første levering af uniformsgenstande finder sted 1.4 eller senere.

Der tildeles ikke points til medarbejdere, der den 1. januar er fraværende på grund af værnepligtstjeneste, suspension, eller tjenestefrihed uden løn.

Tildeling af points til de pågældende medarbejdere sker ved tjenestestedets foranstaltning i forbindelse med tjenestens genoptagelse. Tildelingen sker ved anvendelsen af formular E 57 – *afbestilling af uniformsgenstande*, idet der i rubrikken »uniformsgenstande« anføres oplysning om årsag til fraværet og fraværperiodens længde.

Der tildeles følgende points ved tjenestens genoptagelse:

<i>Tjenesten genoptages</i>	<i>1/1 tjeneste</i>	<i>1/2 tjeneste</i>
2. januar – 28. februar	10	7
1. marts – 31. maj	8	6
1. juni – 31. august	5	4
1. september – 30. november	3	2

Ved tjenestens genoptagelse i perioden 1. – 31. december tildeles ikke points for det pågældende år. Tildeling af points for det efterfølgende år sker i forbindelse med den automatiske tilskrivning.

Det bemærkes, at der ikke foretages fradrag i allerede tildelte points i forbindelse med fravær af de nævnte årsager i løbet af et kalenderår.

Pointstildeling i forbindelse med afbestilling af uniformsgenstande.

Afbestilling af jakke, benklæder/slacks eller spencer, der leveres til fast termin sker ved anvendelse af formular E 57 – *afbestilling af uniformsgenstande*. Formulærens del 1 og 2 indsendes til munderingsdepotet, der videresender del 2 til løn- og pensionskontoret til registrering af tilskrevne points.

Det bemærkes, at fristen for afbestilling af uniformsgenstande, der leveres til fast termin, er senest 3 uger efter modtagelsen af bestillingslisten.

Formular E 57 anvendes ud over ovenstående endvidere ved tildeling af points til medarbejdere, der den 1. januar var fraværende på grund af værnepligtstjeneste, suspension og tjenestefrihed uden løn, når disse genoptager tjenesten i årets løb.

Tilskrevne points i forbindelse med afbestilling af uniformsgenstande hhv. ved tjenestens genoptagelse efter fravær den 1. januar vil være indeholdt i antallet tilgodehavende points for det pågældende år (kolonne1) på listen *tilgodehavende uniformspoints*.

Afskrivning af points i forbindelse med levering af uniformsgenstande.

Bestilling af supplerende uniformsgenstande for points kan ske nårsomhelst ved anvendelse af formular E 56 – *bestilling af uniformsgenstande*. Formulærens del 1 – 3 indsendes til munderingsdepotet, der videresender del 2 til løn- og pensionskontoret til registrering af antal afskrevne points.

Formulærens del 3 tilbagesendes til kontoret sammen med de bestilte uniformsgenstande.

Der tilstræbes en lagerbeholdning, så levering af standardstørrelser kan ske i løbet af ca. 2 uger. For andre genstande må påregnes længere leveringstid, hvilket der må tages hensyn til ved bestillingen

Inden udfyldelsen af formular E 56 skal kontoret på listen *tilgodehavende uniformspoint* kontrollere, at den pågældende medarbejder har tilgodehavende points svarende til bestillingen. Der kan ikke leveres genstande, der i pointsværdi overstiger antal tilgodehavende points.

den forestående syning. Hvis måltagning ikke allerede har fundet sted, vil skrædderen indfinde sig for at tage mål efter aftale med vedkommende kontor. Undtagelsesvis tilsendes der kontorerne målskema til udfyldning; eventuel udgift hertil afholdes af skrædderfirmaet. Væsentlige forandringer af en uniformsberettigets mål skal meddeles vedkommende skrædderfirma af kontoret senest 3 uger efter modtagelsen af bestillingslisten. Målændringer vedrørende benklæder meddeles munderingsdepotet.

I provinsen sker måltagning af fraværende tjenestemænd hos en lokal skrædder og i det københavnske postområde på Den militære klædefabrik.

Ved ansættelse af tjenestemænd på prøve og cykelbude indsender tjenestestedet i provinsen form. E 58, Målskema for mænd hhv. form. E 59, Målskema for kvinder til munderingsdepotet. I København sker måltagning af nyantagne på munderingsdepotet.

Uniformsgenstandene skal opbevares på betryggende måde. I tilfælde af bortkomst eller beskadigelse skal brugeren for eventuelt at undgå erstatningsansvar straks foretage anmeldelse til tjenestestedet. Ved brand eller tyveri skal beskadigede eller forsvundne uniformseffekter medtages i anmeldelsen til forsikrings-selskabet, og erstatningsbeløb tilfalder Post- og Telegrafvæsenet.

Tjenestestederne må føre tilsyn med, at udleverede uniformsgenstande til stadighed holdes i hel og ren stand, ligesom der må føres tilsyn med beholdningen af munderingsgenstande, der er leveret til fællesbrug.

Tjenestestederne må i øvrigt påse, at de i aftalen anførte bestemmelser efterfølges.

Tilbageleverede uniformsgenstande indsendes til munderingsdepotet bilagt specificeret fortegnelse.

I forbindelse med ombytning af uniformsgenstande, der er beskadiget ved uforstyldt uheld i tjenesten, må udskrift af rapportbogen medfølge til brug ved behandling af sagen.

Uniformsgenstande, der før brugstidens udløb er blevet for stærkt medtaget, indsendes til munderingsdepotet med fornøden forklaring.

Knapper og stoflapper til reparation af benklæder rekvireres i munderingsdepotet.

3. Uniformens benyttelse.

Medarbejdere, der får leveret egentlig uniform, er pligtig til i tjenesten at være iført uniformen.

Knallertkørere har pligt til at benytte styrthjelm, jf. færdselslovens § 81.

Så længe leverede uniformsgenstande ikke er overgået i den pågældendes eje, er de Post- og Telegrafvæsenets ejendom.

Det er tilladt at bære uniformen uden for tjenesten, men tilladelsen må ikke misbruges.

På uniformen må bæres emblemer for Dansk Postforbund, Danmarks afholdsforening, Good Templar ordnerne, afholdsforeningen »Det blå Kors«, afholdsselskabet »Det blå Bånd«, og idrætsmærket.

Træffes en tjenestemand i beruset tilstand i uniform, betragtes og behandles det som en tjenesteforseelse.

Medarbejderne har i tjenstligt ærinde kun ret til at færdes på jernbanens eller anden offentlig myndigheds terræn, hvortil der ikke er offentlig adgang, når de er iført uniform (uniformshue) eller synligt bærer etatsmærke.

Når nogen uberettiget bærer en for Post- og Telegrafvæsenet normeret uniform (uniformshue), kan han pådrage sig bødestraf, jf. borgerlig straffelov § 132 (reglement I, bilag 56).

4. Leveringen af uniformsgenstande.

Uniformsgenstandene leveres kontorerne fra munderingsdepotet eller fra de af generaldirektoratet antagne leverandører (skrædderfirmaer).

Tjenestesteder i København får uniformsgenstande, der leveres af skrædderfirmaer, direkte fra leverandøren; kontorer på Sjælland og Lolland-Falster med omliggende øer samt på Bornholm får dem tilsendt som postsag fra munderingsdepot A (København 31), og tjenestesteder på Fyn og i Jylland med omliggende øer fra munderingsdepot B (Århus C).

Eventuel tilbagesendelse til skrædderfirmaet sker som pakkeforsendelse.

Uniformsgenstande, der leveres fra skrædderfirmaerne er bilagt en følgeseddel i 2 eksemplarer; det ene eksemplar tilbagesendes skrædderfirmaet i kvitteret stand.

For modtagelsen af uniformsgenstande afgiver pågældende medarbejder kvittering. Kvittering afgives for uniformsgenstande i nummerstørrelse på genpart af »Fortegnelse over uniformsgenstande« og for øvrige uniformsgenstande på den tidligere nævnte genpart af bestillingslisten. Der kan dog afgives særskilt kvittering på den hertil bestemte form. E 26.

De nævnte fortegnelser og bestillingslister med tilhørende eventuelle særskilte kvitteringer skal opbevares ved tjenestestedet, indtil enhver af de opførte uniformsgenstande er blevet fornyet.

Uniformsgenstande i nummerstørrelse, der ikke passer, indsendes snarest og inden 3 uger efter modtagelsen til munderingsdepotet til bytning. I pakken indlægges en skrivelse indeholdende oplysning om, hvad der er i vejen med pågældende uniformsgenstand, ligesom det må opgives i cm, hvor meget den er for stor eller for lille.

Når uniformsjakker, slacks og spencer ikke passer, tilbagesendes de med forklaring snarest og senest inden 3 uger til firmaet til ændring. Sker tilbagesendelsen senere, vil de ikke blive ændret på Post- og Telegrafvæsenets regning.

Benklæder, der ikke passer, indsendes til munderingsdepotet til bytning.

Den i den indvendige brystlomme af vedkommende skrædderfirma anbragte målseddel må ikke fjernes af brugeren.

Bestemmelser for designering ved fredsstyrkens forøgelse (mobilisering eller indkaldelse af en sikringsstyrke) af sådant ved forsvaret mødepligtigt personel med beskæftigelse ved teletjenesterne, hvis forbliven i vedkommende virksomhed er af væsentlig betydning for gennemførelse af landets forsvar.

1. Nærværende bestemmelser omfatter ved forsvaret mødepligtigt personel, der er ansat under de i pkt. 9 omtalte militære og civile myndigheder.

2. I tilfælde af fredsstyrkens forøgelse forbliver den del af det i pkt. 1 nævnte personel, som på det givne tidspunkt er tjenstgørende i forsvaret, ved den pågældende militære enhed, sålænge dette er nødvendigt.

3. Intet med designeringsbevis forsynet personel er fritaget for møde ved ordi-nær genindkaldelse/mønstring.

4. Værnepligtige, der ved indkaldelse til første samlede uddannelse er fast ansat under de i pkt. 9 nævnte militære og civile myndigheder, designeres ved hjemsen-delsen som hovedregel til vedkommende myndigheder af disse.

De pågældende værnepligtige bør under hensyntagen hertil under første samlede uddannelse ikke modtage en sådan specialuddannelse, at erstatning vil være vanske-lig.

5. Befalingsmænd af graderne seniorsergent, oversergent, sergent og korporal samt menigt personel, der *efter* hjemsendelsen opnår fast ansættelse under en af de i pkt. 9 nævnte myndigheder, og som omfattes af en i henhold til pkt. 1 fastsat personelkategori, vil kunne designeres til vedkommende myndighed af denne efter direkte indhentet godkendelse hos vedkommende personelforvaltende myndighed. Dersom den personelforvaltende myndighed ikke i øjeblikket har erstatningsperso-nel for de pågældende til rådighed, undlades designeringen midlertidig. Vedkom-mende personelforvaltende myndighed søger nævnte erstatningspersonel tilveje-bragt snarest muligt og giver den pågældende myndighed meddelelse direkte, når den ønskede designering kan finde sted.

Personel, der er til frivillig tjeneste i hjemmeværenet, skal af dette tilknyttes sådanne hjemmeværnsenheder, at designering til myndigheden ikke er nødvendig.

For personel, der er overført fra det øvrige forsvar til hjemmeværenet, og som ikke er frivillige medlemmer af dette, vil designeringsbevis umiddelbart kunne udstedes af vedkommende myndighed. Designeringsbevis udstedes dog først ved eventuel indkaldelse af personellet, og kopi af beviset sendes straks til den myndighed, hvor personellet er beordret til at give møde. Designering fritager ikke for tjenestepligt ved sådanne hjemmeværnsenheder, der eventuelt er tilknyttet vedkommende virk-somhed.

Personer, der kan forvente at blive designeret, skal af den designeringsberettigede myndighed underrettes herom ved ansættelsen, og udstedelse af designeringsbevis skal i fornødent omfang være forberedt. Allerede foretagne designeringer betragtes som bortfaldet ved personellets overførsel til hjemmeværenet.

6. For befalingsmænd af reserven, der ikke er overført til hjemmeværenet, kan der kun udfærdiges designeringsbevis, såfremt særlige forhold gør sig gældende, og da kun efter direkte aftale mellem vedkommende myndighed og vedkommende personelforvaltende myndighed.

7. Ved myndighedernes anmodning om designering i henhold til nærværende

bestemmelser gives følgende oplysninger vedrørende det pågældende personel til de personelforvaltende myndigheder:

- fulde navn,
- militære grad samt personnummer,
- militære personelforvaltende myndighed,
- beskæftigelse under myndigheden.

8. Til brug ved omhandlede designering udfærdiges af de respektive dertil berettigede myndigheder for hver værnepligtig et særligt designeringsbevis, herunder 3-dagesbeviser for fast chaufførpersonale ved statsbanerne og privatbanernes rutebiler, i 2 eksemplarer, hvoraf det ene af den udstedende myndighed tilsendes den i beviset anførte militære personelforvaltende myndighed direkte, medens det andet udleveres til den værnepligtige og indklæbes i dennes soldater-/orlogsbog (den militære mødebefaling fjernes ikke).

De respektive udstedende myndigheder er forpligtet til at føre en liste over de udstedte beviser indeholdende de på disse anførte navne, militære data samt bevisets nummer.

Når en værnepligtig afgår fra den stilling, der har betinget hans designering, eller hvis designeringen ikke længere er nødvendig af hensyn til landets forsvar, skal den udstedende myndighed inddrage beviset fra den pågældende værnepligtige, overstrege linierne: »Er ansat som ved«, påføre beviset: »Designeringsgrund bortfaldet« og sende det til vedkommende militære personelforvaltende myndighed som bevis for, at designeringen er bortfaldet.

Ved ekstraordinære indkaldelser kan forsvarsministeren træffe bestemmelse om, at visse eller samtlige designeringsbeviser sættes ud af kraft. De pågældende skal da ufortøvet melde sig til deres militære enhed m. v.

9. Efternævnte myndigheder er berettigede til at udstede designeringsbeviser i henhold til nærværende bestemmelser:

Udstedende myndighed

Værnepligtige med civil ansættelse ved/funktion

Post- og telegrafvæsenet
(telekommunikationerne)

Tjenestemænd, honorarlønnede og løst ansatte med fast ansættelse for øje (aspiranter)

10. Eventuelle tvivlsspørgsmål vil være at forelægge forsvarsministeriet til afgørelse.

I henhold til indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 169 af 26. marts 1976 om designering af civilforsvarets værnepligtige personel kommer ovennævnte ordning efter tilsvarende retningslinier til anvendelse for så vidt angår værnepligtige, der er mødepligtige ved civilforsvaret. For værnepligtige, der er overført til civilt arbejde (CA-pligtige), gælder lignende designeringsbestemmelser fastsat af indenrigsministeriet under 30. januar 1961.

**Overenskomst
mellem
teleadministrationerne og hjemmeværnet
angående telehjemmeværnet.**

(gældende fra 1. juli 1964).

A. Indledning.

1. Opretholdelsen af den fortsatte drift af landets telekommunikationsnet under en krig er af livsvigtig betydning både for civilbefolkningen og for forsvarrets styrker.

For at post- og telegrafvæsenet og de koncessionerede telefonselskaber under og efter en mobilisering kan gennemføre deres samfundsvigtige virksomhed, er det nødvendigt, at der sikres disse institutioner fortsat rådighed over det fornødne kvalificerede personel, og at der skabes særlige hjemmeværnsheder bestående af institutionernes eget personel, idet dette på grund af dets faglige forudsætninger og umiddelbare tilstedeværelse må anses for særlig egnet til på effektiv måde at sikre telekommunikationsnettene mod afbrydelser på grund af fjendtlig aktion, hvad enten denne består i egentlige kamphandlinger eller sker i form af sabotage udført af agenter eller en 5. kolonne.

Med dette formål for øje er der af forsvarsministeriet givet bemyndigelse til,

- at ovennævnte institutioner efter nærmere fastsatte regler kan meddele værnepligtigt personel i visse vigtige tjenstlige stillinger *fritagelse for møde ved værnene* ved mobilisering, og
- at der af hjemmeværnet kan opstilles særlige *telekompagnier* bestående af *personel*, der er ansat eller har regelmæssigt arbejde ved
 - post- og telegrafvæsenet (telepersonel),
 - Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab,
 - Jydsk Telefon-Aktieselskab og
 - Fyns kommunale Telefonselskab.

2. På grundlag af ovenstående fastsættes hermed – efter forhandling med generaldirektoratet og selskaberne og i overensstemmelse med hærkommandoens derom modtagne direktiv – nedenstående retningslinier for telekompagniernes opgaver, sammensætning m. v.

B. Organisation, personel m. v.

3. I telekompagnierne kan optages det i pkt. 1. nævnte personel, der opfylder de i hjemmeværnsloven fastsatte betingelser for optagelse som frivillig i hjemmeværnet (herunder lottekorpsset). Værnepligtigt personel med designeringsbevis har

fri adgang til at søge optagelse i den teleenhed, som har opgaver på vedkommende tjenestested.

Kvindeligt personel optages i det lottekompani, inden for hvis geografiske område tjenestestedet er beliggende, og designeres til tjeneste ved den pågældende teleenhed.

Personel af post- og telegrafvæsenet og telefonselskaberne må ikke uden særlig tilladelse fra vedkommende teleadministration optages i eller designeres til andre hjemmeværnsenheder end telekompanierne.

4. Det til hjemmeværnet knyttede telepersonel organiseres alt efter styrken på de enkelte tjenestesteder i grupper og delinger, der atter samles i halvkompagnier eller kompagnier efter samme retningslinier som øvrige hjemmeværnsenheder.

Fastsættelse af kompagnigrænser sker ved aftale mellem teleselskaberne og de respektive hjemmeværnsregioner (se nedenfor).

Nævnte enheder formeres i afsnit således:

Telehjemmeværnsafsnit VEST

(omfattende teleenheder inden for Hjemmeværnsregion I, II og III), underlagt Hjemmeværnsregion II.

Telehjemmeværnsafsnit FYN

(omfattende teleenheder inden for Hjemmeværnsregion IV), underlagt Hjemmeværnsregion IV.

Telehjemmeværnsafsnit ØST

(omfattende teleenheder inden for Hjemmeværnsregion V, VI, VIII og Bornholms Hjemmeværn), underlagt Hjemmeværnsregion VI.

Består et afsnit af ét kompagni, fungerer kompagnichefen tillige som afsnitsleder.

5. Hvert afsnit ledes af en afsnitsleder, hvis opgave er at tilrettelægge, koordinere og lede tjenesten inden for afsnittet på grundlag af de herfor af foresatte hjemmeværnsmyndigheder udgivne direktiver.

Han virker tillige for tilgang til telehjemmeværnet. Han støttes i dette arbejde af den hertil udpegede hjemmeværnskonsulent.

Faglige ordrer og direktiver fra telefonselskaber og post- og telegrafvæsenet, for så vidt de vedrører det til hjemmeværnet knyttede personel, om, hvorledes der skal forholdes under forhøjet beredskab og krigstilstand, udgives ad institutionernes normale tjenstlige kanaler og videregives af pågældende afsnitsleder til den hjemmeværnsregion, som er foresat for de pågældende teleenheder. Øvrige hjemmeværnsregioner samt Marinehjemmeværnet og Flyverhjemmeværnet orienteres i fornøden udstrækning af de teleenhederne foresatte hjemmeværnsregioner.

6. Udnævnelse af befalingsmænd i teleenhederne forudsætter billigelse af vedkommende teleadministration.

7. Teleenhedernes personel ikklædes og udrustes som for det øvrige hjemmeværn fastsat, idet dog *bevæbningen* om fornødent kan tilpasses efter personellets faglige funktioner.

8. For at imødekomme kravet om højt beredskab er det ønskeligt, at i hvert fald en del af telekompaniernes *udrustning* kan opbevares på eller i nærheden af tjenestestederne, forudsat at dette kan ske på en betryggende måde og uden væsentlige udgifter for institutionerne. Herom forhandles med teleadministrationerne.

C. Opgaver.

9. Det er de af hjemmeværnet opstillede telekompagniers opgave under truende forhold og under krig at bidrage til sikringen af de offentlige, permanente telekommunikationers tekniske anlæg mod fjendtlig ødelæggelse eller erobring samt til i givet fald at hindre, at anlæggene i funktionsdygtig stand falder i fjendens hænder.

10. I områder, hvor egentlige kamphandlinger på jorden ikke finder sted, deltager teleenhedernes personel i bevogtningen af de respektive tjenestesteder i den udstrækning, som varetagelsen af den normale civile (faglige) tjeneste tillader det.

Opgaverne her bør særligt tage sigte på at hindre misbrug af og ødelæggelser på kommunikationsnettene.

På faste tjenestesteder omfatter bevogtningsopgaverne alene bevogtning af de lokaliteter, hvor telekommunikationsanlæggene er installeret.

11. Når den faglige virksomhed på et tjenestested må afbrydes på grund af kamphandlinger, har alene de militære myndigheder kommandoen over telehjemmeværns-personellet, hvis opgaver i denne situation stadig er at sikre teleanlæggene. Alene undtaget herfra er telehjemmeværns-personel, der af vedkommende administration er beordret eller beordres til tjeneste andetsteds.

12. Der skal for hver teleenhed foreligge en klart formuleret forholdsordre for enhedens personel. Forholdsordren udformes og udstedes i fællesskab af den pågældende teleadministration og det pågældende telehjemmeværnsafsnit efter den foresatte hjemmeværnsregions godkendelse.

De militære opgaver for de enkelte tjenestesteder udformes og godkendes af samme instanser, men udstedes af telehjemmeværnsafsnittet.

D. Uddannelse.

13. Hjemmeværnsuddannelsen består af
– grunduddannelse	} fortsat
uddannelse
– funktions-/telehjemmeværnsfunktionsuddannelse	
– enheds-/telehjemmeværnsenhedsuddannelse	
– vedligeholdelsesuddannelse	

alt i overensstemmelse med lov om hjemmeværnet og de af hjemmeværnet udgivne bestemmelser.

Den primære del af den fortsatte hjemmeværnsuddannelse er telehjemmeværnsfunktions- og telehjemmeværnsenhedsuddannelsen. Den foregår normalt i fritiden og påregnes at beslaglægge cirka halvdelen af den enkelte mands i henhold til hjemmeværnsloven pligtige tjenestetid¹). Den opfatter instruktion, uddannelse og træning i de funktioner, der – varierende fra tjenestested til tjenestested – skal gøre personellet egnet til at løse særlige telehjemmeværnsopgaver.

Normalt koncentrerer den årlige uddannelse (tidsmæssigt og/eller ved sammen-
dragning af personel fra mindre tjenestesteder) til specielle 4-dages kurser, som planlægges og gennemføres med støtte fra den hjemmeværnsregion, som teleen-

¹) I henhold til hjemmeværnsloven udgør den pligtige tjeneste:

1. år: ca. 100 timer, 2. og 3. år: ikke over 50 timer og 4. og følgende år: 24 timer.

For uddannede værnepligtige udgør den pligtige tjeneste i intet tilfælde over 24 timer årligt.

den er underlagt, men fortrinsvis under anvendelse af afsnittets egne befalingsmænd. Ved de respektive hjemmeværnsregioners foranstaltning kan afholdes 4-dages repetitionskurser for befalingsmænd, der er udset til at undervise på de forannævnte 4-dages kurser for menige.

For personel fra mindre tjenestesteder, hvor det kan være vanskeligt at gennemføre blandt andet en rationel skydeuddannelse, kan der endvidere ved henvendelse til den pågældende hjemmeværnsdistriktsleder gennemføres et samarbejde med de lokale hjemmeværnskompagnier.

Telehjemmeværnsfunktionsuddannelsen vil normalt være nøje knyttet til personallets normale tjenestefunktioner og kan derfor efter forhandling mellem tjenestestedets chef og det pågældende telehjemmeværnsafsnit delvis foregå inden for normal tjenestetid.

14. Uddannelsen af telekompagniernes *befalingsmænd* finder sted ved hjemmeværnsskolen (af gruppeførere dog eventuelt ved hjemmeværnsregionerne) enten på særligt tilrettelagte kurser eller sammen med den almindelige befalingsmandsuddannelse.

Uddannelsen omfatter dels kursus for befalingsmandselever, dels supplerende befalingsmands- eller specialkurser, hvis varighed normalt ikke overstiger én uge årlig.

Endvidere kan såvel befalingsmænd som menige optages på kursus i specialtjeneste, for eksempel sprængningstjeneste, nærkamp, huskamp m. v. Sådanne kurser har en varighed af fra én weekend til én uge (i enkelte tilfælde dog to uger).

Anmærkning:

Under forhandlingerne om overenskomsten har der blandt de implicerede parter været enighed om, at der intet sås at være til hinder for, at medlemmerne af telehjemmeværnet kunne gennemgå en bedriftsværnsuddannelse.

Tilføjelse

Den i foranstående pkt. 12 omhandlede forholdsordre er for post- og telegrafvæsenets telehjemmeværnspersonel følgende:

1. Telehjemmeværnspersonel skal ved mobilisering eller uvarslet angreb straks møde på det normale tjenestested eller på det for den enkelte aftalte mødested.
2. Hvis forholdene ikke gør det muligt at følge denne ordre, skal kontakt straks søges med egen telehjemmeværnsenhed, eventuelt via et andet tjenestested.
3. Hvis dette ikke er muligt, søges kontakt med anden telehjemmeværnsenhed.
4. Hvis dette heller ikke er muligt, søges kontakt med nærmeste hjemmeværnsenhed, hvorved bemærkes, at det primært også i denne situation er telehjemmeværnspersonellets opgave at varetage telemæssige arbejder.

Overenskomst af 23. og 30. juni 1975
mellem
generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet og
generaldirektoratet for DSB
angående udførelse af posthusforretninger
på jernbanestationer.

§ 1. Hvor post- og telegrafvæsenet og DSB finder det hensigtsmæssigt, kan der træffes aftale om, at DSB ved sit personale udfører posthusforretninger jævnsides med jernbaneforretninger. Den lokale leder modtager fra post- og telegrafvæsenet skrivelse om antagelse som postekspeditør. DSB holder post- og telegrafvæsenet underrettet om, hvem der er lokal leder.

§ 2. Betalingen til DSB beregnes efter det neden for beskrevne enhedssystem. Den årlige betaling pr. enhed udgør pr. 1. 4. 1974 29,92 kr. Beløbet reguleres fra det tidspunkt, hvor regulering af tjenestemandslønninger finder sted og således, at den umiddelbart forud for reguleringen gældende enhedsbetaling reguleres opad eller nedad med en procentsats (med en decimal) svarende til udviklingen i samlet løn til statstjenestemænd på skalatrin 10 med stedtillæg efter sats I. Herudover forhøjes den pr. 1. 10. 1974 gældende enhedsbetaling pr. 1. 12. 1974 med 4,1 pct.

Antallet af enheder for hvert posthus beregnes således:

- a) 1 enhed pr. 500 afgåede og ankomne almindelige brevforsendelser samt ankomne adresseløse forsendelser
- 100 ankomne aviseksemplarer
- 100 afgåede og ankomne rekommanderede brevforsendelser
- 100 afgåede og ankomne værdibreve
- 100 afgåede og ankomne pakker (inkl. PO-pakker)
- 100 ankomne PI og PO (inkl. PO-pakker)
- 80 75 ind- og udbetalinger (PA, IK, UK, PGA og PHK)
- 25 udbetalte feriemærkebøger
- b) 100 enheder pr. landpostrute
- c) 1 enhed pr. time af den for et år sammenlagte kontortid
- d) 1 enhed pr. time af den for et år sammenlagte tid fra første tilpostning om morgenen, som forudsætter tilstedeværelse af DSB-personale, indtil kl. 6 og fra kl. 18 indtil sidste afsendelse af værdipost. Tiden for den enkelte dag afrundes opad til mangefold af ½ time.

Enhedstallet fastsættes 1 gang årlig med virkning fra 1. april således:

For a) på grundlag af statistikken for det foregående finansår (for almindelige brevforsendelser dog det foregående kalenderår).

For b), c) og d) på grundlag af forholdene den pågældende 1. april.

Ved beregningen af c) og d) regnes med 52 uger.

Betalingen udbetales månedvis bagud. I tiden fra 1. april indtil det nye enhedstal er beregnet udbetales acontobetaling på grundlag af det forud gældende enhedstal for de enkelte posthuse.

Såfremt der tilkommer eller fragår posthuse, ændres enhedstallet i overensstemmelse hermed fra datoen for ændringen.

For posthuse, hvor særlige forhold bevirker en regelmæssig forøgelse af posttrafikken i sommertiden, optages særlig statistik over ankomne og afgåede almindelige brevforsendelser. Det større antal forsendelser indregnes forholdsmæssigt ved beregningen af enhedstallet.

For posthuse, hvor helt specielle forhold gør sig gældende, kan der træffes aftale om en særlig betaling.

§ 3. For hvert posthus fastsættes efter aftale mellem post- og telegrafvæsenet og DSB en kontortid, i hvilken der skal holdes åbent for postkunder. For jule- og nytårsperioden følges de af post- og telegrafvæsenet hvert år fastlagte regler for kontortiden ved posthuse i øvrigt.

Såfremt tidspunktet for omdelingspersonalets afregning falder uheldigt for den af hensyn til jernbanearbejdet fastsatte tjenestefordeling, søger post- og telegrafvæsenet at træffe foranstaltning til, at merforbrug af DSB-personale kan undgås.

§ 4. Betalingen efter § 2 omfatter alle forhold vedrørende DSB's udførelse af posthusforretninger – herunder lokaler og disses belysning, opvarmning, rengøring og vedligeholdelse. Post- og telegrafvæsenet leverer og vedligeholder dog de til udførelsen af posthusforretningerne nødvendige inventargenstande og rekvisitter og leverer de fornødne blanketter.

Ved posthuse med postomdeling skal der så vidt muligt være indrettet et særskilt lokale for omdelingspersonalet (landpostværelse).

Må der foretages ændringer vedrørende de til posthusforretningerne benyttede lokaler eller foretages udvidelse, optages forhandling mellem post- og telegrafvæsenet og DSB herom. Dette gælder også ved indretning af landpostværelse. Om betaling af udgifterne træffes aftale i hvert enkelt tilfælde.

§ 5. DSB sørger for det fornødne personale til udførelse af postforretningerne – herunder postens udveksling ved til- og afpostning samt eventuel omlæsning.

§ 6. På steder, hvor posthustjeneste og jernbanetjeneste ikke udføres sammen, er DSB villig til at lade sit personale deltage i udvekslingen af post med togene og postens transport til og fra et ved perronen liggende posthus.

Når der på en station, hvor der ikke er posthus, af stationspersonalet tømmes brevkasse til posttog, ydes der særlig betaling herfor til DSB.

Foranstaltninger som nævnt i nærværende paragraf kan kun påregnes udført i det omfang, det kan ske uden merforbrug af personale for DSB og vil med et passende varsel til enhver tid kunne bringes til ophør.

§ 7. De enkelte posthuse hører i administrativ og regnskabsmæssig henseende under et postkontor. Fra postkontoret foretages kasserevision og inspektion af posttjenesten.

DSB's personale er direkte over for post- og telegrafvæsenet ansvarlig for arbejdets udførelse. Den lokale leder sørger i sin egenskab af posthusbestyrer for overholdelse af de fra generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller fra postkontoret givne generelle og særlige forskrifter.

I tilfælde af tjenestefejl eller forsømmelse kan der fra post- og telegrafvæsenet finde påtale sted over for DSB's personale. I grovere tilfælde – herunder gentagne tilfælde – træder post- og telegrafvæsenet i forbindelse med DSB. Såfremt forholdene ved en postekspedition i øvrigt er utilfredsstillende, foretager DSB undersøgelse i overværelse af en repræsentant for post- og telegrafvæsenet.

§ 8. DSB har ansvaret for post- og telegrafvæsenets kassebeholdninger, frimærkebeholdninger og feriemærkebeholdninger; dog ikke for så vidt angår indbrud, røveri og ran eller såfremt der er foretaget falsk bogføring, tilbageholdelse af blanketter el. lign.

Til dækning af kasseunderskud betaler post- og telegrafvæsenet til DSB et beløb, der fastsættes hvert år pr. 1. april på grundlag af de faktisk udbetalte beløb i afvigte finansår. Tilskuddet udbetales til DSB forholdsmæssigt bagud.

§ 9. Såfremt post- og telegrafvæsenet på et posthus efter aftale selv sørger for udførelsen af visse postale arbejder, træffes der aftale om nedsættelse af enhedsantallet.

§ 10. Overenskomsten træder i kraft den 1. april 1974.

Samtidig ophæves overenskomsten af februar 1932 med senere ændringer.

Overenskomsten kan af hver af parterne opsiges med 1 års varsel til ophør med udgangen af et finansår.

§ 11. I tilfælde af uenighed mellem post- og telegrafvæsenet og DSB vedrørende anvendelsen af bestemmelserne i denne overenskomst afgøres spørgsmålet endeligt af ministeren for offentlige arbejder.

**Overenskomst mellem Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet og
(.....) jernbaneselskab angående**

forening af postekspeditions- og jernbanetjeneste¹⁾.

(Gældende fra 1. april 1921. Med ændringer senest af april 1979).

§ 1. Bestyrelsen for
jernbaneselskab forpligter sig til ved sit personale at lade de ved en postekspedition forekommende forretninger udføre jævnsides med jernbanetjeneste på stationerne.

Skulle der imidlertid fra banens eller Post- og Telegrafvæsenets side være omstændigheder, som gør det ønskeligt, at posttjenesten ikke forenes med banetjenesten, skal dette meddeles den anden part, der dog kan indanke spørgsmålet for ministeren for offentlige arbejder, hvis afgørelse vedkommende da må underkaste sig.

De pågældende stationsbestyrere antages af Post- og Telegrafvæsenet som postekspeditører.

§ 2. Jernbaneselskabet afgiver lokaler til posttjenestens besørgelse, jf. § 7, og sørger for lokalernes opvarmning, belysning og renholdelse. Det til udførelse af Post- og Telegrafvæsenets forretninger nødvendige inventar, rekvisitter og blanketter leveres og vedligeholdes af Post- og Telegrafvæsenet.

§ 3. Jernbaneselskabet sørger for, at det til den samlede post- og jernbanetjenestes udførelse, derunder postens udveksling med togene, eventuelt omlæsning, fornødne personale er til stede. Personalet hæfter direkte over for Post- og Telegrafvæsenet såvel i henseende til pengeansvar som selve arbejdets udførelse.

Jernbaneselskabet er uden ansvar for opbevaring af Post- og Telegrafvæsenets beholdninger m.v.

§ 4. Postekspeditionerne henhører i administrativ henseende under postkontorer. Stationsbestyreren vil derfor i sin egenskab af postekspeditør modtage dels almindelige tjenesteforskrifter fra Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, hvoraf også 1 eksemplar tilstilles banens (banernes) direktør, dels mere specielle posttjenstlige anvisninger fra det postkontor, til hvis distrikt postekspeditionen hører²⁾.

Afregning over de Post- og Telegrafvæsenet vedkommende pengebeløb finder sted med dette kontor, til hvilket skriftlige henvendelser til højere postale myndigheder samt forlangte tjenstlige indberetninger indsendes.

Postmesteren foretager eftersyn af de betroede midler og tillige inspektion af posttjenesten.

§ 5. I anledning af tjenestefejl eller forsømmelser vil der fra Post- og Telegrafvæsenet kunne finde påtale sted over for postekspeditøren; ved grovere forsømmelser, for hvilke der efter generaldirektoratets formening burde ikendes bøder, træder generaldirektoratet i forbindelse med jernbanen.

Skulle forretningernes udførelse ved en postekspedition i anden måde være util-

¹⁾ Entreprisordning.

²⁾ Efter en mellem generaldirektoratet og Danske privatbaners Fællesrepræsentation truffen ordning udsendes Post- og Telegrafvæsenets reklameplakater (opslag) til ophængning på postekspeditioner ved privatbaner under entreprisordningen gennem vedkommende privatbanes hovedkontor.

fredsstillende, henvender Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet sig ligeledes til banen, der er forpligtet til at undersøge sagen i overværelse af en repræsentant for Post- og Telegrafvæsenet. Såfremt der ikke efter en sådan undersøgelse kan opnås enighed mellem Post- og Telegrafvæsenet og banen, indankes spørgsmålet for ministeren for offentlige arbejder, hvis bestemmelse angående forholdets ordning, eventuelt gennem udskillelse af postforretningerne, er afgørende.

Hvis der bevilges midler til oprettelse af selvstændigt postkontor, finder der adskillelse af post- og jernbanetjenesten sted, jf. § 1.

§ 6. For posttjenestens besørgelse samt for afgivelse af lokale, dettes opvarmning, belysning og renholdelse betaler Post- og Telegrafvæsenet til banen de beløb, der fremkommer efter nedenstående beregning, således at beløbet fastsættes for 1 år ad gangen på grundlag af statistikken for den 2-års periode, der ligger umiddelbart forud for reguleringstidspunktet. Regulering finder første gang sted pr. 1. april 1979 på grundlag af statistikken for finansårene 1977-78 og 1978-79.

Som følge af, at statistikken fremtidig opgøres kalenderårsvis, overgår reguleringen til at ske på dette statistikgrundlag.

Opgørelse af antal enheder for ekspedition af landpostbude og for tjenestetid sker dog på grundlag af forholdene hvert års 1. juni med virkning fra den forudgående 1. april.

Betalingen pr. enhed udgør 39,20 kr. i tiden 1. oktober 1978 – 31. marts 1979.

Enhedsbetalingen reguleres med virkning fra den 1. april 1979 med samme procent som lønnen for en tjenestemand på skalatrin 10, stedtillægssats I.

(Enhedsbetalingen fremgår af bilag 66).

Enhedsberegningen finder for 1 år sted således:

- 1 enhed pr. 1500 ank. avisnumre inkl. post- og udgiveradresserede aviser.
- 1 enhed pr. 100 rekommanderede breve, værdiforsendelser, pakker og ank. postoprævningsforsendelser.
- 1 enhed pr. 110 ind- og udbetalte ind- og udbetalingskort, postgirohævekort samt anvisninger. I antallet medregnes endvidere udbetalte feriemærkebøger således, at én feriemærkebog svarer til 3 anvisninger.
- 60 enheder pr. ekspedition af 1 landpostbud på en ikke motoriseret rute med udgang fra selve postekspeditionen og
- 90 enheder pr. ekspedition af 1 landpostbud på en motoriseret landpostrute med udgang fra selve postekspeditionen. I begge tilfælde omfatter hver ekspedition såvel udgang som tilbagekomst.
- 1 enhed pr. 400 afg. og ank. almindelige brevforsendelser.
- 1 enhed pr. 3000 ank. adresseløse forsendelser.
- 12 enheder pr. påbegyndt times kontortid ugentlig
- 12 enheder pr. påbegyndt times tjeneste ugentlig uden for tidsrummet kl. 7-18, idet der bortset fra nævnte tidsrum regnes med hele tiden fra første posttogs (eller postbils) ankomst om morgenen til sidste posttogs (eller postbils) afgang om aftenen.

Endvidere ydes et beløb af 7 kr. for hver 10.000 kr. af beløb for ind- og udbetalingskort samt anvisninger, inkl. postoprævnings og postindkasseringer. Endvidere medregnes beløb for udbetalte feriemærkebøger.

For postekspeditioner med et samlet antal enheder på 1500 og derover ydes et særligt tillæg til den samlede godtgørelse således:

For postekspeditioner med 1500–2250 enheder	10 pct.
For postekspeditioner over 2250 enheder	20 pct.

Beløbene udbetales månedsvis bagud.

Ved nedlæggelse af en postekspedition eller oprettelse af nye postekspeditioner fragår henholdsvis tilkommer i den af Post- og Telegrafvæsenet ydede sum et beløb efter en i henhold til foranstående foretagen beregning.

Såfremt tiden for landpostbudes tilbagekomst falder uheldigt for tjenestefordelingen på stationen vil Post- og Telegrafvæsenet søge at rette på forholdet.

På søn- og helligdage kan Post- og Telegrafvæsenet i almindelighed kun forlange ekspedition udført i den tid, kontoret er åbent for jernbaneekspedition.

For postekspeditioner med postsæsonstjeneste optages særlig statistik, således at det større antal forsendelser kan medtages forholdsvis under enhedsberegningen. I særlige tilfælde må aftale om afgivelse af en tjenestemand træffes ved forhandling mellem vedkommende bane og Post- og Telegrafvæsenet.

§ 7. Betalingen efter § 6 omfatter alle forhold vedrørende banens udførelse af posthusforretninger – herunder lokaler og disses belysning, opvarmning, rengøring og vedligeholdelse.

Post- og Telegrafvæsenet leverer de til udførelsen af posthusforretningerne nødvendige inventargenstande og rekvisitter og leverer de fornødne blanketter.

Ved posthuse med omdeling skal der så vidt muligt være indrettet et særskilt lokale for omdelingspersonalet (landpostbudene).

Må der foretages ændringer vedrørende de til postforretningerne benyttede lokaler, herunder udvidelse, optages forhandling mellem Post- og Telegrafvæsenet og jernbaneselskabet herom. Dette gælder også ved indretning af landpostværelse.

§ 8. Når der på en *station*, hvor der ikke er postekspedition, ved *stationspersonalets* foranstaltning finder brevkassetømning sted til postogene, yder Post- og Telegrafvæsenet en godtgørelse til banen på 150 kr. årlig pr. ugentlig tømning, der udbetales månedlig bagud.

§ 9. Denne overenskomst er gyldig, indtil den ophæves efter aftale mellem parterne, eller der efter henvendelse af en af parterne til ministeren for offentlige arbejder træffes anden bestemmelse.

§ 10. Alle spørgsmål om denne overenskomsts fortolkning afgøres endeligt af ministeren for offentlige arbejder.

**Overenskomst af 21. februar 1969
mellem
Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet
og
Generaldirektoratet for Statsbanerne om
postbefordring på statsbanernes jernbanestrækninger
og overfarter.**

§ 1. Befordring i postvogne og postrum.

a. Danske Statsbaner påtager sig som almindelig regel – med de i statsbaneloven anførte forbehold vedrørende statsbanernes befordringspligt – at stille de fornødne postvogne eller postrum til postvæsenets rådighed i ethvert plantog – undtagen lyntog – således at befordring af brevposten, herunder dagblade og dermed ligestillede ugeblade samt ilpækker, kan foregå med alle tog, og at befordring af andre ugeblade og af pakkeposten kan finde sted med persontog og godstog samt i det omfang, forholdene tillader, endvidere med ekspres- og iltog.

b. Postbefordringen i de enkelte tog må ordnes således, at tomløb i videst muligt omfang undgås.

Om de kombinerede vognes løb træffes særlig aftale i de enkelte tilfælde.

c. Postvogne (postrum) anskaffes og vedligeholdes af statsbanerne. Vognene skal være velindrettede for postens befordring og ekspedition. De indrettes så vidt muligt efter postvæsenets ønsker, dog kan der kun efter nærmere aftale forlanges vogne og rum af andre end de til enhver tid fastslåede typer. Forandringer i vognenes (rummenes) indretning, som efter anskaffelsen forlanges af postvæsenet, og som statsbanerne mener at kunne gennemføre, udføres af statsbanerne for postvæsenets regning.

Kræver postvæsenet over 30 pct. reservevogne i forhold til det i daglig drift værende antal, må det efter regning betale statsbanernes udgifter til afskrivning, forrentning og vedligeholdelse af det overskydende antal vogne, hvortil fortrinsvis henføres de ældste af vognene.

d. Vognenes (rummenes) belysning og opvarmning påhviler statsbanerne, dog påhviler belysningen og opvarmningen postvæsenet i de tilfælde, hvor den ikke kan ske ved hjælp af togenes (færgernes) belysnings- og varmeanlæg.

e. Vognenes (rummenes) forsyning med løst inventar samt indvendige rengøring påhviler postvæsenet.

§ 2. Befordring uden for postvogne og postrum.

a. Hvor postens omfang, ekspedition eller lignende ikke nødvendiggør postvogne eller postrum, kan befordring uden for disse ske under følgende former, idet postudvekslingen i togene da foretages af togpersonalet:

Togpost 1, der medfører alle arter af forsendelser til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost II, der medfører almindelig og anbefalet brevpost, aviser, almindelige og anbefalede pakker til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost III, der medfører almindelig brevpost, aviser og almindelige pakker til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost IV, der opsamler almindelig brevpost, aviser og almindelige pakker fra alle posthusene på strækningen til afgivelse til posthuset på endestationen.

Togposterne medfører ligeledes i fornødent omfang post til og fra tilsluttende postbefordringer.

Hvorvidt og i hvilket omfang der skal ske afvigelser fra den under togpost I–IV omhandlede befordring og udveksling, afgøres af postvæsenet i hvert enkelt tilfælde.

b. Post til befordring med en togpost skal fra posthusenes side være optaget i direkte, til et fast posthus eller et bureau adresserede sække, tasker, kuverter eller bundter; dog kan et ringe antal pakker afgives løst til togpersonalet.

Almindelige brevforsendelser, aviser og postale blanketter, der foreligger i ringe antal, kan ligeledes afgives løst til togpersonalet.

Karter, regnskabsopgørelser og lignende befordres altid nedlagt i direkte sække.

Værdipostsække plomberes eller forsegles, og tasker aflåses; øvrige sække plomberes eller forsegles som hovedregel ikke.

Togpost I og II ledsages af udleveringsoversigt i 2 eksemplarer (sortskrift og blåskrift), der udfærdiges af afgangsposthuset. I oversigten fører posthusene på strækningen de til afsendelse foreliggende værdipostsække, tasker, anbefalede pakker og værdipakker, og ved postens aflevering til togpersonalet anfører den afleverende sit navn i oversigten ud for pågældende anførsler. Posten betragtes som værende rigtig afleveret, når der ikke på stedet nedlægges indsigelse af togpersonalet. Ved afleveringen fra togpersonalet til posthusene afgiver disse kvittering ved gennemskrift i oversigten for togpost I, medens der ikke kvitteres for togpost II. Sortskriften af udleveringsoversigten vedlægges to rapporten, blåskriften afgives til posthuset på endestationen.

Om forekommende mangler må det modtagende personale kræve påtegning på oversigten og underskrift af den afleverende.

Øvrige togposter ledsages ikke af følgedokumenter.

c. Kan togpersonalet efter banernes skøn ikke varetage udvekslingen, kan betryggende opbevaring ikke opnås i det forhåndenværende materiel, eller kan toget ikke rumme pakkeposten, bliver det genstand for forhandling mellem postvæsenet og banerne, hvorledes forholdet kan ordnes. Brevpost, ilpakker og dagblade (herunder ugeblade, der befordres efter reglerne for dagblade) vil dog i alle tilfælde kunne befordres, når postvæsenet besørger udvekslingen uden togpersonalets mellemkomst.

d. Med lyntogene befordres efter nærmere aftale brevpost og dagblade i det omfang, pladsforholdene tillader, idet udvekslingen foretages af postvæsenets personale.

e. Postsække og pakker, der ikke kan rummes i postvogne eller postrum, kan befordres i banernes rejsegodsvogne eller -rum i samme tog, for så vidt pladsforhold og betjening tillader det.

f. I tog, der ikke medfører post under forannævnte befordringsformer, kan postsække og postpakker, for så vidt banernes vognrum tillader det, befordres som ilgods.¹⁾ Posten ledsages af en særlig af postvæsenet udfærdiget følgeseddel.

g. Publikum kan til togpersonalet i alle ikke-bureauførende tog, der ikke ved aftale mellem postvæsenet og banerne er særlig undtagne, aflevere almindelige frankerede brevforsendelser til besøgelse.

Tømning af brevkasser på jernbanestationer kan efter aftale udføres af togpersonalet.

Efter aftale mellem postvæsenet og banerne kan postvæsenet tillade, at bladekspeditioner afleverer aviser i sække eller omslag, påskrevet bestemmelsesstedets navn, til tog, der medfører togpost.

h. Hvor post- og jernbanetjenesten ikke er forenet, kan stationerne fra togpersonalet modtage og opbevare den i punkt g, 1. stk., nævnte brevpost samt efter særlig aftale i visse tilfælde tillige modtage og opbevare anden post og foretage dens udveksling med togene.

i. Posten skal i togene og på stationerne opbevares således, at rejsende eller andre uvedkommende ikke kan få adgang til den.

j. I henhold til postloven er det forbudt det i postbesørgelsen deltagende personale at give uvedkommende nogensomhelst underretning om andres benyttelse af posten eller lejlighed til selv at skaffe sig sådan underretning.

Herom instruerer banerne deres personale i fornøden udstrækning.

k. Banerne har ansvaret for den til befordring overleverede post fra dens afgivelse til banernes personale til dens aflevering til postpersonalet efter nedenstående nærmere regler.

For togpost I indtræder banernes ansvar, når den i følgedokumentet opførte post er modtaget uden indsigelse, og banerne fritages for ansvaret ved postens aflevering mod behørig kvittering, uden at der gøres indsigelse med hensyn til plombe (segl) og indpakning.

For togpost II gælder tilsvarende regel, dog at modtagelsesposthusets overtagelse af posten uden indsigelse træder i stedet for kvitteringen i henseende til banernes frigørelse for ansvar.

For beskadigelse af post, der sendes uden følgedokumenter, er banerne ansvarlige, hvis de har modtaget posten uden indsigelse, og beskadigelsen konstateres ved postens aflevering til modtagelsesposthuset.

Uanset disse regler gælder, at ansvaret påhviler den institution, der bevisligt havde posten i sit væрге, da skaden skete.

For bortkomst af post, der sendes uden følgedokumenter, er banerne kun ansvarlige, når der føres bevis for, at bortkomsten er sket, medens posten var i banernes væрге.

Ansvarets omfang bestemmes efter de af postvæsenet ydede erstatninger.

1. De af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udpegede inspicerende tjenestemænd har efter henvendelse til banerne adgang til at gøre sig bekendt med, hvorledes postens opbevaring og behandling varetages af banerne.

§ 3. Anden befording.

a. Bestemmelserne i §§ 1 og 2 gælder også for den på overfarterne stedfindende postbefordring med de ændringer, der følger af søbefordringens særlige karakter.

b. Efter postvæsenets anmodning kan der træffes aftale om etablering af særlige posttog i fast plan for en længere periode.

Med disse tog har statsbanerne ret til uden nedsættelse af den fastsatte betaling at befordre rejsende samt rejsegods og andre sendinger; det er en forudsætning herfor, at togest fremførelse i almindelighed ikke derved sinkes.

c. Om etablering af anden befording end den i §§ 1, 2 og 3 a-b nævnte træffes særlig aftale i hvert enkelt tilfælde.

§ 4. Bestilling af befordingen m. v.

a. Postvæsenet afgiver forud bestilling til banerne på den befording, der ønskes iværksat i de enkelte tog.

b. For benyttelsen af ekstravogne ud over de fast bestilte samt for ekstraordinære togposter afgiver postvæsenet i hvert enkelt tilfælde en særlig følgeseddel til togføreren i det pågældende tog.

c. Under ekstraordinære trafikforhold og i tilfælde af postforsinkelser kan der ske ændringer i den forud bestilte postbefordring.

Post pr. følgeseddel, jf. § 2 f, kan ekstraordinært afsendes af ethvert posthus.

§ 5. Betaling for befordingen.

a. For postbefordring i vogne, der udelukkende er til rådighed for postvæsenet, betales der således:

For post- og rejsegodsvogne ..	0,95 kr. ¹⁾	pr. vognaksel pr. km
- godsvogne	0,70 - ¹⁾	- - -

For postbefordring i rum, indrettet som postkontor i 4-akslede kombinerede post- og rejsegodsvogne, betales der for 2 vognaksler efter taksten for post- og rejsegodsvogne.

For postbefordring i rum, indrettet til opbevaring af post, betales efter de nedenfor i punkt b 3) angivne retningslinier, idet der i hvert enkelt tilfælde træffes aftale om, hvilken bundflade der skal lægges til grund for beregningen.

For postbefordring i en kupé betales der for 0,6 vognaksel efter den i 1. stk. for post- og rejsegodsvogne anførte takst.

For tomløb af postvogne og postrum ydes der ingen betaling.

b. For de i § 2 a og b nævnte togposter betales der efter den ovenfor under a, 1. stk., anførte takst for post- og rejsegodsvogne, idet der regnes med følgende brøkdele af en vognaksel:

For togpost I	0,56 aksel
- - II-IV	0,35 aksel

De øvrige i § 2 nævnte ydelser vederlægges således:

¹⁾ Hertil ydes et særligt tillæg reguleret på grundlag af statsbanernes takster for godsbe-
fordring.

1) For den i punkt c nævnte erstatningsbefordring for togposter betales der som for 0,14 vognaksele efter den ovenfor under a, 1. stk., anførte takst for post- og rejsegodsvogne.

2) For den i punkt d nævnte postbefordring med lyntog betales 2,6 øre¹⁾ pr. postsæk pr. km.

3) For den i punkt e nævnte befordring af post, der ikke kan rummes i postvogne eller postrum, betales der i forhold til den plads, posten optager, idet der i hvert enkelt tilfælde i bestillingen opgives, hvilken bundflade i m² der gennemsnitlig vil blive benyttet. Den ovenfor under a, 1. stk., anførte takst anvendes, idet 1 m² regnes som 0,14 rejsegodsvognaksele.

4) For den i punkt f nævnte befordring betales der efter særlig aftale.

5) For jernbanepersonalets deltagelse i postbehandlingen, tømning af brevkasser, opbevaring af post på stationerne m. v. betales der 40 pct. af den samlede godtgørelse for togposter.

c. For postbefordringer i post- og jernbanevogne, der overføres med færger, betales der efter de ovenfor i punkt a og b angivne retningslinier.

For overførsel på færgedæk af automobiler og påhængsvogne til sådanne betales den til enhver tid gældende takstmæssige betaling; på overfarterne i forbindelse med udlandet halv takstmæssig betaling.

For anden postbefordring på færger end den, som finder sted i post- og jernbanevogne eller i automobiler og påhængsvogne til sådanne, betales efter de ovenfor i punkt b 3) angivne retningslinier, idet der i hvert enkelt tilfælde træffes aftale om, hvilken bundflade der skal lægges til grund for beregningen.

d. For de i § 3 b nævnte særlige posttog betales for den første 4-akslede postvogn eller rejsegodsvogn henholdsvis for de to første 2-akslede godsvogne 2,85 kr.¹⁾ pr. vognaksele pr. km (minimumsbetaling) og ordinær betaling efter bestemmelserne i punkterne a-b for den øvrige med sådanne tog stedfindende postbefordring.

For den i § 3 c omhandlede befordring træffes aftale om betalingen i hvert enkelt tilfælde.

e. Kilometerafstandene regnes efter statsbanernes officielle afstandstabel; dog fastsættes afstanden for strækningen Gedser–Warnemünde midtvands efter særlig aftale.

Betaling ydes kun for den del af en strækning, hvorover post beføres.

§ 6. Fribefordring m. v.

a. I postvogne (postrum) beføres som regel kun de med postens ekspedition undervejs beskæftigede personer. Disse personer er forsynet med et af vedkommende jernbanepostkontor udstedt legitimationskort.

b. Antallet af posttjenestemænd, der under almindelige forhold gør tjeneste i de enkelte tog, opgives af postvæsenet til banerne, og disse tjenestemænd behøver ingen særlig rejsehjemmel.

Posttjenestemænd, der er beordret til assistance eller indøvelse i de enkelte tog.

¹⁾ Hertil ydes et særligt tillæg reguleret på grundlag af statsbanernes takster for godsbefordring.

forsynes derimod af jernbanepostkontoret med et særligt bevis, der på forlangende skal forevises for togpersonalet.

c. Generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet, afdelingscheferne, overpostmesteren, overpostinspektørerne, overtelegrafinspektøren, overingeniøren, radiingeniøren, distriktsingeniørerne, kontorchefen i generaldirektoratets 5. ekspeditiionskontor, jernbanepostmestrene samt postinspektørerne og telegrafinspektørerne ved distriktsmyndighederne har fri befordring på statsbanerne såvel i som uden for postvogne. De forsynes med særlige af statsbanerne udstedte frikort til 1. klasse.

d. Tilsynsførende tjenestemænd ved jernbanepostkontorerne, hver inden for vedkommende jernbanepostkontors område, kan uden melding tage plads i postvogne (postrum). De er forsynet med et af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udstedt legitimationskort, der på forlangende skal forevises for togpersonalet, og behøver ingen særlig rejsehjemmel.

e. Andre personer tilstedes det kun undtagelsesvis at rejse i postvogne (postrum); de skal i så fald være forsynet med fripas eller billet til 2. klasse samt med et særligt af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udstedt bevis, der på forlangende skal forevises for togpersonalet.

f. Når udsendte posttjenestemænd ikke kan vende tilbage som tjenestegørende i postvogne (postrum), eller posttjenestemænd må udsendes som passagerer for at gøre tjeneste hjem, befordres de uden betaling. Befordringen i de tog, der ikke medfører postbureau, sker på frikort eller eventuelt på almindeligt fripas, der udstedes af stationerne efter skriftlig rekvisition af vedkommende jernbanepostkontor, hvilken rekvisition om fornødent kan eftersendes. Befordringen sker på 2. klasse.

g. Posttjenestemænd, der ledsager en post, der befordres efter bestemmelserne i § 2 c, befordres frit.

§ 7. Overenskomstens ikrafttræden og opsigelse.

a. Denne overenskomst, der er udfærdiget i 2 eksemplarer, hvoraf 1 beror hos generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet og 1 hos generaldirektoratet for statsbanerne, har gyldighed fra og med den 1. april 1968 og gælder for samtlige jernbaner og overfarter, der er eller derefter kommer under statsdrift, medmindre anden særlig aftale træffes.

b. Overenskomsten kan fra begge sider opsiges med 6 måneders varsel til ophør med udgangen af et finansår.

**Overenskomst mellem generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet
og jernbaneselskab om
postbefordring jernbane.**

(Gældende fra 15. maj 1934).

§ 1. Befordring i postvogne og postrum.

a. Banen er pligtig til i ethvert plantog på postvæsenets forlangende at stille postvogne eller postrum til rådighed.

b. Postbefordringen i de enkelte tog må ordnes således, at tomløb såvidt muligt undgås.

c. Postvogne (postrum) anskaffes af banen og skal være velindrettede for postens befordring og ekspedition. De indrettes såvidt muligt efter postvæsenets ønsker. Forandringer i vognenes (rummenes) indretning, som efter anskaffelsen forlanges af postvæsenet, og som banen mener at kunne gennemføre, foretages af denne for postvæsenets regning efter et forud fra banen modtaget tilnærmelsesvis overslag over udgifterne.

d. Vognenes (rummenes) forsyning med løst inventar samt indvendige rengøring påhviler postvæsenet.

e. Vognenes (rummenes) belysning og opvarmning påhviler postvæsenet i de tilfælde, hvor den ikke kan ske ved forhåndenværende belysnings- og varme anlæg i togene.

f. Vognenes (rummenes) vedligeholdelse påhviler banen.

§ 2. Befordring udenfor postvogne og postrum.

a. Hvor postens omfang, ekspedition eller lignende ikke nødvendiggør postvogne eller postrum, kan befordringen udenfor disse ske under følgende former, idet postudvekslingen i togene da foretages af togpersonalet.

Togpost I, der medfører alle arter af forsendelser til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost II, der medfører almindelig og anbefalet brevpost, aviser, almindelige og anbefalede pakker til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost III, der medfører almindelig brevpost, aviser og almindelige pakker til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost IV, der opsamler almindelig brevpost, aviser og almindelige pakker fra alle posthusene på strækningen til afgivelse til posthuset på endestationen.

Togposterne medfører ligeledes i fornødent omfang post til og fra postale tilslutningstog.

Om hvorvidt og i hvilket omfang der skal ske afvigelser fra den under togpost

I-IV omhandlede befordring og udveksling, afgøres af postvæsenet i hvert enkelt tilfælde.

b. Post til befordring med en togpost skal fra posthusenes side være optaget i direkte, til et fast posthus eller et bureau adresserede sække, tasker, kuverter eller bundter, dog kan et ringe antal pakker afgives løse til togpersonalet.

Almindelige brevforsendelser, blanketter og aviser, der foreligger i ringe antal, kan ligeledes afgives løse til togpersonalet.

Karter, regnskabsopgørelser og lignende befordres altid nedlagt i de direkte sække.

Værdipostsække forsegles eller plomberes, og tasker aflåses, de øvrige sække forsegles eller plomberes ikke.

Togpost I og II ledsages af udleveringsoversigt i 2 eksemplarer (sortskrift og blåskrift), der udfærdiges af afgangsposthuset. I oversigten fører posthusene på strækningen de til afsendelse foreliggende værdipostsække, tasker, anbefalede pakker og værdipakker, og ved postens aflevering til togpersonalet anfører den afleverende posttjenestemand sit navn i oversigten udfor pågældende anførsler. Posten betragtes som værende rigtig afleveret, når der ikke på stedet nedlægges indsigelse af togpersonalet. Ved afleveringen fra togpersonalet til posthusene afgiver disse kvittering ved gennemskrift i oversigten for togpost I, medens der ikke kvitteres for togpost II. Sortskriften af udleveringsoversigten vedlægges tograpporten, blåskriften afgives til posthuset på endestationen.

Om eventuelle mangler må det modtagende personale kræve påtegning på oversigten og underskrift af den afleverende.

Øvrige togposter ledsages ikke af følgedokumenter.

c. Kan togpersonalet efter banens skøn ikke varetage udvekslingen, kan betryggende opbevaring ikke opnås i det forhåndenværende materiel, eller kan toget ikke rumme pakkerne, bliver det genstand for forhandling mellem postvæsenet og banen, hvorledes forholdet kan ordnes. Brevpost, ilpakker og dagblade vil dog i alle tilfælde kunne befordres, når postvæsenet besørger udvekslingen uden togpersonalets mellemkomst.

d. Postsække og pakker, der ikke kan rummes i postvogne eller postrum, kan befordres i banens pakvogne i samme tog, for så vidt banens vognrum og betjening tillader det.

e. I tog, der ikke medfører post under foran nævnte befordringsformer, kan postsække og pakker, for så vidt banens vognrum tillader det, befordres som ilgods eller frimærkepakker efter postvæsenets valg i hvert enkelt tilfælde. Posten ledsages da af en særlig af postvæsenet udfærdiget følgeseddel.

f. Publikum kan til togpersonalet i tog, der ikke ved aftale mellem postvæsenet og banen er særlig undtagne, aflevere alm. frankerede brevforsendelser til besøgelse.

Hvor toget medfører brevkasser, kan breve til endestationen eller derudover henvises til disse.

Tømning af togbrevkasser på endestationen kan udføres af togpersonalet.

Efter aftale mellem postvæsenet og banen kan postvæsenet tillade, at bladekspeditioner afleverer aviser i sække eller omslag, påskrevet modtagelsesposthusets navn, til tog, der medfører togpost.

g. Hvor post- og jernbanetjenesten ikke er forenet, kan stationerne fra togpersonalet modtage og opbevare den i punkt f nævnte brevpost samt efter særlig aftale i visse tilfælde tillige modtage og opbevare anden post og foretage dens udveksling med togene.

h. Posten skal i togene og på stationerne opbevares således, at rejsende eller andre uvedkommende ikke kan få adgang til den.

i. I henhold til postloven er det forbudt det i postbesørgelsen deltagende personale at give uvedkommende nogen som helst underretning om andres benyttelse af posten eller at give uvedkommende lejlighed til selv at skaffe sig underretning. Herom instruerer banerne deres personale i fornøden udstrækning.

j. Banen har ansvaret for den til befordring overleverede post fra dens afgivelse til banens personale til dens aflevering til postpersonalet efter nedenstående nærmere regler.

For togpost I indtræder banens ansvar, når den i følgedokumentet opførte post er modtaget uden indsigelse, og banen fritages for ansvaret ved postens aflevering mod behørig kvittering, uden at der gøres indsigelse med hensyn til segl og indpakning.

For togpost II gælder tilsvarende regel, dog at modtagelsesposthusets overtagelse af posten uden indsigelse træder i stedet for kvitteringen i henseende til banens frigørelse for ansvar.

For beskadigelse af post, der sendes uden følgedokumenter, er banen ansvarlig, hvis den har modtaget posten uden indsigelse, og beskadigelsen konstateres ved postens aflevering til modtagelsesposthuset.

Uanset disse regler gælder, at ansvaret påhviler den institution, der bevislig havde posten i sit værge, da skaden skete.

For bortkomst af post, der sendes uden følgedokumenter, er banen kun ansvarlig, når der føres bevis for, at bortkomsten er sket, medens posten var i banens værge.

Ansvarets omfang bestemmes efter de af postvæsenet ydede erstatninger.

k. De af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udpegede inspicerende embedsmænd vil efter henvendelse til banen have adgang til at gøre sig bekendt med, hvorledes postens opbevaring og behandling varetages af banen.

§ 3. Anden befordring.

a. For de særlige tog, der efter postvæsenets anmodning og udelukkende af postale grunde eventuelt etableres i fast plan for en længere periode, træffes særlig aftale i hvert enkelt tilfælde.

b. Tilsvarende gælder for etablering af anden befordring end den i § 1, 2 og 3 nævnte.

§ 4. Bestilling af befordringen m. v.

a. Postvæsenet afgiver forud bestilling til banen på den befordring, der ønskes iværksat i de enkelte tog.

b. For benyttelsen af ekstraordinære vogne (rum), ved etablering af ekstraor-

dinære togposter eller i andre lignende tilfælde afgiver postvæsenet i hvert enkelt tilfælde en særlig attest til togføreren i det pågældende tog.

En tilsvarende attest afgives, hvis en regelmæssig befordring på enkelte dage afbestilles eller ændres.

§ 5. Godtgørelse for befordringen.

a. For den i § 1 nævnte postbefordring betaler postvæsenet for hver m² af de dertil benyttede vogne eller postrums indvendige bundflade 2,85 øre¹) pr. km.

Bundfladen i de forskellige vogne og rum ansættes til følgende arealer:

For andre vogne regnes med arealet af den benyttede vogns indvendige bundflade.

Kilometerafstanden regnes efter banens opslagskøreplan.

Betaling ydes kun for den del af en strækning, hvorover post befordres.

For tomløb af postvogne og postrum ydes ingen betaling.

b. For de i § 2 a og b nævnte togposter betales der godtgørelse efter de ovenfor under a anførte takster og bestemmelser, idet der regnes med følgende arealer:

togpost I	5 m ²
- II-IV	3 -

De øvrige i § 2 nævnte ydelser vederlægges således:

1) for den i punkt c nævnte erstatningsbefordring for togposter betales der godtgørelse efter de under a anførte takster og bestemmelser, idet der regnes med et areal på 1 m²,

2) for den i punkt d nævnte befordring af post, der ikke kan rummes i postvogne eller postrum, betales godtgørelse efter de for vogne og rum gældende takster og bestemmelser, idet der regnes med det areal, som i hvert enkelt tilfælde opgives i bestillingen,

3) for den i punkt e nævnte befordring betales godtgørelse efter taksten for lette varer sendt som ilgods, eventuelt efter taksten for frimærkepakker,

4) for jernbanepersonalets deltagelse i postbehandlingen, befordring og tømning af brevkasser, opbevaring af post på stationerne m. v. betales der 40 pct. af den samlede godtgørelse for togposter.

For den i § 3 a og b omhandlede befordring træffes aftale om betalingen i hvert enkelt tilfælde.

c. Revisionen af ovennævnte mål finder sted hvert femte år.

§ 6. Afregning af godtgørelse.

a. De banen for postbefordring tilkommende beløb udbetales af postvæsenet efter en af banen ved hver måneds udgang i 2 eksemplarer udfærdiget regning.

1) Hertil ydes et særligt tillæg reguleret på grundlag af privatbanernes takster for godsbefordring.

§ 7. Fribefordring m. v. i postvognene.

a. I postvogne (postrum) befordres som regel kun de med postens ekspedition undervejs beskæftigede personer.

b. Antallet af posttjenestemænd, der under almindelige forhold gør tjeneste i de enkelte tog, meldes af postvæsenet til banen, og disse personer behøver ingen yderligere rejsehjemmel.

Posttjenestemænd, der er beordret til assistance eller indøvelse i de enkelte tog, forsynes derimod af vedkommende jernbanepostkontor med et særligt bevis, der på forlangende skal forevises for togpersonalet.

c. Generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet, afdelingscheferne, overpostmesteren, overpostinspektørerne, distriktsingeniørerne, postinspektørerne og jernbanepostmesteren ved jernbanepostkontor eller postmesteren i har fri befordring på banen såvel i som uden for postvogne. De forsynes med særlige af banen eller på dens foranledning udstedte frikort.

d. Overkontrollører og kontrollører ved jernbanepostkontorerne, hver inden for vedkommende jernbanepostkontors område, kan uden melding tage plads i postvogne (postrum). De forsynes med et af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udstedt særligt bevis, der på forlangende skal forevises for togpersonalet.

e. Andre personer tilstedes det kun undtagelsesvis at rejse i postvogne (postrum); de skal i så fald være forsynet med et særligt af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udstedt bevis, der på forlangende skal forevises for togpersonalet, samt med fripas eller billet til den for tilsvarende befordring på statsbanerne fastsatte vognklasse.

f. Når toggangen eller andre særlige forhold hindrer udsendte posttjenestemænd i at vende tilbage som tjenestegørende i postvogne (postrum) eller tilsvarende omstændigheder bevirker, at posttjenestemænd må udsendes uden for postvogne (postrum) for at gøre tjeneste hjem, befordres de uden betaling. Befordringen i de tog, der ikke medfører postbureau, sker på almindeligt fripas, der udstedes af stationerne efter skriftlig rekvisition af vedkommende jernbanepostkontor, hvilken rekvisition om fornødent kan eftersendes. Befordringen sker i den for tilsvarende befordring på statsbanerne fastsatte vognklasse.

§ 8. Overenskomstens gyldighed og fortolkning.

a. Denne overenskomst gælder, indtil dens bestemmelser måtte blive ændret efter aftale mellem de kontraherende parter, eller lovbestemmelser på det heromhandlede område måtte medføre forandring.

b. Alle spørgsmål om denne overenskomsts fortolkning afgøres endeligt af ministeren for offentlige arbejder.

Overenskomst mellem Danske Statsbaner og post- og telegrafvæsenet angående telegrambefordringen.

1. Samtlige statsbanepostekspeditioner, efter nærmere aftale eventuelt også andre af statsbanernes ekspeditionssteder, deltager som offentlige telegrafstationer i den almindelige ekspedition af telegrammer til og fra ind- og udlandet og benævnes i det følgende telegrafekspeditioner.

2. Telegrafekspeditionerne henhører i administrativ henseende under postkontorer. Stationsbestyreren vil derfor i sin egenskab af telegrafekspeditør modtage de fornødne tjenesteforskrifter fra post- og telegrafvæsenet. Det centralfjernskrivekontor, telegrammer afgives til og modtages fra, vil være telegrafekspeditionerne behjælpelig med alle oplysninger vedrørende telegrammernes taksering og behandling.

3. For hver telegrafekspedition fastsættes en kontor- og ekspeditionstid, der på hverdage som regel er af tilsvarende længde som kontortiden for postforretninger. Såfremt der holdes åbent for telegrafforretninger på søn- og helligdage, er ekspeditionstiden i almindelighed 1 time, som regel kl. 8-9.

4. Jernbanestationer, hvor der ikke er etableret telegrafekspedition, er udelukkende indleveringsstationer for telegrammer og modtager kun af jernbanerejsende telegrammer til viderebefordring. Telegrammerne afgives pr. bud til nærmeste telegrafstation eller pr. telefon til »Telegraf«.

5. Telegramtrafikken afvikles pr. telefon i overensstemmelse med den gældende vejledning. Post- og telegrafvæsenet afholder efter særlig aftale udgiften til særlige telefoninstallationer, ekstraapparater o. lign., når sådanne er nødvendige for at sikre hemmeligholdelsen ved telegrammernes ekspedition.

6. Udbringning af ankomne telegrammer tilsikres inden for hele ekspeditionstiden og sker for post- og telegrafvæsenets regning efter nærmere regler.

7. For ekspedition af telegrammer ved telegrafekspeditionerne ydes der statsbanerne andele for hvert afgået eller ankommet afgiftspligtigt telegram efter de til enhver tid gældende satser.

8. Samtlige telegramafgifter tilfalder post- og telegrafvæsenet, og samtlige udgifter vedrørende udbringning afholdes af post- og telegrafvæsenet.

9. I anledning af tjenestefejl eller forsømmelser vil der fra post- og telegrafvæsenet kunne finde påtale sted over for telegrafekspeditøren. Påtale for mindre fejl og forsømmelser, der er begået af medhjælpspersonalet, foranlediges givet af telegrafekspeditøren.

10. De til telegramekspeditionen nødvendige tryksager m. v. leveres af post- og telegrafvæsenet.

11. Denne overenskomst, der træder i stedet for overenskomst af 1. april 1943 mellem De danske statsbaner og post- og telegrafvæsenet angående telegrambefordringen, er gældende fra den 1. september 1964 og kan opsiges af hver af parterne med 3 måneders varsel til den 1. i en måned.

Reglement for privatbanestationernes deltagelse i telegrambefordringen.

1. Privatbanepostekspeditioner deltager som offentlige telegrafstationer i den almindelige ekspedition af telegrammer til og fra ind- og udlandet.
 2. Telegrafekspeditionerne henhører i administrativ henseende under postkontorer. Stationsbestyreren vil derfor i sin egenskab af telegrafekspeditør modtage de fornødne tjenesteforskrifter fra post- og telegrafvæsenet. Det centralfjernskrivekontor, telegrammer afgives til og modtages fra, vil være telegrafekspeditionerne behjælpelig med alle oplysninger vedrørende telegrammernes taksering og behandling.
 3. For hver telegrafekspedition fastsættes en kontor- og ekspeditionstid, der på hverdage som regel er af tilsvarende længde som kontortiden for postforretninger. Såfremt der holdes åbent for telegraforretninger på søn- og helligdage, er ekspeditionstiden i almindelighed 1 time, som regel kl. 8–9.
 4. Telegramtrafikken afvikles pr. telefon i overensstemmelse med den gældende vejledning. Post- og telegrafvæsenet afholder efter særlig aftale udgiften til særlige telefoninstallationer, ekstraapparater o. lign., når sådanne er nødvendige for at sikre hemmeligholdelsen ved telegrammernes ekspedition.
 5. Udbringning af ankomne telegrammer er tilsikret inden for hele ekspeditionstiden og sker for post- og telegrafvæsenets regning efter nærmere regler.
 6. For ekspedition af telegrammer ydes der privatbanerne andele for hvert afgået eller ankommet afgiftspligtigt telegram efter de til enhver tid gældende satser.
 7. Samtlige telegramafgifter tilfalder post- og telegrafvæsenet, og samtlige udgifter vedrørende udbringning afholdes af post- og telegrafvæsenet.
 8. I anledning af tjenestefejl eller forsømmelser vil der fra post- og telegrafvæsenet kunne finde påtale sted over for telegrafekspeditøren. Påtale for mindre fejl og forsømmelser, der er begået af medhjælpspersonalet, foranlediges givet af telegrafekspeditøren.
 9. De til telegramekspeditionen nødvendige tryksager m. v. leveres af post- og telegrafvæsenet.
 10. Opstår der uenighed om dette reglements forståelse, træffes afgørelse af ministeren for offentlige arbejder.
 11. Dette reglement gælder fra 1. september 1964. Det tidligere reglement af 13. maj 1943 er herefter bortfaldet.
-

Uddrag af funktionærloven med kommentarer.

Lovens område.

Under funktionærloven (lov nr. 261 af 9. juni 1948 med senere ændringer) henføres alle, der i lovens forstand er funktionærer. Ved funktionærer forstås:

1) handels- og kontormedhjælpere, beskæftiget ved køb eller salg, ved kontorarbejde eller dermed ligestillet lagerekspedition.

2) personer, hvis arbejde består i teknisk bistandsydelse af ikke-håndværks- eller -fabriksmæssig art.

3) personer, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med udførelsen af andres arbejde.

Derimod omfatter loven *ikke* tjenestemænd, personer, der omfattes af sømandsloven af 7. juni 1952 (f. eks. personale ved post- og telegrafvæsenets færger), løst antagne faglærte og ufaglærte arbejdere (ekstrabude) samt lærlinge.

Det er en betingelse for lovens anvendelse, at den pågældende beskæftiges af vedkommende arbejdsgiver gennemsnitlig mindst 15 timer ugentlig. Der kræves således ikke uden videre, at arbejdstiden i den enkelte uge andrager 15 timer, idet det er tilstrækkeligt, at den pågældende opretholder en beskæftigelse, der gennemsnitlig opfylder lovens minimumskrav.

Idet lønningmåden (timeløn, dagløn, ugeløn eller månedsløn) ikke er afgørende for, om den pågældende falder ind under loven, kan funktionærlovens bestemmelser, såfremt kriteriet for beskæftigelsens omfang i øvrigt er opfyldt, få betydning for følgende løst antagne personalegrupper i post- og telegrafvæsenet:

- a) private medhjælpere.
- b) time- og månedslønnede kontorfunktionærer.
- c) ekstramedhjælpere.
- d) overenskomst- eller honorarlønnede civilingeniører, ingeniører, konstruktører og tegnere m. fl. samt radiotelegrafister og teleteknikere.

Opsigelse.

Det af funktionærloven omfattede personale kan med nedennævnte undtagelser i de første 6 måneder efter antagelsen ikke opsiges med mindre end 1 måneds varsel til fratræden ved udgangen af en måned. Efter 6 måneders beskæftigelse har de pågældende krav på 3 måneders varsel til fratræden ved udgangen af en måned. Opsigelsesvarslet forlænges herefter med 1 måned for hvert 3. ansættelsesår, dog højst til 6 måneder.

Ved opsigelse fra funktionærens side er opsigelsesvarslet 1 måned til ophør ved en måneds udgang.

Opsigelse i henhold til foranstående skal være meddelt skriftligt senest den sidste i den måned, efter hvis udløb opsigelsesvarslet begynder at løbe.

For kortvarige beskæftigelsesforhold, der ikke varer ud over 3 måneder, kan der træffes aftale om, at arbejdet er af rent midlertidig karakter, og de nævnte opsigelsesfrister gælder da ikke. Da arbejdsgiveren ifølge loven har bevisbyrden for, at en sådan aftale er indgået, må der ved nyantagelse af personale til midlertidig beskæftigelse i post- og telegrafvæsenet for et tidsrum af ikke ud over 3 måneder skriftligt træffes aftale om, at beskæftigelsen er midlertidig.

De almindelige opsigelsesvarsler gælder endvidere ikke, såfremt arbejdsgiveren godtgør, at ansættelsen er sket på prøve, og prøvetiden ikke vedvarer ud over 3 måneder. I så fald skal opsigelse fra arbejdsgiverens side ske med mindst 14 dages varsel. Ved antagelse af personale, der omfattes af funktionærloven, til længere tids beskæftigelse, må der derfor træffes skriftlig aftale om, at de første 3 måneder i henseende til opsigelsesvarsel betragtes som prøvetid. Funktionæren kan i prøvetiden frit hæve tjenesteforholdet fra dag til dag.

Opsigelse må ske så betids, at fratræden med det for en ansættelsesperiode givne varsel kan ske inden periodens udløb.

Ved opsigelse eller uberettiget bortvisning af en funktionær, der har været uafbrudt beskæftiget i samme virksomhed i 12, 15 eller 18 år, skal arbejdsgiveren i henhold til funktionærloven ved funktionærens fratræden udrede et beløb svarende til henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders løn. Bestemmelsen finder ikke anvendelse, såfremt funktionæren ved fratrædelsen vil oppebære pension fra arbejdsgiveren eller folkepension.

Endvidere skal arbejdsgiveren udrede en særlig godtgørelse, såfremt opsigelse af en funktionær, der er fyldt 20 år, og som har været beskæftiget i vedkommende virksomhed i mindst 1 år før opsigelsen, ikke kan anses for rimeligt begrundet i funktionærens eller virksomhedens forhold.

Såfremt der ved opsigelse af en funktionær i post- og telegrafvæsenet kan blive tale om at yde funktionæren godtgørelse efter forannævnte bestemmelser, må spørgsmålet om den pågældendes afskedigelse forelægges generaldirektoratet, forinden varsel gives.

Sygdом.

Fraværelse på grund af sygdom betragtes som lovligt forfald, medmindre funktionæren under tjenesteforholdets beståen har pådraget sig sygdommen med forsæt eller ved grov uagtsomhed, eller han ved stillingens tiltræden svigagtigt har fortiet, at han led af den pågældende sygdom.

Der tilkommer det foran under a)–d) nævnte personale løn under sygdom. Sygøløn udbetales på den sædvanlige lønningsdag.

Ifølge funktionærloven kan det ved *skriftlig* kontrakt bestemmes, at funktionæren kan opsiges med 1 måneds varsel til fratræden ved udgangen af en måned, såfremt han inden for et tidsrum af 12 på hinanden følgende måneder har oppebåret løn under sygdom i ialt 120 dage. Opsigelsens gyldighed er betinget af, at den sker i umiddelbar tilknytning til udløbet af de 120 dage, medens funktionæren endnu er syg, hvorimod gyldigheden ikke berøres af, at funktionæren er vendt tilbage til arbejdet, efter at opsigelsen er sket.

Ved nyantagelse af personale af de under a)–d) nævnte personalegrupper må der skriftligt træffes aftale om, at opsigelse kan finde sted med 1 måneds varsel til fratræden ved udgangen af en måned, såfremt den pågældende inden for et tidsrum af 12 på hinanden følgende måneder har oppebåret løn under sygdom i ialt 120 dage.

Ved afgørelsen af, om et skriftligt aftalt forkortet opsigelsesvarsel skal bringes til anvendelse, må der i det enkelte tilfælde tages rimeligt hensyn til den interesse, Post- og Telegrafvæsenet har i fortsat at beskæftige den pågældende, ligesom der for personale, der har været beskæftiget gennem længere tid, må tillægges ancienniteten fornøden betydning. I givet fald må spørgsmålet forelægges for generaldirektoratet.

Sygdomsforfald dokumenteres ved skriftlig erklæring eller ved lægeerklæring efter samme regler som for tjenestemænd.

Under sygdom af mere end 14 dages varighed har arbejdsgiveren ifølge loven ret til – uden udgift for funktionæren – at kræve nærmere oplysning om sygdommens varighed gennem funktionærens læge eller en af funktionæren valgt speciallist. Opfylder funktionæren ikke denne pligt, uden at der foreligger fyldestgørende begrundelse herfor, kan tjenesteforholdet hæves uden varsel.

Graviditet.

Med henblik på arbejdsgiverens tilrettelæggelse af arbejdet skal kontorfunktionæren senest 3 måneder før det forventede fødselstidspunkt give oplysning om, hvornår hun påregner at begynde sin barselsorlov.

Efter funktionærloven har en funktionær under fraværelse på grund af graviditet krav på $\frac{1}{2}$ løn i indtil 5 måneder i tiden fra uarbejdsdygtighedens indtræden, dog tidligst i 3 måneder før fødslen, og indtil 3 måneder efter fødslen. Tilsvarende forpligtelse gælder, såfremt arbejdsgiveren, uanset at funktionæren ikke er uarbejdsdygtig, ikke mener at kunne beskæftige hende. Til det ved Post- og Telegrafvæsenet beskæftigede kvindelige personale, der oppebærer løn under sygdom, udbetales ved fraværelse på grund af graviditet $\frac{1}{2}$ løn i overensstemmelse med disse regler.

Af hensyn til lønanvisningen må der afgives indberetning til generaldirektoratet indeholdende oplysning om tidspunktet for fraværelsens indtræden samt oplysning om, hvornår fødslen ventes. Der må endvidere afgives fornøden indberetning, når fødslen har fundet sted, og når tjenesten genoptages.

Efterindtægt.

Dør en funktionær i ansættelsestiden, tilkommer der funktionærens ægtefælle eller børn under 18 år, over for hvem funktionæren har forsørgelsespligt, 1, 2 eller 3 måneders løn, når funktionæren ved dødsfaldet har haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år. Forholdsordre vedrørende anvendelse af disse regler for det ved Post- og Telegrafvæsenet beskæftigede løse personale må i påkommende tilfælde indhentes fra generaldirektoratet.

Tjenestefrihed for at søge anden beskæftigelse.

Efter at funktionæren har afgivet eller modtaget opsigelse fra tjenesten, skal arbejdsgiveren – uden afkorting i lønnen – give ham den nødvendige fritagelse fra

Bilag 50.

arbejdet til at søge anden beskæftigelse. Funktionæren skal herunder tage tilbørlig hensyn til arbejdsgiverens ønske om, at arbejdssøgningen lægges på det for virksomhedens arbejde gunstigst mulige tidspunkt.

Erklæring vedrørende beskæftigelse.

Funktionæren har til enhver tid ret til af arbejdsgiveren skriftligt at få bekræftet, i hvilket tidsrum tjenesteforholdet har været, med hvilket arbejde funktionæren i hovedsagen har været beskæftiget, hvilken løn funktionæren oppebærer, og - i tilfælde af opsigelse - på begæring oplysning om årsagen til afskedigelsen.

Lov om folketingets ombudsmand.

(Lov nr. 203 af 11. juni 1954 med senere ændringer).

§ 1. Efter hvert folketingsvalg samt ved embedsledighed vælger folketinget en ombudsmand, som på folketingets vegne har indseende med statens civile og militære forvaltning samt kommunernes forvaltning. Uden for området for ombudsmandens virksomhed falder den del af forvaltningen, der varetages af dommere, justitssekretærer, chefen for skiftekontoret under Københavns byret, protokolsekretærer i højesteret og fuldmægtige ved domstolene.

Stk. 2. Den hidtidige ombudsmand fortsætter i sin stilling, indtil det efter nyvalg sammentrædende folketing har foretaget valg af ombudsmand efter stk. 1, 1. pkt., og den eventuelt nyvalgte ombudsmand har tiltrådt stillingen. Ombudsmandens funktionsperiode kan dog ikke uden folketingets samtykke overstige 6 måneder efter afholdelsen af valg til folketinget.

Stk. 3. Afgår ombudsmanden ved døden, bestemmer folketingets ombudsmandsudvalg, hvem der skal udøve hans funktioner, indtil folketinget har valgt en ny ombudsmand.

Stk. 4. Hvis ombudsmanden ikke længere nyder folketingets tillid, kan folketinget afskedige ham.

§ 2. Ombudsmanden, som ikke må være medlem af folketinget, skal have den juridiske uddannelse.

§ 3. Folketinget fastsætter almindelige bestemmelser for ombudsmandens virksomhed. Iøvrigt er han i udøvelsen af sit hverv uafhængig af folketinget.

§ 4. Ombudsmandens virksomhed omfatter ministrene, statens tjenestemænd og alle andre personer, som virker i statens tjeneste, jf. dog § 1, stk. 1.

Stk. 2. Endvidere er personer, der virker i kommunernes tjeneste, omfattet af ombudsmandens virksomhed, for så vidt angår de sagsområder, hvor der er hjemmel for rekurs til en statsmyndighed. Den samlede kommunalbestyrelses virksomhed er ikke undergivet ombudsmanden, jf. dog § 6, sidste stk.

Stk. 3. Ombudsmanden skal ved udøvelsen af sine beføjelser tage hensyn til de særlige vilkår, hvorunder det kommunale styre virker.

§ 5. Ombudsmanden har indseende med, om de i § 4 nævnte personer gør sig skyldige i fejl eller forsømmelse under udøvelsen af deres tjeneste.

§ 6. Klager over de i § 4 nævnte personer kan indgives til ombudsmanden af enhver. Den, som er berøvet sin personlige frihed, har ret til i lukket skrivelse at rette henvendelse til ombudsmanden.

Stk. 2. En klage skal være navngivet. Den skal indgives inden 1 år efter, at forholdet er begået.

Stk. 3. Klage over afgørelser, der kan ændres af højere administrativ myndighed, kan ikke indgives til ombudsmanden, forinden den højere myndighed har truffet afgørelse i sagen. Den i stk. 2 nævnte frist regnes da fra denne myndigheds afgørelse.

Stk. 4. Ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Stk. 5. Ombudsmanden kan af egen drift optage en sag til undersøgelse. I så fald gælder de i § 4, stk. 2, nævnte begrænsninger ikke, for så vidt der er tale om krænkelse af væsentlige retlige interesser.

§ 7. De i § 4 nævnte personer er forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger og til at fremlægge de dokumenter og protokoller, han i sit hvervs medfør forlanger.

Stk. 2. Ombudsmandens krav på oplysninger i medfør af stk. 1 er undergivet begrænsninger svarende til retsplejelovens § 169, stk. 1 og stk. 3, § 170, stk. 1, hovedreglen i § 170, stk. 4, og § 749.

Stk. 3. Såfremt ombudsmanden ønsker at fremme en klage over nogen af de i § 4 nævnte personer, skal klagen, medmindre aldeles afgørende hensyn til sagens oplysning taler derimod, snarest muligt forelægges den pågældende. Er denne statstjenestemand, kan han til enhver tid forlange, at sagen overgår til behandling efter de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 17, jf. § 18, fastsatte bestemmelser. Er han kommunal tjenestemand, kan han, såfremt der i vedtægt for den pågældende kommune er givet bestemmelser om disciplinær forfølgning, forlange, at sagen overgår til behandling efter disse bestemmelser.

Stk. 4. Ombudsmanden kan indkalde personer til for retten at afgive vidnesbyrd om forhold, som er af betydning for hans undersøgelse. Herom gælder retsplejelovens regler om efterforskningsforhør, jf. retsplejelovens kap. 74. Retsmøderne er ikke offentlige. Den person, som en klage angår, er berettiget til selv og med bisidder at overvære sådanne vidneførelser. Justitsministeren giver regler for, hvem der kan optræde som bisidder. De for statstjenestemænd til enhver tid gældende regler om afholdelse af udgifter til bisidder m. v. ved disciplinær forfølgning finder tilsvarende anvendelse.

§ 8. Ombudsmanden skal iagttage tavshed med hensyn til de forhold, som han i sit hvervs medfør bliver bekendt med, såfremt hemmeligholdelse ifølge sagens natur er påkrævet. Tavshedspligten ophører ikke, når han fratræder sin stilling.

§ 9. Ombudsmanden kan pålægge anklagemyndigheden at rejse forundersøgelse eller tiltale ved de almindelige domstole for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, jf. dog Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1953 §§ 16 og 60 (rigsretten).

Stk. 2. Ombudsmanden kan pålægge vedkommende statslige styrelse at rejse disciplinærsag. Er der i en kommunal vedtægt givet bestemmelser om disciplinær forfølgning, kan han pålægge vedkommende kommunale myndighed at rejse disciplinærsag.

Stk. 3. I øvrigt kan ombudsmanden altid overfor den pågældende fremsætte sin opfattelse af sagen.

§ 10. Får ombudsmanden kundskab om fejl eller forsømmelser af større betydning, som er begået af nogen af de i § 4 omhandlede personer, giver han meddelelse herom til folketinget og til vedkommende minister. Er fejlen eller forsømmelsen begået af nogen af de i § 4, stk. 2, nævnte personer, giver han tillige meddelelse til vedkommende kommunalbestyrelse.

Stk. 2. Ombudsmanden afgiver en årlig beretning til folketinget om sin virksomhed. Beretningen trykkes og offentliggøres.

Stk. 3. Såfremt ombudsmanden giver meddelelse om en sag til folketinget, en minister eller en kommunalbestyrelse, eller han fremdrager en sag i sin årlige beretning, skal han i meddelelsen eller beretningen give oplysning om, hvad den pågældende har anført til sit forsvar.

§ 11. Bliver ombudsmanden opmærksom på mangler ved gældende love eller administrative bestemmelser, skal han give folketinget og vedkommende minister meddelelse herom. Med hensyn til mangler ved kommunale bestemmelser skal han tillige give meddelelse til vedkommende kommunalbestyrelse.

§ 12. Ombudsmanden lønnes som højesteretsdommer. Derudover kan der efter omstændighederne tilstås ham et personligt tillæg. Han har ret til ventepenge og pension efter regler svarende til de i lov om vederlag og pension m. v. for ministre §§ 3-7 indeholdte bestemmelser.

Stk. 2. Ombudsmanden må ikke uden samtykke af et udvalg, som folketinget har overdraget at træffe afgørelse herom, have hverv i offentlige eller private virksomheder, foretagender eller institutioner.

§ 13. Ombudsmanden kan med 6 måneders varsel forlange sig afskediget til udgangen af en måned.

Stk. 2. Ombudsmanden afskediges fra udgangen af den måned, hvori han fylder 70 år.

§ 14. Afskediges ombudsmanden uden varsel, eller må han efter et folketingsvalg fratræde uden varsel, fordi han ikke genvælges, bevarer han sin hidtidige lønning i 3 måneder fra udgangen af den måned, hvori han fratræder. Afgår ombudsmanden ved døden inden denne periodes udløb, tilkommer den del af lønindtægten, som ikke er udbetalt ved dødsfaldet, hans ægtefælle eller, hvis ombudsmanden ikke efterlader sig ægtefælle, dem af hans børn, der er berettiget til børnepension.

Stk. 2. Så længe der udbetales lønindtægt, sker der ikke udbetaling af ventepenge eller pension.

Stk. 3. § 3, stk. 2, i lov om vederlag og pension m. v. for ministre finder tilsvarende anvendelse på lønindtægten i henhold til stk. 1.

§ 15. Ombudsmanden antager og afskediger selv sine medhjælpere. Disses antal, lønning og pension fastsættes i overensstemmelse med de i folketingets forretningsorden indeholdte regler. De med ombudsmandshvervet forbundne udgifter afholdes på folketingets budget.

§ 16. Denne lov træder i kraft den 1. november 1954.

§ 2 i lov nr. 142 af 17. maj 1961 om ændringer i lov om folketingets ombudsmand indeholder følgende bestemmelse:

»Denne lov træder i kraft den 1. april 1962. Klager over den kommunale forvaltning kan alene indgives vedrørende forhold, der ligger efter dette tidspunkt.«

Lov om offentlighed i forvaltningen.

(Lov nr. 280 af 10. juni 1970).

Kapitel 1. Offentlighed i forvaltningen.

§ 1. Enhver kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter i sager, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning.

Stk. 2. Begæringen skal angive den sag, hvis dokumenter den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med.

§ 2. Adgangen til at få oplysninger omfatter ikke dokumenter, der indeholder

- 1) oplysning om enkeltpersoners personlige og økonomiske forhold,
- 2) oplysning om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at begæringen ikke imødekommes.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 1 er endvidere uanvendelig, hvis adgangen til at blive gjort bekendt med sagens dokumenter findes at burde vige for væsentlige hensyn til

- 1) statens sikkerhed, landets forsvar samt forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner,
- 2) gennemførelse af offentlig kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen,
- 3) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 4) beskyttelse af andre interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Stk. 3. Omfattes kun en del af et dokument af bestemmelserne i stk. 1 og 2, skal den pågældende gøres bekendt med dokumentets øvrige indhold.

Stk. 4. Vedkommende minister kan bestemme, at sagsområder eller arter af dokumenter, for hvilke bestemmelserne i stk. 1 og 2 i almindelighed vil medføre, at begæring efter § 1 må afslås, skal være undtaget fra bestemmelsen i § 1.

§ 3. Adgangen til at få oplysninger omfatter med de i §§ 2 og 5 nævnte undtagelser.

- 1) alle dokumenter, der vedrører den pågældende sag, herunder genpart af de fra myndigheden udgåede skrivelser, når disse må antages at være kommet frem til adressaten,
- 2) indførelser i journaler, registre og andre fortegnelser vedrørende den pågældende sags dokumenter.

§ 4. Såfremt der mundtligt meddeles en myndighed faktiske oplysninger af væsentlig betydning for en sags afgørelse, skal der gøres notat herom på en sådan måde, at oplysningerne kan meddeles i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lov.

§ 5. Adgangen til at få oplysninger omfatter ikke

- 1) statsrådsprotokoller, referater af møder mellem ministre og dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til brug for sådanne møder,
- 2) brevveksling mellem ministerier om lovgivning, herunder bevillingslove,
- 3) en myndigheds interne arbejdsmateriale, såsom referater, koncepter, udkast, forslag og planer,
- 4) brevveksling inden for samme myndighed,
- 5) brevveksling mellem en kommunalbestyrelse og dennes afdelinger, udvalg eller andre administrative organer eller mellem disse organer indbyrdes,
- 6) dokumenter om udenrigspolitiske og udenrigsøkonomiske forhold,
- 7) myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres,
- 8) materiale, der tilvejebringes som grundlag for udarbejdelse af offentlig statistik.

§ 6. Adgangen til at få oplysninger omfatter ikke sager inden for strafferetsplejen eller sager om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste.

Stk. 2. For så vidt angår sager om lovgivning, herunder bevillingslove, skal en begæring efter § 1 først imødekommes, når lovforslaget er fremsat for folketinget.

§ 7. Pligten til at meddele oplysninger er begrænset af lovgivningens bestemmelser om tavshedspligt for personer, der virker i offentlig tjeneste eller hvern. Dette gælder dog ikke, for så vidt angår den almindelige tavshedspligt efter straffeloven, tjenestemandslvgivningen og kommunale tjenestemandsvedtægter.

§ 8. Spørgsmål om meddelelse af oplysninger afgøres af den myndighed, som i øvrigt har afgørelsen af den pågældende sag, medmindre andet fastsættes af vedkommende minister.

Stk. 2. Vedkommende myndighed afgør under fornødent hensyn til sagens ekspedition, om en begæring efter § 1 kan imødekommes straks eller senere, og om den, der har fremsat begæringen, skal gøres bekendt med dokumenterne ved, at der gives ham adgang til at gennemse dem på stedet, eller ved, at der gives ham en afskrift eller fotokopi af dem.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om betaling for afskrifter og fotokopier.

§ 9. Vedkommende minister kan bestemme, at oplysninger om nærmere angivne dokumenter kan meddeles efter et vist åremål uanset bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 2. Særlige regler for parterne i en forvaltningssag.

§ 10. Ansøgere, klagere og andre parter i en sag, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter uanset bestemmelserne i § 2. Dette gælder dog ikke, hvis partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige eller private interesser. Gør sådanne hensyn sig kun gældende for en del af et dokument, skal parten gøres bekendt med dokumentets øvrige indhold.

Stk. 2. Den, der ansøger eller har ansøgt om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste, kan uanset bestemmelsen i § 6, stk. 1, forlange at blive gjort bekendt med de dokumenter m. v., der vedrører hans forhold.

Stk. 3. Bestemmelser om tavshedspligt for personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, begrænser ikke pligten til at meddele oplysninger til en sags parter.

Stk. 4. Såfremt det har betydning for en parts mulighed for at varetage sine interesser, at der gives ham en afskrift eller fotokopi af sagens dokumenter, skal hans begæring herom imødekommes.

§ 11. Såfremt en part under sagens behandling fremsætter begæring om at blive gjort bekendt med sagens dokumenter, og denne begæring efter loven skal imødekommes, udsættes sagens afgørelse, indtil der er givet parten adgang til at gøre sig bekendt med dokumenterne.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvis udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for forvaltningens afgørelse, eller hvis partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, i øvrigt findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse.

§ 12. Den, der er part i en sag, som er til behandling i den offentlige forvaltning, kan på ethvert tidspunkt af behandlingen forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil han har afgivet en udtalelse om sagen.

Stk. 2. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 11, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 3. Ikrafttræden m. v.

§ 13. Loven træder i kraft den 1. januar 1971.

Stk. 2. Loven kommer ikke til anvendelse på dokumenter, der er udfærdiget af en myndighed eller er kommet i en myndigheds besiddelse før lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Lov nr. 141 af 13. maj 1964 om partsoffentlighed i forvaltningen ophæves. Den kommer dog fortsat til anvendelse på de i stk. 2 nævnte dokumenter.

Stk. 4. Bestemmelser i andre love om adgangen til at blive bekendt med dokumenter hos den offentlige forvaltning og om parter adgang til at afgive udtalelser til forvaltningen, inden en sag afgøres, opretholdes. Dette gælder dog ikke bestemmelser, der i snævrere omfang end denne lov giver parter adgang til at blive bekendt med dokumenter eller afgive udtalelser, medmindre de er trådt i kraft den 1. oktober 1964 eller senere.

Stk. 5. Forslag om revision af loven fremsættes for folketinget i folketingsåret ~~1976-77~~ 1980-81.

§ 14. Loven gælder ikke sager om færøske anliggender. Den kan ved kgl. anordning sættes i kraft for sådanne sager med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Dette gælder dog kun sager, der er eller har været under behandling af rigsmyndigheder.

Prisliste for tjenstedokumenter og lærebøger.

Ved køb anvendes form. E 14, hvor beløbet påklæbes i frimærker. Bestilling kan endvidere afgives ved, at køberen indsender beløbet til postgirokonto 8 00 08 08, kassereren i generaldirektoratet, Tietgensgade 37, 2., 1530 København V, med oplysning om, hvad der ønskes leveret.

Angående radiotjenstedokumenter rettes henvendelse til generaldirektoratet (4. ekspeditions kontor).

	kr.
Reglement II, Indenrigske postforretninger	14,50
Reglement V ¹⁾ , Avisvæsen	13,00 427/13-
Reglement VI ¹⁾ , Kasse- og regnskabsvæsen	9,75
Reglement VII ¹⁾ , Bygninger og lokaler	3,75
Reglement VIII ¹⁾ , Grænsepostforretninger	11,00
Reglement IX A ¹⁾ , Materiel (almindelige bestemmelser og fortegnelse over kontormateriel)	6,50
Reglement IX B ¹⁾ , Materiel (fortegnelse over teknisk materiel)	6,50
Reglement X, Telegraftjeneste	36,00
Reglement XI, Indenrigsk telefонтjeneste	12,00
Reglement XII, Udenrigsk telefонтjeneste	17,00
Postgirobogen	25,00
Telex Danmark	17,00
Verdenspostforeningens akter	76,00
Brevposttakst	6,50
Pakkeposttakst ²⁾	16,00
Telefontakst	6,00
Telegramtakst	6,00
Postforbindelsen til udlandet m. v. ²⁾	2,00
Indenrigsk avisfortegnelse ²⁾	2,00
Udenrigsk avisfortegnelse	2,00
Postbefordringen i indlandet ²⁾	5,00
Omdelingstider i by- og landdistrikterne	2,00
Personalet i Post- og Telegrafvæsenet	20,00
Fortegnelse over posthuse i Danmark	8,25
Fortegnelse over telegrafstationer i Danmark	5,00
Beretning og Statistik	50,00
Katalog for Post- og Telegrafvæsenets tekniske bibliotek	12,75
Tyske, engelske og franske taleøvelser	10,75
PTT Deutsch	12,50
PTT English	12,50
Franske stiløvelser og versioner med ordsamling	7,25
Lærebog i teleteknik, afsnit A. Elementær elektronik, 1955 ³⁾	19,00
Elementær lærebog i telefontechnik, 1961 ³⁾	15,50
Amatørradiostationer i Danmark, QTH-liste	15,00

¹⁾ Kan kun købes af Post- og Telegrafvæsenets personale.

²⁾ Angående abonnement henvises til Indenrigsk avisfortegnelse.

³⁾ Øvrige lærebøger i teleteknik er udsolgt.

**Fundats
for
Det danske postvæsens jubilæumsfond af 24. december 1924¹⁾.**

Fondet er oprettet af staten i anledning af 300 årsdagen for det danske postvæsens grundlæggelse ved kong Christian den Fjerdes forordning om postbude af 24. december 1624.

§ 1. Fondets kapital er 100 000 kr.

Kapitalen anbringes i solide danske pengeeffekter, hvis kurs noteres på Københavns børs, og som kan noteres på navn. De noteres som tilhørende fondet og forsynes af ministeren for offentlige arbejder med påtegning om, at der ikke på nogen måde må disponeres over dem uden tilladelse af den minister, under hvem postvæsenet til enhver tid hører.

Skulle de indkøbte effekter blive indfriet, påhviler det fondets bestyrelse at indkøbe et tilsvarende beløb i pengeeffekter som ovenfor nævnt, og disse forsynes med ligeledes foran nævnte påtegning af den minister, der forestår postvæsenet.

De fondet tilhørende midler, der ikke er anbragt i pengeeffekter af den ovenanførte beskaffenhed, indsættes efter bestyrelsens nærmere bestemmelse indtil benyttelse i en bank eller sparekasse og kan kun udtages, når de skal benyttes på fundatsmæssig måde, og da efter skriftlig rekvisition, underskrevet af formanden og et bestyrelsesmedlem.

Fondets regnskabsår er året 1. april til 31. marts.

Regnskabet revideres af hovedrevisor for postvæsenet²⁾.

§ 2. Renterne af fondets kapital anvendes til understøttelse til flittige og dygtige posttjenestemænd, der ved studier eller rejser i udlandet eller hjemme agter eller har søgt at dygtiggøre sig til deres stilling. Understøttelserne uddeles hvert år i december måned i legatportioner, der ikke kan være mindre end 200 kr. Legatportionernes antal for det enkelte år kan ikke være større end 10.

Udgifterne ved fondets bestyrelse afholdes af postvæsenet.

For at der allerede i jubilæumsåret kunne finde en uddeling sted, har staten udover fondets kapital tilskudt 4 000 kr. til anvendelse i lighed med de fremtidig indvundne rentebeløb.

§ 3. Ansøgning om legatportion indsendes til fondets bestyrelse inden udgangen af hvert års november måned og må indeholde udførlige oplysninger om ansøgerens hafte udgifter eller om den påtænkte anvendelse af legatet.

¹⁾ Fra den 2. februar 1954 benævnes fondet »Det danske post- og telegrafvæsens jubilæumsfond«. Der henvises i øvrigt til de i »Tillæg til fundats for Det danske postvæsens jubilæumsfond af 24. december 1924« indeholdte ændringer (side 260).

²⁾ Nu 1. revisionsdepartement.

Ansøgningerne tilstilles bestyrelsen ledsaget af en udførlig udtalelse fra vedkommende foresatte om den pågældende ansøgers tjenstlige forhold i almindelighed.

§ 4. Fordelingen af legatportioner foretages af bestyrelsen for fondet på et møde, som afholdes i december måned, og ved hvilket samtlige de i henhold til § 3 indkomne ansøgninger skal være fremlagt.

For at fordelingen skal kunne foretages, skal formanden og mindst 3 bestyrelsesmedlemmer være til stede.

Beslutningen tages ved almindelig stemmeflerhed.

Ved stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

§ 5. Fondets bestyrelse består af 5 medlemmer, hvoraf generaldirektoratet for postvæsenet vælger 1 medlem, Dansk postforenings og Dansk postforbunds bestyrelse hver 2 medlemmer.

Bestyrelsen vælger af sin midte en formand, en kasserer og en sekretær.

Bestyrelsens virksomhed er ulønnet.

§ 6. Skulle der i tidens løb ske sådanne ændringer med hensyn til personalets organisationer, at fundatsens bestemmelser ikke mere kan ske fyldest, drager den minister, hvorunder postvæsenet på det tidspunkt hører, omsorg for, at der foretages de nødvendige ændringer i fundatsen, uden at der dog derved må afviges fra tanken i nærværende fundats.

Ændringer i fundatsen skal i alle tilfælde søges tillagt kongelig stadfæstelse.

§ 7. I tilfælde af tvivl angående forståelsen af bestemmelserne i denne fundats, forelægges spørgsmålet den minister, under hvem postvæsenet hører, og dennes afgørelse af sagen er endelig.

**Tillæg til fundats
for
Det danske postvæsens jubilæumsfond af 24. december 1924.**

I anledning af, at telegrafvæsenet den 2. februar 1954 passerer 100 årsdagen for åbningen af den første telegraflinie i Danmark, opskrives jubilæumsfondets kapital med 100 000 kr. til i alt 200 000 kr. Endvidere tilskyder staten 4 000 kr. ud over fondets kapital, for at der allerede i jubilæumsåret kan uddeles et antal legater til tjenestemænd i telegraf- og telefontjenesten.

I fundatsen for fondet foretages følgende ændringer:

Fondets navn ændres til: Det danske post- og telegrafvæsens jubilæumsfond.

I § 1-7 ændres ordet »postvæsenet«, hvor dette forekommer, til: post- og telegrafvæsenet.

§ 1, 1. punktum affattes således:

Fondets kapital er 200 000 kr.

§ 2 affattes således:

Renterne af fondets kapital anvendes til understøttelse til flittige og dygtige tjenestemænd i post- og telegrafvæsenet, der ved studier eller rejser i udlandet eller hjemme agter eller har søgt at dygtiggøre sig til deres stilling. Understøttelserne uddeles hvert år i december måned i legatportioner, der ikke kan være mindre end 200 kr. Legatportionernes antal for det enkelte år kan ikke være større end 20.

Udgifterne ved fondets bestyrelse afholdes af post- og telegrafvæsenet.

For at der allerede i jubilæumsåret kunne finde en uddeling sted, har staten ud over fondets kapital tilskudt 4 000 kr. til anvendelse i lighed med de fremtidig indvundne rentebeløb.

Endvidere har staten ud over fondets kapital tilskudt 4 000 kr., for at der i 1954 ved telegrafvæsenets 100 års jubilæum kan uddeles et antal legater til tjenestemænd i telegraf- og telefontjenesten.

§ 5, 1. punktum affattes således:

Fondets bestyrelse består af 5 medlemmer, hvoraf generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet vælger 1 medlem, Dansk Post- og Telegraforening og Dansk Postforbunds bestyrelse hver 2 medlemmer.

**Fundats
for
Det Store Nordiske Telegraf-Selskabs gavefond
af 2. februar 1954.**

Fondet er oprettet på grundlag af et gavebrev, overrakt generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet af Det Store Nordiske Telegraf-Selskab A/S den 2. februar 1954 i anledning af 100 årsdagen for åbningen af den første telegraflinie i Danmark.

§ 1. Fondets kapital er 50 000 kr.

Kapitalen anbringes i solide danske obligationer, hvis kurs noteres på Københavns børs, dog således, at det til brug ved uddeling af stipendier til enhver tid nødvendige beløb (jf. § 2) indsættes i en bank eller sparekasse. Obligationerne noteres som tilhørende fondet og forsynes af generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet med påtegning om, at der ikke på nogen måde må disponeres over dem uden tilladelse fra nævnte generaldirektør.

Ved eventuel indfrielse af indkøbte obligationer påhviler det fondets bestyrelse at indkøbe et tilsvarende beløb i obligationer som ovenfor nævnte til erstatning for de indfriede. Erstatningsobligationerne noteres og forsynes med prohibitiv-påtegning som ovenanført.

De fondet tilhørende midler, som ikke er anbragt i obligationer, indsættes i en bank eller sparekasse og kan kun udtages til benyttelse i henhold til fundatsen og da efter skriftlig rekvisition underskrevet af formanden og et bestyrelsesmedlem.

Fondets regnskabår er finansåret.

Fondets regnskaber revideres af chefen for revisionskontoret i generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet. *J*

§ 2. Renter af fondets kapital uddeles een gang årligt til det i post- og telegrafvæsenets teletjeneste, fortrinsvis telegraftjenesten, beskæftigede personale som studiestipendier og eventuelt som bidrag til rekreative rejser, idet dog aldrig mindre end halvdelen af de årlige renter uddeles til studieformål.

Studiestipendier tildeles i portioner på mindst 500 kr.

§ 3. Fondets bestyres af formanden for Dansk Post- og Telegraforening, formanden for Dansk Postforbund og en af generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet udpeget tjenestemand fra post- og telegrafvæsenets styrelse.

Bestyrelsen vælger af sin midte formand og kasserer.

Bestyrelsens virksomhed er ulønnet.

§ 4. Ansøgninger om stipendier i studie- eller rekreationsojemed indkaldes een gang årlig gennem »Officielle Meddelelser fra generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet« samt Dansk Post- og Telegraforenings og Dansk Postforbunds medlemsblade og indsendes til fondets bestyrelse, ledsaget af en udtalelse fra vedkommende foresatte om den pågældende ansøgers tjenstlige forhold i almindelig-

hed. Ansøgningerne må indeholde oplysning om den påtænkte anvendelse af stipendiet.

§ 5. Fordelingen af stipendierne foretages af fondets bestyrelse på et møde, ved hvilket samtlige de i henhold til § 4 indkomne ansøgninger skal være fremlagt.

For at fordelingen skal kunne foretages, må samtlige bestyrelsesmedlemmer være til stede.

Beslutning tages ved almindelig stemmeflerhed.

§ 6. Ved tildeling af *studiestipendier* må stipendiaten inden 3 måneder efter hjemkomsten fra studierejsten (såfremt rejse ikke er foretaget, inden 3 måneder efter beløbets udnyttelse) tilstille fondets bestyrelse en redegørelse for stipendiets anvendelse.

§ 7. Såfremt der i tidens løb måtte opstå forhold, som medfører, at fundatsens bestemmelser ikke mere kan ske fyldest, drager generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet omsorg for, at der foretages de nødvendige ændringer i fundatsen, uden at der dog derved må afviges fra tanken i nærværende fundats.

Ændringer i fundatsen skal i alle tilfælde søges tillagt kongelig stadfæstelse.

§ 8. I tilfælde af tvivl angående forståelsen af bestemmelserne i nærværende fundats, forelægges spørgsmålet for generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet, og dennes afgørelse af sagen er endelig.

**Tillæg til fundats
for
Det Store Nordiske Telegraf-Selskabs gavefond
af 2. februar 1954.**

I anledning af Det Store Nordiske Telegraf-Selskabs 100 års jubilæum den 1. juni 1969 har selskabet stillet et beløb på 100.000 kr. til rådighed for »Det Store Nordiske Telegraf-Selskabs gavefond af 2. februar 1954«, således at beløbet skal indgå i fondets midler.

I fundatsen for fondet foretages følgende ændring:

Den i § 1, 1. punktum omhandlede fondskapital udgør herefter 150.000 kr.

Uddrag af borgerlig straffelov.

(Lov nr. 126 af 15. april 1930 med senere ændringer).

Forbrydelser mod den offentlige myndighed.

§ 119. Den, som med vold eller trussel om vold overfalder nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 6 år, under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som, uden at forholdet falder ind under stk. 1, fremsætter trusler om vold, om frihedsberøvelse eller om sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold mod nogen, der af det offentlige er tillagt domsmyndighed eller myndighed til at træffe afgørelse vedrørende retsforhold eller vedrørende håndhævelse af statens straffemyndighed, i anledning af udførelsen af tjenesten eller hvervet, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling.

Stk. 3. Lægger nogen ellers de nævnte personer hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv, straffes han med hæfte eller bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder.

§ 121. Den, som med hån, skældsord eller anden fornærmelig tiltale overfalder nogen af de i § 119 nævnte personer under udførelsen af hans tjeneste eller hverv eller i anledning af samme, straffes med bøde eller hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder.

§ 122. Den, som yder, lover eller tilbyder nogen, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, gave eller anden fordel for at formå ham til at foretage eller undlade noget, hvorved han ville gøre sig skyldig i pligtstridig handlemåde, straffes med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med hæfte eller bøde.

§ 130. Den, som udøver en ham ikke tilkommende offentlig myndighed, straffes med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

§ 131. Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel i samme tid straffes den, som offentlig eller i retsstridig hen-

sigt udgiver sig for at have en offentlig myndighed eller offentlig bemyndigelse til en virksomhed, eller som uden offentlig bemyndigelse udøver en virksomhed, til hvilken en sådan kræves, eller vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt.

§ 132. Med bøde straffes den som forsætligt eller ved uagtsomhed på retsstridig måde benytter

- 1) kendetegn eller dragt, som er forbeholdt dansk eller fremmed offentlig myndighed eller militærpersoner,
- 2) kendetegn eller betegnelse, som er forbeholdt personer, indretninger og materiel, der er bestemt til at yde hjælp til sårede eller syge i krig, eller
- 3) kendetegn eller navn for mellemstatlige organisationer.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til efterligninger af de nævnte kendetegn, dragter og betegnelser.

Forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv.

§ 144. Når nogen i udøvelse af offentlig tjeneste eller hverv uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 6 år, under formildende omstændigheder med bøde.

§ 145. Kræver eller modtager nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, for privat vindings skyld kendelse for tjenestehandling, skat eller afgift, der ikke skyldes, straffes han med fængsel indtil 6 år. Beholder han for privat vindings skyld sådan i god tro oppebåren ydelse efter at være blevet opmærksom på fejlen, straffes han med fængsel indtil 2 år.

§ 150. Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, misbruger sin stilling til at tvinge nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 3 år.

§ 151. Den, som tilskynder eller medvirker til, at nogen ham i offentlig tjeneste eller hverv underordnet forbryder sig i denne tjeneste, straffes, uden hensyn til om den underordnede kan straffes eller på grund af vildfarelse eller af andre grunde er straffri, med den for den pågældende handling foreskrevne straf forhøjet med indtil det halve.

§ 152. Røber nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, hvad han i tjenestens eller hvervets medfør har erfaret som hemmelighed, eller hvad der ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller udnytter han uberettiget sådan kundskab, straffes han med bøde, hæfte eller under skærpene omstændigheder med fængsel i indtil 1 år. Sker det for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, kan straffen stige til fængsel i 3 år.

Stk. 2. Efter ovennævnte regler straffes også den, som efter at være fratrådt stillingen på nogen af de angivne måder forser sig med hensyn til tjenestehemmeligheder, som han i stillingen har erfaret.

Stk. 3. De ovenstående bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på den, som virker ved telegraf- eller telefonanlæg, der er anerkendt af det offentlige.

Stk. 4. Med samme straf som i stk. 1 straffes den, der uden tilladelse fra vedkommende offentlige myndighed videregiver eller uberettiget udnytter oplysninger hidrørende fra det offentlige, som han har fået eller skaffet sig under arbejde for en virksomhed, der maskinelt behandler eller opbevarer oplysninger for det offentlige.

Stk. 5. Den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, der er fremkommet ved en overtrædelse af bestemmelserne i stk. 1-4, straffes som anført i stk. 1.

§ 153. Når nogen, som virker i post- eller jernbanevæsenets tjeneste, ulovligt åbner, tilintetgør eller underslår forsendelser eller understøtter en anden i sådan færd, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som virker i statstelegrafvæsenets eller et offentlig anerkendt telegrafanlægs tjeneste, når han tilintetgør, forvansker eller underslår et samme til befordring overgivet telegram eller understøtter en anden i sådan færd.

§ 154. Har nogen i udførelsen af offentlig tjeneste eller hverv gjort sig skyldig i falsk anklage, forbrydelse vedrørende bevismidler, legemsangreb, frihedsberøvelse, underslæb eller mandatsvig, kan den for den pågældende forbrydelse foreskrevne straf forhøjes med indtil det halve.

§ 155. Misbruger i øvrigt nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, sin stilling til at krænke privates eller det offentliges ret, straffes han med bøde eller hæfte. Sker det for at skaffe sig eller andre uberettiget fordel, kan fængsel indtil 2 år anvendes.

§ 156. Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, nægter eller undlader at opfylde pligt, som tjenesten eller hvervet medfører, eller at efterkomme lovlig tjenstlig befaling, straffes han med bøde eller hæfte. Udenfor foranstående bestemmelse falder hverv, hvis udførelse hviler på offentlig valg.

§ 157. Samme straf finder anvendelse, når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelsen af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører. Bestemmelsen i § 156, 2. punktum, finder tilsvarende anvendelse.

Falsk forklaring og falsk anklage.

§ 161. Med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år straffes den, som udenfor det i § 158¹⁾ nævnte tilfælde for eller til en offentlig myndighed afgiver en falsk erklæring på tro og love eller på lignende højtidelig måde, hvor sådan form er påbudt eller tilstedt.

§ 162. Den, som ellers for eller til en offentlig myndighed afgiver urigtig erklæring om forhold, angående hvilke han er pligtig at afgive forklaring, straffes med bøde eller hæfte eller med fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ § 158 angår falsk forklaring for retten.

§ 163. Med samme straf som i § 162 anført straffes den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftlig bevidner noget, hvorom han ingen kundskab har.

§ 164. Den, der afgiver urigtige oplysninger til offentlig myndighed med forsæt til, at en uskyldig derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold, straffes med hæfte eller fængsel indtil 6 år.

§ 165. Den, der til offentlig myndighed anmelder en strafbar handling, der ikke er begået, såvel som den, der til sådan myndighed indgiver falske klagemål, straffes med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Forbrydelser vedrørende penge (derunder postfrimærker).

§ 169. Med bøde straffes den, som forfærdiger, indfører eller udspreder genstande, som ved form og udstyr frembyder væsentlig ydre lighed med penge eller med et til almindeligt omløb bestemt værdipapir.

Forbrydelser vedrørende bevismidler.

§ 171. Den, der gør brug af et falsk dokument til at skuffe i retsforhold, straffes for dokumentfalsk.

Stk. 2. Ved dokument forstås en skriftlig med betegnelse af udstederen forsynet tilkendegivelse, der enten fremtræder som bestemt til at tjene som bevis eller bliver benyttet som bevis for en rettighed, en forpligtelse eller en befrielse for en sådan.

Stk. 3. Et dokument er falsk, når det ikke hidrører fra den angivne udsteder, eller der er givet det et indhold, som ikke hidrører fra denne.

§ 172. Straffen for dokumentfalsk er fængsel, der i tilfælde af, at dokumentet angiver sig at indeholde en offentlig myndigheds afgørelse, eller at det er en offentlig forskrivning, en check, veksel eller andet til almindeligt omløb bestemt dokument eller en testamentarisk bestemmelse, kan stige til 8 år.

Stk. 2. Er dokumentet efter sin beskaffenhed, eller er forfalskningen eller det, som derved søges opnået, af underordnet betydning, eller har den skyldige ikke til sigtet at påføre andre nogen skade, såsom når øjemedet alene har været at gennemføre et berettiget eller at afværge et uberettiget krav, er straffen bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år.

§ 175. Den, som for at skuffe i retsforhold i offentligt dokument eller bog, i privat dokument eller bog, som det ifølge lov eller særligt pligtforhold påhviler ham at udfærdige eller føre, eller i læge-, tandlæge-, jordemoder- eller dyrlægeattest afgiver urigtig erklæring om noget forhold, angående hvilket erklæringen skal tjene som bevis, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der i retsforhold gør brug af et sådant dokument som indeholdende sandhed.

§ 177. Med fængsel indtil 8 år anses den, der gør brug af eftergjort eller forfalsket stempelpapir, stempelmærker, andre til berigtigelse af offentlige skatter og afgifter tjenende mærker samt postfrimærker. Med en forholdsmæssig mindre straf anses den, der gør brug af tidligere benyttet papir eller mærker, på hvilke tegnet på den tidligere benyttelse er fjernet.

Stk. 2. Reglen i § 169 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til stempelmærker, posttrimærker og lignende frigørelsesmidler.

§ 178. Med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med hæfte straffes den, som for at skille nogen ved hans ret tilintetgør, bortskaffer eller helt eller delvis ubrugbargør et bevismiddel, der er tjenligt til at benyttes som sådant i et retsforhold.

Forskellige alment skadelige handlinger.

§ 193. Den, som på retstridig måde fremkalder omfattende forstyrrelser i driften af almindelige samfærdselsmidler, offentlig postbesørgelse, almindeligt benyttede telegraf- eller telefonanlæg eller anlæg, der tjener til almindelig forsyning med vand, gas, elektrisk strøm eller varme, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Begået forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

Forbrydelser mod liv og legeme.

§ 241. Den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med hæfte eller bøde, under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år.

§ 249. Den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, der dog ikke falder ind under § 246¹⁾, straffes med bøde eller hæfte. Påtale finder kun sted efter den forurettedes begæring, medmindre almene hensyn kræver påtale.

Stk. 2. Den, som uagtsomt tilføjer nogen skade af den i § 246 angivne art, straffes med hæfte eller bøde, under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år.

Freds- og ærekrænkelser.

§ 263. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

- 1) bryder eller unddrager nogen et brev, telegram eller anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet,

¹⁾ § 246 angår forsætlig grov legemsbeskadigelse, der ikke har døden til følge.

- 2) skaffer sig adgang til andres gemmer,
 3) ved hjælp af et apparat hemmeligt aflytter eller optager udtalelser fremsat i enrum, telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre eller forhandlinger i lukket møde, som han ikke selv deltager i, eller hvortil han uberettiget har skaffet sig adgang.

§ 264b. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes personer, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, eller som i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse udøver eller har udøvet et erhverv, såvel som sådanne personers medhjælpere, når de rober privatlivet tilhørende hemmeligheder, der er kommet til deres kundskab ved udøvelsen af deres virksomhed, medmindre de har været forpligtede til at udtale sig eller har handlet i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv. Det samme gælder, hvis de uberettiget udnytter sådan kundskab.

§ 267. Den, som krænker en andens ære ved fornærmelige ord eller handlinger, eller ved at fremsætte eller udbrede sigtelser for et forhold, der er egnet til at nedsætte den fornærmede i medborgeres agtelse, straffes med bøde eller hæfte.

Stk. 2. Er fornærmelsen fremsat mod nogen af de i § 119, stk. 2, nævnte personer i anledning af udførelsen af deres tjeneste eller hverv, uden at bestemmelserne i straffelovens § 121 kommer til anvendelse, bliver dette ved straffens udmåling at betragte som en skærpende omstændighed, og straffen kan da stige til fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 3. Ved straffens udmåling bliver det at betragte som en skærpende omstændighed, at fornærmelsen er fremsat i trykt skrift eller på anden måde, hvorved den får en større udbredelse, eller på sådanne steder eller til sådanne tider, at det i høj grad forøger det krænkende i ytringen.

§ 267 a. Har nogen på den i § 267, stk. 3, angivne måde fremsat en udtalelse, der indeholder en usandsfærdig sigtelse mod en anden for forhold, der, hvis den var sand, ville gøre denne uværdig til at beklæde offentlige hverv, skal der, når den, der har fremsat sigtelsen, påstås idømt straf for ærekrænkelse, hverken ved afgørelsen af skyldsspørgsmålet eller ved straffens fastsættelse kunne tages hensyn til påstand om, at den i samfundet i almindelighed gældende vurdering af sigtelsernes utilbørlighed ikke skal finde anvendelse.

Berigelsesforbrydelser.

§ 276. For tyveri straffes den, som uden besidderens samtykke borttager en fremmed rørlig ting for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved dens tilegnelse.

§ 278. For underslæb straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding

1) tilegner sig en fremmed rørlig ting, der er i hans varetægt, uden at forholdet falder ind under § 277¹⁾,

¹⁾ § 277 angår ulovlig omgang med hittegods.

2) fragår modtagelsen af pengelån eller andet lån til eje eller af en ydelse, for hvilken der skal svares vederlag,

3) uretmæssig forbruger ham betroede penge, selv om han ikke var forpligtet til at holde disse afsøndrede fra sin egen formue.

§ 279. For bedrageri straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, ved retsstridig at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse, bestemmer en anden til en handling eller unkladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller unkladelsen bliver afgørende, et formuetab.

§ 280. For mandatsvig straffes, for så vidt forholdet ikke falder ind under §§ 276-279, den som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding påfører en anden formuetab

1) ved misbrug af en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for denne eller

2) ved i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for den anden, at handle mod dennes tarv.

Uddrag af færdselsloven.

(Lov nr. 287 af 10. juni 1976).

Kapitel 2.

Regler for al færdsel.

Grundregler m. v.

§ 3. Trafikanter skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så at der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre, og således at færdslen ikke unødigt hindres eller forstyrres. Der skal også vises hensyn over for dem, der bor eller opholder sig ved vejen.

Stk. 2. Særligt hensyn skal vises over for børn, skolepatruljer, ældre mennesker samt personer, der ifølge særligt af justitsministeren fastsat kendetegn eller i øvrigt, efter hvad der fremgår af omstændighederne, lider af svækket syn eller hørelse eller anden legemlig mangel eller sygdom, som er til ulempe for dem i færdslen.

Beskadigelse af færdselstavler m. v.

§ 8. Den, der med eller uden egen skyld beskadiger færdselstavler, afmærkning på kørebane eller cykelsti, signalanlæg eller andre færdselsanordninger, skal straks bringe afmærkningen i orden igen. Hvis det er muligt. Kan dette ikke ske, skal den pågældende snarest underrette politiet og i øvrigt foretage, hvad der er nødvendigt for at advare andre trafikanter.

Forpligtelser ved færdselsuheld.

§ 9. Trakikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld skal straks standse og i muligt omfang yde hjælp til tilskadekomne. Den pågældende skal endvidere til sikring af færdslen deltage i de foranstaltninger, som uheldet giver anledning til. Hvis en anden, der er indblandet i uheldet, anmoder herom, skal vedkommende opgive navn og bopæl. Tilsvarende oplysninger skal efter anmodning gives den, på hvis ejendom eller ting, der er sket skade.

Stk. 2. Er der sket skade på en anden person, og er skaden ikke ubetydelig, skal den, der har forvoldt skaden, snarest muligt underrette politiet. Er der sket skade på ejendom eller ting, og er der ingen til stede, som kan modtage de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, skal den, der har forvoldt skaden, snarest muligt underrette skadelidte eller politiet.

Stk. 3. Er nogen dræbt eller kommet alvorligt til skade ved færdselsuheldet, må der ikke ændres ved forholdene på uheldsstedet eller fjernes spor, som kan være af betydning for opklaringen af uheldet. Køretøj, der har været indblandet i uheldet, skal dog flyttes, hvis dets placering er til fare for færdslen.

Kapitel 3.

Færdselsregler for gående.

§ 10. Gående skal benytte fortov, gangsti eller rabat, dog ikke midterrabat. Cykelsti eller kørebane må kun benyttes, såfremt der ikke findes fortov, gangsti eller egnet rabat.

Stk. 2. Gående, som benytter kørebane, skal gå yderst i venstre side i færdselsretningen eller, hvis vedkommende trækker cykel eller knallert, yderst i højre side. Den gående kan dog gå i den modsatte side, hvis den pågældende ellers ville blive udsat for fare, eller hvis særlige omstændigheder tilsiger det.

Stk. 3. På fortov, gangsti, cykelsti eller rabat må gående ikke trække cykel eller knallert eller medføre omfangsrige genstande, såfremt dette vil være til væsentlig ulempe for andre gående. Gående, som benytter cykelsti, må ikke være til ulempe for kørende på cykelstien.

Stk. 4. Gående, der vil passere kørebane eller cykelsti, skal, når kørebane eller cykelstien betrædes, udvise den forsigtighed, der er nødvendig under hensyn til afstanden til og hastigheden af kørende, der nærmer sig stedet. Passagen skal ske uden unødigt ophold.

Stk. 5. Ved passage over kørebane eller cykelsti skal fodgængerfelt benyttes, såfremt et sådant findes i nærheden. Findes fodgængerbro eller -tunnel i nærheden, skal broen eller tunnellen om muligt benyttes.

Stk. 6. I andre tilfælde end nævnt i stk. 5 skal passagen ske lige over kørebane eller cykelsti og fortrinsvis i tilslutning til vejkryds.

Stk. 7. På steder, hvor færdslen reguleres af politi eller ved signalanlæg, må kørebane og cykelsti kun betrædes, når signal, der gælder for den gående, viser grønt lys, eller når det ved politiets tegngivning tilkendegives, at færdslen er fri i den gåendes færdselsretning.

Kapitel 4.

Færdselsregler for kørende.

Anvendelsen af vejens forskellige baner.

§ 14. Er der på vej anlagt særlige baner for forskellige færdselsarter, skal kørende benytte den bane, som er bestemt for færdsel med køretøj af den pågældende art.

Stk. 2. Knallert skal føres på cykelsti, medmindre andet er tilkendegivet ved afmærkning. Hastigheden skal på cykelsti afpasses således, at der ikke fremkaldes fare eller ulempe for den øvrige færdsel på denne. Cyklist og knallertkører må kun anvende cykelsti i højre side af vejen i færdselsretningen, medmindre andet er tilkendegivet ved afmærkning.

Stk. 3. Cykel eller knallert må ikke føres på cykelsti, såfremt køretøjet på grund af dets bredde i belæsset eller ubelæsset stand kan være til væsentlig ulempe for andre kørende på cykelstien.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om cyklisters anvendelse af fortov og gangsti. Der skal i sådanne tilfælde være klar adskillelse mellem den del af fortovet eller gangstien, hvorpå cyklister må færdes, og den del, der er foreholdt for gående.

Stk. 5. Hvor der findes et krybespor, skal dette anvendes af køretøjer, der fremføres med en lavere hastighed end den, som er angivet på færdselstavlen ved krybesporet. Andet køretøj må ikke føres i krybespor. Ved udkørsel fra krybespor skal den kørende sikre sig, at manøvren kan udføres uden fare eller unødigt ulempe for andre.

Placeringen på vejen.

§ 15. Kørende skal under hensyntagen til anden færdsel og forholdene i øvrigt holde så langt til højre som muligt.

Stk. 2. Har kørebanen tre vognbaner, må et køretøj ikke benytte den vognbane, som er beliggende yderst til venstre i færdselsretningen, medmindre færdslen på kørebanen er ensrettet.

Stk. 3. Afstanden til foran kørende skal afpasses på en sådan måde, at der ikke er fare for påkørsel, hvis køretøjet foran standser, eller dets hastighed nedsættes. Køretøjer, for hvilke der gælder en særlig hastighedsbegrænsning, jf. § 43, skal uden for tættere bebygget område tillige holde en sådan afstand til foran kørende, at overhalende køretøjer uden fare kan føres ind imellem et sådant køretøj og køretøjet foran.

Stk. 4. Kørende skal holde til højre for helleanlæg, færdselsfyr og lignende, der er anlagt eller anbragt på kørebanen. Kørende kan dog også køre venstre om, hvis dette er tilkendegivet ved afmærkning, eller indretningen er beliggende på kørebaner med ensrettet færdsel.

Svingning m. v.

§ 16. I god tid før vejkryds skal kørende i de tilfælde, hvor kørebanen har to eller flere vognbaner, der er forbeholdt færdslen i samme retning, anbringe sig i vognbanen længst til højre, hvis der skal svinges til højre, og i vognbanen længst til venstre, hvis der skal svinges til venstre. Den, der skal lige ud, kan anbringe sig i

den vognbane, som under hensyn til den øvrige færdsel og den fortsatte kørsel er den mest hensigtsmæssige.

Stk. 2. Kørende, som i vejkryds ønsker at ændre færdselsretning, skal før forberedelsen og udførelsen af manøvren sikre sig, at denne kan foretages uden fare eller unødigt ulempe for andre, som færdes i samme retning.

Stk. 3. Ved svingning til højre skal køretøjet føres så langt ud mod kørebanens højre kant som muligt. Svinget skal gøres så lille som muligt. Ved svingning til venstre skal køretøjet føres så langt som muligt ind mod kørebanens midte eller, hvis kørebanen har ensrettet færdsel, mod kørebanens venstre kant. Svingningen skal foretages på en sådan måde, at køretøjet, når det forlader krydset, befinder sig til højre på den kørebane, det svinger ind på.

Stk. 4. Har den kørebane, som køretøjet efter svingningen føres ind på, to eller flere vognbaner, der er forbeholdt færdslen i samme retning, skal svingningen uanset bestemmelserne i stk. 3 udføres på den måde, der under hensyn til den øvrige færdsel og den fortsatte kørsel er mest hensigtsmæssig.

Stk. 5. Modkørende køretøjer, der fra hver sin side føres ind i et vejkryds, hvor de begge skal svinge til venstre, kan køre forbi hinanden til venstre, hvis dette kan ske uden fare eller ulempe.

§ 17. § 16, stk. 1-3, gælder også ved kørsel over eller bort fra kørebanen uden for vejkryds.

Vending, bakning og vognbaneskift m. v.

§ 18. Kørende skal før vending eller bakning sikre sig, at manøvren kan udføres uden fare eller ulempe for andre. Vending skal ske forlæns til venstre, medmindre forholdene ikke tillader dette.

Stk. 2. Kørende skal før igangsætning fra kanten af vejen, ved vognbaneskift eller anden ændring af køretøjets placering til siden sikre sig, at manøvren kan udføres uden fare eller unødigt ulempe for andre. Det samme gælder, når den kørende vil standse eller hurtigt nedsætter hastigheden.

Stk. 3. Kørende i tilkørselsbane (accelerationsbane) skal tilpasse sin hastighed til færdslen i den vognbane, som skal benyttes under den fortsatte kørsel, og forlade tilkørselsbanen, når det kan ske uden fare eller unødigt ulempe. Kørende i den vognbane, som færdslen i tilkørselsbanen skal køre ud i, skal, om nødvendigt ved at nedsætte hastigheden, lette udkørslen fra tilkørselsbanen.

Stk. 4. Hvor antallet af vognbaner, der er forbeholdt færdslen i samme retning, formindskes, skal de kørende under gensidig hensyntagen tilpasse deres kørsel efter de ændrede forhold, herunder ved eventuelt at ændre hastigheden. Det samme gælder ved sammenløb af to kørebaner.

Stk. 5. Frakørselsbane (decelerationsbane) skal benyttes straks ved banens begyndelse. Det samme gælder baner, der er forbeholdt en vis art færdsel, samt baner, der skal benyttes ved svingning.

Kørsel ved busstoppested m. v.

19. Kørende, som i tættere bebygget område nærmer sig et stoppested, hvor us er standset, skal, hvis føreren af bussen giver tegn til igangsætning, nedsætte hastigheden og om nødvendigt standse, således at bussen kan forlade stoppe-

stedet. Føreren af bussen fritages dog ikke herved for at udvise særlig forsigtighed for at undgå fare.

Stk. 2. Kørende, som nærmer sig en skolebus, der er standset for at optage eller afsætte passagerer, skal udvise særlig agtpågivenhed. Det samme gælder, når en skolebus forlader et sådant sted. Føreren skal specielt være opmærksom på, om børn befinder sig på kørebanen eller er på vej ud på denne.

Møde.

§ 20. Kørende, som møder hinanden, skal holde til højre. De skal holde tilstrækkelig afstand til siden mellem køretøjerne og samtidig udvise særlig agtpågivenhed over for trafikanter, der færdes i kørebanens højre side. Er vejen delvis spærret, skal det køretøj, i hvis side af kørebanen spærringen er, om nødvendigt standse og lade det mødende køretøj passere.

Stk. 2. Ved møde med køretøjer, som anvendes ved vejarbejde, kan der med fornøden forsigtighed køres på den måde, som er mest hensigtsmæssig.

Overhaling.

§ 21. Overhaling skal ske til venstre. Dog skal overhaling ske højre om et køretøj, hvis fører svinger til venstre eller tydeligt forbereder et sådant sving. Cyklist og knallertkører kan overhale køretøjer af andre arter til højre.

Stk. 2. Kørende, der vil overhale, skal sikre sig, at dette kan ske uden fare, herunder særlig:

- 1) at den vognbane, hvor overhalingen skal foregå, på en tilstrækkelig lang strækning er fri for modkørende færdsel, og at der ikke er anden hindring for overhalingen,
- 2) at den foran kørende ikke giver tegn til overhaling af et andet køretøj,
- 3) at bagfra kommende køretøjer ikke har påbegyndt overhaling, og
- 4) at det, bortset fra tilfælde, hvor overhaling sker i en vognbane, hvor modkørende færdsel ikke må forekomme, efter overhalingen utvivlsomt er muligt atter at føre køretøjet ind i trafikstrømmen uden at være til ulempe for denne.

Stk. 3. Den overhalende skal holde tilstrækkelig afstand til siden mellem sit køretøj og det køretøj, der overhales. Sker overhalingen til venstre, skal den overhalende holde til højre, så snart dette kan ske uden fare eller ulempe. Køretøjet behøver dog ikke at blive ført tilbage i vognbanen til højre, hvis den overhalende efter overhalingen har til hensigt straks at overhale endnu et køretøj, og betingelserne for at foretage overhaling i øvrigt er opfyldt.

Stk. 4. Køretøj, som anvendes ved vejarbejde, kan med fornøden forsigtighed overhales på den måde, der er mest hensigtsmæssig.

§ 22. Når en foran kørende bliver opmærksom på, at en bagfra kommende vil overhale til venstre, skal den pågældende holde så langt til højre som muligt og må ikke øge hastigheden.

Stk. 2. Hvis et køretøj føres med lav hastighed eller optager megen plads, og kørebanen er smal eller bugtet, eller der er modkørende færdsel, skal føreren være særlig opmærksom på bagfra kommende færdsel. Såfremt det kan gøre overhalingen lettere, skal føreren nedsætte hastigheden og om nødvendigt føre køretøjet ud til siden, så snart dette er muligt, og eventuelt helt standse.

*Forbud mod overhaling.***§ 23. Overhaling må ikke foretages:**

- 1) umiddelbart foran eller i vejkryds, medmindre:
 - a) køretøjerne er placeret i vognbaner, der er forbeholdt færdslen i samme retning, jf. § 16, stk. 1.
 - b) overhaling skal ske til højre af hensyn til køretøj, der svinger til venstre,
 - c) færdslen i krydset reguleres af politi eller ved signalanlæg, eller
 - d) færdslen på den krydsende vej har ubetinget vigepligt i medfør af § 26,
- 2) umiddelbart foran eller på en jernbaneoverkørsel, eller
- 3) når oversigten foran eller på uoverskuelig bakke eller vejkurve er begrænset, medmindre kørebanen i kørselsretningen har mindst to vognbaner, hvor modkørende færdsel ikke må forekomme.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke ved overhaling af tohjulet cykel og tohjulet knallert.

Forbikørsel og vognbaneskift i tæt færdsel.

§ 24. Er færdslen tæt, og fremføres den i flere rækker med en hastighed, der bestemmes af de foran kørende, skal det ikke anses som overhaling, hvis et køretøj i en vognbane føres forbi et køretøj i en anden vognbane. I sådanne tilfælde må der ikke skiftes vognbane, medmindre det er påkrævet efter § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 3-5, eller det sker for at parkere eller standse.

Stk. 2. Føres et køretøj i en vognbane, der ved afmærkning er forbeholdt en vis art af færdsel, forbi et køretøj i en anden vognbane, som ikke er forbeholdt en sådan art af færdsel, eller bliver det forbikørt, anses dette ikke som overhaling.

Overhaling og forbikørsel ved fodgængerfelt.

§ 25. Kørende, som nærmer sig et fodgængerfelt, må ikke foretage overhaling eller forbikørsel af et andet køretøj, såfremt dette køretøj hindrer fuldt udsyn over fodgængerfeltet.

Vigepligt m. v.

§ 26. Kørende skal iagttage særlig forsigtighed ved vejkryds.

Stk. 2. Ved kørsel ind på eller over en vej har den kørende vigepligt for den kørende færdsel fra begge sider (ubetinget vigepligt), såfremt dette er tilkendegivet ved afmærkning i medfør af § 95.

Stk. 3. Ubetinget vigepligt gælder endvidere ved udkørsel fra parkeringsplads, ejendom eller grundstykke, tankstation eller andet lignende område uden for vej, fra sti, gågade, markvej eller lignende og ved enhver udkørsel fra vej, der sker over fortov eller cykelsti. Cyklist eller knallertkører, som fra en cykelsti, der ikke er anlagt i forbindelse med en vej, kører ind på eller over en vej, samt cyklist eller knallertkører, der svinger fra en cykelsti ud på kørebanen, har ligeledes ubetinget vigepligt.

Stk. 4. Når kørende i andre tilfælde færdes på en sådan måde, at deres færdselsretninger skærer hinanden, har føreren af det køretøj, der har det andet køretøj på sin højre side, vigepligt (højre-vigepligt), medmindre andet følger af § 18.

Stk. 5. Kørende, som har vigepligt, skal på tydelig måde ved i god tid at ned sætte hastigheden eller standse tilkendegive, at de vil opfylde vigepligten. Kørslen må kun fortsættes, når det under hensyn til andre køretøjers placering på vejen, afstanden til dem og deres hastighed kan ske uden fare eller ulempe.

Stk. 6. Kørende må ikke svinge til venstre, før det kan ske uden ulempe for mod-

kørende færdsel. Ved svingning til højre må den kørende ikke være til ulempe for cyklister og knallertkørere, der kører lige ud. Er der i forbindelse med vejen anlagt cykelsti, hvor færdsel i begge retninger er tilladt (dobbeltrættet cykelsti), må kørende ikke svinge til venstre, før det kan ske uden ulempe for cyklister og knallertkørere, der kører lige ud.

Det samme gælder ved svingning til højre over for modkørende cyklister og knallertkørere. Tilsvarende regler gælder ved kørsel over eller bort fra kørebanen uden for vejkryds.

Stk. 7. Kørende, som nærmer sig eller kører ind i vejkryds, skal køre således, at der ikke opstår unødigt ulempe for færdslen på den krydsende vej, såfremt vedkommende tvinges til at standse i krydset. I kryds, hvor færdslen reguleres ved signalanlæg, må den kørende, selv om signalet viser grønt lys, ikke køre ind i krydset, hvis den pågældende på grund af færdselsforholdene på stedet må indse, at krydset ikke vil kunne forlades, inden signalet har skiftet til grønt lys for krydsende færdsel.

Forpligtelser over for gående.

§ 27. Kørende, som møder eller kører forbi gående, skal give den gående tid til at vige til side samt i øvrigt give den gående fornøden plads på vejen.

Stk. 2. Kørende, som kører over fortov eller gangsti, eller i øvrigt fører køretøj ind på kørebanen fra udkørsel fra ejendom ved vejen, skal holde tilbage for gående. Det samme gælder ved kørsel ind på eller over gågade.

Stk. 3. Ved kørsel på gågade skal de kørende udvise særlig agtpågivenhed og hensynsfuldhed over for gående.

Stk. 4. Ved busstoppested, beliggende ved kanten af cykelsti, hvor passagererne ikke optages fra eller afsættes på et areal, der er særligt indrettet for dem, skal de kørende på cykelstien holde tilbage og om fornødent standse for på- eller afstigende passagerer.

Stk. 5. Ved svingning i vejkryds må kørende ikke være til fare for gående, der passerer den kørebane, som skal benyttes under den fortsatte kørsel. Tilsvarende gælder ved kørsel over eller bort fra kørebanen uden for vejkryds.

Stk. 6. Ved fodgængerfelt på steder, hvor færdslen reguleres af politi eller ved signalanlæg, skal den kørende, selv om han i øvrigt ifølge signalet eller politiets tegngivning kan passere fodgængerfeltet, holde tilbage for gående, som befinder sig i feltet på vej over kørebanen. Er et sådant fodgængerfelt beliggende ved vejkryds, skal den kørende, som efter svingning i krydset skal passere feltet, køre med passende lav hastighed og om nødvendigt standse for at lade de gående passere, som befinder sig i fodgængerfeltet eller er på vej ud i dette.

Stk. 7. Kørende, som nærmer sig et fodgængerfelt, der ikke er reguleret, skal afpasse hastigheden således, at der ikke opstår fare eller ulempe for gående, som befinder sig i feltet eller er på vej ud i dette. Den kørende skal om nødvendigt standse for at lade de gående passere.

Stk. 8. Kørende skal så vidt muligt undgå, at køretøjet standses i fodgængerfeltet.

Standsnings og parkering.

§ 28. Standsnings eller parkering må ikke ske på et sådant sted eller på en sådan måde, at der opstår fare eller ulempe for færdslen.

Stk. 2. Standsnings eller parkering må kun ske i højre side af vejen i færdselsretningen. På mindre befærde vej og vej med ensrettet færdsel kan standsnings eller

parkering dog ske i venstre side. Ved standsning eller parkering skal køretøjet anbringes i vejens længderetning ved kørebanens yderkant eller om muligt uden for denne. Ved standsning eller parkering på parkeringsplads, som uden for tættere bebygget område er anlagt i umiddelbar tilslutning til vejen, skal føreren så vidt muligt benytte parkeringsplads, der er beliggende til højre i færdselsretningen.

Stk. 3. Standsning eller parkering må ikke ske på cykelsti, gangsti eller fortov. Tilsvarende gælder for midterrabat, helleanlæg og lignende. Køretøj, hvis tilladte totalvægt ikke overstiger 3,5 t, kan dog, medmindre andet bestemmes i en lokal bekendtgørelse, standses eller parkeres med en del af køretøjet på fortov, såfremt dette ikke er til fare eller ulempe for færdslen på fortovet. 1. pkt. gælder ikke cykler og knallerter.

Stk. 4. Når føreren af et køretøj forlader dette, skal det sikres, at køretøjet ikke kan sætte i gang af sig selv. Føreren skal endvidere træffe foranstaltninger for at sikre at køretøjet ikke uberettiget kan benyttes af andre. Påbudt anordning til tyverisikring skal være sat i funktion. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om, hvilke typer låseanordninger, der skal anvendes.

Stk. 5. Åbning af vognløb, på- eller afstigning og på- eller aflæsning skal finde sted på en sådan måde, at der ikke opstår fare eller unødigt ulempe.

§ 29. Standsning eller parkering må ikke ske:

- 1) på fodgængerfelt eller ud for udkørsel fra cykelsti eller inden for en afstand af 5 m foran fodgængerfeltet eller udkørslen,
- 2) i vejkryds eller inden for en afstand af 5 m fra den tværgående kørebanes eller cykelstis nærmeste kant,
- 3) på jernbaneoverkørsel eller anden overkørsel,
- 4) på en sådan måde, at færdselstavle eller -signal dækkes,
- 5) i viadukt eller tunnel,
- 6) på eller i nærheden af bakketop eller i eller ved uoverskueligt vejsving,
- 7) på strækning, hvor kørebanen før vejkryds ved hjælp af spærrelinier er inddelt i vognbaner, eller inden for en afstand af 5 m før begyndelsen af en sådan strækning,
- 8) ved siden af spærrelinie, hvis afstanden mellem køretøjet og linjen er mindre end 3 m, og der ikke mellem køretøjet og spærrelinien findes en punkteret linie,
- 9) i krybespor eller
- 10) på afmærket holdeplads for hyrevogne.

Stk. 2. Ved busstoppested er det ikke tilladt at standse eller parkere på den afmærkede strækning på hver side af stoppestedsskiltet. Findes en sådan afmærkning ikke, gælder forbudet inden for en afstand af 12 m på hver side af skiltet.

Stk. 3. Parkering må ikke ske:

- 1) nærmere end 30 m fra jernbaneoverkørsel,
- 2) ud for ind- og udkørsel til og fra ejendom eller i øvrigt således, at kørsel til eller fra ejendom væsentligt vanskeliggøres,
- 3) på kørebanen på hovedveje uden for tættere bebygget område,
- 4) ved siden af andet køretøj, som holder ved kørebanens kant, bortset fra to-hjulet cykel, to-hjulet knallert eller to-hjulet motorcykel uden sidevogn, eller
- 5) på en sådan måde, at adgangen til andet køretøj herved hindres, eller at dette ikke kan føres fra stedet.

Forpligtelser ved standsning og parkering på særlige områder og i særlige tilfælde.

§ 31. Er køretøj standset eller parkeret på spor, der ligger i vej, havneplads eller lignende, eller inden for 2 m fra nærmeste skinne, må føreren ikke fjerne sig længere fra køretøjet, end at vedkommende til enhver tid kan være opmærksom på eventuel trafik ad sporet. Når det kan ses eller høres, at tog eller andet skinnekøretøj nærmer sig, skal føreren uopfordret fjerne køretøjet.

Stk. 2. Køretøj, som på grund af færdselsuheld, motorfejl eller af anden årsag er standset på et sted, hvor det er forbudt at standse eller parkere, skal snarest muligt flyttes til et passende sted, medmindre andet følger af bestemmelserne i § 9. Er køretøjet standset på et sådant sted eller på en sådan måde, at der opstår fare eller ulempe for færdslen, skal føreren, såfremt køretøjet ikke straks fjernes, træffe foranstaltninger for at advare andre trafikanter. Motordrevet køretøj, bortset fra knallert og tohjulet motorcykel uden sidevogn, samt påhængskøretøj skal afmærkes med en trekantet advarselsanordning. Denne skal anbringes, så kørende, der nærmer sig, advares i god tid. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om advarselsanordningen og dens anbringelse.

Stk. 3. Er køretøjet standset på jernbaneoverkørsel eller anden overkørsel, skal føreren, hvis køretøjet ikke straks kan flyttes, også træffe sådanne foranstaltninger, der er nødvendige for at advare førere af tog eller andet skinnekøretøj.

Signaler og tegn.

§ 32. Kørende skal, når det er nødvendigt for at forebygge eller afværge fare, ved lyd- eller lyssignal eller på anden hensigtsmæssig måde henlede andre trafikanters opmærksomhed på faren. I lygtetændingstiden skal fører af motorkøretøj anvende lyssignal i stedet for lysignal, medmindre faren er overhængende. Lydsignal må ikke anvendes uden for de tilfælde, der er nævnt i 1. og 2. pkt., og må ikke vare længere end nødvendigt. Lyssignal gives ved blink med køretøjets fjern- eller nærlys.

Stk. 2. Kørende skal give tegn før igangsætning fra kanten af vejen og før vending og svingning. Ved vognbaneskift eller anden ikke ubetydelig ændring af køretøjets placering til siden skal kørende give tegn, når det er påkrævet til vejledning for den øvrige færdsel. Tegnet skal gives ved hjælp af blinklys, hvor anbringelse heraf på køretøjet er påbudt eller tilladt, og i øvrigt ved, at en arm rækkes vandret ud til siden. Brug af blinklys fritager ikke fører af knallert for selv at give tegn.

Stk. 3. Kørende, der standser eller hurtigt nedsætter hastigheden, skal give tegn, når det er påkrævet til vejledning for andre. Tegnet skal gives ved brug af stoplygte, hvor anbringelse heraf på køretøjet er påbudt eller tilladt, og i øvrigt ved, at en arm rækkes i vejret. Brug af stoplygte fritager ikke fører af knallert for selv at give tegn.

Stk. 4. De tegn, der nævnes i stk. 2 og 3, skal gives i god tid før den påtænkte manøvre og på en tydeligt synlig og utvetydig måde. Tegngivningen skal senest være ophørt, når den pågældende manøvre er afsluttet.

Lygteføring.

§ 33. Ved kørsel i lygtetændingstiden skal de påbudte lygter holdes tændt. På flere sammenkoblede køretøjer er det kun nødvendigt at holde baglygter tændt bagest på vogntoget og nummerpladebelysningen tændt ved vogntogets bageste nummerplade.

Stk. 2. Fjernlys (langt lys) skal anvendes, når førerens synsvidde under hensyn til køretøjets hastighed ellers er utilstrækkelig til sikker kørsel.

Stk. 3. Fjernlys (langt lys) må ikke anvendes:

- 1) på strækning, hvor vejen er tilstrækkeligt oplyst,
- 2) ved møde med andet køretøj i sådan afstand fra dette, at føreren kan blændes,
- 3) ved møde med tog, som fremføres langs med vejen, hvis der kan opstå risiko for blænding ved anvendelse af fjernlys, eller
- 4) ved kørsel bag efter et andet køretøj, såfremt den forankørende kan blændes af fjernlyset og anvendelse af nærlys under hensyn til køretøjets hastighed og lysforholdene i øvrigt giver føreren tilstrækkelig synsvidde til sikker kørsel.

Stk. 4. Såfremt fjernlys (langt lys) efter stk. 2 ikke findes påkrævet, kan nærlys (kort lys) anvendes. Hvis fjernlys (langt lys) i medfør af stk. 3 ikke må anvendes, skal nærlys (kort lys) anvendes. I de tilfælde, der er nævnt i stk. 5, kan dog i stedet for anvendes positionslys (parkeringslys).

Stk. 5. Positionslys (parkeringslys) kan anvendes i tættere bebygget område, såfremt lysforholdene er sådanne, at føreren kan se tilstrækkeligt tydeligt, og at andre trafikanter kan se køretøjet på tilstrækkelig lang afstand. På motorveje og motortrafikveje samt under kørsel i tåge eller kraftig nedbør skal dog altid mindst anvendes nærlys (kort lys).

Stk. 6. Tågelygter må kun anvendes i tåge og under kraftig nedbør og kan i så fald anvendes i stedet for de foreskrevne lygter. Hjælpelygter må ikke anvendes til andet formål end det, hvortil lygten er bestemt.

Stk. 7. Lygter må ikke anvendes således, at andre førere kan blændes.

Stk. 8. Anvendelse af andre lygter og andre refleksanordninger end påbudt eller tilladt i denne lov eller de bestemmelser, der er udfærdiget i medfør af loven, er forbudt.

§ 34. Køretøjer, der ikke skal være udstyret med lygter, skal i lygtetændingstiden være afmærket efter bestemmelser, der fastsættes af justitsministeren.

§ 35. Er køretøj i lygtetændingstiden standset eller parkeret på vej, skal køretøjets positionslys (parkeringslys), baglygter og nummerpladebelysning holdes tændt. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om, at også andre lygter end dem, der er nævnt i 1. pkt., skal eller kan holdes tændt.

Stk. 2. Køretøj, der ikke skal være udstyret med lygter, skal, når det i lygtetændingstiden er standset eller parkeret på vej, være afmærket efter bestemmelser, der fastsættes af justitsministeren.

Stk. 3. Andre lygter end dem, der er omfattet af stk. 1 og 2, må ikke holdes tændt.

Stk. 4. Er et motordrevet køretøj, hvis længde og bredde ikke overstiger henholdsvis 6 m og 2 m, parkeret langs vejens kant i tættere bebygget område, behøver kun positionslys (parkeringslys) og baglygte mod vejens midte at være tændt, medmindre køretøjet er tilkoblet andet køretøj. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om, at der i stedet kan anvendes særlig sidelygte.

Stk. 5. Ved standsning eller parkering af sammenkoblede køretøjer gælder bestemmelsen i § 33, stk. 1, 2. pkt.

§ 36. § 35 gælder ikke, såfremt vejen er så godt oplyst, at køretøjet tydeligt kan iagttages på tilstrækkelig afstand, eller såfremt det er standset eller parkeret på parkeringsplads eller andet afmærket område for parkering.

Stk. 2. Belysningen behøver heller ikke at være tændt på tohjulet cykel, tohjulet knallert eller tohjulet motorcykel uden sidevogn, såfremt køretøjet henstilles langs vejens yderste kant.

Unødig støj m. v.

§ 38. Fører af motordrevet køretøj skal betjene køretøjet således, at det ikke afgiver unødig støj eller unødigt udvikler røg eller gasarter.

Stk. 2. I og ved bebyggelse må kørsel, der er unødvendig og forstyrrende, ikke finde sted. Hastighed og køremåde i øvrigt skal på sådanne steder afpasses således, at andre ikke unødigt forstyrres.

Kapitel 5.

Hastighed.

Almindelige regler.

§ 41. Et køretøjs hastighed skal til enhver tid være afpasset efter forholdene med særligt hensyn til andres sikkerhed. Den kørende skal herved tage vej-, vejr- og sigtforholdene, køretøjets tilstand og belæsning samt færdselsforholdene i øvrigt i betragtning. Hastigheden må aldrig blive større, end at føreren bevarer fuldt herredømme over køretøjet. Der skal kunne standses på den strækning af kørebancan foran køretøjet, som føreren har udsyn over, og foran enhver hindring, der kan påregnes. Ved nedblænding fra fjernlys (langt lys) til nærllys (kort lys) skal hastigheden før nedblændingen tilpasses de nye sigtforhold.

Stk. 2. Kørende skal holde en efter forholdene passende lav hastighed:

- 1) i tættere bebygget område,
- 2) når sigtbarheden er nedsat på grund af lys- eller vejrforholdene,
- 3) ved vejkryds og i vejsving,
- 4) foran fodgængerfelt,
- 5) foran bakketop eller på andre steder, hvor oversigten er begrænset,
- 6) ved risiko for blænding,
- 7) ved møde med andet køretøj på smal vej,
- 8) i vådt, glat eller fedtet føre,
- 9) hvor køretøjet nærmer sig bus, der holder for at optage eller afsætte passagerer,
- 10) hvor køretøjet nærmer sig børn på eller ved vejen,
- 11) hvor køretøjet nærmer sig heste eller kreaturer på vejen,
- 12) hvor der foretages arbejde på vejen, og
- 13) forbi uheldssted på vejen.

Stk. 3. Kørende må ikke hindre andre kørendes normale kørsel ved uden rimelig grund at køre med overdreven lav hastighed eller pludseligt at bremse.

Stk. 4. I dårligt føre skal den kørende afpasse hastigheden således, at andre så vidt muligt ikke tilstænkes.

Generelle hastighedsbegrænsninger.

§ 42. På andre veje end motorveje må køretøjets hastighed ikke overstige følgende grænser:

- 1) i tættere bebygget område: 60 km i timen,
- 2) uden for tættere bebygget område: 90 km i timen.

Stk. 2. På motorveje må hastigheden ikke overstige 110 km i timen.

Stk. 3. For en vejstrækning kan der fastsættes en højere hastighedsgrænse end den generelle hastighedsgrænse, såfremt omstændighederne, herunder trafikafviklingen, tilsiger det, og afgørende færdselssikkerhedsmæssige hensyn ikke taler derimod.

Stk. 4. For en vejstrækning, hvor det ikke vil være forsvarligt eller ønskeligt at tillade kørsel med hastigheder svarende til den generelle hastighedsgrænse, kan der fastsættes en lavere grænse.

Hastighed for særlige typer af køretøjer.

§ 43. Uanset hastighedsgrænserne efter § 42 må kørehastigheden aldrig overstige for:

- 1) bus, hvis tilladte totalvægt overstiger 3.500 kg: 80 km i timen,
- 2) anden bil, hvis tilladte totalvægt overstiger 3.500 kg: 70 km i timen,
- 3) bil med påhængsvogn, sættevogn eller registreret påhængsredskab, herunder campingvogn: 70 km i timen,
- 4) bil med andet påhængsredskab, traktor og motorredskab: 30 km i timen, og
- 5) motordrevet køretøj eller vogntog, på hvilket ét eller flere hjulpar har massiv hjulbeklædning: 15 km i timen.

Stk. 2. Ved registrering eller godkendelse af et motordrevet køretøj kan der fastsættes en særlig, lavere hastighedsgrænse, såfremt køretøjets konstruktion nødvendiggør det.

Kapitel 6.

Særlige regler for færdsel på motorvej og motortrafikvej.

Motorvej.

§ 44. Færdsel på motorvej samt på tilkørsels- og frakørselsvej til en sådan vej må kun ske med motorkøretøjer, som på vandret vej kan og må fremføres med en hastighed af mindst 40 km i timen.

§ 45. Indkørsel på motorvej må kun ske ved dennes begyndelse eller ad særligt anlagt tilkørselsvej.

Stk. 2. Bortkørsel fra motorvej må kun ske ved dennes endepunkt eller ad særligt anlagt frakørselsvej.

§ 46. Kørsel over midterrabat eller gennem åbninger i denne er ikke tilladt.

Stk. 2. På motorvej og på tilkørsels- eller frakørselsvej til sådan vej er det ikke tilladt at foretage vending eller bakning. Der må ikke standses eller parkeres uden for de anviste parkerings- eller rastepladser. Standsning ved nødtelefoner er dog tilladt med henblik på anvendelse af nødtelefonen.

Stk. 3. Såfremt der i samme færdselsretning findes tre eller flere vognbaner, må biler med en tilladt totalvægt på over 3,5 t og vogntog, hvis længde overstiger 7 m, kun benytte en af de to vognbaner længst til højre, medmindre andet følger af § 16, stk. 1.

§ 47. Tvinges et køretøj til standsning på grund af færdselsuheld, motorfejl eller af anden årsag, skal køretøjet så vidt muligt placeres uden for kørebanen og derefter snarest muligt fjernes fra motorvejen, medmindre andet følger af bestemmelserne i § 9. Såfremt køretøjet ikke straks fjernes fra kørebanen, skal føreren træffe foranstaltninger for at advare andre trafikanter, jf. § 31, stk. 2, 3.-5. pkt. Under brug af nødtelefon skal køretøjet så vidt muligt placeres uden for kørebanen.

Motortrafikvej.

§ 48. §§ 44-47 finder tilsvarende anvendelse på motortrafikvej samt på tilkørsels- og frakørselsvej til en sådan vej.

Kapitel 7.

Særlige regler for cykler.

§ 49. Cykel må ikke føres ved siden af andet køretøj. Hvor der er tilstrækkelig plads hertil, må to cyklister dog køre ved siden af hinanden, hvis det kan ske uden fare eller ulempe. Gives der signal til overhaling, må cyklister ikke køre ved siden af hinanden, medmindre færdselsforholdene tillader eller nødvendiggør dette. Cykel med tre eller flere hjul må dog aldrig føres ved siden af anden cykel.

Stk. 2. Cyklist skal altid holde til højre på den vognbane, der er beliggende yderst til højre i færdselsretningen. Vognbanen ved siden af kan dog om nødvendigt anvendes under overhaling, såfremt denne ikke kan ske til højre.

Stk. 3. Før vejkryds skal cyklist, der skal lige ud eller svinge til venstre, uanset § 16, stk. 1 og 3, fortsat holde til højre på vejen. Såfremt en eller flere vognbaner ved afmærkning er forbeholdt de kørende, der skal svinge til højre, er det dog tilladt cyklisten at placere sig til højre på den nærmeste vognbane, som ikke er forbeholdt de højresvingende. Cyklist, der ønsker at svinge til venstre, skal fortsætte gennem krydset til dets modsatte side og må først foretage svingningen, når det kan ske uden ulempe for den øvrige færdsel. Dette gælder uanset afmærkning, medmindre det fremgår af denne, at den gælder for cyklister. 1.-4. pkt. gælder også ved kørsel over eller bort fra kørebanen uden for vejkryds.

Stk. 4. Cyklist skal under kørslen have begge fødder på pedalerne og mindst den ene hånd på styret.

Stk. 5. Det er forbudt at cykle på fortov eller gangsti, medmindre andet følger af de regler, der fastsættes af justitsministeren efter § 14, stk. 4. Cykel skal trækkes over fortov eller gangsti.

Stk. 6. Cyklist må ikke under kørslen holde fast i andet køretøj eller i fører af eller passager på andet køretøj.

Stk. 7. Cykel, der henstilles, skal holdes aflåst, medmindre henstillingen er ganske kortvarig.

§ 50

Stk. 3. På cykel må ikke medføres genstande, der er mere end 3 m lange eller 1 m brede. Genstande, der medføres, må ikke hindre cyklisten i at have fuldt her-

redømme over cyklen eller i behørig tegngivning. Cyklister må heller ikke medføre genstande, der i øvrigt er til ulempe for den øvrige færdsel. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om største længde, bredde, højde og vægt for genstande, som befordres på cykler, der er særligt indrettet til varetransport, samt på påhængskøretøj og sidevogn til cykel.

Kapitel 8.

Særlige regler for knallerter.

§ 51. Knallert må ikke føres ved siden af andet køretøj.

Stk. 2. § 49, stk. 2 og 3, om placering på vej og kørsel i vejkryds gælder også for knallerter.

Stk. 3. Knallert skal trækkes over fortov eller gangsti.

Stk. 4. Knallertkører skal under kørslen have begge fødder på pedalerne eller fodhvilerne og mindst den ene hånd på styret.

Stk. 5. Knallertkører må ikke under kørslen holde fast i andet køretøj eller i fører af eller passager på andet køretøj.

Stk. 6. På knallert må ikke befordres andre personer end føreren.

Stk. 7. På knallert må ikke medføres genstande, der er mere end 2 m lange eller 70 cm brede. Genstande, der medføres, må ikke hindre knallertkøreren i at have fuldt herredømme over knallerten eller i behørig tegngivning. Knallertkørere må heller ikke medføre genstande, der i øvrigt er til ulempe for den øvrige færdsel. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om største længde, bredde, højde og vægt for genstande, som befordres på knallerter, der er særligt indrettet til varetransport eller som invalidekøretøj.

Kapitel 10.

Førere af køretøjer m. v.

Spiritus- og promillekørsel.

§ 53. For spirituskørsel straffes den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 1,20 promille.

Stk. 2. For spirituskørsel straffes endvidere den, som i øvrigt fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at han ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.

Stk. 3. For promillekørsel straffes den, som uden at være skyldig i spirituskørsel fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 0,80 promille.

Sygdom, spirituspåvirkning m. v.

§ 54. Et motordrevet køretøj må ikke føres eller forsøges ført af nogen, som på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

Stk. 2. Cykel, hestekøretøj eller hest må ikke føres eller forsøges ført af nogen, der af de foran nævnte grunde eller som følge af påvirkning af spiritus befinder sig i en sådan tilstand, at han er ude af stand til at føre køretøjet eller hesten på betryggende måde.

Stk. 3. Det er forbudt at overlade føringen af et køretøj eller en hest til en person, der af de i stk. 1 nævnte grunde eller på grund af påvirkning af spiritus befinder sig i en sådan tilstand, at han er ude af stand til at føre køretøjet eller hesten på betryggende måde.

Kontrol m. v.

§ 55. Politiet kan til enhver tid kræve, at føreren af et køretøj eller en rytter foretager udåndingsprøve.

Stk. 2. Politiet kan fremstille en person til udtagelse af blod- og urinprøve, hvis der er grund til at antage, at han har overtrådt § 53 eller § 54, stk. 1 eller 2, eller han nægter eller ikke er i stand til at medvirke til en udåndingsprøve. Angår mistanken andre forhold end spirituspåvirkning, kan politiet tillige fremstille den pågældende til undersøgelse af en læge. Det samme gælder ved mistanke om spirituspåvirkning, når særlige omstændigheder taler derfor.

Kørekort til motorkøretøj.

§ 56. Motorkøretøj må kun føres af en person, der har erhvervet kørekort. Føreren skal under kørslen have kørekortet hos sig og skal på forlangende vise det til politiet.

Inddragelse og generhvervelse af førerretten.

§ 60. Politiet kan inddrage førerretten, hvis den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for at få kørekort. Såfremt en person nægter at medvirke til de undersøgelser eller prøver, der er nødvendige til afgørelse heraf, kan politiet straks inddrage førerretten. Spørgsmålet, om den pågældende er afhængig af brug af euforiserende stoffer eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer eller ikke er ædruelig, kan forlanges indbragt for domstolene. Indbringelsen sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3.

Stk. 2. Har førerretten været frakendt ubetinget, kan retten efter frakendelsestidens udløb kun generhverves, såfremt en orienterende køreprøve består. Køreprøven kan aflægges før frakendelsestidens udløb. Den praktiske prøve kan dog tidligst aflægges 1 måned før frakendelsestidens udløb. Har domfældte bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til taltalen, skal orienterende prøve ikke aflægges, såfremt prøven er bestået inden for det sidste år før frakendelsestidens udløb og inden for det sidste år før ansøgningen om generhvervelse af kørekort.

Stk. 3. Er førerretten blevet frakendt betinget, skal føreren inden for en frist, der fastsættes af politiet, aflægge en orienterende køreprøve. Førerretten inddrages, såfremt prøven ikke består, eller vedkommende undlader at medvirke til den. Orienterende køreprøve skal dog ikke aflægges, hvis frakendelsen er sket i medfør af § 125, stk. 2, 2. pkt., eller § 126, stk. 1, nr. 2. Orienterende køreprøve skal heller ikke aflægges, såfremt domfældte har bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til frakendelsen.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om orienterende køreprøve, herunder om inddragelse af førerretten i medfør af stk. 3.

Stk. 5. Den, der midlertidigt eller endeligt har mistet førerretten, skal aflevere sit kørekort til politiet.

Kørekort til traktor og motorredskab.

§ 62. Traktor og motorredskab må kun føres af personer, der har erhvervet kørekort til bil eller særligt kørekort til traktor (motorredskab).

Knallertkørere.

§ 63. Knallert må kun føres af personer, som er fyldt 15 år.

Oplysningspligt m. v.

§ 65. Ejeren (brugeren) af et køretøj skal efter anmodning fra politiet oplyse, hvilke personer der som førere har benyttet køretøjet.

Stk. 2. Ejeren (brugeren), føreren og den, der i øvrigt har rådighed over et motordrevet køretøj, må ikke overlade føringen til en person, der ikke lovligt kan føre køretøjet.

Kapitel 11.

Køretøjer m. v.

Køretøjers indretning og udstyr m. v.

§ 67. Et køretøj skal være således indrettet og holdes i en sådan stand, at det kan benyttes uden fare og ulempe for andre samt uden skade for vejene.

Stk. 2. Ejeren eller den person (brugeren), som har varig rådighed over køretøjet, er ansvarlig for, at køretøjet er i lovlig stand.

Stk. 3. Føreren af et køretøj skal til enhver tid være opmærksom på, at køretøjet og eventuelt påhængskøretøj er i forsvarlig stand, særlig at styre-, bremse-, signal- og tegngivningsapparater samt lygter virker forskriftsmæssigt og sikkert, og at tilkoblingen til eventuelt påhængskøretøj er forsvarlig.

Kontrol af køretøjer.

§ 77. Politiet kan standse et køretøj og ladet det undersøge for fejl og mangler samt kontrollere, at føreren opfylder betingelserne for lovligt at kunne føre køretøjet. Opfylder køretøjet ikke bestemmelserne i loven eller de bestemmelser, der er udfærdiget i medfør af loven, kan det indkaldes til senere kontrol. Såfremt køretøjet er til fare for færdselssikkerheden, kan dets nummerplader inddrages.

Stk. 2. Ved broer og andre særlige vejstrækninger, f. eks. dæmninger, kan der iværksættes fast kontrol med køretøjers vægt og størrelse.

Kapitel 12.

Sikkerhedsudstyr.

Sikkerhedsseler.

§ 80. Såfremt en siddeplads på en bils forsæde er forsynet med sikkerhedssele, skal denne under kørslen anvendes af den person, der benytter siddepladsen.

Stk. 2. Pligten til at anvende sikkerhedssele gælder ikke ved bakning eller under kørsel på parkeringsplads, servicestation, værkstedsområde eller under lignende forhold.

Stk. 3. Pligten til at anvende sikkerhedssele gælder endvidere ikke for personer under 15 år eller personer med en legemshøjde under 150 cm. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, hvorefter også andre personer end dem, der er nævnt i 1. pkt., fritages for pligten til at anvende sikkerhedssele.

Stk. 4. Pligten til at anvende sikkerhedssele gælder endvidere ikke for hyrevognskørsel. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, der fritager for pligten til at anvende sikkerhedssele ved andre særlige former for kørsel.¹⁾

Styrthjelme.

§ 81. Føreren af en tohjulet motorcykel eller af en motorcykel med sidevogn og enhver passager, som er fyldt 15 år, skal under kørslen anvende fastspændt styrthjelm. Det samme gælder en knallertkører.

Stk. 3. Pligten til at bære styrthjelm gælder ikke under kørsel på parkeringsplads, servicestation, værkstedsområde eller under lignende forhold.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om fritagelse for pligten til at anvende styrthjelm.²⁾

Kapitel 13.

Befordring, belæsning, vægt, dimensioner m. v.

Køretøjets belæsning.

§ 82. Personer eller gods må ikke være anbragt på en sådan måde, at føreren ikke har frit udsyn og tilstrækkelig mulighed for at manøvrere køretøjet. Gods skal anbringes således, at den tegngivning, der nævnes i § 32, stk. 2 og 3, eller påbudt lygte eller nummerplade ikke skjules.

Stk. 2. Passagerer må ikke medtages i et sådant antal eller vare anbragt på en sådan måde, at der kan opstå fare for dem selv eller andre.

Stk. 3. Gods skal være anbragt således, at det ikke kan frembyde fare for personer eller medføre skade på ejendom. Det må endvidere ikke kunne slæbe eller falde af på vejbanen, forårsage forstyrrende støvdannelse eller lignende ulempe, vanskeliggøre færdslen eller volde unødigt støj.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om anbringelse af last og om fastgørelse af denne samt om afmærkning af langt eller bredt gods.

Kapitel 15.

Færdselsregulering og afmærkning m. v.

Parkeringsskiver.

§ 93. Justitsministeren kan bestemme, at parkering af motorkøretøjer, hvor adgangen til parkering er tidsmæssigt begrænset, kun må ske under benyttelse af parkeringsskive. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om parkeringsskiver og deres benyttelse.

¹⁾ jf. justitsministeriets bekendtgørelse nr. 608 af 12.12.1975.

²⁾ Pligten til at anvende styrthjelm gælder ikke for personer, der ved lægeattest er fritaget herfor.

Kapitel 16.

Erstatning og forsikring.

Ansvarsgrundlaget m. v.

§ 101. Den, der er ansvarlig for et motordrevet køretøj, skal erstatte skader, som køretøjet volder ved:

- 1) påkørsel, sammenstød, væltning eller andre lignende kørselsuheld,
- 2) en eksplosion eller brand, der opstår i køretøjets motor eller beholder, eller
- 3) ved at trafikanters heste bliver sky for køretøjet, såfremt det må antages, at skaden ikke står i forbindelse med nogen særlig skyhed hos hestene.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvis det godtgøres, at skaden ikke kunne have været afværget ved den agtpågivenhed og omhu, der kræves ved benyttelse af motordrevne køretøjer, såvel i henseende til driften som materiellet.

Stk. 3. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte forsætligt eller uagtsomt har medvirket til skaden. Undladelse af at benytte det i kapitel 12 nævnte sikkerhedsudstyr kan ikke begrunde nedsættelse eller bortfald af erstatningen.

§ 102. Hvis et motordrevet køretøj volder skade på anden måde end nævnt i § 101, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for køretøjet, betale erstatning efter lovgivningens almindelige regler.

§ 103. Sker der skade ved sammenstød mellem motordrevne køretøjer, afgøres det under hensyn til de foreliggende omstændigheder, om og med hvort stort et beløb erstatning bør ydes fra en af siderne.

§ 104. Erstatningsansvaret efter §§ 101-103 påhviler den ejer eller bruger, der benytter køretøjet eller lader det benytte.

Stk. 2. Føreren er erstatningsansvarlig efter lovgivningens almindelige regler.

Kapitel 17.

Straf, afgifter m. v.

Straf.

§ 117. Spirituskørsel med motorkøretøj, traktor eller motorredskab straffes med hæfte eller fængsel indtil 1 år eller i mindre grove tilfælde med bøde.

Stk. 2. Promillekørsel straffes med bøde. Det samme gælder spirituskørsel med knallert. Er den skyldige tidligere dømt for spiritus- eller promillekørsel, kan straffen dog stige til hæfte eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 3. Overtrædelse af § 9, stk. 1, § 54, stk. 1, § 56, stk. 1, og § 62, stk. 1, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med hæfte eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 4. Den, som fører motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, til trods for at retten til at være eller blive fører af sådant køretøj er frataget ubetinget, straffes med hæfte eller fængsel indtil 1 år eller under særlig formildende omstændigheder med bøde.

Kapitel 18.

Frakendelse af førerret.

Spirituskørsel.

§ 125. Retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal frakendes føreren af et sådant køretøj, hvis han har gjort sig skyldig i spirituskørsel.

Stk. 2. Frakendelsen sker ubetinget. Under særlig formildende omstændigheder kan frakendelse dog ske betinget.

Andre overtrædelser.

§ 126. Retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer skal endvidere frakendes føreren af et sådant køretøj, såfremt han

- 1) under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor,
- 2) har gjort sig skyldig i promillekørsel, eller
- 3) frakendelse findes begrundet ved beskaffenheden af den begåede forseelse, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om tiltaltes forhold som fører af motordrevet køretøj.

Stk. 2. Frakendelsen sker betinget, medmindre føreren:

- 1) forsætlig har voldt skade på andres person eller ting, forsætlig har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde,
- 2) ved forskellige lejligheder har gjort sig skyldig i forhold, der hver for sig er omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2,
- 3) tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden, eller
- 4) tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Stk. 3. Under særlig formildende omstændigheder kan der ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 2 ellers skulle ske ubetinget.

Frakendelsestiden.

§ 127. Ubetinget frakendelse sker for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år eller for bestandig.

Betinget frakendelse.

§ 128. Betinget frakendelse sker på vilkår, at den pågældende i en prøvetid på 3 år fra endelig dom ikke fører motordrevet køretøj under sådanne omstændigheder, at førerretten skal frakendes ham. Ved betinget frakendelse udsættes fastsættelsen af frakendelsestiden. Under særlige omstændigheder kan der fastsættes en prøvetid på indtil 5 år for den betingede frakendelse.

Kapitel 21.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m. v. for lovens øvrige regler.

§ 139. De bestemmelser i loven, som ikke er sat i kraft ved § 135, stk. 1 og 2, træder i kraft den 1. maj 1977.

**Uddrag af justitsministeriets bekendtgørelse
nr. 608 af 12. december 1975 om fritagelse for pligten til at
anvende sikkerhedssele.**

§ 1. Pligten til at anvende sikkerhedssele gælder ikke personer, der ved lægeattest er fritaget herfor. Attesten skal medbringes under kørsel og på forlangende forevises politiet.

Stk. 3. Attesten udstedes af andragerens sædvanlige læge eller en speciallæge på en af sundhedsstyrelsen godkendt blanket. Tvivlstilfælde skal af lægen forelægges for embedslægen.

§ 2. Pligten til at anvende sikkerhedssele gælder endvidere ikke ved følgende former for kørsel:

- a. erhvervsmæssig kørsel med lav hastighed, når vedkommende under kørslen ofte skal stige ud og ind af bilen, og afstanden mellem de enkelte stop ikke overstiger 500 m,
- b. postvæsenets kørsel inden for tættere bebygget område i forbindelse med uddeling af brev- og pakkepost samt postkassetømning,
- c. kørsel inden for tættere bebygget område i forbindelse med uddeling af dagblade til abonnenter.

Stk. 2. Fritagelse efter stk. 1, litra b og c, omfatter ikke kørsel til eller fra det område, hvor uddeling eller postkassetømning skal foretages.

Lov om arbejdsmiljø.

(Lov nr. 681 af 23. december 1975.)

Kapitel 1.

Formål og område.

§ 1. Ved loven tilstræbes at skabe

- 1) et sikkert og sundt arbejdsmiljø, der til enhver tid er i overensstemmelse med den tekniske og sociale udvikling i samfundet, samt
- 2) grundlag for, at virksomhederne selv kan løse sikkerheds- og sundhedsspørgsmål med vejledning fra arbejdsmarkedets organisationer og vejledning og kontrol fra arbejdstilsynet.

§ 2. Loven omfatter arbejde for en arbejdsgiver.

Stk. 2. Undtaget er

- 1) arbejde i arbejdsgiverens private husholdning,
- 2) arbejde, der udelukkende udføres af de medlemmer af arbejdsgiverens familie, som hører til hans husstand, jf. dog § 59, stk. 1-3,
- 3) arbejde, der udføres af militære, og som kan henregnes til egentlig militærtjeneste.

Stk. 3. Følgende bestemmelser omfatter også arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, samt det arbejde, der er nævnt i stk. 2:

- 1) § 20 om flere arbejdsgivere m. v. på samme arbejdssted, §§ 30-36 om leverandører m. fl. og § 37 om bygherrer m. v.,
- 2) §§ 38 og 39, for så vidt angår de i § 39, stk. 1, nr. 1 og 2, omhandlede arbejder, samt § 41,
- 3) §§ 45-47 om tekniske hjælpemidler m. v.,
- 4) §§ 48-49 om stoffer og materialer,
- 5) § 58 om vejtransport.

§ 3. Loven gælder kun for luftfart for så vidt angår arbejde på landjorden.

Stk. 2. Loven gælder kun for søfart og fiskeri for så vidt angår

- 1) lastning og losning af skibe, herunder fiskerfartøjer,
- 2) værftsarbejde om bord i skibe og arbejde, der må ligestilles hermed.

§ 4. Arbejdsministeren kan fastsætte, at loven kun i begrænset omfang skal gælde for arbejde, som udføres i den ansattes hjem.

Kapitel 2.

Virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde.

Personlig kontakt.

§ 5. I virksomheder med 1-9 ansatte skal virksomhedens arbejde for sikkerhed og sundhed udføres ved personlig kontakt mellem arbejdsgiveren, eventuelle arbejdsledere, jf. § 24, og de øvrige ansatte. Arbejdsministeren kan dog give regler om opbygning af en sikkerhedsorganisation, hvor dette findes særlig påkrævet, jf. § 8.

Sikkerhedsorganisation.

§ 6. I virksomheder med 10 ansatte eller derover skal virksomhedens arbejde for sikkerhed og sundhed organiseres.

Stk. 2. Arbejdslederen for en afdeling eller et arbejdsområde skal sammen med sikkerhedsrepræsentanten danne en sikkerhedsgruppe for den pågældende afdeling eller det pågældende arbejdsområde.

Stk. 3. De ansatte skal vælge en sikkerhedsrepræsentant for hver afdeling eller hvert arbejdslederområde til at indtræde i sikkerhedsgruppen og repræsentere sig i spørgsmål om de ansattes sikkerhed og sundhed.

§ 7. I virksomheder med 20 ansatte eller derover, jf. dog § 8, stk. 2, skal der oprettes et sikkerhedsudvalg. Er der i virksomheden oprettet en eller to sikkerhedsgrupper, udgør sikkerhedsgruppens eller -gruppernes medlemmer og virksomhedens leder eller en ansvarlig repræsentant for denne sikkerhedsudvalget. Er der oprettet flere sikkerhedsgrupper, vælger sikkerhedsrepræsentanterne imellem sig 2 medlemmer og arbejdslederne i sikkerhedsgrupperne imellem sig 2 medlemmer til et sikkerhedsudvalg, hvori virksomhedens leder eller en ansvarlig repræsentant for denne indtræder. Sikkerhedsudvalget skal planlægge, lede, rådgive og orientere om samt føre kontrol med sikkerheds- og sundhedsarbejdet inden for virksomheden.

Stk. 2. Den tilsynsførende fra arbejdstilsynet skal ved besøg i virksomheden jævnligt træde i forbindelse med vedkommende sikkerhedsrepræsentanter, sikkerhedsgrupper og repræsentanter for sikkerhedsudvalget. Disse har fri adgang til at forelægge spørgsmål af sikkerheds- og sundhedsmæssig art for tilsynet.

§ 8. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler for opbygning og funktion af virksomhedernes arbejde for sikkerhed og sundhed, herunder regler om valg af sikkerhedsrepræsentanter, om deres rettigheder og pligter, om oprettelse af sikkerhedsgrupper og sikkerhedsudvalg og om disses opgaver samt om daglig ledelse af sikkerhedsarbejdet.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan for fag, faglige områder eller arbejdssteder, for hvis vedkommende det skønnes upåkrævet eller uhensigtsmæssigt at opbygge sikkerhedsarbejdet efter reglerne i § 6 og § 7, stk. 1, § 9, stk. 4, og § 10, stk. 2, gøre undtagelse fra disse regler eller tillempe dem efter de særlige forhold.

§ 9. Arbejdsgiveren har pligt til, hvis han ikke selv er medlem af sikkerhedsudvalget, at lade sig repræsentere ved en ansvarlig person.

Stk. 2. Arbejdsgiveren skal sørge for, at medlemmerne af sikkerhedsgrupperne og sikkerhedsudvalget får en efter forholdene rimelig tid til rådighed til at varetage deres pligter i sikkerhedsarbejdet.

Stk. 3. Arbejdsgiveren skal give såvel sikkerhedsudvalgets som sikkerhedsgruppernes medlemmer lejlighed til at erhverve sig den fornødne viden om eller uddannelse i sikkerhedsmæssige spørgsmål.

Stk. 4. Arbejdsgiveren skal give sikkerhedsgrupperne og sikkerhedsudvalget lejlighed til at deltage i planlægningen for så vidt angår spørgsmål om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen.

Stk. 5. I virksomheder, hvor der i medfør af § 6 er oprettet en eller flere sikkerhedsgrupper, men ikke skal oprettes sikkerhedsudvalg efter § 7, skal arbejdsgiveren sørge for, at de opgaver, som hører under et sikkerhedsudvalg, varetages effektivt i samarbejde med sikkerhedsgruppen eller -grupperne.

§ 10. Arbejdsgiveren afholder udgifterne ved sikkerhedsrepræsentantens hverv og godtgør sikkerhedsrepræsentanten tab af indtægt.

Stk. 2. Sikkerhedsrepræsentanten er beskyttet mod afskedigelse og anden forrin-

gelse af sine forhold på samme måde som tillidsmænd inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område.

Stk. 3. Uoverensstemmelser om beskyttelsen efter stk. 1 og 2, herunder spørgsmål om, hvilke regler der finder anvendelse, og om brud på eller fortolkning af reglerne, afgøres ved fagretlig behandling, jf. § 22 i lov nr. 317 af 13. juni 1973 om arbejdsretten.

§ 11. Såfremt en arbejdsleder i sikkerhedsgruppen afskediges efter udløbet af en eventuel prøvetid og det af en af parterne gøres gældende, at afskedigelsen er begrundet i sikkerhedsmæssige forhold, kan hans ansættelsesforhold i opsigelsesperioden ikke afbrydes, før spørgsmålet har været undergivet organisationsmæssig forhandling efter reglerne inden for det pågældende overenskomstområde eller behandlet i overensstemmelse med funktionærlovens regler om forhandling og mægling. Forhandlingen og mæglingen skal fremmes mest muligt.

§ 12. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder skal stille sagkyndig bistand til rådighed for sikkerhedsarbejdet, hvor hensynet til de ansattes sikkerhed eller sundhed taler for det.

Bedriftssundhedstjeneste.

§ 13. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at der ved virksomheder, hvor hensynet til de ansattes sikkerhed eller sundhed taler for det, skal oprettes en bedriftssundhedstjeneste.

Stk. 2. For grupper af virksomheder kan arbejdsministeren under tilsvarende betingelser fastsætte regler om, at der skal oprettes en fælles bedriftssundhedstjeneste.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om bedriftssundhedstjenesternes opbygning, opgaver, funktion og finansiering.

Kapitel 3.

Branchesikkerhedsråd.

§ 14. Arbejdsministeren kan godkende branchesikkerhedsråd, der er repræsentativt sammensat og oprettet for at medvirke ved løsning af sikkerheds- og sundhedsspørgsmål inden for en eller flere brancher.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan yde et godkendt branchesikkerhedsråd tilskud til konsulenttjeneste, der enten knyttes direkte til rådet eller til en eller flere af de organisationer, der er repræsenteret gennem branchesikkerhedsrådet.

Stk. 3. Et godkendt branchesikkerhedsråd kan stille forslag og udtale sig om nye regler samt om enkelte sager, som arbejdsmiljørådet eller direktøren for arbejdstilsynet forelægger for det.

Stk. 4. Arbejdsmiljørådet skal, inden det udtaler sig om regler, der er særlige for en branche, jfr. § 66, stk. 1, nr. 3, indhente udtalelse fra vedkommende godkendte branchesikkerhedsråd.

Stk. 5. Det er branchesikkerhedsrådets opgave at give oplysning og vejledning om de regler og bestemmelser, der gælder for vedkommende branche. Et branchesikkerhedsråd kan give indstilling til arbejdsmiljørådet om ændringer i branchens regler og bestemmelser.

Stk. 6. Arbejdsministeren kan i øvrigt fastsætte regler om branchesikkerhedsrådenes opbygning, opgaver, funktion og finansiering.

Kapitel 4. Almindelige pligter.

Arbejdsgiveren.

§ 15. Arbejdsgiven skal sørge for, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige. Der henvises her særlig til

- 1) kapitel 5 om arbejdets udførelse,
- 2) kapitel 6 om indretning af arbejdsstedet,
- 3) kapitel 7 om tekniske hjælpemidler m. v.,
- 4) kapitel 8 om stoffer og materialer.

§ 16. Arbejdsgiveren skal sørge for, at der føres effektivt tilsyn med, at arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

§ 17. Arbejdsgiveren skal gøre de ansatte bekendt med de ulykkes- og sygdomsfarer, der eventuelt er forbundet med deres arbejde.

Stk. 2. Arbejdsgiveren skal endvidere sørge for, at de ansatte får nødvendig oplæring og instruktion i at udføre arbejdet på farefri måde.

Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om arbejdsgiverens pligter efter stk. 1 og 2.

§ 18. Arbejdsgiveren har pligt til at gøre de ansatte sikkerhedsrepræsentanter og tillidsmænd inden for vedkommende område bekendt med de påbud, som arbejdstilsynet skriftligt har afgivet. Tilsvarende pligt påhviler arbejdsgiveren over for andre sikkerhedsrepræsentanter og tillidsmænd, der fremsætter anmodning om at blive gjort bekendt med påbudet, jf. § 78.

§ 19. Arbejdsgiveren skal sørge for, at samarbejde om sikkerhed og sundhed efter kap. 2 kan finde sted, samt deltage i samarbejdet.

§ 20. Flere arbejdsgivere, der lader arbejde udføre på samme arbejdssted, og alle, der er beskæftigede på samme arbejdssted, skal samarbejde om at skabe sikre og sunde arbejdsforhold for alle beskæftigede.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om samarbejdet herom.

§ 21. Når arbejdstilsynet forlanger det, eller når forholdene i øvrigt giver anledning dertil, skal arbejdsgiveren lade foretage undersøgelser, prøver eller besigtigelser, eventuelt ved særligt sagkyndige, for at konstatere, om arbejdsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssige forsvarlige.

§ 22. Arbejdsgiveren skal foretage anmeldelse til arbejdstilsynet og føre registre efter regler, som fastsættes af arbejdsministeren.

Stk. 2. Direktøren for arbejdstilsynet kan til statistisk brug forlange oplysninger af arbejdsgivere om

- 1) de ansattes antal, køn, alder og sundhedsforhold,
- 2) maskiner, maskindele, beholdere, præfabrikerede konstruktioner, apparater, redskaber og andre tekniske hjælpemidler,
- 3) stoffer og materialer,
- 4) andre forhold af arbejdsmiljømæssig betydning.

Stk. 3. Hvis statistikken offentliggøres, må navn eller firma ikke nævnes.

§ 23. Arbejdsgiveren kan ved aftale overføre det strafferetlige ansvar, der er på-

lagt ham i lovens § 82, til driftsledere, arbejdsledere eller andre kvalificerede overordnede. Det er en betingelse for aftalens gyldighed, at den er skriftlig, og at den tydeligt angiver, i hvilket omfang ansvaret overdrages, herunder hvilke lokale eller faglige områder den omfatter.

Stk. 2. Arbejdsgiveren skal i rimeligt omfang føre tilsyn med hvervets udførelse.

Arbejdslederen.

§ 24. Ved arbejdsleder forstås den, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med arbejdet i en virksomhed eller en del deraf.

§ 25. Arbejdslederen skal deltage i samarbejdet om sikkerhed og sundhed, jf. kapitel 2, § 20 og § 37.

§ 26. Arbejdslederen skal medvirke til, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige inden for det arbejdsområde, som han leder. Han skal herunder påse, at de foranstaltninger, der træffes for at fremme sikkerhed og sundhed, virker efter deres hensigt.

Stk. 2. Bliver arbejdslederen bekendt med fejl eller mangler, som kan medføre fare for ulykker eller sygdom, skal han sørge for at afværge faren. Kan faren ikke afværges ved hans indgriben på stedet, skal han straks gøre arbejdsgiveren bekendt med forholdet.

Ansatte.

§ 27. De ansatte skal deltage i samarbejdet om sikkerhed og sundhed, jf. kapitel 2.

§ 28. De ansatte skal medvirke til, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige inden for deres arbejdsområde, herunder at de foranstaltninger, der træffes for at fremme sikkerhed og sundhed, virker efter deres hensigt.

Stk. 2. Bliver de ansatte opmærksomme på fejl eller mangler, som kan forringe sikkerheden eller sundheden, og som de ikke selv kan rette, skal de meddele det til et medlem af sikkerhedsgruppen, arbejdslederen eller arbejdsgiveren.

Stk. 3. Den, som for at udføre et arbejde såsom reparation eller installation midlertidigt må fjerne en sikkerhedsforanstaltning, skal påse, at denne umiddelbart efter arbejdsprocessens afslutning sættes på plads, eller at anden lige så sikker beskyttelsesforanstaltning foretages.

§ 29. De, der arbejder på et arbejdssted, hvor flere arbejdsgivere lader arbejde udføre, skal rette sig efter de regler, der gælder for virksomhedernes samarbejde, jf. §§ 20 og 37, foruden efter de regler, der gælder for det arbejde, de skal udføre.

Stk. 2. De, der arbejder på en fremmed virksomheds område, skal rette sig efter de regler om sikkerhed og sundhed, der gælder for denne virksomhed, foruden efter de regler, der gælder for det arbejde, de skal udføre.

Leverandører, installatører, reparatører og planlæggere m. fl.

§ 30. Den, der overdrager, overlader eller udstiller maskiner, maskindele, beholdere, præfabrikerede konstruktioner, apparater, redskaber eller andre tekniske hjælpemidler, skal sørge for, at genstandene, når de udleveres til brug eller udstilles, er forsynet med nødvendigt beskyttelsesudstyr og kan anvendes efter deres

hensigt uden at være farlige for sikkerhed eller sundhed, jf. kapitel 7. Nødvendige og let forståelige anvisninger om betjening, vedligeholdelse, transport og opstilling skal følge med ved leveringen.

Stk. 2. Overdrages eller overlades brugsfærdige tekniske hjælpemidler til videre salg, udlejning eller udlån, gælder samme pligter.

Stk. 3. Når arbejdstilsynet forlanger det, eller når forholdene i øvrigt giver anledning dertil, skal importøren eller fremstilleren lade foretage undersøgelser, prøver eller besigtigelser, eventuelt ved særligt sagkyndige, for at konstatere, om det tekniske hjælpemiddel er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Stk. 4. Hvis et teknisk hjælpemiddel fremstilles efter bestillerens skriftlige, udførlige anvisninger, er importøren eller fremstilleren ikke omfattet af pligterne i stk. 1–3.

§ 31. Enhver maskine, der udleveres eller udstilles her i landet, skal være forsynet med fremstillerens eller for importerede maskiners vedkommende importørens navn og adresse eller med anden markering, som gør det let at identificere fremstilleren, henholdsvis importøren.

§ 32. Den, der som selvstændig virksomhed installerer, ombygger eller hovedreparerer et teknisk hjælpemiddel, skal påse, at de sikkerhedsmæssige forskrifter og anvisninger, der gælder for hjælpemidlet, er opfyldt.

Stk. 2. Hvis en reparation kun berører én eller nogle dele af det, der repareres, skal reparatøren påse, at de sikkerhedsmæssige forskrifter og anvisninger, som gælder for delene, er opfyldt. Bliver reparatøren under sit arbejde opmærksom på andre fejl eller mangler, der har sikkerhedsmæssig betydning, skal han gøre ejeren eller brugeren bekendt med dem.

§ 33. Den, der leverer et projekt til et teknisk hjælpemiddel, et produktionsanlæg eller et bygge- eller anlægsarbejde, skal i projektet tage hensyn til sikkerhed og sundhed ved arbejdets udførelse og driften af det færdige byggeri eller anlæg m. v. Det samme gælder den, der på lignende måde rådgiver om arbejdsmiljømæssige forhold.

§ 34. Reglerne i §§ 30, 31, 33 og 35, stk. 2, gælder også for leverandører m. fl. af stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed.

§ 35. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i §§ 30–34 omhandlede forhold.

Stk. 2. Reglerne i §§ 30–34 fritager ikke brugeren for forpligtelser efter loven.

§ 36. Arbejdsministeren kan, når særlige forhold foreligger, fastsætte regler eller træffe bestemmelser, der fraviger kravene i §§ 30–34. Sådanne bestemmelser kan endvidere i enkelttilfælde, når særlige forhold foreligger, træffes af direktøren for arbejdstilsynet.

Bygherrer m. v.

§ 37. Ved bygge- og anlægsvirksomhed, som udføres af mere end 10 personer, skal bygherren eller en person, som han overdrager det til, samordne de foranstaltninger til fremme af de beskæftigedes sikkerhed og sundhed, der skal udføres af arbejdspladsens forskellige arbejdsgivere.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Kapitel 5.

Arbejdets udførelse.

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 39. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om

- 1) sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f. eks. for at undgå sammenstyrtning, nedstyrtning, sammenskridning, rystelser, stråling, støj eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdoms-smitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger,
- 2) forbud mod særlig farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder,
- 3) opslag eller egnet markering.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan endvidere fastsætte regler om særligt arbejdstøj og personlige værnemidler, herunder om, hvem der skal afholde udgifterne hertil.

§ 40. Hvor hensynet til de ansattes sikkerhed eller sundhed kræver det, kan arbejdsministeren fastsætte regler om,

- 1) at der skal udarbejdes planer over arbejdsgang, arbejdsprocesser og -metoder, og
- 2) at sådanne planer og ændringer i dem skal forelægges arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse, før de bringes til udførelse.

§ 41. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om,

- 1) at arbejder, der kan medføre betydelig fare for ulykker eller sygdom, kun må udføres af personer, der har gennemgået en nærmere angivet uddannelse, aflagt en prøve eller opnået en bestemt alder,
- 2) beskæftigelse af personer med legemlige eller åndelige mangler eller lidelser, der kan indebære øget fare for ulykker eller sygdom ved visse arbejder,
- 3) begrænsninger i adgangen til at lade ansatte arbejde alene.

Stk. 2. For international vejtransport, herunder for kørsel i udlandet, kan arbejdsministeren fastsætte regler om

- 1) køretøjernes bemanding,
- 2) de betingelser, som skal opfyldes af førere af køretøjerne, herunder om mindstealder,
- 3) tilladelige kørselsperioder for førere og besætningsmedlemmer på køretøjerne,
- 4) kontrolbøger og kontrolapparater til optegnelse af arbejdstider, hvileperioder m. v.

Kapitel 6.

Arbejdsstedets indretning.

§ 42. Arbejdsstedet skal indrettes således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 43. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om indretning af faste, midlertidige, skiftende og udendørs arbejdssteder, herunder om

- 1) arbejdsrum, f. eks. loftshøjde, luftrum, gulve, vægge, lofter, belysning, temperatur, luftfornyelse og støj,
- 2) velfærdsforanstaltninger m. v., f. eks. opholds- og spiserum, garderober, omklædningsrum, toiletter, vaske- og baderum samt sovesteder og stole,
- 3) udgangsforhold, f. eks. færdselsveje, trapper og udgange.

Stk. 2. Det kan i reglerne i medfør af stk. 1 fastsættes, at de gælder for udlejere af bygninger, lokaler, arealer m. v.

§ 44. Hvor hensynet til de ansattes sikkerhed eller sundhed kræver det, kan bejdsministeren fastsætte regler om, at

- 1) projekter og lignende til opførelse eller ombygning af virksomheder skal forelægges arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse før de bringes til udførelse,
- 2) planer om indretning eller ændring af lokaler, tekniske anlæg og hjælpemidler m. v. skal forelægges arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse, før de bringes til udførelse,
- 3) bygninger, lokaler, arealer m. v. ikke må udlejes til erhvervsvirksomhed, før spørgsmålet, om lokalerne m. v. kan anvendes til det påtænkte formål, har været forelagt arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse.

Kapitel 7.

Tekniske hjælpemidler m. v.

§ 45. Maskiner, maskindele, beholdere, præfabrikerede konstruktioner, apparater, redskaber og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 46. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om indretning og anvendelse af tekniske hjælpemidler m. v., herunder om

- 1) konstruktion, udførelse, opstilling, anmeldelse og afprøvning,
- 2) forelæggelse for arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse af planer for konstruktion, udførelse og opstilling,
- 3) godkendelse fra arbejdstilsynet af et teknisk hjælpemiddel m. v., før det overdrages eller overlades til brugeren eller tages i brug,
- 4) anvendelse, vedligeholdelse og pasning.

§ 47. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om forbud mod at fremstille, importere, overdrage, overlade, udstille eller anvende særlig farlige tekniske hjælpemidler.

Kapitel 8.

Stoffer og materialer.

§ 48. Stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, må kun fremstilles og anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 49. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremstilling, import, oplagring, transport og anvendelse af stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, herunder om emballering, omfyldning og mærkning.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan give regler om forbud imod fremstilling, import og anvendelse af særlig farlige stoffer og materialer.

Kapitel 9.

Hviletid og fridøgn.

§ 50. Arbejdstiden skal tilrettelægges således, at der i hvert døgn, regnes fra normal arbejdstids begyndelse, gives den ansatte en sammenhængende hvileperiode på mindst 11 timer.

Stk. 2. Hvileperioden kan nedsættes til 8 timer ved

- 1) holdskifte i virksomheder, der arbejder i flerholdsdrift,
- 2) landbrugsarbejde indtil 30 dage i et kalenderår.

Stk. 3. Lastning og losning, der fortrinsvis udføres af løsarbejdere, og nødvendige arbejder i tilslutning hertil, såsom lager- og pakhusarbejde, omfattes ikke af stk. 1 og 2. Såfremt der ved sådant arbejde udføres overarbejde, bortset fra arbejde, der udføres med skiftende hold, samt arbejde ved de indenrigske rutebåde og landbrugseksportbådene, skal der fra overarbejdets ophør være mindst 9 timers samlet hvil, forinden de pågældende arbejdere atter beskæftiges.

§ 51. Når naturomstændigheder, ulykker, maskinsammenbrud eller lignende uforudsete begivenheder forstyrrer eller har forstyrret den regelmæssige drift af virksomheden, kan bestemmelserne i § 50 fraviges i det omfang, det er nødvendigt, indtil regelmæssig drift er genoprettet. Fravigelsen skal noteres i tilsynsbogen eller anden tilsvarende dokumentation, jf. § 78.

§ 52. Fravigelser fra § 50 kan i øvrigt tillades af direktøren for arbejdstilsynet, når

- 1) arbejdets udførelse efter dets art ikke kan opsættes, eller
- 2) særlige arbejdsformer gør en fravigelse nødvendig.

Stk. 2. Fravigelser for en enkelt hvileperiode kan i disse tilfælde ske uden forudgående tilladelse, hvor denne ikke kan indhentes i rette tid. Fravigelsen skal da snarest muligt meddeles skriftligt til arbejdstilsynet.

Stk. 3. For fag og faglige områder eller særlige arbejdsformer, hvor forholdene gør det nødvendigt, kan arbejdsministeren fastsætte regler om den daglige hvileperiode, herunder om

- 1) nedsættelse af den daglige hvileperiodes længde til 8 timer,
- 2) hvileperiodens beliggenhed.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, under hvilke vilkår bestemmelserne om den daglige hvileperiode kan fraviges ved aftale.

§ 53. Inden for hver periode på 7 døgn skal de ansatte have et ugentligt fridøgn, der skal ligge i umiddelbar tilslutning til en daglig hvileperiode. Det ugentlige fridøgn skal så vidt muligt falde på søndage og så vidt muligt samtidig for alle, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2. Reglen i stk. 1, 2. pkt., gælder ikke for landbrug og gartneri.

Stk. 3. Hvis det er påkrævet, kan det ugentlige fridøgn udskydes og erstattes af tilsvarende frihed senere

- 1) ved arbejde med pasning af mennesker, dyr og planter,
- 2) ved arbejde, der er nødvendigt for at bevare værdier.

Stk. 4. Stk. 1 kan endvidere fraviges, når naturomstændigheder, ulykker, maskinsammenbrud eller lignende uforudsete begivenheder forstyrrer eller har forstyrret den regelmæssige drift af virksomheden. Fravigelsen skal noteres i tilsynsbogen eller anden tilsvarende dokumentation, jf. § 78.

§ 54. Fravigelse fra § 53, stk. 1, kan i øvrigt tillades af direktøren for arbejdstilsynet, når

- 1) arbejdets udførelse efter dets art ikke kan opsættes, eller
- 2) særlige arbejdsformer gør en fravigelse nødvendig.

Stk. 2. Fravigelse for et enkelt fridøgn kan i disse tilfælde ske uden forudgående tilladelse, hvor denne ikke kan indhentes i rette tid. Fravigelsen skal da snarest muligt meddeles skriftligt til arbejdstilsynet.

Stk. 3. Under særlige forhold kan arbejdsministeren fastsætte tidsbegrænsede undtagelser fra reglen om det ugentlige fridøgn i § 53.

§ 55. For fag og faglige områder eller særlige arbejdsformer, hvor forholdene gør det nødvendigt, kan arbejdsministeren fastsætte regler om det ugentlige fridøgn, herunder om omlægning af det ugentlige fridøgn.

§ 56. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, under hvilke vilkår bestemmelserne om det ugentlige fridøgn kan fraviges ved aftale.

Stk. 2. Personer i overordnede stillinger samt repræsentanter og agenter, der arbejder uden for virksomhedens faste arbejdssted, omfattes kun af §§ 50 og 53 i det omfang, det nærmere fastsættes af arbejdsministeren.

§ 57. For arbejde, der i særlig grad kan bringe sikkerhed og sundhed i fare, kan arbejdsministeren fastsætte regler om begrænset arbejdstid for dette arbejde.

§ 58. Regler, der fastsættes efter § 52, stk. 3, § 55 og § 57, kan uanset § 2, stk. 1 og 2, omfatte enhver, der fører eller er besætningsmedlem på et køretøj, herunder køretøjer i international vejtransport, såvel her i landet som i udlandet.

Kapitel 10.

Unge under 18 år.

§ 59. Unge mennesker under 15 år må ikke anvendes til erhvervsmæssigt arbejde bortset fra let hjælpearbejde i 2 timer daglig. For unge af arbejdsgiverens

familie, som hører til hans husstand, gælder forbudet kun arbejde med tekniske anlæg, maskiner, hjælpemidler, stoffer eller materialer, der kan frembyde fare for dem.

Stk. 2. For landbrug kan arbejdsministeren fastsætte regler om en lavere aldersgrænse end 15 år for beskæftigelse af unge af arbejdsgiverens familie, som hører til hans husstand, ved arbejde med tekniske anlæg, maskiner, hjælpemidler, stoffer eller materialer, der kan frembyde fare for dem.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter regler om højere aldersgrænse end 15 år for beskæftigelse ved arbejde, som efter sin beskaffenhed eller de omstændigheder, hvorunder det udføres, kan være farligt for de unges sikkerhed, sundhed eller udvikling. Disse regler kan også omfatte de under stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 omhandlede unge.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan i øvrigt fastsætte regler om, at unge under 15 år

- 1) kan have lettere erhvervsmæssigt arbejde,
- 2) kan optræde i offentlige forestillinger eller ved optagelse af film eller lignende.

Stk. 5. Der skal ved udformningen af regler i henhold til stk. 4 tages hensyn til de unges alder, udvikling og helbredstilstand samt til skole- eller anden uddannelse.

§ 60. Arbejdstiden for unge under 18 år må normalt ikke overstige den sædvanlige arbejdstid for voksne, der er beskæftiget i samme fag, jf. § 62, nr. 1.

Stk. 2. De unge må ikke beskæftiges mere end i alt 10 timer pr. dag. Arbejdstiden skal ligge samlet, kun afbrudt af passende spise- og hvilepauser.

§ 61. Unge under 18 år skal have en samlet hvileperiode på mindst 12 timer i døgnet. Hvileperioden skal i almindelighed omfatte tidsrummet mellem kl. 20 og kl. 6.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan give særlige regler om hvileperiodens varighed og beliggenhed for fag eller faglige områder, hvor forholdene gør det nødvendigt eller ønskeligt.

§ 62. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om,

- 1) i hvilket omfang unge under 18 år må beskæftiges ud over fagets sædvanlige arbejdstid,
- 2) begrænsninger i adgangen til at beskæftige unge under 18 år i de i § 53, stk. 3, og § 54, stk. 1, nævnte tilfælde.

Kapitel 11.

Lægeundersøgelser m. v.

§ 63. For virksomheder, fag, faglige områder eller andre grupper af ansatte, hvis arbejde er forbundet med fare for de ansattes sundhed, kan arbejdsministeren fastsætte regler om,

- 1) at de ansatte skal lægeundersøges før ansættelsen, under ansættelsen og efter ansættelsens ophør, eventuelt ved regelmæssige undersøgelser, og
- 2) at der regelmæssigt eller i enkelte tilfælde skal foretages arbejdsmedicinske, arbejdshygiejniske eller andre undersøgelser af sundhedsforholdene.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om tilsvarende undersøgelser med henblik på, om et arbejde kan medføre fare for sundheden.

Stk. 3. Udgifterne ved undersøgelsen afholdes af arbejdsgiveren, den ansatte eller staten efter regler, der fastsættes af arbejdsministeren.

Stk. 4. Arbejdsgiveren skal sørge for, at undersøgelserne kan foregå uden tab af indtægt for de ansatte og så vidt muligt i arbejdstiden.

Stk. 5. De ansatte og tidligere ansatte har pligt til at lade sig undersøge i overensstemmelse med de fastsatte regler.

§ 64. Arbejdsministeren kan fastsætte særlige regler om lægeundersøgelse af unge under 18 år med henblik på deres påbegyndelse af arbejde for en arbejdsgiver. § 63, stk. 3-5 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. I reglerne kan det fastsættes, at en skolelæge på grundlag af en undersøgelse, foretaget før eleven forlader skolen, skal afgive en erklæring, om eleven lider eller har lidt af sygdomme, der kan have indflydelse på hans sikkerhed og sundhed under erhvervsarbejde. Tilsvarende regler kan fastsættes for unge under 18 år, der er under faglig uddannelse.

Stk. 3. I reglerne kan det endvidere fastsættes, at arbejdsgivere ved ansættelse af en ung under 18 år skal sikre sig, at det arbejde, den unge antages til, er foreneligt med hans helbredstilstand.

§ 65. Arbejdsministeren kan nedsætte et repræsentativt sammensat, sagkyndigt nævn til at træffe afgørelser efter de regler, der udstedes i medfør af loven, i spørgsmål om, hvorvidt en ung under 18 år må udføre et arbejde under hensyn til pågældendes helbredstilstand.

Stk. 2. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter regler om nævnets sammensætning, virksomhed samt om finansiering af nævnets virksomhed.

Kapitel 12.

Arbejds miljørådet og arbejdsmiljøfondet.

Arbejds miljørådet.

§ 66. Formålet med arbejdsmiljørådet er at give arbejdsmarkedets parter medindflydelse på indsatsen for et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Rådet har følgende opgaver:

- 1) Rådet drøfter på eget initiativ spørgsmål, som det finder af betydning for arbejdsmiljøet, og udtaler sig herom til arbejdsministeren og direktøren for arbejdstilsynet.
- 2) Rådet udtaler sig om og giver forslag til lovændringer og nye regler samt om de enkelte sager, som arbejdsministeren eller direktøren for arbejdstilsynet forelægger for rådet.
- 3) Ved udarbejdelse af regler i henhold til bemyndigelse i denne lov skal arbejdsmiljørådet medvirke gennem repræsentanter, udpeget af rådet inden for eller uden for dettes medlemskreds. Endvidere skal rådets udtalelse indhentes, forinden reglerne fastsættes.
- 4) Før godkendelse af branchesikkerhedsråd efter § 14, stk. 1, fastsættelse af undtagelser efter § 54, stk. 3, samt afgørelse af klager efter § 81, stk. 2, skal rådets udtalelse indhentes.
- 5) Rådet følger branchesikkerhedsrådenes arbejde.

6) Rådet afgiver hvert år en indstilling til arbejdsministeren om udviklingen inden for arbejdsmiljøområdet og om de forbedringer, som det finder ønskelige.

Stk. 2. Rådet kan nedsætte arbejdsudvalg og udpege medlemmer til disse, også uden for rådets medlemskreds.

Stk. 3. Rådet nedsætter et stående udvalg til at følge branchesikkerhedsrådenes arbejde.

Stk. 4. Rådet kan indhente erklæringer fra sagkyndige og iværksætte undersøgelser til brug for sit arbejde.

Stk. 5. Arbejdsministeren godkender rådets forretningsorden.

§ 67. Arbejdsmiljørådet består af en formand, 11 repræsentanter for de ansatte, 9 repræsentanter for arbejdsgiverne, en læge og en videnskabelig medarbejder ved Danmarks tekniske højskole. Arbejdsministeren udnævner rådets formand og øvrige medlemmer og stedfortrædere for disse.

Stk. 2. Af repræsentanterne for de ansatte skal 3 repræsentere industri og transport, 2 håndværk, 2 landbrug, 1 handel, 1 de tekniske funktionærer, 1 de merkanthile funktionærer og 1 de offentligt ansatte. Af repræsentanterne for arbejdsgiverne skal 3 repræsentere industri og transport, 2 håndværk, 2 landbrug, 1 handel og 1 det offentlige.

Stk. 3. Repræsentanterne og stedfortrædere indstilles af de mest repræsentative organisationer inden for hver gruppe. En af repræsentanterne for arbejdsgiverne indstilles dog af finansministeren efter samråd med Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommuner. Lægen og en stedfortræder for ham indstilles af sundhedsstyrelsen. Den videnskabelige medarbejder ved Danmarks tekniske højskole indstilles af denne.

Stk. 4. Medlemmerne og stedfortræderne udnævnes normalt for en periode af 6 år.

Stk. 5. Arbejdsministeriet, arbejdstilsynet, sikringsstyrelsen og miljøstyrelsen deltager hver med en repræsentant uden stemmeret i arbejdsmiljørådets møder.

Arbejdsmiljøfondet.

§ 68. Arbejdsmiljøfondets formål er gennem oplysning og uddannelse og på anden egnet måde at fremme et bedre arbejdsmiljø.

Stk. 2. Fondets midler tilvejebringes ved bidrag fra staten, de ulykkesforsikrings-selskaber, der er anerkendt efter ulykkesforsikringsloven, samt fra kommuner og arbejdsgivere, der er fritaget for lovpligtig ulykkesforsikring.

Stk. 3. Bidragene udgør 7,5 mill. kr. for tiden 1. juli–31. december 1977. I 1978 udgør bidragene 22 mill. kr. Fra 1. januar 1979 udgør bidragene årlig 30 mill. kr., der reguleres af arbejdsministeren efter indstilling fra arbejdsmiljørådet og med tilslutning fra folketingets finansudvalg.

Stk. 4. Den del af bidraget, de i stk. 2 nævnte ulykkesforsikringsselskaber, kommuner og arbejdsgivere skal betale, pålignes i forhold til de bidragspligtiges præmieindtægt i det forløbne regnskabsår af pligtig ulykkesforsikring eller, når forsikring ikke er tegnet, i forhold til et af sikringsstyrelsen skønsmæssigt beregnet præmiebeløb svarende til den pågældendes risiko efter ulykkesforsikringsloven. Statens bidrag beregnes som en andel af det samlede bidrag svarende til den andel, de statsansatte udgør af det samlede antal arbejdstagere.

Stk. 5. Til dækning af bidraget til arbejdsmiljøfondet kan ulykkesforsikrings-sel-

skaberne uanset de trufne forsikringsaftaler forholdsmæssigt forhøje præmierne for lovpligtig ulykkesforsikring bortset fra forsikring efter ulykkesforsikringslovens § 58.

Stk. 6. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler for beregning og indbetaling af bidragene.

Stk. 7. Arbejdsrådet er fondets øverste myndighed og godkender fondets budget, regnskab og arbejdsplan. Revisionen af regnskabet varetages af statens revisionsmyndighed.

Stk. 8. Fondets daglige ledelse varetages af bestyrelsen, som består af direktøren for arbejdstilsynet som formand og 3 medlemmer, valgt af arbejdsrådet. Medlemmerne skal repræsentere henholdsvis arbejdere, arbejdsgivere og funktionærer.

Stk. 9. Fondets forretningsorden fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med arbejdsrådet.

Stk. 10. Fondets bestyrelse afgiver hvert år beretning om sin virksomhed til arbejdsrådet og arbejdsministeren.

Kapitel 13.

Arbejdstilsynet.

§ 69. Arbejdsministeren er øverste administrative myndighed vedrørende arbejdsrådspørgsmål.

§ 70. Arbejdstilsynet består af et direktorat, et arbejdsmiljøinstitut samt tilsynskredse.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter regler om landets inddeling i tilsynskredse.

§ 71. Arbejdstilsynet ledes af direktøren for arbejdstilsynet.

§ 72. Arbejdstilsynet har til opgave at

- 1) vejlede virksomheder, branchesikkerhedsråd, arbejdsmarkedets organisationer og offentligheden om arbejdsmiljømæssige spørgsmål,
- 2) bistå arbejdsministeriet med forberedelse af regler i henhold til loven,
- 3) udstede forskrifter i henhold til bemyndigelse fra arbejdsministeren,
- 4) holde sig orienteret om den tekniske og sociale udvikling med henblik på forbedring af arbejdet for sikkerhed og sundhed i arbejdsmiljøet.
- 5) behandle planer for arbejdsprocesser, arbejdssteder, tekniske hjælpemidler m. v. samt stoffer og materialer og meddele tilladelser i henhold til loven eller administrative regler,
- 6) påse, at loven og de forskrifter, der gives med hjemmel i loven, overholdes.

§ 73. Arbejdsministeren kan bemyndige direktøren for arbejdstilsynet til at udøve beføjelser, der ved loven er tillagt arbejdsministeren. Arbejdsministeren kan i forbindelse hermed efter forhandling med arbejdsrådet bestemme, at § 66, stk. 1, nr. 3 og 4, kan fraviges.

§ 74. Arbejdsministeren kan bestemme, at arbejdstilsynets opgaver i nærmere angivet omfang henlægges til anden offentlig myndighed eller privat institution, samt i hvilket omfang arbejdstilsynet skal føre kontrol med sådant tilsyn.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om anerkendelse af prøvninger og anden dokumentation for, at forskrifter om sikkerhed og sundhed er fulgt.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter regler om betaling, eventuelt i form af

takstmæssigt fastsatte afgifter for undersøgelser m. v. foretaget eller iværksat af arbejdstilsynet.

§ 75. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om pligt til anmeldelse af arbejdsulykker, forgiftningstilfælde, erhvervs sygdomme og andre forhold af arbejdsmiljø-mæssig betydning.

Stk. 2. Den, som under udøvelse af offentlig tjeneste eller hverv får kendskab til forhold, der strider mod denne lov eller regler udstedt i henhold til loven, skal underrette arbejdstilsynet herom.

Stk. 3. En læge, der konstaterer eller får mistanke om, at en person har været udsat for skadelige påvirkninger på sin arbejdsplads, skal underrette arbejdstilsynet. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 76. Arbejdstilsynets medarbejdere har adgang til offentlige og private arbejdssteder i det omfang, det er påkrævet, for at de kan varetage deres hverv.

Stk. 2. Politiet yder om fornødent bistand hertil. Nærmere regler om bistanden kan fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med justitsministeren.

Stk. 3. Arbejdstilsynets medarbejdere skal forevise legitimation på forlangende.

§ 77. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. Skønner arbejdstilsynet det nødvendigt for at afværge en overhængende, betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, kan det påbyde, at faren straks imødegås, herunder

- 1) at de tilstedeværende øjeblikkelig fjerner sig fra farezonen,
- 2) at brugen af en maskine, en maskindel, en beholder, en præfabrikeret konstruktion, et apparat, et redskab, et andet teknisk hjælpemiddel eller et stof eller et materiale standses, eller
- 3) at arbejde i øvrigt standses.

§ 78. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at der på arbejdssteder skal findes en tilsynsbog eller anden tilsvarende dokumentation for tilsynets inspektioner, påbud og andre meddelelser om arbejdsmiljø-mæssige forhold og om anvendelse og opbevaring af tilsynsbogen eller dokumentationen.

§ 79. Personer, der udøver opgaver efter kapitel 13, er under ansvar efter borgerlig straffelovs § 152 og § 264 b forpligtet til over for alle uvedkommende at hemmeligholde, hvad de igennem deres arbejde bliver vidende om.

Stk. 2. En medarbejder ved arbejdstilsynet må ikke over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant oplyse, at et tilsynsbesøg foretages som følge af en klage.

§ 80. Efter forhandling med pågældende minister fastsætter arbejdsministeren regler om arbejdstilsynets samarbejde med andre offentlige myndigheder.

Kapitel 14.

Klageadgang.

§ 81. Tilsynskredsens afgørelser kan indbringes for direktøren for arbejdstilsynet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Direktørens afgørelse kan indbringes for arbejdsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 3. Rettidig klage har opsættende virkning, indtil klagemyndighedens afgørelse foreligger, eller klagemyndigheden bestemmer andet. Klage over afgørelser efter § 77, stk. 2, har ikke opsættende virkning.

Stk. 4. Når særlige grunde taler derfor, kan klagemyndigheden behandle en klage og tillægge denne opsættende virkning, selv om klagen først fremkommer efter udløbet af den frist, der er nævnt i stk. 1 og 2.

Kapitel 15.

Straf.

§ 82. Med bøde eller hæfte straffes den, der

- 1) overtræder §§ 15–19, § 20, stk. 1, § 21, § 23, stk. 2, §§ 25–34, § 37, stk. 1, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, § 63, stk. 5, eller § 75, stk. 3.
- 2) lader arbejde udføre i strid med kapitel 9 og 10, leder eller fører tilsyn med sådant arbejde eller udfører arbejde i strid med kapitel 9,
- 3) ikke efterkommer påbud efter § 77 eller
- 4) undlader at meddele oplysninger efter § 22, stk. 2.

§ 83. For overtrædelse af § 15, § 16, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, § 82, nr. 2 og 3, kan der pålægges en arbejdsgiver bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 84. I forskrifter, der udstedes i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne og påbud eller forbud i henhold til forskrifterne. Det kan endvidere fastsættes, at en arbejdsgiver, der overtræder bestemmelser, påbud eller forbud som anført, kan pålægges bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For sådant bødeansvar fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 85. Arbejdsgiveren er fritaget for ansvar i det omfang, han efter § 23, stk. 1, har overdraget sine pligter til driftsledere, arbejdsledere eller andre kvalificerede overordnede.

§ 86. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 87. Når unge under 18 år beskæftiges i strid med bestemmelserne i denne lov eller de i henhold til loven fastsatte forskrifter, kan forældremyndighedens indehavere straffes med bøde, såfremt arbejdet er foregået med deres viden.

Kapitel 16.

Ikrafttræden m. v.

§ 88. Loven træder i kraft den 1. juli 1977. Tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 13 fastsættes dog ved lov.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan bestemme, at bestemmelser i kapitel 3, kapitel 12 og kapitel 13 træder i kraft på et tidligere tidspunkt.

§ 89. Lovene nr. 226, 227 og 228 af 11. juni 1954 om henholdsvis almindelig arbejderbeskyttelse, arbejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirksomhed og arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri ophæves.

Bilag 56.

Stk. 2. For så vidt angår forhold, hvorom der efter loven skal eller kan fastsættes nærmere regler administrativt, kan arbejdsministeren bestemme, at reglerne herom i de i stk. 1 nævnte love forbliver i kraft indtil de afløses af bestemmelser fastsat i henhold til denne lov. Det samme gælder regler, der er fastsat med hjemmel i de nævnte love samt regler, der er holdt i kraft ved § 76 i lov om almindelig arbejderbeskyttelse.

Stk. 3. Overtrædelse af de bestemmelser, der forbliver i kraft efter stk. 2, straffes med bøde eller hæfte. §§ 83 og 85–87 finder tilsvarende anvendelse.

§ 90. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 392 af 10. august 1978 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde

I henhold til § 5, § 8, § 20, stk. 2, § 37, stk. 2, § 73 og § 84 i lov nr. 681 af 23. december 1975 om arbejdsmiljø fastsættes følgende:

Kapitel 1

Område

§ 1. Bekendtgørelsen gælder for arbejde for en arbejdsgiver, jf. lov om arbejdsmiljø § 2 og § 3. Bekendtgørelsen gælder ikke for arbejde, der udføres i den ansattes hjem, bortset fra reglerne i § 21 om sikkerhedsudvalgets rådgivende virksomhed, jf. bekendtgørelse nr. 322 af 22. juni 1977 om begrænsninger i anvendelsen af lov om arbejdsmiljø på arbejde som udføres i den ansattes hjem.

Stk. 2. Bestemmelserne i kapitel 11 om samarbejde mellem flere arbejdsgivere, der lader arbejde udføre på samme arbejdssted, gælder også for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver.

Kapitel 2

Organisation for sikkerheds- og sundhedsarbejde

§ 2. I virksomheder med 10 ansatte eller derover skal arbejdet for sikkerhed og sundhed organiseres gennem en sikkerhedsorganisation.

Stk. 2. I virksomheder, hvor de ansatte udelukkende eller hovedsagelig er beskæftiget med kontorarbejde eller andet administrativt arbejde, skal arbejdet for sikkerhed og sundhed dog først organiseres, når der i virksomheden er beskæftiget 20 ansatte eller derover.

§ 3. For arbejde, der helt eller delvis udføres på midlertidige eller skiftende arbejdssteder uden for virksomhedens faste arbejdssted, skal sikkerheds- og sundhedsarbejdet organiseres efter reglerne i § 2 med de ændringer som følger af § 27, § 35 og § 46.

Stk. 2. Hvor flere arbejdsgivere lader arbejde udføre på samme arbejdssted skal sikkerheds- og sundhedsarbejdet tillige organiseres efter reglerne i kapitel 11.

§ 4. Ved kontorarbejde eller andet administrativt arbejde og ved arbejde i butikker, herunder supermarkeder, stormagasiner og lign., medregnes ved organisationen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet efter § 2 kun ansatte, der er beskæftiget 10 timer eller derover ugentligt.

§ 5. I virksomheder, hvor der ikke skal være sikkerhedsorganisation efter reglerne i denne bekendtgørelse, skal arbejdet med sikkerhed og sundhed udføres ved personlig kontakt mellem arbejdsgiveren, eventuelle arbejdsledere og de øvrige ansatte.

Kapitel 3

Sikkerhedsgruppen

§ 6. I virksomheder, bortset fra de i § 2, stk. 2, nævnte, er arbejdslederen og sikkerhedsrepræsentanten for hver afdeling eller hvert arbejdsområde sikkerhedsgruppe for den pågældende afdeling eller det pågældende arbejdsområde.

Stk. 2. Afdelinger eller arbejdsområder med 1-9 ansatte kan organiseres i en fælles sikkerhedsgruppe eller tilsluttes en i øvrigt eksisterende gruppe.

Stk. 3. Afdelinger eller arbejdsområder, hvor de ansatte udelukkende eller hovedsagelig er beskæftiget med kontorarbejde eller andet administrativt arbejde,

kan uanset antallet af ansatte organiseres i en fælles sikkerhedsgruppe eller tilsluttes en i øvrigt eksisterende gruppe.

Stk. 4. Hvor de i stk. 2 og 3 nævnte afdelingers art eller arbejdsområders størrelse eller geografiske beliggenhed gør det hensigtsmæssigt, skal der dog oprettes flere sikkerhedsgrupper.

Stk. 5. Hvor arbejdet mere regelmæssigt foregår i holddrift, skal der for hvert skiftehold oprettes en sikkerhedsgruppe. Flere afdelinger eller arbejdsområder kan organiseres i en fælles gruppe, jf. stk. 2 og 3.

§ 7. I virksomheder, der er omfattet af § 2, stk. 2, er en arbejdsleder og sikkerhedsrepræsentanten sikkerhedsgruppe for virksomheden.

Stk. 2. I virksomheder, der er omfattet af stk. 1, og hvor der er beskæftiget flere end 50 ansatte, skal der normalt oprettes flere sikkerhedsgrupper. Det samme gælder, hvor arbejdets art eller arbejdsstedernes geografiske opdeling og beliggenhed gør dette hensigtsmæssigt.

§ 8. For arbejde der er omfattet af § 3 stk. 1, skal der oprettes sikkerhedsgrupper efter bestemmelserne i § 6 og § 7 med de ændringer som følger af §§ 28 og 29, §§ 36 stk. 1 og 37 og §§ 47 stk. 1 og 48 stk. 1.

Opgaver, pligter og rettigheder

§ 9. Sikkerhedsgruppen skal arbejde for at løse afdelingens eller arbejdsområdets sikkerheds- og sundhedsproblemer. Hvis arbejdsleder eller sikkerhedsrepræsentant ikke samtidig er til stede i afdelingen eller arbejdsområdet, varetager den tilstedeværende gruppens opgaver og pligter. Foranstaltninger, der foretages i den andens fravær, skal hurtigst muligt meddeles denne.

Stk. 2. Sikkerhedsgruppen skal kontrollere, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige, og at arbejdet, arbejdsprocesser og -metoder er tilrettelagt og bliver udført fuldt forsvarligt. Gruppen skal herunder kontrollere, at stoffer og materialer kun anvendes ved arbejdsprocesser og metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme. Den skal ligeledes kontrollere, at der gives effektiv instruktion, og at maskiner, redskaber og andre tekniske hjælpemidler m. v. er indrettet og anvendes på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Stk. 3. Sikkerhedsgruppen skal påvirke den enkelte til en adfærd, der fremmer egen og andres sikkerhed og sundhed. Gruppen skal herunder orientere de ansatte om de bestemmelser, der er fastsat til at fremme sikkerhed og sundhed.

Stk. 4. Sikkerhedsgruppen skal deltage i planlægningen af afdelingens sikkerheds- og sundhedsarbejde.

Stk. 5. Sikkerhedsgruppen skal deltage i undersøgelse af ulykker, forgiftninger, sundhedsskader samt tilløb hertil og anmelde dem til arbejdsgiveren eller dennes repræsentant.

Stk. 6. Sikkerhedsgruppen skal virke som kontaktled mellem de ansatte og sikkerhedsudvalget og holde udvalget underrettet om arbejdsmiljømæssige problemer og forelægge eventuelle forslag til forbedringer for udvalget.

§ 10. Sikkerhedsgruppen skal imødegå risici i forbindelse med de i § 9 nævnte arbejdsmiljømæssige spørgsmål. Hvis risikoen ikke kan imødegås på stedet, skal gruppen indberette forholdet til sikkerhedsudvalgets formand eller virksomhedens ledelse.

Stk. 2. Hvor der ikke er tid til at underrette sikkerhedsudvalgets formand eller virksomhedens ledelse, og gruppen skønner, der er en overhængende betydelig fare for de ansattes sikkerhed og sundhed, som den ikke selv kan afværge, kan gruppen standse arbejdet eller arbejdsprocessen i det omfang, det er nødvendigt for at afværge faren. Gruppen skal omgående melde standsningen til sikkerhedsudvalgets formand eller virksomhedens ledelse og afgive forklaring om, hvorfor den var nødvendig.

§ 11. Sikkerhedsgruppen skal samarbejde med bedriftssundhedstjenesten og løbende informere denne på fælles områder.

§ 12. For arbejde omfattet af § 3 stk. 1 gælder bestemmelserne i §§ 9–11 med de ændringer som følger af § 30, § 47 stk. 2 og § 48 stk. 2.

Kapitel 4

Sikkerhedsrepræsentanten

§ 13. I virksomheder, der er omfattet af § 2, skal de ansatte vælge en sikkerhedsrepræsentant til at indtræde i sikkerhedsgruppen eller -grupperne, jf. §§ 6 og 7.

Stk. 2. Valg af sikkerhedsrepræsentant foretages af samtlige ansatte i virksomheden, afdelingen eller arbejdsområdet, jf. dog § 4.

Stk. 3. Reglerne for tillidsmandsvalg inden for pågældende eller tilsvarende overenskomstområde gælder normalt for valgbarhed og valgernes gyldighed.

Stk. 4. Valget gælder for 2 år, eller indtil sikkerhedsrepræsentantens arbejdsfunktion i virksomheden, afdelingen, arbejdsområdet eller skifteholdet ophører. Genvalg kan finde sted.

Stk. 5. Sikkerhedsrepræsentanten er beskyttet mod afskedigelse eller anden forringelse af sine forhold på samme måde som tillidsmænd inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område.

Stk. 6. Uoverensstemmelser om sikkerhedsrepræsentantens valg, valgbarhed og beskyttelse, herunder spørgsmål om, hvilke regler der finder anvendelse og om brud på eller fortolkning af reglerne, afgøres ved fagretlig behandling, jf. § 22 i lov nr. 317 af 13. juni 1973 om arbejdsretten.

§ 14. For arbejde omfattet af § 3, stk. 1 skal der vælges sikkerhedsrepræsentant til at indtræde i sikkerhedsgruppen eller grupperne efter bestemmelserne i § 13 med de ændringer som følger af § 31, § 38 og § 49.

Kapitel 5

Arbejdslederen

§ 15. Arbejdslederen skal deltage i samarbejdet om sikkerhed og sundhed og indgå i sikkerhedsgruppen.

Stk. 2. Hvis flere arbejdsledere kan komme i betragtning til samme sikkerhedsgruppe, skal de imellem sig forhandle om, hvem der skal indgå i gruppen. Kan de ikke blive enige, udpeger arbejdsgiveren gruppens arbejdslederrepræsentant.

Stk. 3. Såfremt en arbejdsleder i sikkerhedsgruppen afskediges efter udløbet af en eventuel prøvetid og det af en af parterne gøres gældende, at afskedigelsen er begrundet i sikkerhedsmæssige forhold, kan hans ansættelsesforhold i opsigelsesperioden ikke afbrydes, før spørgsmålet har været undergivet organisationsmæssig forhandling efter reglerne inden for det pågældende overenskomstområde eller behandlet i overensstemmelse med funktionærlovens regler om forhandling og mægling. Forhandlingen og mæglingen skal fremmes mest muligt.

Kapitel 6

Sikkerhedsudvalget

§ 16. I virksomheder, der er omfattet af § 2, og hvor der er beskæftiget 20 ansatte eller derover skal virksomhedens sikkerheds- og sundhedsarbejde planlægges og koordineres af et sikkerhedsudvalg, jf. dog § 4.

Stk. 2. Er der i virksomheden oprettet en eller to sikkerhedsgrupper, består sikkerhedsudvalget af sikkerhedsgruppen eller -gruppernes medlemmer og virksomhedens leder eller en af denne udpeget ansvarlig repræsentant.

Stk. 3. Er der mere end 2 sikkerhedsgrupper, vælger sikkerhedsrepræsentanterne imellem sig 2 medlemmer, og arbejdslederne i sikkerhedsgrupperne vælger imellem sig 2 medlemmer til udvalget, hvori virksomhedslederen eller en ansvarlig repræsentant for denne indtræder.

Stk. 4. Udvalgets medlemmer vælges for 2 år. Genvalg kan finde sted. Der vælges suppleanter til udvalget efter samme regler som for valg til sikkerhedsudvalget. Hvis arbejdsleder eller sikkerhedsrepræsentant afgår som medlem af sikkerhedsgruppen, afgår den pågældende som medlem af udvalget.

§ 17. Formand for udvalget er virksomhedens leder eller dennes ansvarlige repræsentant.

§ 18. På større virksomheder kan der oprettes flere sikkerhedsudvalg. Hvis der er oprettet flere udvalg, skal der, hvor virksomhedens struktur taler herfor, dannes et hovedsikkerhedsudvalg, som skal planlægge og koordinere de enkelte udvalgs arbejde for sikkerhed og sundhed.

Stk. 2. Medlemmer til hovedsikkerhedsudvalget udpeges og vælges af og blandt sikkerhedsudvalgenes medlemmer efter samme retningslinier som valg til sikkerhedsudvalg.

§ 19. For arbejde, der er omfattet af § 3 stk. 1, gælder ved oprettelse af sikkerhedsudvalg bestemmelserne i §§ 16–18 med de ændringer som følger af § 32 stk. 2, § 39 og § 50.

Opgaver, pligter og rettigheder

§ 20. Sikkerhedsudvalget skal planlægge, lede og koordinere sikkerheds- og sundhedsarbejdet. Udvalget skal registrere virksomhedens arbejdsmiljøproblemer og rådgive ved løsning af arbejdsmiljømæssige spørgsmål.

Stk. 2. Sikkerhedsudvalget skal kontrollere virksomhedens sikkerheds- og sundhedsarbejde og sørge for, at sikkerhedsgrupperne orienteres og vejledes om arbejdet.

Stk. 3. Sikkerhedsudvalget skal sørge for, at årsagerne til ulykkestilfælde, forgiftninger og sundhedsskader og tilløb hertil undersøges, og foranledige gennemført foranstaltninger, der hindrer gentagelser. Udvalget skal én gang om året udarbejde en samlet oversigt over ulykker, forgiftninger og sundhedsskader i virksomheden.

Stk. 4. Udvalget skal holde sig orienteret om de bestemmelser for sikkerhed og sundhed, der er fastsat for at beskytte de ansatte. Udvalget skal opstille principper for nødvendig oplæring og instruktion og sørge for, at der føres en stadig kontrol med overholdelse af sikkerhedsforskrifter.

Stk. 5. Udvalget skal foranledige en samordning af arbejdet for sikkerhed og sundhed med andre virksomheder, når der udføres arbejde på samme arbejdssted.

Stk. 6. Sikkerhedsudvalget skal samarbejde med bedriftssundhedstjenesten og løbende informere denne på fælles områder.

Stk. 7. Sikkerhedsudvalget eller hovedsikkerhedsudvalget skal sørge for, at der udarbejdes en plan over sikkerhedsorganisationens opbygning med oplysning om, hvem der er medlemmer af udvalgene, og at denne sendes til den stedlige arbejdstilsynskreds. Udvalget skal endvidere sørge for, at de ansatte på virksomheden bliver bekendt med, hvem der er medlemmer af udvalget samt den pågældende sikkerhedsgruppe.

§ 21. Sikkerhedsudvalget rådgiver virksomheden ved løsning af arbejdsmiljømæssige spørgsmål. Udvalget skal herunder deltage i virksomhedens planlægning.

Stk. 2. Når sikkerhedsudvalget rådgiver virksomheden, og virksomheden ikke følger rådet, skal dette begrundes i et efterfølgende møde, som afholdes inden 3 uger. Det samme gælder normalt, når udvalget giver flere indstillinger om samme sag.

Daglig leder

§ 22. Sikkerhedsudvalget sørger for, at der bliver udpeget en daglig leder af sikkerhedsarbejdet, som kan handle på udvalgets vegne. Er der ikke ansat en sikkerhedsleder specielt til dette arbejde, skal arbejdsgiveren efter drøftelse med sikkerhedsudvalget blandt udvalgets medlemmer udpege en leder.

Stk. 2. Den daglige leder skal holde sikkerhedsudvalget orienteret om sikkerheds- og sundhedsarbejdet og inddrage udvalget i løsning af problemer, der opstår mellem møderne. Arbejdsgiveren skal meddele den stedlige arbejdstilsynskreds, hvem der er daglig leder af sikkerhedsarbejdet.

Møder

§ 23. Sikkerhedsudvalget skal holde ordinært møde mindst en gang i kvartalet. Udvalget skal holde ekstraordinære møder, når der indtræffer alvorlige ulykker, alvorlige forgiftninger eller andre sundhedsskader eller tilløb hertil, samt når der i øvrigt er behov herfor. Ekstraordinære møder afholdes, hvis formanden skønner det nødvendigt, eller mindst 2 udvalgsmedlemmer fremsætter begæring herom.

Stk. 2. Sikkerhedsudvalget skal herudover mindst to gange årligt holde møde med samtlige sikkerhedsgrupper.

Stk. 3. Der skal indkaldes til ordinære møder i god tid. Medlemmerne og øvrige ansatte skal gøres bekendt med dagsordenen senest 10 dage før mødet.

Stk. 4. I sikkerhedsudvalgets møder deltager, foruden de egentlige medlemmer, lederen af det daglige sikkerhedsarbejde samt efter behov medlemmer af bedriftssundhedstjenesten og lignende.

Stk. 5. Der skal udarbejdes referat af sikkerhedsudvalgets møder. Referatet sendes til sikkerhedsorganisationens medlemmer, virksomhedens ledelse, tillidsmænd samt til samarbejdsudvalget. Arbejdstilsynet skal efter anmodning gøres bekendt med referatet.

Kapitel 7

Arbejdsgiveren

§ 24. Arbejdsgiveren skal sørge for, at samarbejdet om sikkerhed og sundhed kan finde sted.

Stk. 2. I virksomheder, hvor der ikke er oprettet sikkerhedsudvalg, skal arbejdsgiveren sørge for, at de opgaver, som hører under udvalget, effektivt varetages i samarbejde med sikkerhedsgruppen eller -grupperne.

Stk. 3. Arbejdsgiveren skal sørge for, at de ansatte ved skiftehold og ved overarbejde, hvor der ikke er sikkerhedsgruppe til stede, har mulighed for at tilkalde en ansvarlig repræsentant for virksomheden.

Stk. 4. Arbejdsgiveren skal sørge for, at medlemmerne af sikkerhedsgrupperne, sikkerhedsudvalget og den daglige leder af sikkerheds- og sundhedsarbejdet får den tid til rådighed til at varetage deres pligter i sikkerhedsarbejdet, der er rimelig i forhold til den pågældende virksomheds art og dens sikkerheds- og sundhedsmæssige standard.

Stk. 5. Arbejdsgiveren skal give medlemmerne af sikkerhedsudvalget og sikkerhedsgrupperne samt den daglige leder af sikkerhedsarbejdet, lejlighed til at erhverve sig den fornødne viden om eller uddannelse i sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål.

Stk. 6. Arbejdsgiveren afholder udgifterne ved sikkerhedsrepræsentantens hverv og godtgør tab af indtægt, herunder udgifter og indtægtstab i forbindelse med nødvendig deltagelse i sikkerhedskurser m. v. Det samme gælder for arbejdslederens nødvendige deltagelse i sikkerhedskurser m. v.

Stk. 7. Uoverensstemmelser om de i stk. 6 nævnte forhold, herunder spørgsmål om, hvilke regler der finder anvendelse og om brud på eller fortolkning af reglerne, afgøres ved fagretlig behandling, jf. § 22 i lov nr. 317 af 13. juni 1973 om arbejdsretten.

Stk. 8. Arbejdsgiveren har pligt til at gøre sikkerhedsorganisationens medlemmer bekendt med påbud, som arbejdstilsynet skriftligt afgiver.

Kapitel 8

Arbejde på midlertidige og skiftende arbejdssteder uden for virksomhedens faste arbejdssted

§ 25. Bestemmelserne i dette kapitel gælder for arbejde, der helt eller delvis udføres på midlertidige eller skiftende arbejdssteder uden for virksomhedens faste arbejdssted.

Stk. 2. Undtaget er:

- 1) bygge- og anlægsarbejde, der udføres på et midlertidigt arbejdssted med ansatte, der er antaget til det pågældende arbejde, jf. kap. 9.
- 2) lastning og losning af skibe, som overvejende udføres af havnearbejdere, jf. kap. 10.

§ 26. Sikkerhedsarbejdets opbygning og funktion m. v. sker efter bestemmelserne i kap. 2-7 med de fravigelser og tilføjelser, som følger af reglerne i dette kapitel.

Organisation af sikkerheds- og sundhedsarbejde

§ 27. Ansatte, der er beskæftiget med arbejde, der er omfattet af dette kapitel, medregnes ved organiseringen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på virksomhedens faste arbejdssted, jf. § 2.

Stk. 2. Ved arbejde uden for virksomhedens faste arbejdssted, hvor der på samme arbejdssted er beskæftiget 5 ansatte eller derover, skal sikkerheds- og sundhedsarbejdet tillige organiseres på dette arbejdssted.

Sikkerhedsgruppen

§ 28. Såfremt de ansatte ikke er omfattet af en eksisterende sikkerhedsgruppe, jf. §§ 6 og 7 skal der oprettes en sikkerhedsgruppe specielt for de udearbejdende.

Stk. 2. Ved arbejde uden for virksomhedens faste arbejdssted, hvor der på samme arbejdssted er beskæftiget 5 ansatte eller derover, skal der tillige oprettes sikkerhedsgruppe på dette arbejdssted.

§ 29. Hvor arbejdets organisation ved udearbejdet gør det naturligt, kan der oprettes flere sikkerhedsgrupper.

§ 30. Sikkerhedsgrupper, der er oprettet efter § 28, stk. 1, har de opgaver, pligter og rettigheder, som er fastsat i §§ 9, 10 og 11, men har normalt ingen opsøgende funktion på de midlertidige eller skiftende arbejdssteder.

Sikkerhedsrepræsentanter

§ 31. Ved arbejde, der er omfattet af dette kapitel, skal de ansatte vælge sikkerhedsrepræsentant til at indtræde i sikkerhedsgruppen eller -grupperne, jf. §§ 28 og 29.

Stk. 2. Fordelingen og antallet af sikkerhedsrepræsentanter skal tilpasses den arbejdsmæssige udvikling.

Sikkerhedsudvalg

§ 32. Ved arbejde, der er omfattet af dette kapitel, skal sikkerheds- og sundhedsarbejdet planlægges og koordineres af et sikkerhedsudvalg, når der sammenlagt i virksomheden og ved arbejdet uden for virksomhedens faste arbejdssted er beskæftiget 20 ansatte eller derover.

Stk. 2. Medlemmer af sikkerhedsgrupper, der er oprettet efter § 28, stk. 2, har ikke valget og er ikke valgbare til sikkerhedsudvalget.

Kapitel 9

Bygge- og anlægsarbejde, der udføres på et midlertidigt arbejdssted med ansatte, der er antaget til at udføre det pågældende arbejde.

§ 33. Bestemmelserne i dette kapitel gælder for bygge- og anlægsarbejde, der udføres på et midlertidigt arbejdssted med ansatte, der er antaget til at udføre det pågældende arbejde.

§ 34. Sikkerhedsarbejdets opbygning og funktion m. v. sker efter bestemmelserne i kap. 2-7 med de fravigelser og tilføjelser, der følger af reglerne i dette kapitel.

Organisation af sikkerheds- og sundhedsarbejde

§ 35. Ansatte, der er beskæftiget med arbejde, der er omfattet af dette kapitel, medregnes ikke ved organiseringen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på virksomhedens faste arbejdssted, jf. § 2.

Stk. 2. Ved arbejde, der er omfattet af dette kapitel eller ved arbejde omfattet af dette kapitel og kapitel 8, skal arbejdet for sikkerhed og sundhed organiseres, når der på samme arbejdssted er beskæftiget 5 ansatte eller derover.

Sikkerhedsgruppen

§ 36. Ved arbejde, som nævnt i § 35, stk. 2, skal der oprettes sikkerhedsgruppe, hvis der på samme arbejdssted er beskæftiget 5 ansatte eller derover.

Stk. 2. Sikkerhedsgruppen har de opgaver, pligter og rettigheder, der er fastsat i §§ 9–11.

§ 37. Hvor arbejdets organisation gør det naturligt, kan der oprettes flere sikkerhedsgrupper.

Sikkerhedsrepræsentanter

§ 38. Ved arbejde, som nævnt i § 35, stk. 2, og hvor der beskæftiges 5 ansatte eller derover på samme arbejdssted, skal de ansatte vælge en sikkerhedsrepræsentant til at indtræde i sikkerhedsgruppen, jf. § 36.

Stk. 2 Fordeling og antallet af sikkerhedsrepræsentanter skal tilpasses arbejdets organisation og den arbejdsmæssige udvikling.

Sikkerhedsudvalg

§ 39. Direktøren for Arbejdstilsynet kan i det enkelte tilfælde bestemme, at der ved arbejde, der er omfattet af dette kapitel, oprettes sikkerhedsudvalg, hvor der er beskæftiget 20 ansatte eller derover, specielt antaget til dette arbejde, på samme arbejdssted.

Stk. 2. Medlemmerne af sikkerhedsgrupper, der er oprettet efter § 36, har valget og er valgbare til det i stk. 1 nævnte sikkerhedsudvalg og til sikkerhedsrådet, jf. § 58.

§ 40. Hvor der ikke i medfør af § 39 stk. 1 er oprettet sikkerhedsudvalg, men hvor der på virksomhedens faste arbejdssted er oprettet sikkerhedsudvalg, skal dette udvalg planlægge, lede og koordinere sikkerheds- og sundhedsarbejdet for de midlertidige arbejdssteder, der er omfattet af dette kapitel.

Stk. 2. Er der intet sikkerhedsudvalg, skal arbejdsgiveren varetage sikkerhedsudvalgets opgaver.

§ 41. Medlemmer af sikkerhedsgrupper, der er oprettet efter § 36, har ikke valget og er ikke valgbare til sikkerhedsudvalg på virksomhedens faste arbejdssted.

§ 42. Hvor der er enighed mellem arbejdsgiveren, arbejdsledere og de ansatte, kan sikkerhedsarbejdet organiseres efter reglerne i kapitel 8.

Kapitel 10

Arbejde med lastning og losning af skibe

§ 43. Bestemmelserne i dette kapitel, gælder for arbejde med lastning og losning af skibe og alt arbejde i forbindelse hermed, hvor arbejdet overvejende udføres af havnearbejdere.

Stk. 2. Ved havnearbejdere forstås i dette kapitel enhver, der udelukkende eller hovedsagelig er beskæftiget med lastnings- og losningsarbejde, uanset om den pågældende er ansat som løsarbejder, eller ansættelsesforholdet er mere fast.

§ 44. Sikkerhedsarbejdets opbygning, funktion m. v. sker efter bestemmelserne i kap. 2–7 med de fravigelser og tilføjelser, der følger reglerne i dette kapitel.

§ 45. Arbejdstilsynet kan forlange, at der foretages en opdeling i havneområder. Opdelingen skal godkendes af arbejdstilsynet.

Organisation af sikkerheds- og sundhedsarbejde

§ 46. Ved arbejde, der er omfattet af dette kapitel, skal arbejdet for sikkerhed og sundhed organiseres uanset antallet af ansatte.

Stk. 2. Ansatte, der er beskæftiget med arbejde, der er omfattet af dette kapitel, skal ikke medregnes ved organiseringen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på virksomhedens faste arbejdssted, jf. § 2.

Sikkerhedsgruppen

§ 47. Arbejdslederen i virksomheden og sikkerhedsrepræsentanten for hvert havneområde er sikkerhedsgruppe for den pågældende virksomheds arbejde i havneområdet.

Stk. 2. Sikkerhedsgruppen for havneområdet har de opgaver, pligter og rettigheder, som er fastsat i §§ 9, 10 og 11 men har normalt ingen opsøgende funktion på de enkelte arbejdssteder.

§ 48. Ved arbejde på det enkelte arbejdssted er arbejdslederen sammen med lugemanden eller den, der udfører tilsvarende funktion som sikkerhedsmand, sikkerhedsgruppe på dette arbejdssted.

Stk. 2. Sikkerhedsgruppen på det enkelte arbejdssted har de opgaver, pligter og rettigheder, som er fastsat i § 9, stk. 1-3 og stk. 5, §§ 10 og 11. Gruppen skal virke som et kontakttled mellem de ansatte på det enkelte arbejdssted og sikkerhedsgruppen for havneområdet, jf. § 47.

Sikkerhedsrepræsentanter

§ 49. Ved arbejde, der er omfattet af dette kapitel, skal havnearbejderne vælge en sikkerhedsrepræsentant for hvert havneområde til at indtræde i sikkerhedsgruppen eller -grupperne, jf. § 47.

Stk. 2. Ved arbejde på det enkelte arbejdssted er lugemanden eller den, der udfører tilsvarende funktion som sikkerhedsmand, sikkerhedsrepræsentant og skal indtræde i sikkerhedsgruppen, jf. § 48.

Stk. 3. Sikkerhedsrepræsentanten i havneområdet vælges normalt for 2 år ad gangen. Genvalg kan finde sted. Valget er gyldigt, når resultatet senest 8 dage efter valget er meddelt til arbejdsgiveren og virksomhedens ledelse.

Stk. 4. Sikkerhedsrepræsentanten for havneområdet og på det enkelte arbejdssted er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af sine forhold på grund af udførelse af sit hverv som sikkerhedsrepræsentant.

Stk. 5. Uoverensstemmelser efter stk. 4 afgøres ved fagretlig behandling, jf. § 22 i lov nr. 317 af 13. juni 1973 om arbejdsretten.

Sikkerhedsudvalg

§ 50. Ved arbejde, der er omfattet af dette kapitel, skal sikkerheds- og sundhedsarbejdet planlægges og koordineres af et sikkerhedsudvalg, der består af medlemmerne af havneområdet eller havneområdernes sikkerhedsgrupper og virksomhedens leder eller en af denne udpeget ansvarlig repræsentant.

Stk. 2. Er der i havneområderne oprettet 2 eller flere sikkerhedsgrupper, vælger sikkerhedsrepræsentanterne og arbejdslederne i sikkerhedsgrupperne imellem sig hvert et medlem til udvalget.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 18 om hovedsikkerhedsudvalg gælder ikke for arbejde, der er omfattet af dette kapitel.

Kapitel 11

Samarbejde mellem flere arbejdsgivere, og andre på samme arbejdssted

§ 51. Bestemmelserne i dette kapitel gælder for arbejde på et arbejdssted, hvor flere arbejdsgivere lader arbejde udføre.

Stk. 2. Bestemmelserne gælder også for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver.

§ 52. Flere arbejdsgivere, der lader arbejde udføre på samme arbejdssted, og alle, der er beskæftiget på dette, skal samarbejde om at skabe sikre og sunde arbejdsforhold for alle beskæftigede.

§ 53. De, der arbejder på et arbejdssted, hvor flere arbejdsgivere lader arbejde udføre, skal rette sig efter de regler, der gælder for virksomhedernes samarbejde, jf. §§ 52 og 55, foruden de regler, der gælder for det arbejde, de skal udføre.

Stk. 2. De, der arbejder på en fremmed virksomheds område, skal rette sig efter de regler om sikkerhed og sundhed, der gælder for denne virksomhed, foruden efter de regler, der gælder for det arbejde, de skal udføre.

§ 54. Arbejdslederen skal deltage i samarbejdet om sikkerhed og sundhed, jf. §§ 52 og 55.

Bygherren

§ 55. Ved bygherren forstås den, for hvis regning anlægs-, nybygnings-, ombygnings- eller vedligeholdelsesarbejde foretages.

Stk. 2. Bygherren kan overdrage sine pligter efter dette kapitel til en koordinator.

Stk. 3. Ved bygge- og anlægsarbejde, hvor to eller flere arbejdsgivere samtidig på samme arbejdssted beskæftiger flere end 10 personer, skal bygherren afgrænse og koordinere de foranstaltninger til fremme af de beskæftigedes sikkerhed og sundhed i fællesområderne, der skal udføres af de enkelte arbejdsgivere på arbejdsstedet.

Stk. 4. Inden arbejdet sættes i gang, skal bygherren sørge for, at der med de enkelte arbejdsgivere træffes aftale om, hvem det påhviler at tilvejebringe og vedligeholde sikkerhedsforanstaltningerne i fællesområderne. Den samme forpligtelse har den arbejdsgiver, der lader dele af sit arbejde udføre af andre.

Stk. 5. Medens arbejdet er i gang, skal bygherren koordinere de foranstaltninger til fremme af sikkerhed og sundhed i fællesområderne, der skal udføres af arbejdsstedets arbejdsgivere.

De enkelte arbejdsgivere på pladsen

§ 56. Den enkelte arbejdsgiver på arbejdsstedet skal sørge for, at de foranstaltninger for fællesområderne, som er aftalt med bygherren eller andre, jf. § 55, stk. 4, tilvejebringes og vedligeholdes, samt føre et effektivt tilsyn hermed.

Sikkerhedsmøder m. v.

§ 57. Bygherren skal koordinere virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde, jf. § 55, stk. 5, ved sikkerhedsmøder samt ved personlig kontakt på arbejdsstedet.

Stk. 2. I møderne deltager bygherren, arbejdsgiverne eller disses repræsentanter, sikkerhedsgrupperne på arbejdsstedet, jf. § 28, stk. 2 og § 36.

Stk. 3. Ordinære sikkerhedsmøder skal holdes mindst én gang om måneden, f. eks. i forbindelse med byggemøder. Ekstraordinære møder holdes, når der indtræffer alvorlige ulykker, alvorlige forgiftninger eller andre sundhedsskader eller tillob hertil, samt når der i øvrigt er behov herfor. Ordinære møder skal berammes i god tid i forvejen.

Stk. 4. Bygherren indkalder til sikkerhedsmøderne og sørger for, at der udarbejdes referat af mødet. Referatet sendes til mødedeltagerne, alle arbejdslederne, alle de beskæftigede virksomheder, alle sikkerhedsgrupperne samt eventuelle tilidsmænd.

Sikkerhedsråd

§ 58. Ved bygge- og anlægsarbejde, hvor der i en periode på 4 uger eller derover sammenlagt er beskæftiget flere end 100 ansatte, skal der oprettes sikkerhedsråd, medmindre arbejdstilsynet skønner, at sikkerhedsarbejdet kan koordineres ved sikkerhedsmøder efter § 57.

Stk. 2. Sikkerhedsrådet består af bygherren samt repræsentanter for arbejdsstedets sikkerhedsrepræsentanter, arbejdsgivere og arbejdsledere. Arbejdsstedets sikkerhedsrepræsentanter vælger imellem sig 2 medlemmer, og arbejdsgiverne og arbejdslederne vælger imellem sig hvert ét medlem til sikkerhedsrådet, hvori bygherren indtræder som formand.

Stk. 3. Hvor der er oprettet sikkerhedsråd, overtager rådet sikkerhedsmødernes funktion og opgaver.

Stk. 4. Møder i sikkerhedsrådet afholdes efter samme retningslinier som sikkerhedsmøder, jf. § 57, stk. 3. Sikkerhedsrådet skal endvidere afholde møde med samtlige sikkerhedsgrupper mindst én gang i kvartalet.

Kapitel 12

Bemyndigelse

§ 59. Direktøren for arbejdstilsynet kan fastsætte nærmere regler om antallet af sikkerhedsgrupper og deres indbyrdes afgrænsning efter §§ 6–8, § 29 og § 37.

Kapitel 13

Dispensationer m. v.

§ 60. Direktøren for arbejdstilsynet kan for fag og faglige områder eller enkeltvirksomheder, hvor særlige forhold foreligger, tillade afvigelser fra enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen.

Stk. 2. Tilsynskredsen kan for virksomheder eller arbejdssteder, hvor det skønnes rimeligt og forsvarligt, tillade afvigelser fra bestemmelserne i §§ 16, 18, 23 og 58.

Kapitel 14

Klageadgang

§ 61. Efter lov om arbejdsmiljø § 81 kan tilsynskredsens afgørelse indbringes for direktøren for arbejdstilsynet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Direktørens afgørelse kan indbringes for arbejdsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 3. Rettidig klage har opsættende virkning, indtil klagemyndighedens afgørelse foreligger eller klagemyndigheden bestemmer andet. Klage over afgørelser efter lovens § 77, stk. 2, har ikke opsættende virkning.

Stk. 4. Når særlige grunde taler derfor, kan klagemyndigheden behandle en klage og tillægge denne opsættende virkning, selv om klagen først fremkommer efter udløbet af den frist, der er nævnt i stk. 1 og 2.

Kapitel 15

Straf

§ 62. Med bøde eller hæfte straffes den der

- 1) overtræder § 13, stk. 1 og 2, § 14, § 15, stk. 1 og 2, § 24, stk. 1–5 og stk. 8, § 31, stk. 1, § 38, stk. 1, og § 49, stk. 1 og 2.
- 2) udfører, fører tilsyn med eller lader arbejde udføre i strid med kapitel 11.
- 3) undlader at efterkomme påbud som arbejdstilsynet har udstedt i henhold til bekendtgørelsens bestemmelser.

Stk. 2. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lign., kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Kapitel 16

Ikrafttræden

§ 63. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. oktober 1978.

Stk. 2. Sikkerhedsrepræsentanter, der er valgt før bekendtgørelsens ikrafttræden fortsætter valgperioden ud. Tvivlsspørgsmål om retsstillingen for disse sikkerhedsrepræsentanter afgøres ved fagretlig behandling, jf. § 22 i lov nr. 317 af 13. juni 1973 om arbejdsretten.

Stk. 3. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 335 af 15. juni 1973 om internt sikkerhedsarbejde på virksomheder, bekendtgørelse nr. 596 af 15. november 1973 om internt sikkerhedsarbejde ved lastning og losning, og kap. 1–4 og kap. 6 i bekendtgørelse nr. 358 af 2. juli 1974 om internt sikkerhedsarbejde ved bygge- og anlægsarbejde, jf. bekendtgørelse nr. 321 af 21. juni 1977 om regler efter den tidligere arbejderbeskyttelseslovgivning der med mindre ændringer forbliver i kraft efter arbejdsmiljølovens ikrafttræden.

Vejledning om sikkerheds- og sundhedsarbejdet i Post- og Telegrafvæsenet

For sikkerheds- og sundhedsarbejdet i Post- og Telegrafvæsenet gælder arbejdsministeriets bekendtgørelse af 10. august 1978 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde. Denne bekendtgørelse er optaget som bilag til arbejdstilsynets vejledning om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde (publikation nr. 81), der udleveres til alle medlemmer af sikkerhedsgrupper og sikkerhedsudvalg i Post- og Telegrafvæsenet, samt som bilag 56 a.

Efter behandling i arbejdsmiljøudvalget er der fastsat følgende supplerende retningslinjer for sikkerheds- og sundhedsarbejdet i Post- og Telegrafvæsenet. Retningslinjerne har virkning fra bekendtgørelsens ikrafttræden den 1. oktober 1978. Retningslinjerne fremtræder som bemærkninger til de enkelte paragraffer i bekendtgørelsen.

§ 2.

I Post- og Telegrafvæsenet skal arbejdet med sikkerhed og sundhed organiseres gennem en sikkerhedsorganisation ved alle selvstændige organisatoriske enheder (kontorer og virksomheder). Der skelnes ikke mellem enheder med hovedsagelig kontor- og administrativt arbejde og andre enheder. Ved enheder med under 20 ansatte består sikkerhedsorganisationen af én eller flere sikkerhedsgrupper, jf. § 6. Ved enheder med 20 ansatte eller derover består sikkerhedsorganisationen af én eller flere sikkerhedsgrupper og et sikkerhedsudvalg, jf. §§ 6 og 16.

I forhold til de tidligere regler skal sikkerheds- og sundhedsarbejdet nu også organiseres ved enheder med rent kontorarbejde. Det gælder f. eks. generaldirektoratets kontorer og afdelinger, de fælles hjælpefunktioner, distriktsmyndighederne, og post- og telegrafkontorer, der hidtil har været undtaget, herunder indleveringspostkontorer, oplysnings- og returpostkontoret, Regnskabskontoret for Telegraf og Rigstelefon m.fl.

Sikkerhedsorganisationen baseres på den nuværende struktur og tilpasses den nye struktur, efterhånden som denne gennemføres. Det vil f.eks. sige, at sikkerhedsudvalg ved postkontorer, der omdannes, normalt nedlægges i forbindelse med omdannelsen, og sikkerhedsgrupperne tilknyttes sikkerhedsorganisationen ved vedkommende opretholdte postkontor.

§ 3, jf. kapitel 11.

Hvor flere arbejdsgivere lader arbejde udføre på samme arbejdssted, skal de pågældende arbejdsgivere og alle, der er beskæftiget på arbejdsstedet, samarbejde om at skabe sikre og sunde arbejdsforhold for alle beskæftigede.

I Post- og Telegrafvæsenet forekommer en del arbejdssteder, hvor de beskæftigede er tilknyttet hver sin sikkerhedsorganisation. Det gælder f.eks. driftspersonalet og det tekniske personale i store postbehandlingscentre samt driftsteknisk personale og teknisk personale ved visse teledationer. I sådanne tilfælde er det vigtigt, at der etableres et samarbejde mellem de pågældende sikkerhedsorganisationer. Det påhviler hver af parterne at etablere samarbejdet. På steder, hvor det tekniske personale danner egen sikkerhedsgruppe, kan samarbejdet bl.a. bestå i, at en sådan gruppe deltager som observatør i møder i driftskontorets sikkerhedsudvalg.

§ 6.

Hovedreglen efter bekendtgørelsen er, at der skal etableres sikkerhedsgruppe for hver afdeling eller hvert arbejdsområde, idet arbejdslederen og sikkerhedsrepræsentanten danner en sikkerhedsgruppe.

Mindre afdelinger eller arbejdsområder med 1 – 9 ansatte kan dog organiseres i en fælles sikkerhedsgruppe eller tilsluttes en i øvrigt eksisterende gruppe.

I Post- og Telegrafvæsenet skal sikkerhedsorganisationens opbygning i grupper være naturlig i forhold til kontorets (virksomhedens) opbygning. Desuden skal arbejdets art tillægges betydning, idet det kan være naturligt at danne sikkerhedsgruppe for arbejdsområder, der må skønnes at have fælles sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold.

For så vidt angår mindre afdelinger eller arbejdsområder må det afhænge af afdelingernes eller arbejdsområdernes art, størrelse og geografiske placering, om sikkerhedsarbejdet bliver mere effektivt ved, at afdelinger eller arbejdsområder organiseres i en fælles sikkerhedsgruppe eller tilsluttes en i øvrigt eksisterende gruppe.

Afdelinger eller arbejdsområder, der er geografisk adskilt fra hovedenheden, vil alt efter art, størrelse og placering skulle have etableret sikkerhedsgruppe eller tilsluttes en eksisterende sikkerhedsgruppe ved hovedenheden.

Afgørelsen af, hvilke afdelinger eller arbejdsområder kontoret (virksomheden) bør opdeles i med henblik på etablering af flere sikkerhedsgrupper, træffes lokalt efter drøftelse mellem ledelsen og tillidsrepræsentanterne. I tvivlstilfælde kan spørgsmålet gennem generaldirektoratet forelægges arbejdsmiljøudvalget.

Hvor arbejdet mere regelmæssigt foregår i holddrift, skal der for hvert skiftehold oprettes en sikkerhedsgruppe. Flere mindre afdelinger eller arbejdsområder kan organiseres i en fælles gruppe efter foranstående retningslinjer. Ved holddrift forstås normalt kontinuerlig døgtjeneste fordelt på 3 hold af ansatte.

Ved kontorer og virksomheder, hvor arbejdet udføres af flere turnushold af forskellig størrelse i løbet af døgnet, skal normalt kun etableres én sikkerhedsgruppe for hver afdeling eller arbejdsområde. Det skyldes, at det selv med flere grupper ikke kan sikres, at der altid vil være en repræsentant for en sikkerhedsgruppe til stede. I påkommende tilfælde kan tilkaldes en sikkerhedsrepræsentant eller arbejdsleder fra en anden afdelings sikkerhedsgruppe. Endvidere henledes opmærksomheden på § 24, stk. 3, og det skal fremgå af opslag eller lignende, hvem der i givet fald skal tilkaldes.

§ 8, jf. kapitel 8.

Ved arbejde uden for en virksomheds faste arbejdssted, hvor der på samme arbejdssted er beskæftiget 5 ansatte eller derover, skal der oprettes en sikkerhedsgruppe på dette arbejdssted. Det gælder, selv om de pågældende ansatte i forvejen er tilknyttet en sikkerhedsgruppe på det faste arbejdssted.

§ 13.

De ansatte har pligt til at vælge en sikkerhedsrepræsentant til at indtræde i sikkerhedsgruppen eller – grupperne. Valg foretages af samtlige ansatte i virksomheden, afdelingen eller arbejdsområdet. Arbejdsgiveren og arbejdsledere har ikke valgret.

Der skal ikke fremtidig vælges suppleant for sikkerhedsrepræsentanten.

§ 15.

Som arbejdsleder betragtes den, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med arbejdet i en virksomhed eller en del deraf.

§ 16.

I Post- og Telegrafvæsenet skal der etableres sikkerhedsudvalg ved alle selvstændige organisatoriske enheder (kontorer og virksomheder), hvor der er beskæftiget 20

ansatte eller derover. Såfremt der ved et kontor med under 20 ansatte oprettes mere end 1 sikkerhedsgruppe, bør ligeledes etableres sikkerhedsudvalg. Som formand for sikkerhedsudvalget indtræder kontorets (virksomhedens) chef eller en af denne udpeget ansvarlig repræsentant.

Et sikkerhedsudvalg består normalt af 3 eller 5 medlemmer. Ved kontorer, hvis chef tillige er den eneste daglige arbejdsleder, begrænses antallet af medlemmer i sikkerhedsudvalget til 2.

Ved kontorer og virksomheder med et større antal sikkerhedsgrupper kan medlemmer af sikkerhedsgrupper, der ikke er repræsenteret i sikkerhedsudvalget, deltage som observatører i sikkerhedsudvalgets møder, når der behandles spørgsmål vedrørende den pågældende afdeling eller det pågældende arbejdsområde.

Suppleanter til sikkerhedsudvalg vælges blandt arbejdsledere og sikkerhedsrepræsentanter i sikkerhedsgrupperne. Det vil sige, at suppleanter kun kan vælges hvis der er 3 eller flere sikkerhedsgrupper.

§§ 9 – 12 og 20 – 21.

Angående opgaver, pligter og rettigheder for sikkerhedsgrupper og sikkerhedsudvalg henvises til ovenstående paragraffer i bekendtgørelsen samt til vejledningens afsnit om disse emner.

§ 20.

Der skal udarbejdes en plan over sikkerhedsorganisationens opbygning med oplysning om, hvem der er medlem af sikkerhedsgrupper og -udvalg. Hertil benyttes form. A 147, hvoraf der sendes

1 eksemplar til den stedlige tilsynskreds,
1 eksemplar til generaldirektoratet (hhv. Poststyrelsen, Telestyrelsen og personaletjenesten), og 1 eksemplar benyttes til intern information ved opslag eller lignende.

For kontorer med sikkerhedsgruppe, men uden sikkerhedsudvalg skal blanketten ikke indsendes til arbejdstilsynet.

Der skal udfyldes ny form. A 147 ved enhver ændring i sikkerhedsorganisationen, bl.a. af hensyn til sikkerhedsuddannelsen, jf. § 24.

§ 21.

Opmærksomheden henledes på 3 ugers fristen for begrundelse, når virksomheden ikke følger råd fra sikkerhedsudvalget.

§ 22.

Til daglig leder af sikkerhedsarbejdet kan enten udpeges en medarbejder ved kontoret (virksomheden) eller et medlem af sikkerhedsudvalget. Udpegningen sker efter drøftelse i udvalget.

Den daglige leder af sikkerhedsarbejdet skal varetage sikkerhedsudvalgets opgaver i det daglige. Han skal holde udvalget orienteret om sikkerheds- og sundhedsarbejdet og inddrage udvalget i løsning af problemer, der opstår mellem møderne.

Det skal fremgå af form. A 147, hvem der er daglig leder af sikkerhedsarbejdet.

§ 23.

Sikkerhedsudvalgets medlemmer indkaldes ved udsendelse af dagsorden. Dagsordenen sendes endvidere til fællestillidsmanden/mændene. Øvrige ansatte skal senest 10 dage før mødet gøres bekendt med dagsordenen, eksempelvis ved opslag eller lignende.

Fællestillidsmanden kan deltage i et møde i sikkerhedsudvalget, hvis der er behov herfor.

Behovet i det konkrete tilfælde bedømmes af sikkerhedsudvalgets formand og fællestillidsmanden i forening ud fra mødets dagsorden. I de tilfælde, hvor der ved samme tjenestested er flere fællestillidsmænd, forudsættes det, at de pågældende imellem sig aftaler, hvem der i givet fald skal deltage i behandling af bestemte sager i sikkerhedsudvalget.

Der udarbejdes referat af sikkerhedsudvalgets møder. Det skal af referatet klart fremgå, hvilke konklusioner og beslutninger der er truffet på mødet, hvem der skal sørge for at gennemføre eventuelle foranstaltninger, og hvornår det skal være gjort.

Referat af sikkerhedsudvalgets møder sendes til

- sikkerhedsorganisationens medlemmer
- kontorets (virksomhedens) chef (hvis vedkommende ikke selv er medlem af sikkerhedsorganisationen)
- tillidsmænd
- samarbejdsudvalget
- generaldirektoratet i 4 eksemplarer (samtlige eksemplarer sendes til hhv. Poststyrelsen, Telestyrelsen og personaletjenesten).

Medarbejderne gøres bekendt med referatet f.eks. ved opslag eller udsendelse af referatet.

Sikkerheds- og sundhedsarbejde bør optages som fast punkt på samarbejdsudvalgets dagsorden.

Sikkerhedsudvalget skal mindst 2 gange årligt holde møde med samtlige sikkerhedsgrupper. Disse møder forudsættes bl.a. benyttet til at koordinere sikkerheds- og sundhedsarbejdet mellem grupperne såvel ved selve kontoret (virksomheden) som ved underlagte enheder.

§ 24.

Arbejdsgiveren skal bl.a. give medlemmerne af sikkerhedsudvalget og sikkerhedsgrupperne lejlighed til at erhverve sig den fornødne viden om eller uddannelse i sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål. Arbejdstilsynet har foreskrevet, at de pågældende senest 1 måned efter deres valg/udpegning skal tilmeldes en godkendt grunduddannelse.

I Post- og Telegrafvæsenet sker denne tilmelding ved indsendelse af form. A 147 til generaldirektoratet, idet der herefter ved Post- og Telegrafskolens foranstaltning indkaldes til § 9-sikkerhedsuddannelse, jf. cirkulæreskrivelse af 26. januar 1978, PK. nr. 210.

Ifølge § 24, stk. 6, afholder arbejdsgiveren udgifterne ved sikkerhedsrepræsentantens hverv og godtgør tab af indtægt, herunder udgifter og indtægtstab i forbindelse med nødvendig deltagelse i sikkerhedskurser m.v. Det samme gælder for arbejdslederens nødvendige deltagelse i sikkerhedskurser m.v.

§ 62.

I arbejdsmiljølovens §§ 82 og 83 er fastsat et strafansvar for arbejdsgiveren, arbejdslederne og de ansatte for overholdelse af loven.

De personer, der er medlem af sikkerhedsgrupper og -udvalg, overtager ikke derved noget ansvar for overholdelse af lovgivningen, som ikke i forvejen er pålagt dem i deres egenskab af arbejdsgiver, arbejdsleder eller ansat.

§ 63.

Ved kontorer og virksomheder, hvor der allerede er oprettet sikkerhedsorganisation pr. 1. oktober 1978, skal denne tage initiativ til, at sikkerhedsorganisationen opbygges efter de nye regler.

Ved kontorer, der ikke tidligere har haft sikkerhedsorganisation, skal ledelsen i samarbejde med de ansatte og arbejdslederne opbygge sikkerhedsorganisationen.

Ved samtlige kontorer og virksomheder skal ledelsen inddrage de lokale tillidsmænd i alle spørgsmål om ændring hhv. opbygning af sikkerhedsorganisationen.

Såfremt en sikkerhedsorganisation fortsætter uændret og sikkerhedsrepræsentanterne er valgt i overensstemmelse med de tidligere gældende regler, fortsætter sikkerhedsrepræsentanterne valgperioden ud. I andre tilfælde skal kontoret (virksomheden) sørge for, at der gennemføres valg af sikkerhedsrepræsentanter efter reglerne i bekendtgørelsens § 13. Valget bør gennemføres ved tillidsmændenes foranstaltning. Personaleorganisationernes repræsentanter i arbejdsmiljøudvalget har anbefalet følgende fremgangsmåde: Først bekendtgøres ved opslag, at der skal gennemføres valg af sikkerhedsrepræsentanter, og der gives en frist på f.eks. 14 dage til kandidatopstilling. Derefter gennemføres urafstemning blandt samtlige ansatte ved kontoret (virksomheden), afdelingen eller arbejdsområdet inden for en frist på f.eks. 14 dage. Resultatet af valget meddeles kontoret (virksomheden).

Oversigt over sikkerhedsudvalg og sikkerhedsgrupper (form. A 147) skal være indsendt til generaldirektoratet senest ved udgangen af marts måned 1979. Blanketten skal indsendes, uanset om der sker ændringer i kontorets (virksomhedens) sikkerhedsorganisation.

Bestemmelser vedrørende skatteforhold.

Uddrag af lov nr. 392 af 12. juli 1946 med senere ændringer om selvangivelsen af indkomst og formue, om foranstaltninger til kontrol med selvangivelsen og om straffen for skattesvig m.v.

§ 7. Til brug ved skatteligningen og skatteberegningen skal der hvert år uden opfordring gives følgende oplysninger:

a) Enhver, der i det foregående år i sin virksomhed har udbetalt eller godskrevet lønning, gratiale, provision o. lign., skal oplyse størrelsen af den samlede udbetaling eller godskrivning af sådanne beløb samt den samlede indeholdte A-skat. Endvidere skal der gives oplysning om det samlede beløb, der er indtjent af hver enkelt modtager, den i indtægten indeholdte A-skat, modtagerens navn, personnummer, bopæl og bopælskommune samt eventuelle andre oplysninger, der er nødvendige til identifikation af modtageren. Pligten omfatter også beløb, der ydes som godtgørelse for afholdte udgifter, f. eks. godtgørelse for rejser, befordring og repræsentation, medmindre beløbet falder ind under § 5 d i lov om indkomst- og formueskat til staten¹⁾. Udbetales lønnen m. v. gennem mellemmand, påhviler pligten dog denne, hvis arbejdsgiveren er ude af stand til at give oplysningerne. Arbejdsgiveren, eventuelt mellemmanden, skal ved antagelsen af medhjælp afkræve denne oplysning om navn, nøjagtig adresse samt personnummer.

Uddrag af lov nr. 256 af 11. juni 1960 med senere ændringer om særlig indkomstskat m. v.

§ 1. Pligt til at svare skat af særlig indkomst i overensstemmelse med reglerne i denne lov påhviler personer, dødsboer, selskaber, foreninger m. v., der ved erhvervelse, henholdsvis konstatering, af de i § 2 nævnte fortjenester eller tab er indkomstskattepligtige til staten af indkomsten for det indkomstår, hvori fortjenesten er erhvervet eller tabet konstateret.

Stk. 2. Den med en mand sambeskattede hustru ansættes særskilt til skat af særlig indkomst af nedennævnte art:

2. Godtgørelser og gratialer m.v. af den i § 2, nr., 10,, nævnte art.

§ 2. Ved opgørelsen af særlig indkomst medregnes:

¹⁾ Af bestemmelserne i lov nr. 149 af 10. april 1922 med senere ændringer om indkomst- og formueskat til staten anføres følgende:

§ 5. Til indkomsten henregnes ikke:

d. Dagpenge og rejsegodtgørelse, begge dele under udførelse af offentlige hverv, der gør let nødvendigt for den pågældende at tage ophold udenfor hans hjemstedskommune;

10. Gaver, gratialer og lignende fra den skattepligtiges arbejdsgiver, når udbetalingen sker én gang for alle *enten* i en i den skattepligtiges forhold begrundet særlig anledning, såsom jubilæum eller arbejdsophør på grund af alder eller på grund af sygdom, *eller* i anledning af, at den virksomhed, hvori den skattepligtige eller dennes ægtefælle er eller har været ansat, har bestået i 25 år eller i et antal år, der er deleligt med 25.

§ 8. De fortjenester eller tab, der efter foranstående bestemmelser skal medregnes i den særlige indkomst, opgøres samlet for hvert indkomstår. Det beløb, der fremkommer ved denne opgørelse, benævnes »skattepligtig særlig indkomst«. Hvor andet ikke er foreskrevet i denne lov, medregnes skattepligtig særlig indkomst ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, der i denne lov benævnes »skattepligtig almindelig indkomst«.

§ 9. For personer, der er undergivet fuld indkomstskattepligt til staten, beregnes skatten af den skattepligtige særlige indkomst med 50 pct. af det beløb, hvorved indkomsten – afrundet nedad til det nærmeste med 100 delelige kronebeløb – overstiger 6 000 kr.

Stk. 2. Den efter reglerne i stk. 1 beregnede særlige indkomstskat kan ikke fradrages, hverken ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst eller ved opgørelsen af den skattepligtige særlige indkomst.

Stk. 3. Såfremt den skattepligtige særlige indkomst er negativ, kan et til den negative særlige indkomst svarende beløb fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst.

Stk. 4. Såfremt den for et indkomstår opgjorte skattepligtige almindelige indkomst udviser underskud, kan underskuddet fradrages i skattepligtig særlig indkomst for samme indkomstår. Overstiger underskuddet den særlige indkomst, anvendes reglerne i ligningslovens § 15 på det overskydende beløb.

§ 12. Det påhviler den skattepligtige at indgive selvangivelse af den særlige indkomst efter de for almindelig indkomstskat til staten gældende regler. Disse regler finder desuden anvendelse ved ansættelsen af den særlige indkomst og påklage af ansættelsen.

Uddrag af lov nr. 310 af 9. juni 1971 med senere ændringer om beskatningen af pensionsordninger m. v.

Pensionsordninger m.v., hvor bidrag eller præmier er skattefrie.

§ 1. For pensionsordninger m. v., hvis indhold opfylder betingelserne i kapitel 1, gælder reglerne i kapitel 2-5.

Kapitel 1.

Ordningernes indhold.

Pensionsordninger med løbende udbetalinger.

§ 2. En pensionsordning med løbende udbetalinger skal gå ud på at sikre pension i form af løbende ydelser, der bortfalder ved den pensionsberettigedes død, og som udbetales:

1. af det offentlige som følge af tidligere ansættelse i statens, folkeskolens, folkekirkens eller kommunernes tjeneste,
2. i henhold til pensionsordninger, der modtager statsstøtte,
3. fra Arbejdsmarkedets Tillægspension,

Kapitel 2.

Den skattepligtige indkomst og formue.

§ 19. Ved opgørelsen af arbejdstagerens skattepligtige indkomst medregnes ikke beløb, der af arbejdsgiveren indbetales til en af kapitel 1 omfattet ordning for arbejdstageren.

§ 20. Til den skattepligtige indkomst medregnes:

1. Pension fra en pensionsordning med løbende udbetalinger.

Kapitel 3.

Afgift.

Pensionsordninger med løbende udbetalinger, rateforsikringer i pensionsøjemed og indeksordninger.

§ 29. Ved udbetalinger, der ikke omfattes af § 20, fra en pensionsordning med løbende udbetalinger, fra en rateforsikring i pensionsøjemed eller fra en indeksordning svares en afgift på 35 pct. af det udbetalte beløb.

§ 34. Er der indtrådt afgiftspligt efter §§ 28-31 for en ordning, der er oprettet før 1. januar 1972, svares afgiften af den del af udbetalingen eller værdien, der

hidrører fra bidrag og præmier, som forfaldt før nævnte tidspunkt, efter reglerne i stk. 2-5. Vedrører udbetalingen eller dispositionen m. v. kun en del af ordningen, anses denne del fortrinsvis at hidrøre fra senere bidrag eller præmier.

Stk. 2. Ved pensionsordninger med løbende udbetalinger og ved rateforsikringer i pensionsøjemed skal der bortses fra den del af udbetalingen eller værdien, der hidrører fra indbetalinger, som forfaldt før begyndelsen af det indkomstår, der ligger til grund for skatteansættelsen for skatteåret 1955-56. Af den øvrige del af udbetalingen eller værdien hidrører fra bidrag og præmier, som forfaldt før 1. januar 1972, svares afgiften med 25 pct.

§ 36. Forinden afgiftsberegningen afrundes det afgiftspligtige beløb nedad til det nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. Er beløbet mindre end 100 kr., svares ingen afgift.

Stk. 2. Hvis afgiftspligten ikke omfatter hele den pågældende ordning og ved afgiftspligt for en indeksordning, skal der dog svares afgift med mindst 35 kr. eller med hele udbetalingen eller værdien, hvis den er under 35 kr.

§ 38. Når afgiftspligt indtræder som følge af en udbetaling, påhviler pligten den eller dem, der efter pensionsordningen eller forsikringen er berettiget til udbetalingen. Når afgiftspligt indtræder i andre tilfælde, påhviler afgiftspligten den eller dem, der ville være berettiget til udbetalingen, hvis ordningen var blevet ophevet på dette tidspunkt. Det pågældende forsikringsselskab eller den pågældende myndighed, pensionskasse, bank, sparekasse eller anden institution skal tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 3 måneder efter, at forsikringsselskabet m. v. har fået kendskab til afgiftspligten. Der skal gives den afgiftspligtige underretning om indbetalingen.

Stk. 2. Ministeren for skatter og afgifter fastsætter de nærmere regler for afgiftens indbetaling til statskassen.

Overførsel.

§ 41. Overførsel fra en ordning til en anden bestående eller nyoprettet ordning for samme person behandles ikke som ud- eller indbetaling, hvis overførslen sker:
1. mellem pensionsordninger med løbende udbetalinger.

§ 42. Reglerne i § 41 anvendes også på eventuel overførsel af pensionsbidrag m. v. i forbindelse med fratrædelse af stilling i statens, folkekirkens, folkeskolens eller en kommunes tjeneste eller af udtrædelsesgodtgørelse fra en statsunderstøttet pensionsordning eller fra en pensionskasse, der er omfattet af §§ 2, 6 eller 7, til en for den fratrådte arbejdstager oprettet særlig konto, jf. stk. 2. Sådant overførsel kan dog ikke omfatte beløb, som efter de herom gældende bestemmelser kunne være udbetalt til den fratrådte arbejdstagers fri rådighed. Kontoen skal oprettes i en institution, hvor pensionsordninger efter kapitel 1 kan oprettes, og som ikke efter lovgivningen i øvrigt er forhindret i at modtage sådanne indskud.

Stk. 2. Overføres et beløb, der indestår på en særlig konto som nævnt i stk. 1, til en pensionsordning med løbende udbetalinger for kontohaveren, gælder reglerne i § 41. Af andre udbetalinger fra kontoen svares afgift med 35 pct. I øvrigt gælder samme regler som for opsparing i pensionsøjemed.

§ 44. Det er en betingelse for anvendelsen af reglerne i §§ 41-43, at der ikke forinden overførslen er indtrådt afgiftspligt eller indkomsskattepligt vedrørende de overførte beløb.

Andre pensionsordninger, forsikringer m. v.

§ 49. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for den forsikrede kan fradrages udgifter til arbejdsløshedsforsikring.

Stk. 2. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnes udbetalinger fra arbejdsløshedsforsikring.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 62. Loven træder i kraft den 1. januar 1972.

Stk. 2. Lov om beskatningen af renteforsikringer m. v., jf. lovbekendtgørelse nr. 314 af 1. juli 1970, ophæves.

§ 66. Hvor der efter de hidtidige regler er indtrådt afgiftspligt før lovens ikrafttræden, anvendes reglerne i lov om beskatningen af renteforsikringer m. v., §§ 6-8 og 10, om opgørelsen af det afgiftspligtige beløb og om afgiftens beregning og indbetaling m. v.

Stk. 2. På tilsvarende måde anvendes reglerne i lov om beskatningen af renteforsikringer m. v., § 9, om genanbringelse med afgiftsfritagende virkning, hvor der efter de hidtidige regler er indtrådt afgiftspligt før nærværende lovs ikrafttræden. Er afgiftspligten indtrådt mindre end 6 måneder før lovens ikrafttræden, uden at nogen udbetaling eller afgiftsfritagende genanbringelse har fundet sted, kan den afgiftspligtige dog uanset bestemmelsen i § 44 vælge reglerne i §§ 41-43 anvendt.

Resolutioner afgivet af skattedepartementet.*Kørepenge m. v.*

Køre-, time- og sejlpenge til tjenestemænd og andre offentlig ansatte er i medfør af statsskattelovens § 5 d ikke indkomstskattepligtige.

Cykelgodtgørelse.

Ydelser af den omhandlede art, der skal tjene som vederlag for driftsudgifter, og som i almindelighed direkte eller indirekte medgår hertil, vil ikke være at medregne til den skattepligtige indkomst for den pågældende tjenestemand, medmindre det er givet, at den ydede godtgørelse overstiger de faktisk afholdte udgifter, i hvilket tilfælde forskellen vil være at tillægge indkomsten, samt at der herefter selv i tilfælde, hvor den her omhandlede cykelgodtgørelse udbetales, uanset at cykel ikke er benyttet, vanskelig vil kunne blive spørgsmål om, at nogen del af samme kan blive at henregne til indkomsten, da det efter beløbets størrelse synes antageligt, at disse i så fald på anden måde medgår til dækning af den pågældendes udgifter ved postbesørgelsen.

Fast fejltællingsgodtgørelse.

De som fast fejltællingsgodtgørelse udbetalte beløb må efter skattedepartementets opfattelse medregnes ved indkomstopgørelsen; de ved publikumsekspeditionen faktisk konstaterede tab kan på den anden side fradrages, dog ikke jævnsides med det i ligningsloven omhandlede almindelige lønmodtagerfradrag.

Anvisninger fra ligningsrådet.*Godtgørelse af telefonudgifter.*

Hvor stat, kommune eller koncessioneret selskab i overensstemmelse med bestemmelserne i økonomiministeriets cirkulære af 17. november 1967 om boligjenestetelefon godtgør en del af de af den ansatte afholdte abonnements- og samtaleafgifter, anses godtgørelsesbeløbet alene at dække udgifterne ved den tjenstlige benyttelse af telefonen, således at modtageren ikke beskattes af nogen del af godtgørelsen. Dette gælder, såvel hvor det er arbejdsgiveren, som hvor det er den ansatte, der har oprettet telefonen.

Natpenge.

Natpenge til tjenstemænd og andre offentligt ansatte medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Da natpengene imidlertid fastsættes af ministeriet for statens lønnings- og pensionsvæsen, således at halvdelen gennemsnitligt kan anses at medgå til dækning af ekstraudgifter som følge af natarbejde, kan et hertil svarende beløb fradrages. Har den pågældende alene fast stationssted, kan fradraget dog ikke overstige 1.800 kr. (indkomståret 1978) årlig. Fradraget kan ikke foretages ved siden af det faste lønmodtagerfradrag.

Dagpenge.

Dagpenge, der modtages i forbindelse med offentligt hverv, medregnes i henhold til statsskattelovens § 5 d ikke i indkomstopgørelsen og ved beregningen af det faste lønmodtagerfradrag, når de er oppebåret under udførelse af hverv, der har gjort det nødvendigt for den pågældende at tage ophold uden for hans hjemstedskommune. Som grænser for hjemstedskommune regnes i denne forbindelse for året 1970 med de umiddelbart forud for 1. april 1970 eksisterende kommunegrænser.

Overarbejde.

Frdrag kan kun indrømmes, hvor overarbejdet har været væsentligt, hvilket normalt må forstås således, at det har været mindst 3 timer udover normal arbejdsdag. Endvidere er det en forudsætning, at overarbejdet har været i tilslutning til den normale arbejdstid, og at det har været nødvendigt at indtage et måltid uden for hjemmet. I sådanne tilfælde indrømmes uden dokumentation for de med overarbejdet forbundne merudgifter et fradrag på 19 kr. (indkomståret 1978) pr. dag. Fradraget kan ikke foretages ved siden af det faste lønmodtagerfradrag.

Eksempler på arbejdsopgaver inden for indleveringstjeneste, ekspedition af ankommende og afgående post, kasse- og regnskabsvæsen, avisvæsen, statistik og administration m.v., der kan udføres af postbud- og kontorassistentpersonale.

Arbejdets art	Postbudpersonale		Kontorassistentpersonale		
	med fagprøve	uden fagprøve	med grunduddannelse	med specialuddannelse	der har deltaget i kursus
Indleveringstjeneste					
Salg af frigørelsesmidler i hele ark og bundter				×	
Salg af feriemærker				×	
Forsendelser til kontorfrankostempling					×
Adresseløse forsendelser					×
P.P. forsendelser					×
Indbetaling af IK samt PA til indlandet			×		
Indbetalinger til finske, norske og svenske postgirokonti ..					×
Indbetaling af PA til udlandet			×		
Indbetaling af telegram-PA til indlandet			×		
Indbetaling af telegram-PA til udlandet				×	
Indbetaling af telegram-IK					×
Avisabonnementsbestilling					×
Almindelige pakker til indlandet		×	×		
Rekommanderede pakker og værdipakker til indlandet ..		×	×		
Pengepakker		×	×		
Almindelige pakker til udlandet		×			×
Luftpostpakker		×			×
Værdipakker til udlandet		×			×
Færdigbehandling af pakker til udlandet	×				×
Rekommanderede brevfor sendelser til indlandet		×	×		
Rekommanderede brevfor sendelser til udlandet		×	×		
Værdibreve til indlandet		×	×		
Værdibreve til udlandet		×	×		
Luftpostbrevfor sendelser		×	×		
Telegrammer til indlandet, herunder radiobreve			×		
Telegrammer til udlandet				×	×
Bokssamtaler			×		
Forsendelser med modtagelsesbevis eller afleveringsattest		×	×		
Forsendelser med frankoseddel		×			×
Modtagelse af postindkasseringer til indlandet		×	×		
Modtagelse af postoprævningsfor sendelser til indlandet .		×	×		
Modtagelse af postoprævningsfor sendelser til udlandet ..		×		×	×
Ekspedition af pakker fra selvregistrerende afsendere		×		×	
Udbetaling af PA og UK samt postgirohævekort og postgiroanvisninger					×
Ekspedition af postsparebankbøger					×
Udbetaling af norske, svenske og hollandske udbetalingskort					×

Bilag 58.

Arbejdets art	Postbudpersonale		Kontorassistentpersonale		
	med fagprøve	uden fagprøve	med grunduddannelse	med specialuddannelse	der har deltaget i kursus
Udbetaling af postrejsechecks					×
Udbetaling af feriemærkebøger samt salg af og udbetaling af feriebons					×
Udbetaling af rabat til frimærkeforhandlere					×
Udbetaling af kasse-UK					×
Udbetaling af gevinster på præmieobligationer					×
Ekspedition af ombytningsedler					×
Indløsning af henliggende postindkasseringer og PO-brevforsendelser			×		×
Indløsning af henliggende PO-pakker		×	×		
Ekspedition af almindelige pakker, der er lagt til afhentning		×	×		
Ekspedition af øvrige forsendelser, der er lagt til afhentning					×
Ankommende post m. v.					
Dekartering af værdipost	×	× ¹⁾		× ¹⁾	
Førelse af kontrolbog	×	× ¹⁾		×	×
Førelse af ankomstbøger	×	×	×		
Førelse af afregningsbøger	×	×	×		
Førelse af kontrabøger	×	×	×		
Underskrivning af afregningsbøger	×	×	×		
Underskrivning af kontrabøger	×	×	×		
Føring af udbetalingslister	×	×	×		
Eftersyn af PA (checkbeskytter, begrænsningsstempel m. v.)	×			×	
Udlevering af værdiforsendelser til omdelingspersonale ..	×	× ²⁾		×	
Udlevering af PA til omdelingspersonale	×	× ²⁾		×	
Udbetaling til omdelingspersonale	× ²⁾			×	
Behandling af enkelt portofors.	×	× ³⁾		×	
Behandling af øvrige portofors.	×	× ³⁾		×	
Behandling af forsendelser med henblik på evt. afgivelse til toldkontrol	×	×			
Godsregistrering	×	×		×	
Behandling af ubesørgelige brevforsendelser	×	×		×	
Behandling af ubesørgelige bogførte forsendelser	×			×	
Afregning med omdelingspersonale m. v.	× ⁴⁾				×
Førelse af indløsningsbog	×	× ⁵⁾	×		
Afskrivning i indløsningsbog	×	× ⁵⁾	×		
Dagligt eftersyn af henliggende forsendelser	×	×			×
Returnering af PI og PO-brevforsendelser	×				×
Returnering af PO-pakker	×	×			×

¹⁾ Kun mindre poster. ²⁾ Efter behov. ³⁾ Rent undtagelsesvis.

⁴⁾ Fortrinsvis postbudformænd og postvagtmestre. ⁵⁾ Efter behov, når egnet hertil i kontortjenesten.

Arbejdets art	Postbudpersonale		Kontorassistentpersonale		
	med fagprøve	uden fagprøve	med grunduddannelse	med specialuddannelse	der har deltaget i kursus
Eftersyn af ankomstbøger	×				×
Eftertaksering af adressekort	×	×	×		
Kontrol med udstedte berigtigelseskort	×	×			×
Sortering af ankommende brev- og pakkepost		×		× ³⁾	
Tilsyn med behandling af den ankommende post	×	× ¹⁾			
Modtagelse af telegrammer			×		
Førelse af budlister	×	×	×		
Udsendelse af telegrammer og ekspresforsendelser	×	×			×
Kontrol med budlister	×	× ²⁾			×
Daglig ordning af karter, styksedler og udleveringsoversigter	×	×		×	
Afgående post m. v.					
Førelse af indleveringsbog	×	×	×		
Kartering af værdipost	×	× ⁴⁾		× ⁴⁾	
Nedlægning af værdipost	×	× ⁴⁾		× ⁴⁾	
Førelse af kontrolbog	×	× ⁴⁾		× ⁴⁾	
Skrivning af karter, styksedler, udleveringsoversigter m.v.	×	×	×		
Nedlægning af brevbundter	×	× ⁴⁾			
Kontrol med hjemmefrankostemplede forsendelser	×	×			
Regelmæssig portokontrol	×	×			×
Journalisering og kontrolslåning af indbetalingslister	×	×	×		
Afsluttende kontrol med indbetalingslister	× ³⁾				×
Eftersyn af PA til indlandet	× ³⁾				×
Eftervejning af selvregistrerede pakker	×	×	×		
Sortering af afgående almindelig indenlandsk brev- og pakkepost:					
a. efter postnumre		×			
b. efter geografi	×	× ⁵⁾			
Sortering afgående værdipost	×				
Afsendelse af telegrammer			×		
Kasse- og regnskabsvæsen					
Dekartering af regnskabsbiposter fra postekspeditioner ..					×
Dekartering af regnskabsbiposter fra brevsamlingssteder og postindleveringssteder					×
Eftersyn af udbetalte PA og UK				×	
Udsendelse af tilskud til postekspeditioner					×
Samling af kasser					×
Sammendrag af afregningsjournaler				×	×

1) Efter behov, når egnet hertil i kontortjenesten. 2) Rent undtagelsesvis. 3) Efter behov.

4) Kun mindre poster. 5) Efter behov, når erhvervet den fornødne lokale uddannelse (indøvelse).

Bilag 58.

Arbejdets art	Postbudpersonale		Kontorassistentpersonale		
	med fagprøve	uden fagprøve	med grunduddannelse	med specialuddannelse	der har deltaget i kursus
Førelse af frimærkejournale, journal over indtægter og journal over udgifter				×	
Færdiggørelse af intrader					×
Indbetaling af intrader	×	×	×		
Noteringer vedrørende særlige ydelser (enheder)	×			×	
Noteringer vedrørende overarbejdspenge	×			×	
Udregning af overarbejdspenge (enheder)	×			×	
Noteringer vedrørende tildelt frihed for tjeneste i tiden kl. 17-6	×			×	
Kontrol med noteringer vedrørende omdelte adresseløse forsendelser	×			×	
Udregning af godtgørelse for omdelte adresseløse forsendelser (enheder)	×			×	
Udfyldning af samleopgørelser	×			×	
Noteringer vedrørende anvendelse af ekstramedhjælp ...	×			×	
Udregning af udgifter til ekstramedhjælp	×			×	
Noteringer vedrørende timelønnede ekstrabude	×			×	
Udregning af lønning til timelønnede ekstrabude	×			×	
Udregning af feriegodtgørelse til løst antaget personale ..	×			×	
Skattenoteringer				×	
ATP-regnskab				×	
Kildeskatteregnskab				×	
Motorkøretøjer (regnskab vedr. benzin, olie m. v.)				× ¹⁾	
Motorkøretøjer (udfærdigelse af afstemning af udgiftsrapporter)				×	
Motorkøretøjer (regnskab vedr. vedligeholdelsesudgifter m. v.)				× ¹⁾	
Telegrafregnskab vedr. underlagte telegrafekspeditioner ..				×	
Optælling og ordning af bilag til månedsregnskabet				×	
Udfærdigelse af koncept til månedsregnskabet				×	
Afgående avisvæsen					
Kontrolavisportojournalen				×	
Kontrolportojournal over udgiverkorsbånd				×	
Sorteringslister og kartotek over afgående anmeldte aviser				×	
Ekspedition af indgåede avisbestillinger				×	
Udstedelse af beregninger				×	
Ekspedition af anmeldelser, inddragelser, omflytninger, afmeldinger m. v.				×	
Reklamationer vedr. manglende og overtallige aviser				×	

¹⁾ Dog ikke kontrollen med regninger og rekvitioner.

Arbejdets art	Postbudpersonale		Kontorassistentpersonale		
	med fagprøve	uden fagprøve	med grunduddannelse	med specialuddannelse	der har deltaget i kursus
Ankommende avisvæsen					
Udstedelse af avisregninger				×	
Udfærdigelse af avisafregningslister				×	
Avisbestillingsregnskabet				×	
Indtægtsavisregnskabet				×	
Behandling af anmeldelser og inddragelser, udfærdigelse af aviskartotek kort				×	
Føring af avissorteringslister, til- og afgangslister				×	
Ekspediton af omflytninger, afmeldinger og fejlinddragelser				×	
Reklamationer vedr. manglende og overtallige aviser	×	×		×	
Statistik					
Bogførte forsendelser, pakker m. v., udfærdigelse af formularer			×		
Bogførte forsendelser, pakker m. v., daglige noteringer ...		×	×		
Bogførte forsendelser, pakker m. v., opgørelse		×	×		
Bogførte forsendelser, pakker m. v., indberetning					×
Adresseløse forsendelser, opgørelse og indberetning					×
Avisstatistik				×	
Statistik over alm. brevfor sendelser, udfærdigelse af formularer				×	
Statistik over alm. brevfor sendelser, opgørelse	×			×	
Telegrafstatistik, almindelig statistik			×		
Telegrafstatistik, periodisk statistik				×	
Telefonstatistik, årsstatistik				×	
Telefonstatistik, periodisk statistik				×	
Telefonstatistik, timebelastningsstatistik				×	
Administration					
Førelse af korrespondancejournal				×	
Arkivering af skrivelser og koncepter				×	
Førelse af sygeattester i personallister				×	
Kontrol med sygeattester	×			×	
Ordning af postbud- og landpostbudpersonalets tjeneste under ferie, sygdom m. v.	×				
Øvrige personalesager vedr. postbud- og landpostbudpersonalet	× ¹⁾				
Medvirken ved uddannelse af kontorpersonale i øvrigt ...			× ²⁾	× ²⁾	× ²⁾
Medvirken ved uddannelse af postbud- og landpostbudpersonale	× ²⁾	× ²⁾			

¹⁾ Overdrages af postmesteren i hvert enkelt tilfælde. ²⁾ Kun personale med de fornødne personlige og faglige egenskaber og som almindeligvis har gennemgået kursus i arbejdsinstruktion.

Bilag 58.

Arbejdets art	Postbudpersonale		Kontorassistentpersonale		
	med fagprøve	uden fagprøve	med grunduddannelse	med specialuddannelse	der har deltaget i kursus
Revision af landpostruter (kvitteringsindsamling)	× ¹⁾				× ¹⁾
Revision af landpostruter (sammenholdelse af kontrabøger og lister)				×	
Fortegnelse over antal husstande pr. 15/2				×	
Rettelse af tjenstedokumenter til kontorbrug				×	
Tryksager, rekvisition og opbevaring	×	×		×	
Tryksager, udsendelse til underlagte posthuse	×	×		×	
Uniformssager, kartotek m. v.	×	×		×	
Uniformssager, udlevering og udsendelse	×	×		×	
Materiel, rekvisition og opbevaring	×	×		×	
Materiel, indkøb (kontorhold)				×	
Materiel, udsendelse	×	×		×	
Arkiv, opbevaring og arkivering	×	×		×	
Arkiv, fremtagning	×	×		×	
Arkiv, indsendelse af forældede arkivsager	×	×		×	
Tilsyn med motorkøretøjer og tjenestecykler	×	×			
Særlige arbejder					
Postfuldmagter, notering (kartotek)	×	×		×	
Postfuldmagter, fornyelse				×	
Kontrol med godtgørelsesattester				×	
Postbokse, udfærdigelse af regninger				×	
Eftersyn og kontrol med hjemmefrankostemplingsmaskiner	×	×			
Beregning af rabat på pakker				×	
Reklamationssager, journalisering m. v.				×	
Reklamationssager, fremtagning af AK	×	×		×	
Telefon, besvarelse af opkald (omstilling etc.)			×		
Kontrol med opholdstider for telegrammer				×	
Tjeneste som jourhavende i telegrafafdelingen				×	
Kontrollering af brevbærerdistrikter	× ²⁾	× ²⁾			

1) Efter postmesterens bestemmelse.

2) Efter specialuddannelse.

Såfremt det ud fra hensynet til en økonomisk, rationel og trivselsskabende tjenestetilrettæggelse ved de enkelte tjenestesteder må findes ønskeligt, at der rent lokalt fraviges fra de gældende arbejdsfordelingsregler, må spørgsmålet efter at være forhandlet på lokalt plan, f. eks. i lokalsamarbejdsudvalget, forelægges generaldirektoratet med henblik på at opnå dispensation fra arbejdsfordelingsreglerne. Det er dog normalt en forudsætning for at opnå dispensation, at der blandt de berørte personalegrupper er enighed herom, samt at ønsket alene er motiveret ud fra ovennævnte hensyn.

Oversigt over koder, forkortelser, indrapporteringsformer m.v. vedrørende edb-månedslønssystemet.

Lønspecifikationen.

Lønspecifikationens enkelte felter har følgende betydning:

Kode: Specifikation af de enkelte løndele (tillæg og fradrag) ved hjælp af 4-cifrede koder.

Art: Løndelen anført i klar tekst.

Antal enheder: Angiver antal enheder for de særlige ydelser m. v., der på samleopgørelser er indrapporteret i enheder.

Ydelser: Angiver beløbet for de enkelte løndele (tillæg).

Fradrag: Angiver beløbet for de enkelte fradrag.

Lønstatus: Disse 5 felter angiver løngirokontohaverens lønmæssige status.

PKAT: (personalekategori) er en 3-cifret kode, der angiver, hvilken personalekategori den pågældende tilhører ved den maskinelle lønberegning, jf. koderne i efterfølgende fortegnelse.

LR/KL (lønramme eller lønklasse), **TR** (løntrin i lønrammen) og **SKTR** (skalatrín) udviser for tjenestemænd og personer, der aflønnes med tjenestemandslignende løn, den lønramme og det løntrin i lønnings- og klassificeringsloven, den pågældende aflønnes efter, samt det til lønrammen og løntrinnet svarende skalatrín. For elever, cykelbude og kontorassistenter af 2. grad på prøve udviser tallene i de omhandlede felter den lønramme, det løntrin samt det dertil svarende skalatrín, hvoraf den pågældendes løn er en vis procentdel. For overenskomstlønnede er der i feltet »LR/KL« angivet 01 eller 02, afhængig af hvilken lønskala i overenskomsten, den pågældende aflønnes efter. I feltet »TR« udviser tallet det pågældende trin i skalaen.

OPRYKDT (oprykningsdato) angiver tidspunktet (måned og år) for opnåelse af næste løntrin. Er feltet ikke udfyldt, betyder det, at slutløn er opnået, eller at der ikke automatisk tildeles alderstillæg.

Til disposition: Benyttes ikke.

Vedrørende: Angiver den måned i året, for hvilken lønnen udbetales. Vedrører specifikationen evt. efterregulering af løn, tillæg eller fradrag er der i feltet udskrevet **EFTERREGULERING**.

Kontonummer: Nummeret på den for den pågældende i postgirokontoret oprettede løngirokonto, på hvilken lønnen indsættes.

Beløb: Udviser netto-beløbet, der indsættes på vedkommendes løngirokonto.

Skatteoplysninger: Udviser det evt. månedlige fradragsbeløb og den trækprocent, som har været benyttet ved kildeskatteberegningen, og for lønmodtagere med frikort udvises den maksimale indkomst uden skattetræk. Skattepligtigt beløb i indeværende måned og i indeværende år samt indeholdt kildeskat i indeværende måned og i indeværende år.

Særlige oplysninger: Her udskrives den pågældende lønmodtagers personnummer, tjenestested og tjenestestedskode. Tjenestestedet er med få undtagelser (tekniske virksomheder, styrelsens tjenestesteder o. a.) angivet i uforkortet form.

Specifikationen kan yderligere indeholde forskellige andre oplysende bemærkninger, såsom »Militærtjeneste«, »Suspenderet« og »Opsp. dyrtid«. Sidstnævnte bemærkning vil være fulgt af årstal og beløb, svarende til hhv. opsparingsperioderne for og summen af opsparet dyrtidstillæg i alt.

Personalekategorier.

Tjenestemænd		201
Tjenestemænd på prøve		202
- - - (medhjælpere)		203
- - - (kontorassistenter af 2. grad)		205
Elever		204
Cykelbude		209
Personalegrupper med tjenestemandslignende løn	210, 211 og	212
Overenskomstlønnede akademiingeniører		038
- arkitekter		043
- civilingeniører		044
- ingeniører		045
- journalister		060
- jurister		046
- økonomer		047
- konstruktører		048
- kontorfunktionærer på månedsløn		142
- maskinmestre		054
- radiotelegrafister på månedsløn		253
- tekniske tegnere		050
- vagt- og sikkerhedsfunktionærer		252
Postekspeditører uden for entrepriseordning	260 og	262
Brevsamlere	260 og	263
Private medhjælpere		079
Bestyrere af postindleveringssteder	290 og	291
Særligt aflønnede	093 og	096

Indrapportering af særlige ydelser m.v. på samleopgørelser.

Indrapportering til generaldirektoratet (løn- og pensionskontoret) foretages afhængig af indrapporteringsform m.m. således:

Særlige ydelser (enheder):

Indrapporteres på den maskinelt forberedte Samleopgørelse eventuelt suppleret med form. B 85.

På en særskilt Samleopgørelse, form. B 85; optages særlige ydelser, der på grund af funktion skal beregnes efter en højere sats end den for vedkommende løngirokon-tohavers egen stilling gældende.

Særlige ydelser (kr.-øre):

Indrapporteres på Samleopgørelse, form. B 84.

På en særskilt Samleopgørelse, form. B 84, optages »Andre skattepligtige godtgørelser« – d.v.s. ydelser, der ikke er tildelt selvstændig kode – ved anvendelse af kode 2830 hhv. 2840 og med oplysning i bemærkningsrubrikken om den konto, udgiften vedrører.

Faste godtgørelser:

Indrapporteres ved skrivelse.

Berigtigelser:

Indrapporteres på særlig blanket Berigtigelser vedrørende særlige ydelser (form. B 79).

Betegnelse:	Kode:	Indrapporteringsform:
Adresseløse forsendelser, godtgørelse for omdeling af	5580	Antal halve timer
Alarmering i telegraføjemed	5720	Kr. - øre
Cykelgodtgørelse, under afløsning	2540	Antal dage
Delt tjeneste ud over 11 timer, godtgørelse for	5540	Antal halve timer
Delt tjeneste ud over 11 timer under fravær på grund af sygdom m.v., godtgørelse for	4540	Antal halve timer
Delt tjeneste ud over 11 timer under ferie, godtgørelse for	3540	Antal halve timer
3-delt tjeneste, godtgørelse for	5510	Antal dage
3-delt tjeneste under fravær på grund af sygdom m.v., godtgørelse for	4510	Antal dage
3-delt tjeneste under ferie, godtgørelse for	3510	Antal dage
Ekspeditionsandele for ekspederede telegrammer ...	5830	Antal telegrammer
Ekspresforsendelser, indre distrikt, godtgørelse for udbringning af	5880	Antal forsendelser
Ekspresforsendelser, ydre distrikt, godtgørelse for udbringning af	5810	Kr. - øre
Fejlretning, godtgørelse for	5730	Antal halve timer
Fejltællingsgodtgørelse, fast	5840	Antal enheder (1 enhed = 1 krone)

Betegnelse:	Kode:	Indrapporteringsform:
Ferie, fradrag for feriedage indtjent hos tidligere arbejdsgiver (tjenestemænd m. fl., jf. § 51)	8000	Antal halve timer
Ferie, fradrag med 1/30 af månedslønnen pr. feriedag for feriedage indtjent hos tidligere arbejdsgiver (visse overenskomstsansatte, jf. § 52)	7680	Antal halve dage
Ferie, fradrag med 1/25 af månedslønnen pr. feriedag for feriedage indtjent hos tidligere arbejdsgiver (visse overenskomstsansatte, jf. § 52)	7990	Antal halve dage
Ferie og sygdom (postekspeditører, brevsamlere og bestyrere af postindleveringssteder). Beløb til afholdelse af udgifter til afløser under ferie og sygdom udregnes på form. B 76 og resultatet indrapporteres som anført på nævnte formular	6540/7490	Kr. - øre
Funktionsvederlag	5400	Kr. - øre
Indgreb i på forhånd fastlagte fridage, godtgørelse for	5500	Antal timer
Juleperioden, godtgørelse for:		
Tjenestemænd, elever, cykelbude, månedslønnede postarbejdere, kontorfunktionærer og private medhjælpere, herunder også fast godtgørelse til tjenestemænd m.v.	5870	Antal halve timer
Alle andre personalekategorier	5860	Kr. - øre
Kort tjeneste på fridage	5170	Kr. - øre
Kvotaløn, godtgørelse til personale på nedsat tjenestetid (herunder også deltidsbeskæftigede private medhjælpere) for tjenestetidsoverskridelser	5990	Antal halve timer
Kørepenge:		
Indland	5270	Antal timer
Udland	5280	Antal timer
Under udstationering	5290	Antal timer
Lastbiltillæg	5410	Antal timer
Natophold, godtgørelse for:		
Indland	5300	Antal nætter
Udland	5310	Antal nætter
Under udstationering	5320	Antal nætter
Natpenge:		
Kl. 17-22	5760	Antal halve timer
Kl. 17-22 under fravær på grund af sygdom m.v. .	4760	Antal halve timer
Kl. 17-22 under ferie	3760	Antal halve timer
Kl. 22-6	5770	Antal halve timer
Kl. 22-6 under fravær på grund af sygdom m.v. .	4770	Antal halve timer
Kl. 22-6 under ferie	3770	Antal halve timer
Tjeneste kl. 14-17 m.m., som skal indgå i beregning af frihed for 14-6 tjeneste	5750	Antal halve timer
Tjeneste kl. 14-17 m.m. under fravær på grund af sygdom m.v., som skal indgå i beregning af frihed for 14-6 tjeneste	4750	Antal halve timer
Omdelingstjenesten, diverse godtgørelser til tjenestemænd i h. t. opgørelse på form. PO 15	5650	Antal halve timer
Overarbejdsbetaling (tjenestemænd i teknisk tjeneste)	5590	Antal halve timer

Betegnelse:	Kode:	Indrapporteringsform:
Overarbejdsbetaling (øvrige tjenestemænd, elever og cykelbude samt månedslønnede postarbejdere, lokalarbejdere, radiotelegrafister, kontorfunktionærer og private medhjælpere)	5600	Antal halve timer
Overarbejdsbetaling (udregnet beløb)	5610	Kr. – øre
Pakke- og avisbefordringer, godtgørelse for diverse ..	6570	Kr. – øre
Postkørsel på landet, godtgørelse for	6560	Kr. – øre
Rengøring, godtgørelse for	6550	Kr. – øre
Rådighedstillæg (betaling for afløsningstjeneste vedr. pasning af centralvarmeanlæg)	2831	Kr. – øre
Sorisikotillæg	2620	Kr. – øre
Telegrammer, indre distrikt, godtgørelse for udbringning af	5890	Antal telegrammer
Telegrammer, ydre distrikt, godtgørelse for udbringning af	5820	Kr. – øre
Tjeneste på lørdage/mandage, godtgørelse for	5160	Antal halve timer
Tjeneste på lørdage/mandage under fravær på grund af sygdom m.v., godtgørelse for	4160	Antal halve timer
Tjeneste på lørdage/mandage under ferie, godtgørelse for	3160	Antal halve timer
Tjeneste på søn- og helligdage m.v., godtgørelse for ..	5370	Antal halve timer
Tjeneste på søn- og helligdage m.v. under fravær på grund af sygdom m.v., godtgørelse for	4370	Antal halve timer
Tjeneste på søn- og helligdage m.v. under ferie, godtgørelse for	3370	Antal halve timer
Tjenestefrihed mod betaling	7680	Antal enheder (1 enhed = $\frac{1}{60}$ af månedslønnen sv. t. $\frac{1}{2}$ dag for heltidsbeskæftigede)
Uafviklede fridage vedr. tjenestetidsnedsættelse, godtgørelse for (tjenestemænd, elever, cykelbude, månedslønnede postarbejdere, lokalarbejdere, kontorfunktionærer og private medhjælpere med fuld tjeneste)	5620	Antal halve timer
Uafviklet frihed vedr. omdeling af adresseløse forsendelser i h. t. opgørelse på form. A 149, godtgørelse for	5560	Antal halve timer
Uafviklet frihed vedr. omdeling af uforudseelige masseforsendelser i h. t. opgørelse på form. A 81, godtgørelse for	5570	Antal halve timer
Uafviklet frihed vedr. tjeneste i tiden kl. 14–6, godtgørelse for (tjenestemænd, elever, cykelbude, månedslønnede postarbejdere, lokalarbejdere, radiotelegrafister, kontorfunktionærer og private medhjælpere) ..	5710	Antal halve timer
<i>Indrapportering på særskilt samleopgørelse (form. B 84):</i>		
Andre skattepligtige godtgørelser m.v. (som ikke er tildelt selvstændig kode) til postekspeditorer, brevsamlere og bestyrere af postindleveringssteder	2840	Udgiftskonto skal anføres i rubrik »Bemærkninger« Kr. – øre
til øvrige personalekategorier	2830	Kr. – øre

Betegnelse:	Kode:	Indrapporteringsform:
<i>Indrapportering ved skrivelse:</i>		
Cykelgodtgørelse, fast ifølge tjenesteliste.....	2550	Årligt beløb
Garage, godtgørelse for leje af.....	6580	Årligt beløb
Rådighedstillæg for pasning af centralvarmeanlæg m.v.	2610	Årligt grundbeløb
Taskeudveksling, godtgørelse for.....	2630	Årligt beløb

**Uddrag af lov nr. 77 om statens regnskabsvæsen
af 31. marts 1926 med senere ændringer
(lovbkg. nr. 178 af 21. maj 1937).**

§ 8. Finansministeren udsteder efter indhentet erklæring fra det i § 25¹⁾ nævnte statsregnskabsråd en almindelig instruks for regnskabsaflæggelsen, indeholdende sådanne regler, der bør være fælles for alle styrelsesgrene.

Finansministeren fastsætter efter samråd med pågældende fagminister nærmere regler for bogføringen og regnskabsaflæggelsen for de enkelte administrationsgrene. For statsbanerne, postvæsenet og telegrafvæsenet fastsættes regnskabsordningen dog af vedkommende centralstyrelse (generaldirektøren).

IV. Særlige bestemmelser vedrørende kassebetjente.

§ 27. Som kassebetjent bliver i almindelighed at anse enhver af staten antagen person, der enten selvstændig eller som medhjælper har oppebørsler at modtage eller penge at udbetale på statskassens vegne, eller som har staten tilhørende penge eller andre værdier i sin varetægt.

Dog skal vedkommende minister efter forhandling med finansministeren kunne bestemme, at de særlig for kassebetjente gældende bestemmelser ikke skal komme til anvendelse med hensyn til sådanne statstjenestemænd eller andre, som i forbindelse med deres øvrige forretninger kun har mindre betydende kasseforretninger eller visse værdier af mindre betydning i deres varetægt.

§ 28. Af kassebetjente kan kræves sikkerhedsstillelse. Hvorvidt dette skal ske og for hvilket beløb og under hvilken form, afgøres af den ansættende myndighed efter forhandling med finansministeriet.

På samme måde afgøres, om stillede kautioner ved lovens ikrafttræden kan frigives.

§ 29. Når en kassebetjent tiltræder embedet, overleveres der ham foruden kassen, med hvad dertil hører, nøjagtige fortegnelser over indtægts- og udgiftsrestancer samt alle embedet vedrørende bøger, conceptregnskaber og andre dokumenter; dog skal forgængeren eller den, der skal opgøre hans regnskabssager, fremdeles have adgang til de afleverede bøger og dokumenter, for så vidt det er nødvendigt for hans regnskabsaflæggelse. Den tiltrædende kassebetjent kan ikke vægre sig ved at overtage de foreliggende restancer og drage omsorg for deres berigtigelse, men bliver ikke derved ansvarlig med hensyn til følgerne af forsømmelser, begåede af forgængeren.

Over det afleverede affattes en registratur, der underskrives såvel af den tiltrædende som af den fratrædende eller den, der på hans vegne afleverer kassen, og indsendes til den myndighed, hvorunder embedet sorterer.

¹⁾Ophævet ved lov nr. 321 af 26. juni 1975.

Skal den tiltrædende straks overtage embedet, uden at tiden tillader formelig overlevering, bør dog så nøjagtige fortegnelser som muligt optages over det afleverede, og registratur som den foranmeldte affattes så snart som muligt derefter.

Overleveringen bør ske under tilsyn af den myndighed, under hvilken den pågældende kassebetjent sorterer, eller en af samme dertil beskikket tjenestemand.

Når nogen under embedsledighed eller under en kassebetjents suspension konstitueres i et kasseembede, må ligeledes foranstående regler iagttages. Overleveringen under en kassebetjents sygdom, ferie og lign. kan ske uden tilsyn af overordnet myndighed.

De i denne paragraf indeholdte regler gælder kun kassebetjente, der er chefer for den pågældende lokale institution.

§ 30. Foruden de bøger, som det efter de forskellige embeders beskaffenhed måtte blive pålagt vedkommende at føre, har alle kassebetjente, der selvstændigt oppebærer indtægter eller afholder udgifter, at føre autoriserede kassebøger over samtlige de deres embede vedrørende indtægter og udgifter.

De nærmere regler for disse kassebøgers indretning og autorisation fastsættes på den i § 8 angivne måde.

§ 31. Kassebetjenten må ikke udbetale noget beløb af den ham betroede kasse uden fornøden hjemmel og mod behørig kvittering.

Kassebetjenten har at påse, at de hans kasse tilkommende indtægter indkommer i rette tid, og eventuelt at drage omsorg for de fornødne foranstaltninger til deres inddrivelse.

§ 32. For ethvert beløb, kassebetjenten modtager, har han at meddele sin kvittering, når denne ikke allerede ligger indirekte deri, at den ekspedition er foregået, eller det udleveret, hvorfor betalingen skulle erlægges.

Ved de kasser, hvor der er ansat kassekontrollører, eller hvor det er overdraget bogholderen at notere kassererens kvitteringer, er ingen kvittering af kassereren forbindende for kassen, medmindre den er forsynet med kassekontrollørens eller vedkommende bogholders underskrift. Hvor sådan notering er nødvendig, bør meddelelse derom være ophængt på et iøjnefaldende sted i vedkommende embedskontor, ligesom der, hvor trykte kvitteringer benyttes, bør påtrykkes disse en meddelelse om noteringens nødvendighed.

Der må ikke udleveres flere eksemplarer af samme kvittering, medmindre det i hvert eksemplar af kvitteringen bemærkes, om den er første (prima), anden (sekunda), tredje (tertia) o. s. v.

§ 33. Kassebetjenten skal drage omsorg for, at de ham betroede penge og andre værdier opbevares på så betryggende måde, som omstændighederne tillader, og således, at deres tilstedeværelse til enhver tid kan konstateres. Han må ikke sammenblande de ham betroede midler med egne eller andre hans embede uvedkommende midler. Offentlige pengeeffekter bør så vidt muligt indskrives eller noteres som staten tilhørende, og forsåvidt kassebetjenten står under tilsyn af en højere myndighed, forsynes med påtegning om, at de ikke uden dennes samtykke må kvitteres, afhændes eller pantsættes.

§ 34. Kassebetjentene er ansvarlige for det tab, der i tjenestens udførelse forvoldes af deres fuldmægtige og øvrige kontorphonale, for så vidt de har udvist

forsømmelighed ved personalets antagelse, ved tilrettelægningen af dets arbejde eller ved tilsynet med dettes udførelse.

§ 35. Finansministeren kan, hvor forholdene kræver det, bestemme¹⁾, at der, når en kassebetjents regnskab er decideret, og det kassebetjenten efter decisionen påhvilende tilsvaret er berigtiget, gives kvittering på regnskabet. Kvittancen beskytter dog ikke kassebetjenten mod senere opdaget ansvar, men sådant tilsvaret kan, efter at kvittancen er udfærdiget, ikke søges betalt i den sikkerhed, som nogen anden måtte have stillet for kassebetjenten. Heller ikke kan noget efterkrav gøres gældende mod kassebetjenten eller hans arvinger mere end 10 år efter kvittancens udfærdigelse, medmindre han har gjort sig skyldig i svig.

§ 36. *Stk. 3.* Kassebetjentene skal forevise de personer, der foretager kasseeftersyn, deres værdibeholdninger og alle de embedsbøger og dokumenter, der måtte blive forlangt, samt i øvrigt meddele alle de oplysninger, der måtte blive dem afkrævet, herunder redegørelse angående kasseforretninger som kassebetjentene måtte have påtaget sig udenfor tjenesten, idet de pågældende beholdninger, bøger m. v. da kan kræves forevist. I tilfælde af vægring herved, eller såfremt der ved kasseeftersynet indtræder noget af de i tjenestemandsløvens § 11²⁾ nævnte tilfælde, udøves retten til udsættelse af tjenesten af den, der afholder kasseeftersynet. Stedets øvrighed skal være ham behjælpelig, når sådan medhjælp begæres.

§ 37. Ligesom det i overensstemmelse med tjenestemandsløvens § 13, 2det stykke, kan pålægges kassebetjentene at gøre brug af den dem tilkommende ret til ferie, kan der af det ministerium eller anden centralmyndighed, hvorunder kassebetjenten henhører, uden derom sket henvendelse fra hans side meddeles ham ferie af sådan længde, som vedkommende myndighed bestemmer. Sådant ferie kan gives uden forudgående varsel til kassebetjenten.

I alle tilfælde, hvor der meddeles en kassebetjent ferie, bliver det af vedkommende myndighed at bestemme, hvorledes der skal forholdes med varetagelsen af hans forretninger som kassebetjent. Denne regel gælder dog kun kassebetjente, der er chefer for den pågældende lokale institution.

Finansministeriet har den 23. oktober 1928 tiltrådt følgende for post- og telegrafvæsenet gældende bestemmelser:

Som kassebetjente ved post- og telegrafvæsenet er i henhold til lov nr. 77 af 31. marts 1926 om statens regnskabsvæsen § 27, 1. stykke, at anse enhver ved post- og telegrafvæsenet beskæftiget person – tjenestemænd eller andre –, der enten selvstændigt eller som medhjælper

¹⁾ Finansministeren har den 4. januar 1938 udstedt følgende bekendtgørelse:

I henhold til § 35 i lov nr. 77 af 31. marts 1926 om statens regnskabsvæsen jf. lovbekendtgørelse nr. 178 af 21. maj 1937, bestemmes herved, at der, når nogen af statens kassebetjente er død eller har fratrukket statstjenesten, og de hans tjenestetid vedrørende regnskaber er reviderede og de dertil gjorte udsættelser berigtigede, bliver at meddele kassebetjenten eller hans bo kvittance på de af ham aflagte regnskaber. Kvittance meddeles af den myndighed, hvorunder revisionen af de pågældende regnskaber henhører.

Samtidig ophæves finansministeriets bekendtgørelse af 3. juni 1927 angående meddelelse af kvittance på de af statens kassebetjente aflagte regnskaber.

²⁾ Nu tjenestemandsløvens § 19.

har oppebørsler at modtage eller penge at udbetale på post- og telegrafvæsenets vegne, eller som har førnævnte institution tilhørende penge eller andre værdier i sin varetægt.

Efternævnte tjenestemænd m. fl. ved post- og telegrafvæsenet bør undergives reglerne om kassebetjente i regnskabslovens kapitel IV:

- A. postmestre samt post- og telegrafkasserere,
- B. tjenestemænd (eventuelt andre), der er konstituerede eller fungerer i de under A. nævnte stillinger,
- C. det personale, som gør tjeneste under de foran under A. og B. nævnte tjenestemænd m. fl., for så vidt dets forretninger for en væsentlig del består af oppebørsler eller udbetalinger.

Andre kassebetjente ved post- og telegrafvæsenet undtages indtil videre i medfør af regnskabslovens § 27, 2. stykke, fra de særlig for kassebetjente gældende bestemmelser.

Eftersyn af post- og telegrafvæsenets kasse- og andre beholdninger foretages således:

- a) 2. hovedrevisorat¹⁾ efterser kasse- og aktivbeholdninger af væsentlig betydning hos centralstyrelsen, herunder postgirofondens aktivbeholdninger, jubilæumsfondens aktivbeholdning;
- b) eftersynet af kasse- og andre aktivbeholdninger ved de selvstændigt regnskabsførende post- og telegrafkontorer foretages af vedkommende distriktsmyndighed, eventuelt af en dertil bemyndiget tjenestemand i generaldirektoratet.

Kontrollen med det ved post- og telegrafkontorer ansatte medhjælpspersonales ekspeditions-, styksalgs- eller andre kasser og beholdninger samt med postekspeditørers, brevsamleres, pengepostbudes og landpostbudes beholdninger påhviler de respektive postmestre eller telegrafbestyrere.

¹⁾ Nu rigsrevisor.

Lov nr. 321 af 26. juni 1975 om revisionen af statens regnskaber m. m.

§ 1. Revisionen i henhold til denne lov varetages af en af kongen udnævnt rigsrevisor.

Stk. 2. Indstilling om udnævnelse og afskedigelse af rigsrevisoren foretages af økonomiministeren efter samråd med statsrevisorerne.

Stk. 3. Rigsrevisoren er uafhængig ved udførelsen af sit hverv.

Stk. 4. Stillingen som rigsrevisor kan ikke forenes med hvervet som medlem af folketinget.

Stk. 5. Rigsrevisorens indstillinger vedrørende budgetforslag til de årlige bevillingslove afgives efter forhandling med statsrevisorerne direkte til økonomiministeren. Rigsrevisoren varetager sekretariatsforretningerne for økonomiministeren i sager vedrørende embedets forhold.

Stk. 6. Rigsrevisorens regnskab revideres af statsrevisorerne.

§ 2. Revisionen omfatter:

- 1) statens regnskaber og
- 2) regnskaber for institutioner, foreninger, fonde m. v., hvis udgifter eller regnskabsmæssige underskud dækkes ved statstilskud eller ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov.

Stk. 2. Folketingets regnskab revideres ved foranstaltning af folketingets præsident.

§ 3. Ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere foretages en vurdering af, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af regnskabet.

§ 4. Rigsrevisoren kan gennem vedkommende minister kræve forelagt til gennemgang:

1. regnskaber fra institutioner, foreninger, fonde m. v., der modtager kapitalindskud, tilskud, lån, garanti eller anden støtte fra staten eller en af de i § 2, stk. 1, nr. 2, nævnte institutioner m. v., eller som modtager bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov.
2. regnskaber fra sådanne institutioner m. v. som nævnt i § 2, stk. 1, for hvilke der ved lov er fastsat en særlig revisionsordning.

§ 5. Rigsrevisoren skal efter anmodning have adgang til at gennemgå den del af de amtskommunale og kommunale regnskaber, som vedrører virksomhed, for hvilken der skal ske afregning over for staten.

§ 6. Ved den i §§ 4 og 5 nævnte gennemgang af et regnskab påses navnlig, at regnskabet er undergivet betryggende revision, at vilkårene for tilskud m. v. er op-

fyldt, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med givne bestemmelser, og at der i øvrigt er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af midlerne.

§ 7. Deltager staten eller en af de institutioner, der er nævnt i § 2, stk. 1, gennem kapitalindskud i en virksomhed, skal vedkommende statsmyndighed eller institution rådføre sig med rigsrevisoren om sådanne revisions spørgsmål af større betydning, som den har indflydelse på.

§ 8. Rigsrevisoren bistår statsrevisorerne ved deres gennemgang af statsregnskabet. Han foretager undersøgelser og afgiver beretning vedrørende forhold, som statsrevisorerne ønsker belyst. Statsrevisorerne og rigsrevisoren kan anmode om afholdelse af fælles møder. Rigsrevisoren deltager efter statsrevisorerne anmodning i samråd mellem folketingsudvalg og statsrevisorerne.

Stk. 2. Rigsrevisoren bistår ministrene ved tilrettelæggelsen af regnskabsførelsen og den regnskabsmæssige kontrol. Han forhandler inden for sit embeds område direkte med vedkommende minister.

§ 9. Rigsrevisoren og vedkommende minister kan aftale, at revisionsopgaver i henhold til denne lov varetages i et nærmere fastlagt samarbejde mellem rigsrevisoren og et organ for intern kontrol og revision under ministeren.

§ 10. De af § 2, stk. 1, omfattede myndigheder m. v. skal holde rigsrevisoren underrettet om alle bestemmelser vedrørende regnskabsforhold og andre forhold, der skønnes af betydning for revisionen.

Stk. 2. Rigsrevisoren skal have adgang til at udtale sig, inden en sådan myndighed i sit regnskabssystem eller sin forretningsgang iværksætter forandringer, der har betydning for revisionen.

§ 11. De af § 2, stk. 1, omfattede myndigheder m. v. skal afgive regnskabsoversigter med bilag til rigsrevisoren inden en måned efter regnskabsperiodens udløb. Rigsrevisoren kan forlænge denne frist.

Stk. 2. Statsregnskabet samt redegørelser for afvigelser mellem bevillings- og regnskabstal skal afgives til rigsrevisoren senest seks måneder efter finansårets udløb.

Stk. 3. Vedkommende statsmyndighed skal efter rigsrevisorens anmodning snarest muligt indsende regnskaber, revisionsbemærkninger og andre fornødne oplysninger til brug ved den i §§ 4 og 5 omhandlede gennemgang.

§ 12. Rigsrevisoren kan af enhver offentlig myndighed forlange sig meddelt alle sådanne oplysninger og forelagt alle sådanne aktstykker, som efter hans skøn er af betydning for udførelsen af hans hverv. Rigsrevisoren kan fastsætte en frist herfor.

§ 13. Rigsrevisoren kan til enhver tid foretage revision og regnskabsgennemgang på det sted, hvor regnskaberne føres, eller hvor det nødvendige materiale i øvrigt findes.

§ 14. Rigsrevisoren fastsætter bestemmelser om afholdelse af kasse- og beholdningseftersyn vedrørende de i § 2, stk. 1, nævnte regnskaber.

§ 15. Rigsrevisoren skal efter anmodning give vedkommende minister oplysninger om arten og omfanget af den revision, der er foretaget.

Stk. 2. Rigsrevisoren skal give vedkommende minister fornøden underretning om de ved revisionen og regnskabs gennemgangen konstaterede forhold.

§ 16. Rigsrevisorens bemærkninger vedrørende revision og gennemgang af regnskaber skal besvares inden seks uger fra modtagelsen, medmindre han tillader en længere frist.

Stk. 2. Kan rigsrevisoren efter afslutningen af en brevveksling ikke godtage det indtagne standpunkt, kan han meddele sin endelige stillingtagen direkte til ministeren med anmodning om dennes udtalelse inden seks uger. Senest tre uger efter modtagelsen af ministerens svar eller udløbet af nævnte frist fremsender rigsrevisoren sagen til statsrevisorerne.

§ 17. Rigerevisoren afstemmer statsregnskabet med særregnskaberne og sammenholder bevillings- og regnskabstal. Han afgiver en beretning herom til statsrevisorerne inden en frist, der aftales mellem statsrevisorerne og rigsrevisoren.

Stk. 2. Rigsrevisoren afgiver beretning til statsrevisorerne ved afslutningen af sådanne revisionssager, som han under hensyn til deres økonomiske eller principielle betydning finder anledning til at fremdrage.

Stk. 3. En sag, der optages i rigsrevisorens beretning, skal mindst fire uger inden afgivelsen forelægges vedkommende minister, medmindre der tidligere har været brevvekslet om den.

Stk. 4. Rigsrevisoren afgiver en årlig beretning til statsrevisorerne om sin virksomhed. Tidspunktet for afgivelsen aftales med statsrevisorerne.

§ 18. Statsrevisorerne fremsender med deres eventuelle bemærkninger de beretninger, der er nævnt i § 17, til folketinget og vedkommende minister.

Stk. 2. Inden fire måneder efter statsrevisorerens fremsendelse af en beretning afgiver ministeren til statsrevisorerne en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til. Redegørelsen tilsendes samtidig rigsrevisoren, der inden en måned efter modtagelsen fremsender sine bemærkninger til statsrevisorerne. Redegørelsen og rigsrevisorens bemærkninger indgår i statsrevisorerens endelige betænkning til folketinget.

§ 19. Loven træder i kraft den 1. januar 1976.

Stk. 2. § 2, stk. 1, gælder ikke for regnskaber, for hvis revision der ved allerede gældende lov er fastsat særlige bestemmelser.

§ 20. I lov nr. 77 af 31. marts 1926 om statens regnskabsvæsen og revision med senere ændringer foretages følgende ændringer:

1. I lovens titel udgår »og revision«.
2. §§ 10–26 samt § 36, stk. 1, 2 og 4, ophæves.

Eksempel på indholdsfortegnelse til en forretningsorden.

1. *Organisation.*

- Postkontoret a) kontor- og ekspeditionstider.
 b) postboksanlæg.
 c) marketenteri.
 d) undervisningslokale.

Underlagte posthuse.

Landpostruter.

Medlemmer i samarbejdsudvalget.

Tillidsmænd.

Sikkerhedsgrupper og -udvalg.

2. *Ordens- og sikkerhedsregler.*

Behandling af tjenestekorrespondance.

Kassedifferencer.

Rapportbog.

Overlevering samt opbevaring af kassebeholdninger.

Bestemmelser for dekartering af biposter samt afregning med omdelings-
 personalet.

Ankomststempling af postanvisninger.

Aflåsning af lokaler, udlevering af nøgler.

Telefonbetjening.

Postkontorets motorkøretøjer.

Forsinkelser i postgangen.

Forholdsregler under røveriforsøg.

Forholdsregler i forbindelse med indbrud eller konstaterede posttyverier.

Forholdsregler i forbindelse med brand.

Almindelige ordensbestemmelser (f. eks. garderobe, parkering, henstilling af
 cykler og knallerter).

3. *Personaleforhold.*

Medarbejderne (bopælsfortegnelse).

Introduktion af nye medarbejdere.

Syge- og raskmeldinger.

Ferie og tjenestefrihed.

4. *Daglig tjenesteordning.*

Tjenestelister og arbejdsplaner.

Placering af tjenstedokumenter m. v.

Postcirkulation.

Bilag 61.

5. *Bygninger og materiel.*

Inventar og materiel (stempler, stempelmaskiner, cykler, biler m. v.).

Tryksager og kontorrekvisitter.

Arkivsager.

Papiraffald.

6. *Almindelige regler i forbindelse med tjenestens udførelse.*

Indleveringstjenesten a) opbevaring af nummeratører og navnestempler.

b) overlevering af ekspeditions-kasserne.

c) håndbøger og øvrige hjælpemidler ved indleveringen.

d) behandling af klager.

Omdelingstjenesten a) udbringning af telegrammer og ekspresforsendelser.

b) omdelingstider.

c) arbejder før udgang.

d) flytteanmeldelser.

e) forsendelser til afhentning (anmeldte forsendelser).

Indre tjeneste (postbudpersonalet).

a) behandling af den ankomne post.

b) kassetømmingstjenesten.

c) behandling af afgående post.

Indre tjeneste (kontorpersonalet).

a) jourhavende.

b) telefoniske forespørgsler fra kunderne og pressen.

c) journaliseringstjenesten.

d) beskrivelser af periodiske arbejder.

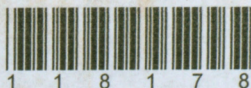
7. *Særlige bestemmelser for afløserpersonalet.*

8. *Stikordsregister.*

9. *Bilag.*

Arbejdsbeskrivelser for de forskellige stillinger ved postkontoret.

DIS-Danmark

1 1 8 1 7 8